

ДЖАНЕТ ДЕЙЛИ

**ВОЛНИ
и
ГОРДИ**

КАЛПАЗАНОВ 402.030 - 1996

YOK
КАЛПАЗАНОВ

р
о
м
а
н
т
и
ч
н
и

в
р
е
м
е
н
а

ДЖАНЕТ ДЕЙЛИ ВОЛНИ И ГОРДИ

Превод: Десислава Арсова

chitanka.info

Главните герои в тази книга и техните истории са измислени, фонът, на който се развиват събитията, е истински. Всички случки и събития, които се отнасят до борбите сред чероките, доблестните им усилия за лично съществуване в продължение на осем дълги години, разцеплението между отделните племена, са истински. За нещастие, истински са и описанията на лагерите за интернирани (които днес познаваме като концентрационни лагери), както и дългият път на трагедия и страдания, и масовата разруха сред индианския народ по време на Гражданската война.

Измислените герои в книгата, особено тези с индианска кръв, представляват по-добре образованата и процъфтяваща класа по това време. Техните имена и начинът на живот са типични за плантаторите от Юга — съдията Вен и майор Ридж в Джорджия, Мюрел в Оклахома.

Народът на чероките има собствена писана конституция и закони, избрано правителство и съдебна система. Има също и вестник „Вестникът на чероките“, който излиза на английски и на черокски. Имат пълно право да бъдат наричани „едно от петте цивилизовани племена“.

Целта на тази книга е да покаже истината и да ни помогне да разберем защо пътят, по който са вървели на запад, е наречен от чероките „пътят, на който те плакаха“.

ГЛАВА 1

*„Запали огън под тях. Когато стане
достатъчно топло, те ще се преместят.“*

Андрю Джексън

Народът на чероките юли 1830

Опръсканата с кал пътническа кола спря пред Честърското ханче, където няколко души чакаха пристигането ѝ. Двама от тях бяха бели мъже, облечени в съвсем обикновени дрехи, с колосани яки, каквито носеха мисионерите. Двама други бяха чероки и носеха странна смесица от дрехи. Кожените им мокасини стигаха почти до коленете. Панталоните и ризите им бяха като на белите. На главите си бяха вързали като тюрбан ярки шарени кърпи.

Млада жена, необикновено красива и хладна, стоеше встрани от групата. Имаше разкошна черна коса, разделена на път в средата. Лицето ѝ сякаш беше изваяно от ръката на скулптор. Беше облечена с виолетова всекидневна рокля и копринено боне в същия цвят, украсено с изкуствени рози. Край нея се суетеше черният ѝ слуга.

Темпъл Гордън очакваше с нетърпение да посрещне новата учителка, затова погледна към коларя. Стори ѝ се, че той скочи от мястото си с изнервяща мудност и също така бавно прецапа през калта, за да отвори вратата. Искаше ѝ се всичко да свърши по-бързо. Беше чула, че войниците от щатската охрана на Джорджия обикаляха в района. За нея нямаше голямо значение дали ще срещне някой от тях, или някои от многобройните банди от мародери, известни в областта като „тоягите“. Темпъл знаеше, че повечето от зле обучените и недисциплинирани войници на щата бяха самозвани пазители на реда с преувеличено чувство за собствената си значимост и незачитане правата на другите.

Тя трябваше да посрещне новата учителка на семейството, мис Елиза Хол, и да се върне веднага обратно. Виктория Гордън беше

останала вкъщи с децата и Темпъл се страхуваше да не би полицията да отиде в Гордън Глен.

— Спирн Плейс! — извика коларят и отвори вратата.

Първи слезе млад мисионер, висок и слаб мъж. Той протегна дългите си ръце, за да помогне на спътницата си, висока, невзрачна жена. Тя изобщо не приличаше на повечето мисионерски съпруги, които бяха учителки на Темпъл в училището „Брейнърд“. Кичури светлокестенява коса се подаваха изпод бонето ѝ, леко килнато на една страна. Кафявият ѝ костюм беше измачкан от пътуването.

Докато Темпъл наблюдаваше тази сцена, младата жена прегази калта пред ханчето и се насочи направо към Чарли Синята брада и Том Моргън.

— Аз съм Елиза Хол от Масачузетс. Тук трябваше да ме посрещне Уил Гордън.

Темпъл се обърна към слугата си, облечен като кочияш.

— Мисля, че жената в кафявата пътническа рокля е новата учителка, мис Хол. Доведи я при мен, Айк.

— Да, мис Темпъл — той кимна и отиде да изпълни задачата.

Новата учителка продължаваше да стои пред двамата чероки и да гледа с недоумение, тъй като никой не отговори на въпроса ѝ. Не забеляза приближаването на слугата, който махна шапката си и каза с провлачен глас:

— Извинявайте, мис. Вие ли сте Елиза Хол от Севера?

Минаха няколко секунди, преди жената да разбере въпроса.

— Да, аз съм.

— Мис Темпъл ви чака ей там — Айк махна с ръка към мястото, където стоеше Темпъл и направи знак на непознатата да го последва.

Тя погледна смутено младия мисионер. Изглежда той също беше малко стъписан от развоя на събитията, но ѝ кимна с глава да тръгва и я последва.

— Това е засега, Айк — Темпъл направи знак с ръка на слугата да се отдалечи и насочи вниманието си към новодошлата, като я разглеждаше с нескрито любопитство.

— Вие сте мис Елиза Хол от Масачузетс?

— Да — Елиза повдигна леко брадичката си, докато на свой ред разглеждаше Темпъл, спирайки поглед върху очите и косата ѝ с цвят на оникс и красивото лице, бяло и гладко като най-фина слонова кост. Тя

се закова на мястото си, неподготвена да се срещне лице в лице с такава очевидна красота. Осъзнаваше, че в сравнение с нея изглежда съвсем невзрачна. Ръководейки се от женския си инстинкт, потърси критично някакви недостатъци у по-младата си събеседница, но единственото, което откри, беше гордо изправената глава и леко аристократичните маниери. Освен това беше много млада — не повече от шестнадесетгодишна. Със своите двадесет години Елиза смяташе шестнадесетгодишните за прекалено млади.

— Аз съм Темпъл Гордън. Баща ми изпраща извиненията си. Беше извикан на важна среща, която му попречи да ви посрещне лично.

— Вашият баща е Уил Гордън? — Елиза не скри изненадата и объркването си.

— Да.

— Казаха ми, че сте чероки — Елиза винаги казваше това, което мислеше, макар да осъзнаваше, че малко хора смятат откровеността за добродетел. Това беше черта от характера ѝ, която не можеше да промени и отдавна беше престанала да се опитва, а и точно сега любопитството ѝ беше много силно.

— Така е — каза Темпъл с нескрита гордост.

— Простете ми, но вие въобще не приличате на индианка — Елиза беше очаквала да види истински червенокож — с кожени бричове, мокасини и дълга черна плитка.

Темпъл се опитваше да потисне надигащото се възмущение. Искаше да обърне гръб на тази невежа жена и да си отиде, но беше тук вместо баща си, а той никога не би се ядосал от подобна бележка.

— Кръвта във вените ни е на чероки, както и чувствата в сърцата ни — каза Темпъл, използвайки думи, каквито баща ѝ би употребил.

— Уверявам ви, че мис Хол не искаше да ви обиди със забележката си — каза високият блед мисионер с извинителен тон.

Темпъл го погледна със студените, си черни очи.

— А вие сте?

— Преподобният Натан Коул, скоро причислен към американския комитет на чуждите мисии в Бостън — той се поклони почтително. — Мистър Пейтън Флечър ме помоли да придружа мис Хол и да я предам на работодателя ѝ.

— Задачата ви е изпълнена, преподобни Коул. Благодаря ви — каза Темпъл и се обърна пак към събеседницата си. — Чака ни още един час път. Ако посочите багажа си, мис Хол, ще кажа на Айк да го натовари на каретата — тя махна с ръка към откритата карета и конския впряг, завързан в края на навеса.

Елиза намери куфара и торбата си, после се обърна да се сбогува с преподобния Коул.

— Вашата компания беше много приятна. Ще ми липсва.

Изражението ѝ показваше искрено съжаление.

— И вашата също.

Не беше толкова глупава, че да изтълкува погрешно тези думи. Веднъж беше взела любезните думи на един мъж за израз на романтични чувства и след това страдаше от долното унижение, резултат от грешката ѝ. Тогава се закле никога повече да не допуска това.

— Ще пиша на мистър Флечър, че сте ме предали в сигурни ръце.

— Надявам се, че ще пишете и на мен, за да съм сигурен, че всичко е наред на новото ви място. Така ще бъда по-спокоен — несигурна усмивка се появи на лицето му. — Знаете къде можете да ме намерите.

— Да, обещавам да ви пиша.

След като се сбогуваха и багажът ѝ беше натоварен, Елиза се качи в каретата и се настани на седалката до Темпъл. Момичето даде знак да потеглят. Айк дръпна юздите и каретата затрополя по пътя.

— Казахте, че домът ви е на един час път оттук?

— Да. Обаче снощният дъжд е разкалял пътищата. Може да се забавим — каза Темпъл кратко. Мислите ѝ се върнаха към щатската полиция и не предразполагаха към безгрижно бърборене, което в друго време би ѝ било приятно.

Небето се беше изяснило и като синя пелерина покриваше небосклона от единия до другия хребет на планината. Тесният път опасваше края на широката долина, засята с жито. Зелените му листенца изпъкваха върху червеникавата почва.

— Казаха ми, че живеете във ферма. Колко земя има семейството ви?

— Николко. Земята принадлежи на всички чероки. Ние само я използваме. Сградите, животните, реколтата — това са неща, собственост на един човек и могат да бъдат продавани — Темпъл погледна Елиза, осъзнавайки, че тези схващания бяха чужди на белите хора. — Това е нещо, което вашите хора често не могат да разберат.

— Различно е от нашите разбирания. Споменахте, че баща ви го няма. Кога очаквате да се върне?

— След няколко дни, надявам се. Той е член на Националния съвет, законодателен орган, подобен на вашата Камара на представителите — обясни Темпъл. — Събират се, за да обсъдят закон, приет неотдавна от вашия Конгрес, който постановява преместването на всички индиански народи към земите на запад. Вашият президент Андрю Джексън направи покана към делегатите на чероките, която да се срещне с него в дома му в Тенеси следващия месец.

— Преместване? — попита Елиза ужасена.

— Ние никога няма да се преместим на запад — заяви Темпъл разпалено. Самата мисъл беше абсурдна не само за нея, но и за всички чероки. Тази земя винаги е била тяхна. Много поколения бяха пили от водите на реките и гонили дивеча в горите. Костите на починалите бяха погребани в тази земя. Домовете им бяха построени тук. Нищо не можеше да ги накара да се откажат от нея. — Вашето правителство трябва да спазва договора, сключен с нашите хора. То не може насила да ни принуди да се откажем от земята си.

— Твоят баща е един от делегатите на срещата?

— Той не искаше да изпращаме никого. Ние няма да се откажем от земята си, а Джексън отказва да обсъжда друг въпрос.

Настъпи мълчание. Темпъл обърна глава към полята, покрай които минаваха. Пътят пред тях се виеше през широка ливада, която приличаше на зелен килим, изпъстрен с диви цветя.

— Мис Темпъл — Айк се размърда, — пред нас има някакви ездачи. Изглеждат като войници.

— Продължавай — отговори Темпъл остро. — Не спирай каретата в никакъв случай.

— Но те блокират пътя.

— Прави каквото ти казвам.

— Да, мадам.

Тримата ездаци спряха и препречиха пътя с конете си. Когато каретата наближи, Айк поклати глава.

— Няма достатъчно място да се заобиколи.

— Шибни конете и мини през тях.

— Да, мадам.

Айк извика и размахна камшика над конете. Те се впуснаха в галоп и понесоха каретата напред. Елиза се люшна назад и се хвана встрани, за да не падне, а Темпъл не помръдна.

Мъжете освободиха пътя, като единият се отби вляво, а другите двама — вдясно. Когато конете се изравниха с тях, те извикаха. Единият сграбчи юздите от Айк, дръпна ги и спря каретата.

— Бъди по-внимателен, момче — изрева вторият ездач. — Без малко да ни избягат.

— Веднага пуснете каретата да мине — гласът на Темпъл беше пълен с гняв. Елиза я погледна с изумление. Темпъл запази самообладание, само очите й искряха като две светкавици.

— Е, какво имаме тук? — измърмори същият мъж и се приближи към каретата. — Изглежда като истинска принцеса на чероките, нали?

Нито сарказмът, нито похотливата му усмивка я обезсърчиха.

— Казах да пуснете каретата да мине.

— Така ли ще говорим, след като току-що ви спасихме — мъжът не скри насмешката си. — Не ми звучи като благодарност.

— И на мен — обади се и друг.

— Това е чудесна карета, Кейл — каза третият ездач. — И прекрасни коне. Точно такива, каквито ни трябва. Моята госпожа сигурно ще изглежда добре в карета като тази.

— Да, трябва да ѝ я подариш.

Елиза беше сигурна, че ще ги ограбят.

— Не, няма да я вземете — Темпъл хвана камшика от слугата и го размахна заплашително.

Пистолетен изстрел разсече въздуха. Елиза подскочи от уплаха. Обърна се по посока на звука и видя двама мъже на коне да излизат от гората до пътя. Издайническа струйка дим излизаше от мускета на единия. По бронзовата кожа и високите скули Елиза разбра, че беше индианец.

— Казаха ви да пуснете каретата — каза индианецът в настъпилата тишина. Гласът му беше привидно спокоен, почти нехаен.

В начина, но който насочи мускета към тримата мъже, нямаше нищо лениво. Тримата приеха промяната в обстановката с неудоволствие.

— Търсиш си белята, Инджън — измърмори мъжът, който се казваше Кейл.

— Аз пък мисля, че ти не можеш нищо да ми предложиш в този случай — той се усмихна със смразяваща усмивка.

Мокасини с ресни стигаха до коленете му. Чифт кожени панталони прилепваха по дългите мускулести бедра. Широките силни рамене бяха скрити под тъмносиня ловджийска риза. На лявата си буза имаше белег от рана, който го правеше да изглежда опасен и придаваше допълнителна тежест на думите му.

— Какво прави този негър с мускет? — попита Кейл и махна с ръка към младия чернокож, който яздеше до индианеца. Елиза забеляза със закъснение, че и той беше добре въоръжен. — Не трябва да давате оръжие на цветнокожи.

— Той я носи заради мен, но е невнимателен. Може да гръмне, ако се опиташ да му я вземеш.

— Хайде, Кейл — набитият ездач пусна юздите и отдалечи коня си от каретата. — Хайде да се махаме оттук.

Мъжът се колебаеше, изражението му бе застинало в недоволна гримаса. Очите му стрелкаха индианеца, който седеше спокойно на коня си.

Тримата се отдалечиха в галоп. Елиза гледаше след тях, все още зашеметена от случилото се.

— Тези мъже наистина ли имаха намерение да вземат каретата и да ни оставят на пътя?

— Наистина щяха да го направят, мис Хол. И ние нямаше да можем да направим нищо, сега или по-късно — добави Темпъл някак загадъчно, преди да се обърне към индианеца, който приближи каретата. Имаше нещо доволно, гордо и неразбираемо собственическо в начина, по който го гледаше. — Щяха да успеят, ако Острието не беше пристигнал навреме.

Острието. Елиза се намръщи, като чу това странно име. Темпъл продължи да му говори на някакъв език, явно нейния роден. Той издаде звук, който привлече вниманието на Елиза.

— Мис Хол, мога ли да ви представя Острието Стюарт? — започна Темпъл.

Елиза не чу останалата част от представянето. Не очакваше, че пред нея ще застане човек с толкова ясни сини очи.

— Съжалявам, че бяхте посрещната толкова недружелюбно след дългото пътуване, мис Хол — гласът му извади Елиза от вцепенението ѝ.

Погледът ѝ се спря на белега върху бузата му преди думите му, намекващи за разбойниците, да я накарат да попита:

— Кои бяха тези мъже? — въпросът беше отправен към Темпъл. — И защо предположихте, че могат да откраднат каретата и конете безнаказано?

Отговорът дойде от Острието Стюарт.

— Те са войници, мис Хол. Вярват, че тази част от земите на чероките им е била дадена от вашето правителство преди години. Когато миналата година беше открито злато в планините на един час път езда на изток оттук, щата Джорджия прокара закон, с който отнемаше всичката тази земя и забраняваше на чероките да копаят златото или да дават показания срещу белите, което означаваше, че жителите на Джорджия могат да идват в нашите земи, да крадат имотите ни и да нападат хората ни без страх от наказание.

— Това не може да бъде вярно — извика Елиза, разкъсвана между възмущението и недоверието си.

— Уверявам ви, че е така, мис Хол — той погледна към Темпъл. — Във времена като тези трябва да бъдете внимателни, когато сте далеч от къщи.

— Във времена като тези ти трябва да си бъдеш вкъщи — каза Темпъл със сарказъм.

— Сега се прибирам.

— За колко време този път? Ден, седмица, месец? Преди да те завладее поредният ти копнеж и да заминеш пак. Баща ти вече не е млад и се нуждае от помощта ти. Твоите хора също. Време е да заемеш мястото, подобаващо за сина на Шавано Стюарт.

Острието беше искрено учуден от порицанието.

— Така ми каза и последния път, когато те видях.

— И ти не обърна внимание на думите ми, но сега трябва да го направиш — настояваше Темпъл.

— Ако го направя, ще ми покажеш ли хубавата си усмивка вместо острия си език? — усмивката му издаваше, че не взема думите

й сериозно, макар и да го заинтригуваха.

Темпъл разбра, че беше спечелила малка победа.

— Поне ще гледам на теб с повече уважение.

— Може би не уважение очаквам от теб — измърмори той и смени темата. — Как е майка ти?

Темпъл понечи да протестира, че не довършиха разговора си, но се отказа:

— Кашлицата все още я мъчи малко, но иначе е добре.

— Тя сигурно се тревожи за теб. Дю и аз ще ви придружим до някъде, да не би белите да решат пак да ви нападнат.

— Много мило, мистър Стюарт — каза Елиза и седна на мястото си.

Темпъл също седна. Айк дръпна юздите и подкани конете. Острието Стюарт и младият негър смушкаха конете си в лек галон пред каретата.

— Острието. Какво необикновено име! — отбеляза Елиза.

— Идва от индианското му име, което означава Мъж, който носи белега на острието.

— Белегът на бузата му?

Темпъл кимна:

— Получил го е в битка, когато е бил дванадесетгодишен.

Тя погледна към човека, за когото говореха, и изражението ѝ стана по-меко.

— Той беше разочарование за баща си и за другите.

Елиза си спомни как го кореше преди малко и попита:

— Вие не го харесвате много, нали?

Темпъл я погледна изплашено.

— Грешите, мис Хол. Ако той остане тук и поеме отговорностите си, аз ще се омъжа за него.

— Какво?

— Семействата ни винаги са искали това.

— Но вие искате ли го?

— Винаги съм го искала — Темпъл повдигна решително брадичката си. Очите ѝ блестяха по особен начин.

ГЛАВА 2

След още половин час каретата стигна до едно разклонение на пътя. Острието Стюарт и черният му другар поеха по този вдясно, а каретата ги последва. Така царският път остана зад тях. От двете страни на неравния път земята беше изорана и засадена. Елиза видя ниви с жито, индиго и памук. Над червеникавата почва се бяха показали нежните земни стръччета. Тук-там се виждаха пасбища с избуяла трева.

На една миля след като се отклониха от главния път, Острието Стюарт се отби и спря. Очите му се спряха върху Темпъл за по-дълго време. После, без да се сбогува с думи или жест, подкара коня между дърветата. Негърът го последва. Каретата продължи пътя си, без да намали ход.

— Къде отива мистър Стюарт? — попита Елиза, когато той изчезна от погледа им.

— Домът на баща му е зад този хребет. Оттук пътят е по-кратък.

— Разбирам — Елиза огледа внимателно изровения път пред тях. — Надявам се, че няма да срещнем повече джорджианци.

— Малко биха дръзнали да тръгнат по този път — увери я Темпъл.

— Нека да се помолим да нямаме повече лоши срещи — Елиза се хвана за страничната облегалка, за да запази равновесие, когато предното колело хлътна в дълбока дупка, пълна със застояла вода. Минута по-късно колелото излезе, разклащайки каретата.

Айк подкара конете в раван. Точно пред тях пътят беше залят с вода от последните дъждове. Един голям клон от вековната канадска топола над пътя беше паднал и беше заприщил водата.

Двама негри чистеха боклуците, за да може водата да се оттече. Единият, нагазил до колене, дърпаше клоните и листата. Само една тиранта държеше панталоните му, а тъмната кожа лъщеше от пот. Отсеченият звук на брадвата, която се забиваше в дървото, отекваше над трополенето на каретата.

Мъж на кон беше застанал на отсрещния бряг, където надвесените клони на тополата му пазеха сянка от жаркото слънце. Елиза разбра от начина, по който следеше работата, че е надзирател. Знаеше, че робството беше разпространено в южните щати, но не можеше да го приеме.

— Това е срамна гледка — Елиза не можеше повече да сдържа чувствата си.

Темпъл се съгласи мълчаливо, изражението ѝ показваше подобно недоволство.

— Постигнат е малък напредък от деня, когато за първи път минах оттук. Нашите селскостопански работници — негри стават мързеливи, когато баща ми го няма. Той няма да е доволен.

— Вашите негри? — повтори Елиза изненадана. — Тези са ваши роби?

— Да. Да не би да си мислехте, че принадлежат на някой друг.

— Не. Просто не очаквах, че един чероки одобрява робството.

— Как по друг начин да обработваме земята?

— Да ги наемате, както правите с останалите работници и да им плащате справедливо за труда. Да притежаваш роби е мерзост. Цветнокожите също са хора. Те не са добитък, за да бъдат продавани и купувани.

— Вие сте от Севера. Не знаете нищо за нашите негри, иначе нямаше да покажете такава неосведоменост — Темпъл даде да се разбере, че не желае да говори повече за това.

Елиза беше готова да защити позицията си, когато последната забележка на Темпъл я накара да се замисли.

— Казахте, че тези негри са ваши. Това означава, че сме стигнали земите, които вие обработвате.

— Да, така е.

Елиза се надигна, опитвайки се да съзре крайната цел на пътуването. Няколко постройките, направени от грубо изсечени пънове, се виждаха през оградата от листа точно пред тях. Две от тях изглеждаха по-сносни от бараки.

Висок дрезгав глас разцепи въздуха точно когато каретата зави край постройките и започна да се изкачва по малко хълмче, засенчено от орехови дървета. На върха на хълма се издигаше триетажно тухлено имение. Пред входа имаше голяма веранда с големи бели клони. По

ливадата се разхождаха пауни, а самата тя беше опасана с цветни храсти. Пътеките бяха направени от тухли, наредени така, че да наподобяват спиците на колело.

Сградата се издигаше с цялото великолепие на правителствена резиденция.

— Кое е това място?

— Нашият дом — отговори Темпъл с неосъзната гордост. — Добре дошла в Гордън Глен, мис Хол.

Елиза гледаше в захлас. Когато влязоха вътре, тя откри, че по великолепие интериорът не отстъпваше на екстериора. Голямо фоайе, заето от красиво изработено стълбище от орехов материал. На отсрещната страна имаше още един вход, същия като вратата в стил барок, през която бяха влезли. В ляво двойни врати водеха към предния салон. Подът беше застлан с килим в зелено и златисто. Цветовете му подхождаха на зелената плюшена тапицерия на канапето от махагон. Все пак килима, канапето, пиринчените стенни свещници, люлеещите столове, купени специално от Бостън — цялата чудесна мебелировка на салона бледнееше пред масивната камина. Изработена беше от орехов материал, а полицата над нея — от мрамор. Тя заемаше цялата стена на стаята.

От стълбището се чу шепот. Две черни деца надничаха към Елиза през перилата. Една жена излезе от една от стаите и се приближи към фоайето. Дълга престилка скриваше отпред памучната ѝ рокля, а черната коса беше прибрана в кок. Чертите на лицето ѝ говореха за индианския ѝ произход.

— Вие сте тук, мис Хол — каза тя, когато видя новата учителка с Темпъл. На лицето ѝ веднага се появи усмивка, но тя не заличи издайническите кръгове около черните ѝ очи, които показваха умората ѝ. Темпъл представи майка си, Виктория Гордън, на мис Хол.

— Приятно ми е, мисис Гордън — каза Елиза с почтителен тон.

— Радваме се, че се съгласихте да дойдете тук, мис Хол — отговори мисис Гордън с леко приповдигнат тон. После погледна зад тях, сякаш търсеше някого. На челото ѝ се появи дълбока бразда.

— Кип не е ли с вас?

— Кип? — повтори Елиза.

— Най-големият ми син. Казах му, че Темпъл излезе да ви доведе. Трябваше да бъде навън, за да ви поздрави.

— Не видяхме никого.

Мисис Гордън кимна.

— Мисля, че се е уморил да чака и сега играе някъде — майчината любов прозираше в думите ѝ.

Елиза остана с впечатлението, че Кип Гордън не е научен на строга дисциплина от майка си. Според Пейтън Флечър най-голямото момче в семейството беше на единадесет години — трудна възраст. Не беше нито млад мъж, нито пък дете. Възраст, когато беше необходима твърда ръка.

В горния край на стълбите дванадесетгодишната Фийби се дръпна назад и хвана за ръка деветгодишния си брат Шадрак. После клекна и обви с ръце мършавите си крака. Това беше най-удобната позиция за наблюдение. Очите ѝ гледаха загадъчната бяла жена долу.

— Това ли е учителката? — прошепна Шадрак.

Фийби кимна. Плитките ѝ, завързани с панделки, се залюляха.

— Тя е от Севера. Господарят Уил изпратил да я посрещнат.

— Господарят Кип каза, че говорещите листа са магия.

— Господарят Кип пак те е дразнил — Фийби не харесваше Кип. Той пълнеше главата на Шадрак с разни истории. — Няма никаква магия. И това са книги, а не говорещи листа. Индианците ги наричат така, защото са неми. Ти ням ли си?

— Не — обаче Шадрак не беше толкова сигурен в това, когато мушна брадичката си между свитите колене и втренчи поглед към бялата учителка.

— Джоунс, който живее при стария господар Стюарт, може да чете и пише като белите. Той е много умен — Фийби се залюля назад и си спомни за младия негър от съседната плантация. Не беше го виждала дълго време, но беше запомнила, че е много хубав. Имаше широка усмивка, която я заливаше с топлина.

— Някой ден и аз ще мога да чета и пиша — закле се Шадрак.

Фийби искаше да му каже, че това никога няма да стане, но и тя се пренесе в света на мечтите. Разбираше, че това щеше да бъде чудесно. Нямаше да бъде негърка като всички останали. Ако можеше да чете и пише, може би когато Дю дойдеше, щеше да види, че и тя е специална.

— Фийби, ти ли си? — господарката ѝ извика рязко, Фийби се изправи бързо и застана пред брат си, за да го скрие.

— Да, мисис Виктория. Аз съм тук — тя започна да тътри крака по пода, докато през това време Шадрак тихо се измъкваше.

— Казах ти да стоиш при малкия Джони — мисис Гордън застана в долния край на стълбището.

— Дойдох да ви извикам. Той се сърди. Мисля, че е гладен.

Думите ѝ може би бяха верни. Бебето лежеше будно и проплакваше. Майка ѝ каза, че сигурно му никне зъб, затова има треска и е неспокойно.

Мисис Гордън се обърна с въздишка и извинителен поглед към Елиза.

— Темпъл ще ви покаже всичко — тя пое по стълбите нагоре. Когато стигна до средата, раздираща кашлица я накара да спре. Темпъл наблюдаваше майка си загрижено, докато изкачваше стълбите. Когато се обърна към Елиза, погледът ѝ не изразяваше нищо.

— Гладна ли сте, мис Хол? Черната Каси може да ви приготви нещо.

— Не, благодаря — затова пък предложението да бъде разгледан първият етаж беше прието. Периферните погледи към другите стаи бяха събудили любопитството на Елиза.

— Това ли е трапезарията? — тя пристъпи напред, за да огледа по-хубаво стаята. — Казаха ми, че ще се храня заедно със семейството.

— Разбира се — Темпъл застана зад нея. Слънцето проникваше през дантелените завеси на четирите големи прозореца и огряваше махагоновата маса в стил Шератон, поставена по дължина на стаята. Около нея бяха наредени дванадесет полирани стола. Камина от орехово дърво, ръчна изработка, заемаше външната страна. Огницето беше скрито зад решетка. Зад стъклените витрини на шкафа на отдалечената стена се виждаха сервизи от порцелан и кристал. Отсреща имаше махагонов бюфет.

— Вечер се събираме в малкия салон — Темпъл поведе Елиза по коридора към другата стая.

За свое най-голямо учудване Елиза видя пиано в ъгъла. Пиано — тук, в центъра на затънтения Юг? Тя приближи и седна на столчето, чудейки се кога ще престане да се изненадва на нещата, които откриваше. Поглади гладкото дърво и погледна Темпъл.

— Свирите ли?

— Една от мисионерските съпруги в Брендън ме учеше, но... — тя спря, после сви рамене и се усмихна. — Татко се умори да ме слуша да свиря само три мелодии... отново и отново. Вие свирите ли? Може би ще ме научите на някои нови песни.

— Не виждам причина да не се занимаваме следобед — Елиза едва се сдържа да не вдигне капака и да удари клавишите. Стоеше, здраво стиснала ръце.

— Библиотеката е от другата страна на коридора — Темпъл се запъти към вратата и добави през рамо: — Татко каза, че ще имате достъп до всички книги.

— Колко мило от негова страна!

Първото нещо, което привлече вниманието ѝ вътре, беше портретът над камината. Останалата част от мебелировката — голямото орехово бюро, канапето с дърворезба, богатата сбирка от книги по лавиците — бледнееха пред масления портрет на висок мъж със суров поглед, облечен в шотландска фустанела.

— Кой е този?

— Моят дядо, Лачлън Гордън. Той е построил тази къща.

— Носи шотландска пола — Елиза забеляза иглата със скъпоценен камък, украсяваща полата му. Камъкът беше същият като аметиста на брошката на Темпъл.

— Неговият баща, Уилям Гордън, бил шотландец. Той е бил вторият син на знатен благородник. Скоро след пристигането си в Савана убил човек в битка. Англичаните щели да го съдят за убийство, затова той избягал тук, в планините, сред чероките — Темпъл погледна към картината. — Шотландската пола била негова. Дядо ми Лачлън разказваше, че той бил висок и силен като дъбово дърво, с коса, червена като листата на явора през есента. Баща ми е кръстен на него. Казва се Уилям Александър.

— Тогава той останал в планината?

— Не можел да се върне. Щели да го арестуват за убийството. Той се оженил за Данагаста, уважавана жена — воин сред чероките.

— Жена — воин?

— Жена, която печели почести по време на война.

— Да не би да искате да кажете, че наистина е участвала в битка?

— Защо не? Жената може да борава с тояга, мускет, лък и стрела не по-зле от мъжа. По времето на Данагаста не е било необичайно за

една жена — чероки да стане воин. Те са били толкова добри като воители, колкото и като майки на воители. Когато планирали започването на война, жените воители сядали в свещения кръг на съвета и съветвали главните воители за стратегиите, които да използват. Майката на дядо ми била такава жена. Английското ѝ име било Джейн Гордън — Темпъл спря за момент. — Тя и съпругът ѝ Уилям Александър Гордън са поставили началото на тази ферма. Спомням си, че дървената им къщурка все още стоеше, когато бях малко момиче. Изгоря преди няколко години.

— Разбирам — Елиза се огледа. — Казахте, че дядо ви е построил тази къща. Трябва да е струвала цяло състояние. Как е натрупал такова богатство тук, в пустошта?

— Той беше много проникателен човек. Управляваше факторията и мелницата, която баща му беше оставил. С печалбата от тях е купил земеделски работници — негри, които да обработват земята. Рисковано начинание, което се оказва успешно. Той е направил тази къща по подобие на чудесните къщи, които е видял в Шотландия и Англия.

— Искате да кажете, тези, които е видял баща му — поправи я Елиза.

— Не. Лачлън Гордън също ги е видял. Баща му толкова често му е разказвал за Шотландия, че той е искал да я види със собствените си очи. Взел баща ми със себе си, макар че той бил не по-възрастен от брат ми Кип. Те пътували из Англия и Шотландия и посетили много големи имения там. Дори срещнали крал Джордж Трети.

Уил Гордън, нейният работодател, е срещал крал на Англия? Елиза беше смаяна от това разкритие. Беше впечатлена не толкова от кралската титла, колкото от ролята на Джордж Трети в историята на Англия.

Елиза смяташе за типично английска черта да се оказва прекалено голямо внимание на някои американски индианци. Не беше необходимо да се връща много назад в миналото, за да намери примери за това. Един от многото такива случаи беше легендарната индианска девойка Покахонтас и шумът, който се вдигна при посещението ѝ в Англия.

Докато Елиза разглеждаше библиотеката, Темпъл внимателно направи същото с нея. Строгите черти и малката уста не показваха

диктаторски характер. Имаше къдрава коса с цвета на цикория. Висока и слаба, тя държеше тялото си изправено, издадената брадичка говореше за волеви характер. Най-напред Темпъл си помисли, че тази Елиза Хол ще се окаже студена и строга, неспособна да изпита дълбоки чувства. Радостта в очите ѝ, когато видя пианото, я накара да промени мнението си. В този момент Темпъл реши, че може да ѝ хареса новата учителка. Забеляза, че събеседницата ѝ изглежда уморена, затова побърза да предложи:

— Трябва да сте уморена от дългото пътуване. Пригответе сме ви стаята на третия етаж.

— Благодаря — Елиза копнееше да съблече измачканата си и изцапана рокля.

Стаята ѝ на третия етаж беше малка и оскъдно мебелирана, но удобна за живеене. Единственото легло с железни табли беше долепено до стената. Стаята беше таванска, затова таванът беше наклонен на една страна. Дървеният умивалник с мивка и кана се намираше под прозореца с източно изложение. Той беше естественият източник на светлина и свеж въздух.

Елиза прекоси дървения под до средата. Голотата на стаята се освежаваше от шарен юрган, застлан на леглото. Той беше като весела цапаница на фона на кремавожълтите стени. Домашнотъкана черга с цветовете на дъгата покриваше пода на леглото. В ъгъла имаше старомоден люлеещ се стол. Обикновеното бяло перде на прозореца помръдваше леко, движено от слабия вятър, който напразно се опитваше да внесе свежа струя в нагорещения въздух.

— Тук има гардероб за дрехите ви — Темпъл посочи гардероба, убягнал от погледа на Елиза. Куфарът и торбата ѝ бяха оставени до него. — А нощното гърне е в ъгъла. Нуждаете ли се от нещо друго?

— Не, това е напълно задоволително. Искам да разгледам училището по-късно. Казаха ми, че е било в района на имението.

— Да, това е дървената сграда, която виждате от прозореца.

— Добре, в такъв случай лесно ще го намеря сама.

— Да, ще ви оставя да разопаковате багажа си — Темпъл излезе от стаята.

Най-после останала сама, Елиза свали бонето си и го хвърли на леглото. Опита се да оправи непокорните къдрици, но неуспешно. Отиде до прозореца и повдигна пердето.

В отдалечения край на ливадата се изправяше дървена постройка. Тъй като не се виждаха други постройки, Елиза предположи, че това беше училището. По пътеката отпред се разхождаха пауни. Нееднократно по време на дългото пътуване от Масачузетс преподобният Натан Коул я уверяваше, че Бог по свой начин ни подготвя за бъдещето. Обаче Елиза знаеше, че Бог не беше я подготвил за това. Беше си представяла, че ще живее в пустошта сред диваци и ще търпи несгоди и лишения. Вместо това тя се намери в семейно имение, което ѝ приличаше на господарска къща.

Мислите ѝ се върнаха два месеца назад в миналото, в деня, когато тя и майка ѝ Нанси Чапмън Хол влязоха в адвокатската кантора на Пейтън Флечър. Нова Англия посрещаше пролетта и се раззеленяваше. Новият сезон вливаше в тялото ѝ нови сили и я правеше нетърпелива да захвърли сивата безрадостна монотонност на миналото. Искаше да започне нов живот, нелишен от приключения и от възможности да приложи на практика знанията си като учител. Пейтън Флечър ѝ беше препоръчал точно такава работа.

Флечър беше солиден мъж на средна възраст, член на многоуважавано в Масачузетс семейство. Той посрещна топло Елиза и майка ѝ. Изражението му беше приветливо, а погледът — мил, макар и изпитателен. Най-напред той я попита за квалификацията ѝ, колежа, който е завършила и стажа ѝ като учителка. За голямо нейно облекчение липсата на продължителен педагогически опит не го смути. От друга страна, това я наведе на мисълта, че сигурно няма много кандидати. Тогава Флечър каза повече подробности за работата: домашна учителка за децата на индианско семейство.

Майка ѝ възкликна възмутено:

— Индианци? Но те нападат заселници от Джорджия и заплашват живота на невинни жени и деца!

— Уверявам ви, мисис Хол — Пейтън Флечър я прекъсна спокойно, но твърдо, — публикуваното във вестниците от последните месеци беше скандално преувеличено. Ако е имало някакви инциденти, техни инициатори са били джорджианците, но това е друг въпрос. Що се отнася до Уил Гордън, мога да ви успокоя — те са далеч от диваците. Имам честта да наричам Уил Гордън свой приятел от много години и мога лично да отговарям за благородния му характер — после обясни, че се е запознал с Уил Гордън в ученическите си

години, когато и двамата посещаваха едно и също частно училище на изток. Тогава се сприятелили, а годините само укрепили връзката им.

Пейтън Флечър продължи, че Уил Гордън бил плантатор, обработващ една от плодородните долини близо до Северна Джорджия. До имението направили дървена постройка, където да учат неговите деца и тези на сестра му. Освен заплатата от четиристотин долара на година, предлагаха храна и самостоятелна стая в къщата.

Елиза, склонна да драматизира нещата, веднага си представи стая, пълна с малки индианчета, които я слушаха в захлас. Виждаше себе си като просветител, заел се да отвори душите им за знания. Затова, когато Пейтън Флечър ѝ предложи работата, се съгласи веднага, сигурна, че това беше зовът на съдбата.

Огледа поляната, която се виждаше от прозореца ѝ.

„Процъфтяваща ферма“ бяха думите на Флечър, които едва ли говореха за разкоша, който я обграждаше. Копнееше да седне и да напише писмо на майка си, като ѝ разкаже всичко с подробности, докато бяха все още пресни в съзнанието ѝ. Обаче благоразумието ѝ подсказваше, че това беше пилеене на време, когато има други задачи.

Пусна пердето и се обърна. Сърцето ѝ се сви от уплаха, когато видя, че не беше сама в стаята. На около четири крачки от нея стоеше момче, не по-голямо от единадесет години. То я гледаше дяволито, черните му очи блестяха доволно от направената лудория. Елиза притисна ръка към гърдите си, за да успокои сърцето си.

— Изплаши ме — призна си тя и тогава разбра, че такова е било намерението му. — Ти сигурно си Кип.

— А вие сте новата учителка от Севера.

— Да. Можеш да ме наричаш мис Хол.

Кип Гордън само се усмихна. Ето ти проблем! С шестото чувство на учител Елиза разпозна пред себе си ученик, готов да я мами постоянно. Тя се закле, че няма да му позволи.

ГЛАВА 3

Покритите с листа клони на ореха спираха достъпа на слънчевите лъчи до училището, затова то тънеше в сумрака. Елиза остави правописния речник най-отгоре на купчината от учебници и буквари върху бюрото си. Най-послед приключи с подготовката на уроците за следващия ден.

Общо взето, тя чувстваше, че беше свършила много работа само за три дни. Учебните часове бяха точно определени. Първият клас започваше занятия в осем сутринта с пристигането на четирите деца на Мърфи, братовчедите на семейство Гордън: Чарли, тринадесет годишен, Том — на дванадесет, Мери — на десет и Джо — на девет. Заниманията продължаваха до обяд, а следобед започваха в четири, след преминаването на обедната жегата. Денят завършваше с уроци по пиано за трите момичета: Темпъл, по-малката ѝ сестра, Ксандра, и Мери.

Елиза стана, за да затвори прозорците. В края на първия ден беше забравила да го стори. На следващата сутрин намери едно същество, подобно на плъх, да души около бюрото ѝ. Първата ѝ реакция беше да извика, макар че беше не толкова уплашена, колкото смаяна. Кип Гордън влетя в стаята точно когато бедният опосум задраска по пода, за да излезе през отворения прозорец. Подигравателният смях все още ехтеше в ушите ѝ, а черните му очи я гледаха с насмешка. Проблеми. Само това можеше да се очаква от него.

Елиза хвърли последен поглед на стаята и излезе, като внимателно затвори след себе си. Къщата на имението се издигаше в цялото си великолепие. Малко по-настрани от нея имаше две летни кухни и помещение за опушване на риба. Няколко пътеки водеха от къщата към конюшната, ковачницата, хамбарите и към групичката бараки, където живееше тридесетината роби на семейството.

Там, където свършваше моравата, започваше пасището и зеленчуковата градина. Плодородната земя беше разделена на ниви,

засети с жито, памук, тютюн, пшеница, овес, индиго. После следваха овощните градини. Когато Уил Гордън отсъстваше, неговият зет, Джордж Мърфи, надзираваше работата на негрите на полето.

Домакинската част от управлението на плантацията обаче беше грижа единствено на Виктория Гордън. А това, както Елиза научи по-късно, не включваше само къщната работа. Тя започваше от зеленчуковата градина и дойните крави и свършваше с грижата за негрите. Трудна задача, като се има предвид, че повече от тридесет човека трябва да бъдат хранени и обличани, а болните и ранените — лекувани. Първата сутрин Елиза беше свидетел на раздаването на седмичните дажби храна от Виктория Гордън. Негърките, наредени в колонка с дървени подноси в ръце, чакаха да получат дажбите си от варели с храна, качета с осолено свинско и телешко и редици от опушена шунка и свински гърди, които висяха от гредите в заключения склад в мазата.

Виктория Гордън рядко сядаше да почива, освен по време на обяд. Хиляда и една задачи изискваха участие или контрол от нея. Елиза започна да разбира причината за измъчения ѝ поглед.

Когато сенките на предметите около нея започнаха да се удължават, тя забърза към къщата. Стъклата на прозорците отразяваха златисторозовите отблясъци на залязващото слънце. Тиха и спокойна вечер легаше над плантацията.

Потискаща тишина я посрещна в голямото фоайе. Неприятното чувство я накара да спре до стълбището, което се виеше към втория етаж. Тази вечер нямаше желание веднага да се прибере в стаята си. Откровено казано, чувстваше самота и носталгия по дома. Липсваше ѝ компанията на майка ѝ и задушевните им разговори вечер.

От горния етаж се чу приближаването на леки стъпки, а след минута се появи и самата дойка — Черната Каси, както я наричаха.

— Добър вечер, Каси — Елиза едва не се изпусна да добави и прякора към името ѝ. Той ѝ напомняше за кафявата крава Беси — собственост на семейството ѝ по времето, когато тя беше малко момиче. Въпреки че бяха чернокожи, тя не можеше да възприема тези нещастни африканци като животни.

Каси слезе няколко стъпала.

— Искате ли нещо, мис Лиза?

— Нищо, благодаря, Каси.

Жената кимна и се отдалечи. Елиза изкачи няколко стъпала и спря, когато погледът ѝ попадна върху пианото в семейния салон. Нито веднъж след пристигането си тук не беше свирила за собствено удоволствие, макар че имаше разрешението на Виктория Гордън.

Твърдо решена да се възползва от него, Елиза влезе в салона и отиде право до пианото. Седна, оправи роклята си и отвори капака. Още с първите акорди тя сякаш се промени. Засвири по памет любимото си ноктюрно. Пръстите ѝ танцуваха леко по клавишите, тялото ѝ се поклащаше плавно в такт с песента. После започна друга мелодия. Минаваше от една песен на друга почти без да почива. Свирише по памет фрагменти от произведения на Бах, Бетовен, Моцарт. Понякога се колебаеше, когато нотите на точно определен такт ѝ убягваха.

Смрачаваше се. Предметите в стаята хвърляха тъмни сенки по стените и пода. Елиза запали две свещи и ги сложи върху пианото. После продължи да свири. Свърши една мелодия, която считаше за особено вдъхновяваща, макар и далеч от техническото съвършенство. Това беше интерпретация на една fuga от Бах. След като и последната нота заглъхна, тя вдигна със задоволство ръце от клавишите и ги сложи в скута си.

— Моля ви, изсвирете нещо друго — обади се мъжки глас. — Музиката, която свирите, е много приятна.

Смаяна, Елиза вдигна поглед. В рамката на вратата стоеше тъмна фигура. Очертаваше се само силуетът, тъй като светлината от свещите не стигаше дотам. Не можеше да различи никаква подробност от фигурата, но като цяло оставяше впечатление за сила.

За момент си помисли, че беше Острието. Когато разбра, че не беше той, тя стана и вдигна месинговия свещник над главата си.

— Кой сте вие? Какво правите тук? — гласът ѝ беше рязък и враждебен.

Мъжът пристъпи напред и попадна в кръга на светлината. Беше облечен в панталон и черен редингот, какъвто носеха плантаторите. Треперещият пламък освети издадените и хлътнали части на лицето му и кестенявата коса.

— Това е моята къща — отговори той просто.

— Вашата къща? — Елиза не очакваше такъв отговор. Изобщо не ѝ дойде наум, че той може да бъде Уил Гордън.

— А вие трябва да сте новата учителка, мис Елиза Хол?

— Да — тя свали свещника, засрамена от грубото си държание.

— Не ми казаха, че сте се върнали.

— Прибрах се преди няколко минути.

Сякаш за да потвърди думите му, в стаята се втурна Темпъл, наметнала памучен халат върху нощницата си. Косата ѝ беше пусната свободно по раменете и по гърба. Тя спря, когато видя баща си. Лицето ѝ беше озарено от детинска радост.

— Татко, ти си тук — извика тя весело.

— Тук съм — той я погледна с обожание.

Тя се приближи до него и погледна Елиза. С изненада видя, че от старомодния ѝ кок бяха паднали къдрави кичури. Това беше истинската Елиза Хол, притежаваща бодър дух и енергия въпреки усилията ѝ да се представи като резервирана и безлична.

— Когато чу пианото, помисли ли си, че може да свиря аз? — Темпъл се опита да подразни баща си.

— Знаех, че не може да си ти. Не бях чувал преди тази мелодия.

Темпъл се разсмя.

— Скоро няма да имаш право да говориш така. Мис Хол ми дава уроци, така че ще мога да го изсвиря толкова чудесно, колкото нея.

— Да се надяваме — той повдигна вежди с ироничен скептицизъм.

Елиза побърза да се намеси.

— Вашата дъщеря е способна ученичка.

Уил Гордън долови враждебното отношение на тази висока, обикновена жена и я лиши от усмивката си.

Вместо това само кимна с глава.

— Доволен съм да чуя това, мис Хол. Кажете как беше Пейтън Флечър, когато го видяхте за последен път?

— Изглеждаше в добро здраве.

— Очите му все още ли са зорки, а усмивката — широка?

— Да — Елиза се усмихна на точното описание на адвоката от Спрингфийлд. — Той ме помоли да ви предам най-сърдечните му поздравии.

— Последната ни среща беше преди години. Трябва да му пиша в някой от следващите дни — той погледна Темпъл. — Сега, когато

стана господин със зелена чанта, може да имам по-голяма нужда от съветите му, отколкото някога си мислех.

А господинът със зелената чанта на обикновен английски трябваше да означава адвокат. Баща ѝ обичаше да използва такива изрази, но в момента остроумието му не можеше да заличи признаците на напрежение и умора по лицето му.

— Уморен си от дългото пътуване — тя хвана загрижено ръката му. — Вечерял ли си?

— Майка ти ми приготвя нещо.

— Ще видя дали е готово — Темпъл знаеше толкова добре, колкото и баща ѝ, че вечерята му ще бъде напълно забравена, ако някое от децата извика майка ѝ. Тя не можеше да го проумее, но то често се случваше.

Веднага след като момичето се запъти към вратата, Елиза се обърна към мистър Гордън.

— С ваше разрешение, ще се оттегля в стаята си и ще ви оставя да починете от пътуването.

Без да изчака отговора му, тя последва Темпъл. Останал сам в семейния салон, Уил почувства тишината да го обгръща. Чувството на облекчение го беше напуснало. Пресече неспокойно стаята до прозореца и се загледа в тъмната нощ. За чероките черното беше цветът на Запада, където според легендата земята поглъщаше слънцето. Уил се дръпна от прозореца и отиде до пианото. Удари един от клавишите и се заслуша в чистия звук.

Пред очите му все още витаеше образът на Елиза Хол пред пианото, така както я видя най-напред, застанал до вратата. Пръстите ѝ се движеха с плавна лекота по клавишите, тялото ѝ се полюшваше в такт с музиката, лицето ѝ сияеше, а косата ѝ беше като ореол от кестеняви къдрици на главата. За момент той се пренесе в миналото към онези две седмици, които прекара в дома на Пейтън Флечър и семейството му в Масачузетс. Майката на Пейтън свиреше на пианото почти всяка вечер и акомпанираше на Пейтън, който обичаше да пее.

Това беше отдавна, много, много отдавна.

Уил огледа с въздишка празната стая и се запъти към вратата. Тази вечер не искаше да се усамотява с мислите си. Откъм коридора се чу някой приглушено да кашля. Виктория, помисли си, пак нямаше

време за себе си. Когато излезе в коридора, той я видя: видение на жената, за която се беше оженил преди осемнадесет години.

Тя се усмихна, но в нея нямаше почти нищо от предишната топлина.

— Вечерята ти е в трапезарията.

— Тези думи са приятни за един гладен мъж — каза той и двамата влязоха вътре.

Свещите бяха запалени и сребърният свещник беше оставен в отдалечения край на масата. Уил седна на обичайното си почетно място в началото на масата. Темпъл донесе една кана.

— Искаш ли студен сайдер с вечерята, татко?

— Да — Уил разпъна кърпата и я сложи в скута си докато тя пълнеше чашата му.

— Искаш ли още нещо? — Виктория стоеше до стола му.

Уил вдигна поглед от чинията със студено свинско. Светлината смекчаваше изострените черти на лицето на жена му и му придаваше младежки вид.

— Седни да ми правиш компания.

Виктория поклати глава.

— Трябва да видя малкия Джон. Тази вечер е раздразнителен.

Уил искаше да му отдели поне няколко минути от времето си. Толкова неща искаше да ѝ каже за срещата на Националния съвет, историите, които беше чул, зачестилия тормоз от страна на джорджианските войници и грабежите от „тоягите“. За съжаление, думите нямаше да достигнат до жена му. Той си замълча и сведе поглед.

— Добре тогава — помъчи се да запази самообладание. Взе чашата със сайдер и я поднесе към устата си.

— Не искаш ли да чуеш резултата от срещата на Националния съвет, мамо? — Темпъл се опита да протестира заради него.

— Каквото и решение да са взели, сигурна съм, че ще бъде най-доброто за нашите хора — изражението ѝ обаче не успя да скрие равнодушието ѝ.

Темпъл дръпна един стол и седна.

— Разкажи ми за срещата, татко. Аз искам да знам — настоя тя. В очите ѝ се четеше сдържан гняв, когато майка ѝ излезе.

Уил внимателно разгледа дъщеря си, която сега му изглеждаше повече жена, колкото дете. Както и преди, той подозираше, че тя долавя празнина в брака му, липсата на близост. Темпъл се опитваше по свой начин да компенсира безразличието на майка си.

Отношенията между него и Виктория не бяха такива преди. В началото след сватбата живееха един живот и всички събития, и хубави и лоши, изживяваха заедно, когато детето почина часове след раждането, те скърбяха заедно, но след смъртта на следващото животът на двамата тръгна в различни посоки.

Бяха им се родили общо четири здрави деца, но други пет бяха починали. Сякаш със смъртта на всяко дете умираше и частица от нея и всеки път тя се отдръпваше от него, докато не се превърнаха в двама души, които живееха под един покрив, ядяха на една маса, но вече не делеяха семейното легло и не споделяха мислите си.

Животът на Виктория се въртеше изцяло около децата. Всяко живо дете беше много скъпо за нея. Не можеше да понесе да бъде разделена от тях дори за ден.

Уил разбираше това. Поради тази причина нае новата учителка, вместо да праща децата далеч на училище. Това решение щеше да му струва скъпо и вероятно не беше най-разумното, като се има предвид настоящото положение на нещата.

Без да се замисля, Уил разказа на Темпъл за срещата, като ѝ спестяваше онези подробности, които можеха да я разтревожат. Почувства се горд като баща от смислените ѝ въпроси. Когато най-после всичко за срещата беше казано, чинията му беше празна, а гладът му беше утолен.

— Добре е да си бъдеш вкъщи — каза той със задоволство.

— Да, добре е да си вкъщи — Темпъл събра чиниите и приборите и ги занесе до бюфета, като подхвърли през рамо. — Чу ли, че Острието се е върнал?

Уил се усмихна на престореното равнодушие в гласа ѝ.

— Това радва ли те?

— Ще ме зарадва, ако остане — усмивката ѝ говореше, че имаше намерение да се заеме с това.

ГЛАВА 4

Слънцето се беше издигнало високо в небето. Поради голямата горещина учебните занимания бяха свършили.

Темпъл наблюдаваше от задната веранда как учителката пресича моравата и води от двете си страни по едно момиче. Момчетата скоро изостанаха зад тях. Темпъл често наблюдаваше Елиза Хол в следобедите, когато играеше с децата. Всеки път учителката се държеше толкова безгрижно и щастливо, колкото и малките ѝ възпитаници. Тя нямаше нищо общо със сериозната жена, която преподаваше в училището. Спомни си как очите ѝ светваха понякога от възнение и разбра, че тя се държеше сковано и резервирано само с нея и с майка ѝ.

След половин час Темпъл изкара от конюшната буйната си кобила. Заобиколи двойната редица от бараки, където живееха негрите и излезе на тесен път в нивите. Животното скачаше и лудуваше през цялото време, недоволено от бавния ход, който му налагаше ездачката.

На известно разстояние пътят минаваше успоредно на поточето, което течеше през Гордън Глен. През една пролука между върбите Темпъл съзря на отсрещния бряг Елиза с децата, наведени над нещо, което тя им показваше. Чифт полуботушки бяха оставени на камъните до водата, а от тях се подаваха и два чорапа. Темпъл разбра, че обувките бяха на Елиза. Искаше ѝ се да беше минала по-рано, за да види самата мис Хол да газии в потока. Темпъл остави кобилата да се движи в лек галоп от сенчестата страна на пътя. Нивата с пшеница пред нея блестеше на слънцето като златна коприна. По-нататък се виждаше засят тютюн, а до него в далечината — жълтите свилени коси на царевицата, полюшвана от южния бриз. Когато наближи, Темпъл видя, че работниците чистеха плевели, привели гърбове над мотиките.

Баща ѝ, яхнал жребеца си, беше застанал под сянката на едно дърво. Тя се приближи към него, както винаги с чувство на гордост, че този човек беше неин баща.

— Помислих си, че може да си тук — тя спря кобилата си до жребеца му и огледа полето пред тях. Чувстваше близостта между тях, която нямаше нужда да бъде изразявана с думи.

— Житото е израсло.

— Трябва да имаме добра реколта.

— Ще има ли забава на Зеленото зърно тази година?

— Не — Уил Гордън прочете в очите на дъщеря си разочарование. Много би искал да можеше да ѝ даде друг отговор, но разходите за такъв празник бяха повече, отколкото можеше да си позволи след тези, които бе направил за построяването на училището, закупуването на необходимите книги и пособия и поемането на пътните разходи на учителката и заплатата ѝ. Все още съжаляваше, че се получи така. От всичките му деца Темпъл беше негова любимка. Самият той се учуди на силните си чувства. Винаги беше мислил, че най-много ще обича сина си, но Темпъл му напомняше за баща му. Имаше същия горд дух и остър ум, същата дързост и енергия и усмивка, която можеше бързо да печели сърцата.

— Нима язди до тук само за да ме питаш за празника на Зеленото зърно?

— Не. Бях неспокойна — тя потупа загладената шия на кобилата си.

Наблюдавайки я, Уил забеляза промяната във фигурата ѝ. Памучната ѝ рокля очертаваше твърдите ѝ заоблени гърди.

— Остани в Гордън Глен. Не напускай имението днес — преди да го попита за причината за необичайната забрана, той поясни. — Джорджианските войници са в района.

— Как разбра?

Въпросителният ѝ поглед не издаваше страх, само изненада. Това му хареса.

— Те бяха на срещата на Националния съвет в Нова Екота.

— Създаваха ли неприятности?

— Не. Само стояха и наблюдаваха като онези черни врани, кацнали на оградата — Уил посочи черните птици.

Темпъл се засмя.

— Прав си, татко. Те са само крадливи врани — тя отиде до оградата и ги пропъди. — И подобно на враните, ние скоро ще ги изгоним от земята си.

Уил се въздържа да отбележи, че птиците пак кръжаха на същото място.

— Може и да са като врани, но са все още мъже. Запомни това.

— Добре.

Тя се отдалечи. Уил се загледа след нея, сигурен, че няма да престъпи волята му. Тя разбираше причината за това. Колкото и силно желание да имаше, нямаше да прояви непослушание. Когато се изгуби от погледа му, той насочи вниманието си пак към полето.

Темпъл се обърна на седлото и погледна към слънцето, като закри очи с ръка. Искаше да разбере колко е часът по местоположението му. С разочарование установи, че беше по-късно, отколкото си мислеше. Неохотно обърна кобилата назад към къщи и пресече овощната градина към главния път. Следобедната езда не беше я успокоила така, както очакваше. Дори напротив, беше още по-неспокойна.

Когато излезе на главния път, кобилата изпръхтя и се дръпна встрани, подплашена от нещо. Секунда по-късно чу приглушения тропот на конски копита. Спомни си предупреждението на баща си, затова се отби от пътя и се спря в храстите. Присъствието ѝ подплаши една свиня, която даде тревожен сигнал и останалите бързо изчезнаха навътре в гората.

В далечината се появи двуколка, теглена от кон, придружаван от двама ездачи. Топла вълна на радост я заля, когато разпозна в ездачите Острието и неговия черен слуга. Винаги беше се възхищавала на високия, добре сложен негър, но днес вниманието ѝ беше изцяло насочено към индианеца.

Още когато беше на възрастта на сестра си Ксандра, Темпъл искаше сините му очи да я забелязват. Дори когато я дразнеше, и то безмилостно, тя си мислеше, че няма по-чудесен човек от него.

Когато преди три години той замина на Север да учи в колеж, тя се гордееше с постиженията му, макар че ѝ липсваше. Обаче, след като се разбунтува срещу затворения живот и ограниченията на колежа и избяга още първата година, чувствата ѝ при завръщането му вкъщи бяха смесени. Решението беше удар за баща му Шавано Стюарт, който винаги беше споделял убеждението на Уил Гордън за ползата от образованието.

Темпъл би могла да му прости, че разочарова баща си, ако се беше върнал да заеме полагащото му се място до него. Той обаче се върна само за малко, после тръгна да обикаля Тенеси, Кентъки и най-накрая планинските находища на злато. Сега отново беше у дома, но за колко време? Ще се задържи ли някога на едно място, за да изпълни задълженията си към семейството и към рода си? Ще създаде ли някога свое семейство и деца? С нея?

Темпъл въздъхна с разочарование и излезе от гората, за да посрещне двуколката. Съзнателно не поздрави Острието, а се насочи направо към мъжа в двуколката. Тъмната коса на Шавано Стюарт беше прошарена със сребристи ивици. Възрастта беше оставила своя отпечатък и по лицето му, но сините му очи бяха силни и зорки като на младеж.

— Дълго време мина от последния път, когато те видях, Шавано Стюарт. Изглеждаш добре — поздрави го тя на езика на чероките. Той разбираше много добре английски, но произношението му беше неестествено.

— Темпъл, това си ти — отговори Шавано Стюарт, като ръкомахаше красноречиво по типично индиански маниер. — Станала си жена, грациозна и красива като лебед.

— И съска като него, татко — вметна Острието сухо. — Вероятно затова никой не е пожелал да я направи своя жена.

— Откъде знаеш, след като не живееш тук? — веднага му отвърна Темпъл.

Шавано се засмя, като чу хапливите реплики, които си размениха.

— Ще имате достатъчно време за остроумия по-късно. Ние сме тръгнали да видим баща ти.

— Последния път, когато го видях, беше на полето с жито. Потърсете го там, преди да отидете вкъщи.

Тя се отдалечи.

— Къде отиваш? — намръщи се Острието.

— Към овощната градина — това беше първото място, което й дойде наум.

— Джорджианските войници обикалят наоколо — предупреди я той.

— В такъв случай е най-добре да не се отделяш от баща си — без да изчака отговор, тя смушка коня в лек галоп. Когато чу следващите я конски копита, едва доловима усмивка се появи на устните ѝ.

Спря коня до едно дърво и слезе да си откъсне зелена ябълка. Острието се носеше към нея. Когато отхапа от ябълката, изведнъж всичко ѝ изглеждаше по-ясно и осезаемо — киселият вкус на ябълката, уханныят аромат във въздуха и звукът от приближаващите конски копита. Тя се обърна по посока на шума. Сърцето ѝ преливаше от радост.

— Трябваше да придружиш баща си. Аз съм в безопасност на територията на Гордън Глен — тя погледна ябълката и я хвърли. — Да не забравя да кажа на майка, че ябълките са още зелени за бране. — Тя тръгна бавно, водейки кобилата.

Острието се поколеба за момент, после тръгна до нея. За него тя беше почти като непозната, макар че все още бяха останали следи от момичето, което познаваше — гордо изправената глава и предизвикателството в блесналите черни очи. Всичко останало — плоските гърди, детинското нетърпение и невинната красота — беше изчезнало, а на негово място имаше тревожна зрялост.

— Не трябва прекалено много да разчиташ на това, че в Гордън Глен си в безопасност от войниците — каза той, изненадан от собствената си рязкост. — Те са решили да накарат хората да не излизат от домовете си.

— Знам — каза тя с безразличие. — Четох за такива случаи в нашия вестник. Вестникът на чероките беше пълен с разкази за домове, които са били плячкосани, добитъкът — откраднат, реколтата — изгорена, мъжете — бити, жените — изнасилени и никой не се притекъл на помощ.

Започнал да излиза преди две години и половина, вестникът беше гордост за чероките. Отпечатваше се на английски и на азбуката на чероките, създадена девет години преди това от майстора на сребърни изделия Секвоя, който понякога използваше английското си име Джордж Гес. Различни бяха предположенията колко хора можеха да четат и пишат на техния език. Някои казваха, че са почти всички, а други — половината, но всеобщо беше мнението, че всеки, който може

да говори езика им, може да се научи да чете и пише само за няколко дни чрез азбуката на Секвоя.

Независимо каква беше точната цифра, степента на грамотност сред чероките надвишаваше тази на джорджианците, при които само три поколения ги делеха от времето, когато бяха станали каторжническа колония на Великобритания.

— Ти само си чела за тези инциденти — каза Острието. — А аз ги видях с очите си. Мога да твърдя със сигурност, че джорджианците изпитват удоволствие да подчиняват нашите жени по техния оскърбителен начин — в гласа му се прокраднаха нотки на гняв при мисълта за някой брутален джорджианец, хванал Темпъл в ръцете си.

Тя спря и се обърна към него.

— Тогава трябва да се сложи край на това.

— Не може да се направи много.

— Затова ли ти не правиш нищо?

Засегнат от критиката ѝ, той отвърна рязко:

— Какво искаш да направя?

— Това, което правят бащите ни — срещат се, обсъждат и търсят начин да ги спрат. Обаче ти не можеш да се тревожиш за такива неща — тя тръгна отново. — Този път кога тръгваш?

— Може би съм решил да остана за малко.

— Наистина ли?

— Това интересува ли те?

— Колко характерно за теб — отвърна Темпъл с презрение. — Избягваш комплиментите и отговорността. Идваш и си отиваш, загрижен единствено за себе си.

Той я хвана за ръката и я накара да спре.

Чувстваше ускорения ѝ пулс под пръстите си. Пусна юздите и обви с ръка кръста ѝ.

— Ще спре ли Черния лебед да ме кори?

— Може би — прошепна тя тихо.

Острието чувстваше допира на твърдите ѝ гърди и близостта на устните ѝ. Те се разтвориха леко. Когато после си спомняше за тази случка, му се искаше да вярва, че я беше целунал само от любопитство.

Устните ѝ бяха по-твърди, отколкото беше очаквал, и имаха вкус на зелена ябълка. Искеше да поеме киселия сок, за да стигне до

сладкия им вкус. Чувстваше се по непознат дотогава начин.

Седнала на полуизгнилия дънер, Елиза правеше отчаяни опити да си обуе чорапа. Той залепваше за мокрия ѝ крак и тя не можеше да го издърпа нагоре. Докато го обуе, се беше сгорещила и изпотила толкова, колкото, преди да нагази в хладните води на потока. Обу високите си до глезените обувки. Когато се наведе да ги завърже, една фиба падна от косата ѝ. Разбра, че косата ѝ щеше всеки момент да се освободи от кока, затова побърза да върне фибата на мястото ѝ.

По пътя до потока се чу звук от тракане на колелета и конски копита. Елиза се намръщи, сигурна, че беше прекалено рано за робите да се връщат от полето. Когато вдигна глава, се увери, че не греши. Шумът идваше от двуколка, придружавана от двама ездачи.

Единият от тях беше Уил Гордън. Елиза въздъхна ужасена. Кокът ѝ се беше развалил и няколко къдрици висяха свободно. Защо, о, защо се остави децата да я убедят да дойде да играе с тях при потока! Изглеждаше ужасно.

— Татко! Татко! — Ксандра се затича към групата.

Кип и останалите момчета веднага оставиха костенурката, която бяха намерили и я последваха.

Когато Уил Гордън погледна към мястото, където седеше Елиза, тя разбра, че няма да може да избегне срещата им. Побърза да се наведе и се зае с обувките си със слабата надежда, че ако се направи, че не го забелязва, той ще отmine.

Чуваше неколцината детски гласове, които се опитваха да привлекат вниманието му. Тревожеше я, че не чува конски копита. Явно беше спрял. Не вдигна глава, макар че кръвта, обагрила лицето ѝ, я стопляше още повече.

Завърза здраво обувките си. Беше отделила прекалено много време на заниманието си, затова вдигна неохотно глава. Очите ѝ срещнаха погледа на Уил Гордън. Малката Ксандра бе седнала пред него на седлото.

— Нямате ли уроци следобед?

Макар че въпросът беше адресиран към най-малката му дъщеря, Елиза знаеше, че е предназначен за нея. С мрачно чувство разбра, че Уил Гордън си мислеше, че не изпълнява съвестно задълженията си, дори по-лошо, че съзнателно ги пренебрегва.

— Когато е горещо следобед, мистър Гордън, уроците стават доста скучни. Децата трудно се съсредоточават върху тях.

— Знаеш ли как щурецът прави този цвъртящ звук, татко? — Ксандра извърна глава и го погледна. Лицето ѝ, светнало от вълнение, беше загубило обичайния си срамежлив израз. — Той търка краката си един в друг и те стържат подобно на трион, който реже дърва. Мис Хол каза така. Тя знае много неща — каза Ксандра, а после млъкна, засрамена, че останалите слушаха.

— Кога ти каза това?

— Днес следобед — обади се Мери Мърфи. — Кип хвана щурче и искаше да му откъсне краката. Мис Хол каза, че не трябва, защото то беше неговият музикален инструмент — като пиано.

— Бяха — поправи я учителката. — Те бяха.

— Те бяха неговият музикален инструмент — повтори послушно Мери.

Уил хвърли бърз поглед към Елиза, готов да признае, че следобедът не беше минал само в игри. Определено беше успяла да заинтригува дъщеря му. Още преди години той се примири с факта, че тя не притежаваше умствените възможности на по-възрастните си брат и сестра. Мислеше, че Ксандра също долавя това. За да не привлича вниманието на околните върху мудността си, тя растеше като срамежливо и необщително дете.

Двуколката се придвижи малко напред и спря.

— Шавано — Уил се обърна към госта си. От уважение към стария си приятел и съсед той заговори на езика на чероките: — Това е учителката, която наех, мис Елиза Хол от Масачузетс — преведе думите си на английски заради мис Хол и добави: — Мис Хол, това е Шавано Стюарт, човек, който е добър приятел на семейството ни от много години. Той и синът му ще ни гостуват за вечеря.

— За мен е удоволствие да се запозная с вас, мистър Стюарт.

— Синът ми спомена за вас, мис Елиза Хол — отговори Шавано на правилан английски. В очите му проблесна познатото весело пламъче, докато я изучаваше. — Той каза, че косата ви е къдрава като дървени стърготини. Очите ми ме убеждават, че е така.

За част от секундата Уил съзря в погледа ѝ ужас и се усмихна.

— Мис Хол свири на пиано. Може би ще я убедим да ни позабавлява с музиката си след вечеря.

— За мен ще бъде удоволствие да ви посвиря, мистър Стюарт — каза Елиза, задъхана от вълнение. — Сега ще ви помоля да ме извините. Време е да възобновим занятията си.

Уил свали Ксандра.

— Ще се видим на вечеря, мис Хол.

ГЛАВА 5

Бастунът падна от ръката на Шавано Стюарт, докато се опитваше да се настани на стола. Една рана в крака, получена в отдавнашна битка, го беше оставила инвалид. Уил се приближи, за да му помогне, но Острието го изпревари и хвана стола с едната ръка, а с другата придържаше баща си.

Гледайки сина на приятеля си, Уил изведнъж се почувства стар. Висок и слаб, но добре развит, Острието привличаше вниманието върху себе си. Обаче Уил му завиждаше най-много за дързостта, която четеше в очите му. Имаше вид на човек, който би се осмелил да направи нещо, които повечето мъже не бяха помисляли. Уил усещаше, че Острието не беше човек, който действа необмислено, чувство, което се засилваше от неотдавнашните му успехи в златните мини до Далонегата.

Според Шавано Острието бил арестуван два пъти за незаконно промиване на златоносен пясък на земята на чероките, към които бяха насочени апетитите на джорджианците. И двата пъти Острието дал златото на слугата си Дют, за да го скрие. Бил сигурен, че на белите никога няма да им дойде на ум, че той може да повери малко състояние на един негър.

Уил не се съмняваше, че Острието беше едновременно умен и съобразителен. Почти можеше да му прости, че преди две години тръгна против волята на баща си и напусна университета.

Уил смяташе, че едва доловимата загадъчна усмивка на Острието показва безразсъдството му.

Той седна на обичайното си място на масата, чудейки се какво би направил младият индианец, ако разбереше сериозността на положението. Щяха да имат нужда от мъже като него, ако искаха нацията да оцелее в тези смутни времена. Той и Шавано често си говореха за бъдещето на децата и народа си. И двамата бяха съгласни, че старите времена не можеха да се върнат. Новите им водачи трябваше да могат да четат и пишат на английски, да имат

образование, равностойно на това, което притежават белите хора във Вашингтон. Старите порадки отстъпваха място на новите.

Уил погледна Темпъл и улови пламенните погледи, които си разменяха с Острието. Това го накара да застане нащрек. Взя се внимателно в изражението и на двамата. За първи път забеляза властния поглед на Острието, насочен към дъщеря му и разбирането, с което тя му отвърщаше. Трябваше да се опита да я възприема като пораснала вече жена, защото доказателството за това беше пред очите му.

— Кажи ми, Уил — започна Шавано и прекъсна мислите му — какъв беше резултатът от срещата на съвета? Взе ли се решение да изпратим делегация, която ще се срещне с президента в дома му в Тенеси?

Преди Уил да успее да отговори, се намеси Виктория.

— Заради мис Хол е по-добре да говорим на английски. Тя не разбира нашия език.

— Права си. Прости ни — Уил погледна учителката и премина на английски. — Съветът единодушно реши, че нищо няма да се постигне на срещата с президента Джаксън. Целта на неговата покана беше да обсъдим нов договор, според който да заменим нашите земи тук за земи на запад от река Мисисипи. Ние не искаме нов договор. Нашето желание е федералното правителство да спазва условията на настоящия договор, а точно това президентът няма да обсъжда.

Шавано кимна в знак на съгласие и погледна с блесналите си очи Елиза, макар че тя нямаше нищо против да не се включва в разговора.

— Тази земя е принадлежала на чероките от незапомнени времена. Ние живеехме тук много преди да се образува правителството във Вашингтон. Живеехме тук, преди да дойдат британските войници и испанците в железните си облекла. Ние винаги сме били тук.

— След като имате договор, мисля, че не могат да ви принудят да напуснете.

Като всяка жена, Елиза имаше малка представа за принципите на правителството или в политиката, но мислеше, че думите ѝ звучат логично.

— Ако Джаксън следва тази политика, ще трябва да го направим — Уил отрязва дебело парче пушена шунка и го сложи в чинията на Шавано Стюарт.

— Много пъти съм си мислил, че ако в деня, когато се бихме с Джаксън при Конското копито, съм знаел, че един ден ще стане наш враг, щях да го убия — заяви Шавано.

— Защо сте се били с Андрю Джаксън? — Елиза се опита да скрие изумлението си от факта, че някой можеше да говори толкова свободно за убийството на президента.

— Това беше по време на вашата война с британците от 1812. Много индиански племена въстанаха срещу американските заселници в Алабама — поясни Уил. — Тогава Джаксън беше млад генерал, командващ войска от Тенеси. Много чероки се записаха доброволци. Дватамата с Шавано бяхме сред участниците в битката при Конското копито на река Талапоса.

— Трябва да знаете, мис Хол — обади се Острието, — че битката беше спечелена благодарение на чероките. По-голяма част от индианската армия беше от племето крийки, над хиляда човека. Те бяха издигнали временно защитно укрепление от дънери, заграждайки един полуостров земя, който образуваше остра извивка на река Талапоса. Задачата на чероките беше да прекосят реката, за да им попречат да избягат. Междувременно Джаксън събра останалата си войска от две хиляди човека, за да нападне укреплението отпред. Артилерията му обстрелваше защитната стена два часа без успех. Баща ми и другите чероки виждаха лодките на крийките на отсрещния бряг. Най-накрая Хребета и още двама преплуваха реката и докараха две лодки. С тези две и другите, които откраднаха по-късно, всички войници чероки се прехвърлиха от другата страна на реката. Тогава нападناха крийките отзад. Те бяха принудени да отстъпят и тогава Джаксън успя да ги атакува отпред.

— По време на тази битка Шавано Стюарт е получил раната в крака си — обясни Темпъл.

— Разбирам — измърмори Елиза.

— Когато се върнах вкъщи — продължи Шавано, — добитъкът ми беше откраднат, свинете — заклани, а хамбарът — съборен заради дъските, с които американските войници са си палили огън. Същите войници, за които бях се бил. Въпреки това аз и много други хора вярвахме, че генерал Андрю Джаксън е приятел на чероките — Шавано се усмихна тъжно. — След като беше избран за президент, във встъпителната си реч пред Конгреса той заяви, че ще прокара закони за

всички индиански племена „за тяхно собствено добро“. Чудно ли е, че се чувстваме измамани от човек, когото някога наричахме наш приятел, мис Хол?

— Не, съвсем не — всъщност тя добре разбираше чувството на огорчение от президента.

Уил Гордън продължи.

— Сега този закон за преселването недвусмислено постановява, че президентът е упълномощен да създаде нови договори, но по никакъв начин не го упълномощава да нарушава съществуващите. Настоящите договори с вашата страна гарантират завинаги нашата териториална цялост и независимост. Според написаното в договора правителството във Вашингтон трябва да ни защитава от набезите на джорджианците. Сега Джаксън отказва да го направи. Джеремая Евъртс заедно с американския комитет на чуждестранните мисии в Бостън беше посъветвал вождя Джон Рос да заведем дело във Върховния съд на Обединените щати. Съветът упълномощи Джон Рос да наеме адвокати за тази цел, макар че не знам как ще им платим хонорарите. Съветникът на Джаксън по въпросите на войната отказа да ни даде годишната вноска за хазната на чероките. Настоява тя да бъде разделена между тях на глава от населението.

— Какво лошо има в това? — изглеждаше й разумно годишната вноска според договора да се раздаде на хората.

— Вие ще пропътувате ли двеста мили, за да получите петдесет цента? — попита Уил. — Това е приблизително сумата, която ще получи всеки човек. Несъмнено, това е съзнателен опит на Джаксън да ни отнеме парите, които са ни необходими за завеждането на делото. Единственият ни шанс е да съберем колкото можем повече пари и след това да търсим финансова помощ отвън.

Елиза гледаше с недоумение порцелановата чиния пред себе си, сребърните прибори, количеството храна на масата и добре облечените хора, седнали около нея. Всичко, което беше чула от пристигането си в Гордън Глен — грабежите на джорджианските войници, изземването на златните мини на чероките, законът, насочен срещу тях, а сега и действията, предприети от федералното правителство във Вашингтон — може би не беше лъжа.

— Не мога да разбера това — намръщи се Елиза. — Защо се опитват да ви изгонят?

— Много просто, мис Хол — отговори Острието. — Джорджианците видяха богатствата на нашата земя — златото, нивята с памук и жито, плодородните долини, фермите. Те искат всичко това за себе си.

Усмивката смекчи сарказма в думите му. Обаче Елиза сякаш чуваше ироничния въпрос, който логично следваше думите му. Защо са им тези неща на тях? Чувстваше се виновна. Не много отдавна, когато все още смяташе, че всички индианци са диваци, може би и тя е разсъждавала по същия начин.

— Невежеството е ужасно нещо — тя имаше предвид себе си.

— Сега може би разбирате объркването ми, мис Хол — каза Шавано. — Преди доста време белите казаха на чероките да оставят лъка и стрелите и да хванат ралото и мотиката. Казаха, че трябва да научим как живеят белите, за да можем да живеем в мир с тях. Направихме го. Сега казват, че трябва да се присъединим към чероките в Арканзас и отново да ловуваме.

— Колко нелепо! — възкликна Елиза и погледна мистър Гордън. Облеклото му беше безупречно — фрак, бяла риза и синя вратовръзка. — Можете ли да си представите мистър Гордън в мокасини да дебне елен в гората, въоръжен с лък и стрела?

Когато Острието започна да се смее, Елиза замръзна от ужас. Тогава и баща му се присъедини към него. Скоро всички на масата се смееха, включително и Елиза, макар и смутено.

Дори и Виктория се разсмя сърдечно.

— Съпругът ми не е докосвал лък от времето, когато е бил на възрастта на Кип. Опасявам се, че е забравил как се държи или как се борава с него.

Забележката ѝ предизвика нов изблик на смях.

Шумът от веселия разговор в трапезарията достигаше чак до кухнята навън, Фийби спря да стърже засъхналата мазнина от сланината, която бяха пържили в тигана и погледна високия негър, облегнат на вратата.

— На какво се смеят, Дю?

— Трудно е да се каже — той се разходи из стаята. — Господарят Стюарт обича да се смее. И младият господар винаги се усмихва на нещо.

Обаче Фийби беше убедена, че нямаше човек с по-хубава усмивка от Дю Джоунс. Сега той ѝ се усмихваше и цялото му лице сияеше. Очите му ставаха тъмни и меки като роклята от кадифе, която господарката понякога носеше. Дю Джоунс не беше само най-родният, най-умният и най-красивият негър, когото познаваше, той беше и най-добрият. Освен това не обикаляше наперено наоколо като някой голям петел, който през цялото време се опитваше да бъде център на внимание. И не се държеше надменно с никого.

— Господарят Уил почти никога не се усмихва — призна Фийби.
— Понякога устата му се усмихва, но очите му винаги са тъжни.

— Той се отнася добре с теб, нали? — Дю я изучаваше внимателно, обзет от мрачни мисли. Досега не беше виждал следи от камшик по тялото ѝ, но господарите имаха различни методи за малтретиране на жените роби. Фийби беше прекалено млада, за да събуди апетита на някой мъж. Тънката ѝ рокля покриваше тялото на едва съзряла девойка, но имаше най-хубавото лице, което беше виждал. Големите ѝ тъмни очи блестяха като реката на лунна светлина. Бузите ѝ бяха кръгли като ябълки, а устните ѝ — почти свършени.

Дю я беше забелязал от доста време и я чакаше да порасне. Все пак тя принадлежеше на Уил Гордън, а това означаваше, че щеше да се омъжи за някой от неговите негри. Двама-трима от тях вече бяха станали на възраст за женене. Не можеше да заспи нощем при мисълта за нея и някой от тях. При тази мисъл му ставаше по-зле, отколкото когато беше болен от холера.

— Той се отнася с мен чудесно. Мисис Виктория също, макар че е болна. Мама казва, че кашлицата, която има, не е добра. Разбира се, това е заради сезона. Мисля, че когато горещите дни свършат, ще бъде по-добре.

Доловила шума от приближаващи се стъпки, Фийби бързо се върна към заниманието си. Дю отиде до ведрото с вода и вдигна кратуната точно когато черната Каси се появи на вратата. Тя погледна Дю с неодобрение. Той имаше неприятното чувство, че тя знаеше точно защо беше в кухнята и че причината не беше, защото искаше да пие вода. Той отпи и излезе.

— Какво правехте тука двамата, докато мен ме нямаше?

Фийби се наведе още повече над тигана, опитвайки се да избегне подозрителния поглед на майка си.

— Нищо, мамо, само си приказвахме.

— Закачаше ли се с него?

— Не, мамо — тя се изчерви.

— Този човек носи беди, момиче. Не се забърквай с него, чуваш ли?

— Да, мамо — обаче тя не спираше да мисли какви беди може да й донесе Дю. Той не беше лош. Никога не беше го чувала да говори за бягство. Той харесваше господарите си. Беше го казвал много пъти.

Слънцето беше кацнало над планинския хребет и обагреше хоризонта в огненочервено. Дю закара двуколката до входа на имението. Спря близо до стъпалата, праметна юздите и слезе, за да помогне на куция си господар.

Шавано Стюарт отказа с ръка предложената му помощ и седна в двуколката. Намести куция си крак и подпря бастуна със сребърна дръжка на седалката.

Уил Гордън застана до двуколката. Шавано му се усмихна.

— Чудесно беше да си поговорим отново, стари приятелю.

— Ти и синът ти винаги сте добре дошли в моя дом, Шавано.

Шавано кимна, наблюдавайки как Острието яхва коня си и се приближава към младото момиче, което стоеше на верандата.

— Добре е, че мислиш така, Уил Гордън — каза Шавано, без да изпуска от очи двамата млади. Темпъл гледаше сина му с влюбен и подканящ поглед. — Мисля, че ще виждаш някого от нас по-често през следващите дни.

Шавано беше доволен от това, което виждаше. Отдавна имаше желание синът му да направи своя жена дъщерята на неговия пръв приятел. Дълбоко в сърцето си вярваше, че съюзът между двамата млади ще създаде чудесни синове и дъщери. Всеки от тях притежаваше остър ум, гордост и силна воля. Шавано предвидливо не беше изказвал гласно желанието си.

— Така изглежда — Уил също погледна към верандата. — Макар че тя е още малка.

— Тя е жена. Трябва само да погледнеш, за да го видиш.

— Може би — Уил въздъхна угрижено. — Може би бащините очи винаги виждат детето в дъщеря си.

— Може би — Шавано се усмихна топло. — Но това не означава, че е истина.

— Знам.

Шавано погледна сина си и си спомни дните, когато самият той изпитваше нужда от женски ласки. Тези дни бяха далечно минало. Времето беше умъртвило в него много повече от куция му крак. Той вдигна ръка за довиждане, хвана юздите и шляпна леко конете. Те поеха към къщи.

ГЛАВА 6

Нагоре, надолу, нагоре, надолу, Фийби методично издигаше нагоре и отново потапяше надолу бухалката в гюма с масло. От време на време спираше да пропъди някоя досадна муха или да избърше потта от челото си. Беше горещо, не подухваше и най-лек ветреца дори и на сянка. Роклята ѝ беше залепнала за тялото.

Нещо изшумоля в азалията, която растеше до кухнята, Фийби спря работата си, доволна, че ръцете ѝ щяха да си починат. Съзря помалкия си брат да се прокрадва покрай храста, като внимаваше някой от къщата да не го забележи.

— Не си ли свършила още? — попита Шадрак нетърпеливо.

Фийби хвърли предпазлив поглед към къщата и поклати глава.

— В тая горещина ще бъде цяло чудо.

— Просто го остави — настояваше той. — Никой няма да разбере. Мисис Виктория си почива, а мама чисти салона. Ела, защото ще изпуснем цялата сутрин.

Тя се колебаеше, знаейки какво я чакаше, ако оставеше работата си. Обаче изкушението беше прекалено голямо. Като не изпускаше от очи къщата, остави гюма с маслото и се промъкна тихо до азалията при брат си. Двамата побягнаха през бодливата суха трева. Движеха се приведени, притичвайки от храст до храст, и така, докато стигнат до училището. На ъгъла на дървената постройка спряха, Фийби се опитваше да успокои дишането си и после последва Шадрак, който пълзеше към отворения прозорец.

Отвътре се чуваше как младата господарка Ксандра несигурно казва азбуката.

— А... В... С...D... F... G...

— Пропусна Е — прошепна Шадрак, после взе една клечка и започна да пише в пясъка.

— Те са в тоя ред — А... В... V... D... E... — той спря и се замисли. — Как изглежда G?

Фийби не можеше да му покаже буквата... Тя нямаше такава възможност да се измъква като брат си. Тъй като беше малък и хилав, за него никога нямаше много работа, но тя едва успяваше да свърши едно, преди майка ѝ или мисис Виктория да са я извикали за нещо друго. Искаше да може да пише знаците като Шадрак и да знае на кои букви отговарят. Първите три букви бяха единствените, които познаваше, и то само защото брат ѝ беше ѝ ги показал.

Шадрак показва глава над отворения прозорец, Фийби го хвана за ръката и го дръпна надолу.

— Какво правиш? Ако ни хванат, ще ни набият с камшика.

Той нетърпеливо блъсна ръката ѝ.

— Всеки път правя така и още не са ме хванали. Сега ме остави. Трябва да видя как е G — той се качи отново, този път по-предпазливо.

Гласове. Елиза чу издайническия шум, който идваше от задната част на стаята. Тя отклони вниманието си от младия Том Мърфи, който четеше на глас от учебника и скришом огледа децата, за да открие виновника. Все пак не можеше да ги обвинява, че се разсейват. Горещината беше задушаваша. Самата тя трудно се съсредоточаваше върху работата. В съзнанието ѝ изплуваше постоянно мисълта за студената вода на поточето.

Попи с лепената си кърпичка капчиците пот над устата си и погледна към задния прозорец. Една черна глава надничаеше в стаята. Това беше малкото негърче Шадрак. Не за първи път Елиза забелязваше, че се мотае около училището. Тя приближи прозореца, изпълнена с любопитство.

Момчето изчезна от погледа ѝ, преди да стигне до прозореца. Тя погледна навън, очаквайки да го види да бяга. Обаче той беше клекнал под прозореца и пишеше нещо в праха с една клечка. Сестра му Фийби стоеше до него.

— Това е G — прошепна той гордо и нарисува грубо подобие на буквата. Елиза се наведе учудено и видя как Фийби се опитваше несръчно да изрисува буквата.

Тропот на конски копита наруши знойната сутрешна тишина. Елиза погледна към пътя, който се виеше покрай училището. Под прозореца настъпи раздвижване. Двете негърчета тичаха към къщата толкова бързо, сякаш самият дявол беше по петите им. Тя ги

наблюдаваше как се отдалечават, замислена над случката, на която току-що стана свидетел.

— Мис Хол.

Елиза извърна поглед от прозореца. Темпъл стоеше пред нея.

— Може ли да ме извините? Имаме гост. Татко е на полето, а мама си почива. Трябва да го посрещна.

Елиза се досети кой беше посетителят. В последния месец Острието често посещаваше Гордън Глен. Вместо да отговори направо на молбата ѝ, Елиза плесна с ръце, за да привлече вниманието на учениците.

— Свършваме занятията за тази сутрин.

Леко повдигнала полите на роклята си, Темпъл прекоси бързо ливадата, после забави крачка, когато стигна до входа на къщата и зави покрай ъгъла. Чувстваше силните удари на сърцето си и знаеше, че причината за това не беше физическо изтощение. Острието тъкмо слизаше от коня си и тя имаше възможност да се полюбува на мускулестото му тяло.

Слугата му я забеляза първи. Той каза нещо и Острието се обърна. Докато приближаваше, за да ги поздрави, Темпъл чувстваше как погледът му докосва тялото през дрехите и затопля кожата ѝ. Обзе я тръпнещо вълнение и странно чувство за мощ.

— Добре дошли в Гордън Глен.

— Посреща ме самата дъщеря на къщата. Аз съм щастлив човек — каза той с дрезгав глас.

Втреченият му поглед я притегляше като с магнит. Темпъл приближи още, спря и се обърна, когато чу входната врата да се отваря. Черната Каси излезе на верандата. Младото момиче се обърна пак плавно към Острието.

— Ще останеш за обяд, нали?

— Да.

— Мистър Стюарт ще сподели обяда с нас, Каси. Сложете още един комплект прибори на масата.

— Да, мис Темпъл — тя продължаваше да стои до вратата.

— Ще влезем ли вътре?

Той кимна с глава, че беше съгласен и Темпъл го въведе в къщата. Отново се чувстваше напрегната от присъствието му — да бъде с него и да не може да го докосне. По време на последните му

няколко посещения беше оставала насаме с него само за минута-две. Винаги се случваше майка ѝ да бъде там или баща ѝ, или брат ѝ и сестра ѝ, или учителката мис Хол.

Когато влязоха във фоайето, тя спря и погледна нетърпеливо черната Каси. Негърката с достойнство вдигна главата си, докато минаваше покрай тях, насочила се към стълбите.

— Ще кажа на мисис Виктория, че има посетител.

— Не — извика Темпъл рязко, но веднага продължи по-меко. — Остави я да си почине. Аз ще забавлявам мистър Стюарт, докато тя слезе. Можеш да продължиш работата си.

Изчака, докато черната Каси изкачи стълбите, после хвана Острието за ръка и го въведе в големия салон. Веднъж останали сами, ръката му стисна силно нейната. Сърцето ѝ се разтуптя. Не оказа съпротива, когато той я притегли към себе си и плъзна ръка около кръста ѝ. Тя му се усмихна леко, задъхана от физическия допир на телата им. Точно това искаше, но удоволствието ѝ се удвояваше от мисълта, че той също очакваше с нетърпение този момент.

Притворените му очи я гледаха едновременно властно и обвиняващо.

— Мисля, че си ми дала любовен еликсир.

— Ако е така, тогава аз също съм го изпила — тя обви ръце около врата му.

Когато той приближи устни към нейните, Темпъл наистина се чувстваше така, сякаш беше изпила някакво магическо питие, което е направило костите ѝ меки и нестабилни. Нищо друго не можеше да обясни причината за огъня, който изгаряше стомаха ѝ и караше кръвта ѝ да кипи. Всичко в него я опияняваше — миризмата му, вкусът в устата му, нежното докосване на ръцете му.

Преди да излезе, Елиза провери дали училището е чисто. Чуваше смеха на двете момичета, които тичаха след момчетата към потока. Вместо да ги последва, както правеше обикновено, тя се запъти към къщата.

Когато приближи отделената кухня, видя Фийби да бие енергично маслото в гюма, навела глава, сякаш искаше Елиза да не я забележи. Минута по-късно Елиза зърна по-малкото ѝ братче да се промъква покрай стената на училището. Тя спря и се насочи към кухнята.

— Шадрак — извика тя на момчето, преди да успее да избяга. — Ела тук. Искам да говоря с теб и сестра ти.

Той се приближи бавно, тътрейки крака, Фийби спря работата си и погледна внимателно брат си. Елиза смътно долавяше, че двамата се страхуваха от нея. Защо? Нямаха причина за това.

— Какво правехте вие двамата под прозореца на училището тази сутрин?

— Нищо, мадам — измърмори Фийби.

Шадрак зарови крак в праха и ходилото му се отпечата.

— Просто слушахме. Не искаме да направим нищо лошо.

— Не те ли видях да пишеш в праха с клечка?

— Да, мадам.

— Това не е първият път, когато подслушваш оттам, нали? — Елиза знаеше отговора, който я изпълваше с радост.

— Не, мадам — съгласи се той неохотно.

— Защо стоиш там?

Той погледна сестра си, после прехапа несигурно долната си устна и сви рамене.

— Опитваш се да се научиш да четеш и пишеш, нали? — попита Елиза, скривайки вълнението си. Фанатиците от Юга може би щяха да се присмеят и да кажат, че тези негърчета не бяха нищо повече от маймуни, които подражават на останалите. Със сърцето си Елиза усещаше, че не беше така. Това бяха жадни за знания умове. Не, те не бяха само жадни, те изгаряха от желание. За един учител нямаше по-възбуждащо и стимулиращо откритие от това.

— Ще кажете ли на господаря Уил? — Фийби сви напред рамене, сякаш предчувстваше наказанието.

Елиза се поколеба, разчувствана от тъжната ѝ физиономия.

— Ще видим.

— Не сме направили нищо лошо — защитаваха се смело Шадрак, макар че брадичката му издайкически потреперваше.

— Знам — в главата ѝ се оформяше един дързък замисъл, но как можеше да го осъществи, Елиза не знаеше.

Хладна вълна я заля, когато влезе в къщата. Дебелите стени явно задържаха прохладата от предишната нощ и спираха горещината през деня.

Вътре беше тихо. Не се чуваха гласове. Зачуди се къде беше отишла Темпъл. Подозираше, че където беше Острието, там щеше да намери и нея. Според Елиза той беше прекалено самоуверен. Не можеше да бъде сигурна, че момичето е в безопасност с него. Наистина имаше нужда да ѝ обясни, че примитивните страсти трябва да бъдат потискани, в противен случай тези чувства могат да завладеят едно момиче и да го доведат до падение. Разходките на открито и студените вани обикновено пропъждаха тези гибелни чувства. Ако това не помогнеше, компресът с камфор беше най-сигурно средство.

Слаб шум, подобен на шумолене на дреха, дойде от големия салон. Елиза помисли, че някой от слугите чисти там и реши да попита къде беше Темпъл.

Когато влезе, се закова на мястото си. Очите ѝ бяха широко отворени от изумление. Видя Темпъл и Острието в прегръдка, която можеше да бъде описана единствено като страдна: телата им бяха силно притиснати едно към друго. Елиза имаше чувството, че Острието ще изяде устните на Темпъл. Изведнъж ѝ стана горещо, толкова горещо, че щеше да припадне. Когато ръката му разтърка гърдата ѝ, Елиза избяга от стаята. Беше прекалено потресена, за да остане.

В тъмнината на коридора тя не видя големия силует пред себе си, преди да стане много късно, и връхлетя върху него. Преди ударът да я отхвърли назад, беше хваната. Пред зашеметения ѝ поглед се изпречи яката на мъжка риза. Когато погледна нагоре, откри, че гледа в лицето на Уил Гордън, което ѝ се стори загрижено.

В главата ѝ нахлуха стотици различни усещания от болката, която ѝ причиняваха големите му пръсти, впиващи се в ръцете ѝ, от топлата тежка миризма, която излъчваше и от допира на телата им.

— Добре ли сте, мис Хол? — той повдигна въпросително вежди.

Елиза бързо се дръпна назад.

— Да. Аз... съжалявам... не ви видях — не можеше да намери думи, чувстваше се объркана, за което нямаше никаква причина.

— Татко — обади се Темпъл от салона. Елиза се обърна с изумен поглед, а бузите ѝ пламнаха още повече. За момент остана така загледана в светналите очи на Темпъл. Изглеждаше толкова... довольна, толкова жизнена. Нещо вътре в Елиза се сви. Несъзнателно притисна с ръка корема си, опитвайки се да успокои ужасната болка.

— Струва ми се, че чух някой да влиза — Темпъл се усмихна не принудено, после се обърна към Острието. — Острието е тук.

Държанието им беше съвсем естествено и спокойно, сякаш нищо нередно не бяха направили. Елиза почувства, че не може да остане повече. Когато видя как Уил Гордън гледаше дъщеря си с присвити очи, си помисли, че някак си беше отговорна за отсъствието на Темпъл. Измърмори някакво извинение и забърза нагоре по стълбите.

Скоро след като обядът беше свършил, Острието си тръгна заедно със слугата си, негърът Дю. Уил ги наблюдаваше, докато се отдалечаваха.

— Влизаш ли?

Въпросът на Темпъл го откъсна от мислите му и той я последва в къщата.

— Малкият Стюарт много често се отбива тук напоследък.

— Знам — тя се усмихна, изглаждаше доволна от този факт. — Но мисля, че не трябва да го наричаш малкия Стюарт. Той е мъж.

Уил изобщо не се съмняваше в това. Той спря за момент, наблюдавайки я, докато отива към трапезарията, за да помогне на майка си да прибере посудата. Виктория не спираше да кашля. Уил си спомни времето, когато тя беше млада и здрава, когато любовта им беше свежа и силна. Толкова много болка, тъга и вина се бяха натрупали със смъртта на децата им. Тези трагедии бяха охладили отношенията им, вместо да ги сближат.

Той се запъти по коридора. Елиза стоеше до колоната на стълбището. Когато мина покрай нея, той кимна с глава.

— Мистър Гордън.

Той спря и я погледна през рамо.

— Да?

— Искам да говоря с вас насаме — лицето ѝ беше приело онова сковано изражение, което ѝ придаваше сериозен вид.

Челото му се сбръчка, докато той обмисляше молбата ѝ и възможните причини за нея.

— Да влезем ли в библиотеката?

Елиза мина пред него. Той се чудеше дали беше нещастна тук. Или искаше да напусне? Може би срещаше трудности с някои от учениците си? Кип? Уил въздъхна, сигурен, че синът му беше причината.

— За какво искате да говорите с мен, мис Хол? — той отиде до бюрото си.

Елиза погледна портрета над камината, после него. Изправи рамене назад и каза решително:

— Фийби и Шадрак... децата на слугинята ви Каси... тази сутрин ги видях до прозореца на училището.

— Това ли е всичко? — Уил се намръщи. — Не се притеснявайте за това, мис Хол. Ще уредя да не се случва отново.

— Не. Разбрахте ме погрешно — каза тя нетърпеливо. — Изглежда и двамата имат голямо желание да учат. Шадрак сам се е научил да пише буквите. Това е забележително постижение, нещо, което трябва да бъде поощрявано, а не наказвано.

— Какво предлагате?

Тя повдигна леко брадичката си, очите ѝ светеха предизвикателно.

— Искам да ги обучавам.

— Какво? Защо? — той онемя от изненада. — Те са чернокожи. Какво добро ще направите...?

— Мисля, че ще направя голямо добро — прекъсна го тя. — Те показват склонност към знания. Защо да не я насърчаваме? Със сигурност грамотността ще увеличи цената им. Някой трябва да води сметките на такава голяма къща и плантация. Ако тези деца се научат да го правят, това ще означава по-малко работа за вас и мисис Гордън.

Тя продължи да говори, но Уил вече не я слушаше. Беше сепната от силата, с която защитаваше каузата си.

— Е?

След този предизвикателен въпрос последва мълчание. Чакаше отговора му.

— Ще помисля, мис Хол.

Тя въздъхна. Като че ли се колебаеше дали да продължи пледоарията си или не.

— Каквото и да решите, мистър Гордън, надявам се, че няма да ги накажете заради тази сутрин. Те го направиха от любопитство, не искаха да пакостят. Сигурна съм в това.

— Има ли още нещо?

— Не.

Тя се обърна и излезе от стаята. Уил очакваше, че ще промени решението си и ще се върне, но тя не го направи.

ГЛАВА 7

Над хълмовете се спускаше здрач и обагряше долината на Гордън Глен в лилаво. Елиза крачеше по пътеката, която водеше от училището към къщата. Мислите ѝ бяха заети със срещата с нейния работодател и незадоволителния резултат от нея. В крайна сметка, не получи съгласието му.

Те бяха деца. Сигурно Уил Гордън не беше толкова жесток, че да ги накаже за такава дреболия. Ако го направеше, вината щеше да бъде нейна. Сега съжаляваше, че му каза. Може би трябва да го помоли пак, само че този път без войнствения тон.

Когато погледна към къщата, видя една висока фигура да се движи тихо между дърветата. Ръстът, широките размери, походката... Елиза веднага разпозна Уил Гордън. Реши да използва възможността, която ѝ се представяше. Хвана краищата на роклята си и се затича през ливадата да го пресрещне.

— Мистър Гордън — той спря, за да я изчака, а тя спря да тича. Несъзнателно вдигна глава, опитвайки се да изглежда повече като учителката, отколкото като ученичка. — Искам да говоря с вас.

— Пак! — в гласа му прозвуча учудване, но лицето му беше в сянка. Не можеше да види изражението му, за да каже дали беше приятелски настроен.

— Да — притесняваше се, че може да си помисли, че разнищва прекалено обстойно въпроса, но не искаше да се откаже точно сега. Респектирана от масивната му фигура, тя се опита да си спомни всички неща, които трябваше да му каже.

— Вие... — спря, защото осъзна, че той се беше запътил към бараките на негрите. — Къде отивате?

— Да говоря с Айк и Каси за тази работа с децата и училището.

Без да обръща внимание на двусмисления отговор, Елиза побърза да го увери:

— Искам да разберете, че предложението да уча Шадрак и Фийби беше само моя идея. Децата дори и не подозират, че това е

ВЪЗМОЖНО.

— Допусках, че е така.

— Тогава... какво решихте? — нямаше намерение да иска отговор сега, но усещаше, че той умишлено го премълчава, за да я дразни. — Трябва да знам, ако ще ги обучавам.

— Питам се на какво ще можете да ги научите? Те са негри.

— Как можете да говорите така? Те са човешки същества — Елиза се възмути от предубеденото му отношение. — Те имат чувства и желания, които надхвърлят елементарните нужди от храна, вода и подслон. Както всички нас и те имат нужда от привързаност и стимул, за да се развиват. Такива изявления, породени от невежество, може да се чуят от бял южняк, но не мога да проумея как тези думи са изречени от един чероки.

— Мис Хол! — той прекъсна рязко тирадата ѝ. — Имах намерение да кажа, че съпругата ми не вижда нищо лошо в това да ги учите, стига да продължават да вършат работата си — добави той в отговор на радостното ѝ възклицание.

Елиза беше прекалено щастлива от благосклонното му решение, за да сметне това за проблем.

— Сега отивате да им кажете? Може ли да дойда с вас? — тя искаше да види лицата им, когато научат, че ще могат да ходят на училище, вместо да стоят под прозорците.

Той се поколеба за момент, после се съгласи.

— Много добре.

— Благодаря — Елиза чувстваше, че това беше истинската ѝ задача като учителка.

Фийби седеше на малката веранда пред колибата, обвила с ръце краката си и заровила брадичка между коленете си.

Беше нещастна. Беше отчаяна и уплашена през целия ден, сигурна, че щеше да бъде наказана заради провинението си тази сутрин.

Шадрак се мотаеше наоколо и ровеше крака в праха. Скочи на първото стъпало, после обратно и се загледа в тъмното небе, осеяно със звезди. Когато сложи ръце на стомаха си, Фийби помисли, че се моли.

— Къде мислиш, че са животните?

— Какви животни? — намръщи се Фийби.

— Чух мис Елиза да казва, че има животни на звездите. Аз гледам и гледам, но не виждам нито едно — той гледаше озадачено.

— По-добре мама да не те чува да казваш това име — предупреди го Фийби и зарови брадичката си още по-надолу. Опитваше се да облекчи страданията си. Отвътре се чуваха гласовете на родителите ѝ.

— Айк, това ще ни донесе грижи. Знам го, чувствам го — Черната Каси поклати глава.

Това продължаваше от момента, в който Айк се върна и тя му каза какво се беше случило.

— Не знаеш със сигурност.

— Те ще си помислят, че сме лоши негри. Няма съмнение какво ще направи господарят Уил, когато тя му каже, а тя ще му каже.

Айк поклати глава. Черната Каси работеше в Голямата къща. Знаеше повече от него за това, което става там, защото работеше цял ден, както той работеше в ковачницата.

— Господарят Уил е добър човек.

— Той няма да търпи лоши негри — настояваше тя. — Какво ще правим, ако изпрати Фийби и Шадрак на полето? Малкият Шадрак няма сила за това.

— Знам — Айк погледна издутите мускули на ръцете си. Не можеше да разбере защо момчето им беше толкова хилаво! Но за сметка на това Шадрак беше умен и любознателен. Айк изобщо не се учудваше, че беше се навъртал около училището.

— Айк! — Черната Каси се обърна към него. Очите ѝ бяха насълзени. — Какво ще правим, ако господарят Уил ги продаде да работят надолу по реката на една от захарните плантации? — той знаеше през цялото време, че тя се опасяваше най-много от това. Още преди години беше му разказвала, че преди е имала и други деца. Предишният ѝ господар ги продал на някой друг, а нея — на господаря Уил. Когато се запознаха, тя все още скърбеше за тях. Затова той искаше да имат свои деца, за да не тъжи за тези, които беше загубила. Сега се страхуваше да не загуби и тези.

— Това няма да се случи — той я хвана за ръката и двамата се облегнаха на масата. Силната му мускулеста длан се плъзна по бедрата ѝ. — Това няма да се случи — повтори той, но дълбоко в себе си знаеше, че въпреки цялата си сила ще бъде безсилен да го предотврати.

Отнякъде се чуваше кучешки лай. Фийби не обърна внимание, докато лаенето не премина в мъчително скимтене. Тя погледна надолу към редицата от бараки, доловила настъпилата тишина. Наоколо не се чуваше даже шум от тракане на чинии. По верандите бяха излезли и други негри и стояха мълчаливо, загледани към пътеката, която водеше към Голямата къща.

— Мисля, че някой идва — каза тя. Тогава видя господаря на плантацията да идва към тяхната барака. Скоси, примряла от страх и се втурна вътре.

— Господарят Уил идва насам. Казах ти — Черната Каси се приближи към вратата. — Казах ти, Айк — повтори тя. Излезе навън, хвана Фийби за раменете и я притисна към себе си. — Сега ще те бият с камшик — тонът на майка ѝ беше назидателен, но Фийби усещаше, че ръцете ѝ трепереха и знаеше, че се страхуваше за тях.

— Всичко ще бъде наред — Шадрак ги погледна със сияещ поглед. — Мис Елиза е с него.

Елиза вървеше до мистър Гордън покрай редицата от бараки, като се усмихваше и кимаше на негрите, събрали се пред мизерните си жилища. Само от време на време се чуваше „добър вечер, господарю Уил“. Повечето останаха мълчаливи и ги гледаха враждебно. Сред тях тя се чувстваше като натрапник. Инстинктивно се приближи до Уил Гордън.

Във въздуха се носеше миризма на изгорели дърва от готварските печки. Когато приближиха последната барака, Елиза видя как малкият Шадрак се изкачи по стъпалата и застана до сестра си. Гледаше ги без страх.

— Добър вечер, господарю Уил — поздрави Айк с плътния си глас. Каси стоеше до него. Елиза беше малко притеснена от факта, че той не носеше риза. Една тиранта беше праметната по диагонал през гърдите му, мускулести като тези на Самсон. Елиза бързо отмести поглед, смутена от голотата му.

— Айк, Каси — Уил спря до стъпалата. — Дойдох заради децата ви — Фийби и Шадрак. Били са под прозореца на училището тази сутрин и са слушали урока. Разбирам, че не им е за първи път.

— Никога няма да се случи пак, господарю Уил — каза Черната Каси. — Заклевам се, че няма да припарят повече до това училище. Ние с Айк им говорихме, че са постъпили зле. Съжаляват за това,

наистина. Казахме им, че ако още един път ги хванем там, ще ги набием с камшика.

— Мис Хол иска те да посещават училището и да се научат да четат, пишат и смятат. Вярва, че може да ги научи — Уил хвърли бърз, скептичен поглед към Елиза. Тя наблюдаваше реакцията на новите си ученици. Шадрак отвори уста от изумление. Черните му очи светнаха от възмущение, Фийби само гледаше, сякаш не искаше да му повярва.

— Чу ли това? — Шадрак се обърна към сестра си, но Черната Каси му направи знак да мълчи.

— Утре сутринта Фийби и Шадрак трябва да бъдат в училището, за да започнат уроците си.

— Ще бъдат, господарю Уил — обеща Айк, при което жена му го погледна строго.

— Искам да разберете обаче — предупреди ги Уил, — че ще трябва да вършат работата си както досега.

Всички, с изключение на Черната Каси, се съгласиха мълчаливо. Само тя не одобряваше промяната. Елиза се учуди. Като майка би трябвало да се радва, че децата ѝ ще учат. Явно те бяха щастливи, а това беше всичко, което имаше значение за Елиза, когато си тръгнаха.

— Ще се научим да четем и пишем, Шад — Фийби все още не можеше да повярва и в същото време изгаряше от желание да каже новината на Дю Джоунс. В най-скоро време щеше да знае колкото него.

— Знам. Не е ли това най-чудесното нещо? — той просто сияеше от щастие.

Без да обръща внимание на радостта им, Каси се обърна към Айк.

— Защо каза, че могат да отидат? Нищо добро няма да излезе от това. Ученето само ще им напълни главите с глупави идеи за свободен живот. Те са роби. В тоя свят няма място за учени негри.

— Може би светът ще се промени, Каси.

— Никога нищо няма да се промени. Искам тази жена Елиза да не идва повече. Тя ще ни донесе само нещастия, а ние и без това си имаме достатъчно.

Когато Айк поиска да я прегърне, тя се дръпна и влезе в бараката. Той се загледа след нея. Разбираше страховете ѝ, но не ги споделяше. Господарят Уил беше умен и добър човек. Беше го чувал да

казва много пъти, че чероките трябва да знаят законите на белите, ако искат да останат свободни. Айк не знаеше много неща, освен това как да наточи палешника, да сложи колело и да подкове кон. Звучеше му омразно това, че ако за чероките беше добре да са учени, то щеше да бъде добре и за негрите. Разбунтуването срещу господаря не беше дало свобода на нито един роб. Може би чероките бяха прави.

Когато Елиза пристигна в училището на следващата сутрин, двамата нови ученици я чакаха отвън. Те я последваха вътре плахо, макар да изгаряха от нетърпение. Обиколиха единствената стая и огледаха, без да пипат нищо. Тя ги остави сами да проучат всичко. Шадрак упорито разглеждаше глобуса, поставен в ъгъла.

— Това е глобус на света, Шадрак — обясни му тя. — А някъде тук е Гордън Глен — тя му посочи мястото, а после завъртя глобуса от срещуположната страна — а това е Африка, вашата родина.

Той сбърчи учудено чело.

— Как е възможно? Аз съм роден точно тук, в тази плантация, а не в Африка.

— Вероятно не, но твоите прадеди са докарани тук от Африка като роби.

— Откъде знаеш това?

— Защото всички чернокожи идват от Африка. В Африка всички аборигени са чернокожи като теб.

— Какво е абориген?

— Местен жител. Някой, който е живял на едно място, преди да дойдат белите... Както чероките са местни по тези места.

Кип влетя с трясък в училището. Когато видя Фийби и Шадрак, внезапно спря.

— Какво правят те тук?

— Фийби и Шадрак са новите ми ученици. От сега нататък ще посещават училището заедно с останалите — обясни Елиза, като им се усмихваше.

— Мястото на робите не е тук — той ги гледаше високомерно. — Те са прекалено глупави да научат нещо.

— Такова е отношението и на джорджианските войници към чероките — отговори Елиза.

Кип я погледна злобно, но не каза нищо. Елиза не беше очаквала враждебност от останалите ученици. Имаше малко време да мисли за

това преди започването на занятията. Все пак беше добре, че никой от останалите не показва открито такава враждебност като Кип. Всъщност по-малките деца, деветгодишният Джо Мърфи и седемгодишната Ксандра изглеждаха безразлични към тях. Останалите, включително и Темпъл, бяха сдържани и мълчаливи.

Елиза започна със сутрешна молитва, с която напомняше на учениците си за златното правило и се надяваше, че Бог щеше да върне разбирателството в групата. Чудото обаче не стана. По-късно, когато раздели класа според ланкастърския метод на обучение и започна да определя отговорници на отделните групи, Кип се изправи.

— Няма да бъда отговорник на тези слуги.

Настъпи мъртва тишина. Елиза усещаше, че всички чакаха да видят как щеше да се справи с това предизвикателство.

— Нямам намерение да те назначавам за техен отговорник, Кип. За това ми е необходим някой, който е разумен. Може би някой ден това ще бъдеш ти, но не сега.

Заля го вълна от ярост и тя разбра, че беше засегнала суетността му. Той вярваше, че беше най-умният. Елиза подозираше, че наистина е така, но той имаше прекалено високо мнение за себе си и заслужаваше някой да му даде добър урок.

— Това не е вярно.

— Не се затруднявай повече, като показваш невежеството си пред всички, Кип. Седни, ако обичаш — тя потисна усмивката си, когато някой се засмя.

Кип обходи стаята с поглед, търсейки този, който дръзваше да му се присмива, но много лица показваха насмешка и той си седна начумерен на мястото.

Следващата неделя семейството присъства на службата в близката моравска църква. Макар че беше презвитерианка, Елиза често придружаваше семейство Гордън.

Когато службата свърши, богомолците се събраха отвън да поговорят и разменят някоя новина. Както обикновено, повечето разговори се въртяха около последните набези на белите. Носеха се слухове да се предприеме нещо. Като член на Националния съвет, Уил Гордън винаги беше център на тези дискусии. Всички очакваха отговор от него.

Темпъл слушаше как баща ѝ обясняваше на останалите, че Уилям Уърт, адвокат от Балтимор, предложил услугите си на водача Джон Рос да представя чероките пред Върховния съд на Съединените щати.

Когато хората се разпръснаха по домовете си, Темпъл тръгна до баща си към каретата.

— Какво знаете за този Уилям Уърт? Може ли да се сравнява с един адвокат от Филадельфия?

— Джеремая Евъртс от Американския комитет на чуждестранните мисии го препоръча настойчиво. Мистър Уърт е работил дванадесет години като главен адвокат на Обединените щати. Пейтън Флечър ме информира, че Уърт се смята за ревностен конституционалист, а Джаксън не го харесва.

— Разбирам — но Темпъл не беше съвсем сигурна, че разбира значението му. — Кога мистър Уърт ще се яви пред Върховния съд в защита на чероките?

— Когато намери подобно на нашето дело, което да използва като образец, това няма да бъде трудно. Белите са арестували много чероки за това, че копаят злато в нашите планини. Ако някои са осъдени от Джорджианския съд, мистър Уърт може да представи иск пред Върховния съд за незаконно арестуване на основата на това, че щата Джорджия няма власт над нашите земи.

— Но това какво ще реши? — намръщи се Темпъл.

— Проблема за собствеността. Джорджия претендира, че земята е тяхна. Ние казваме, че е наша. Ако съдът се произнесе в техен ущърб, това потвърждава, че земята е наша.

— И ако Джорджия не я притежава, те не могат да ни изгонят.

— Не.

Тя спря до каретата им и го погледна изпод бонето си.

— Тогава няма за какво да се тревожим, нали? Тази земя ни беше дадена с договор и Върховният съд трябва да се произнесе в наша полза.

— Вярвам в това — каза Уил и се обърна към Виктория, която идваше с бебето на ръце.

Темпъл се успокои. Острието не беше толкова уверен, колкото баща ѝ, че с чероките щяха да се отнесат честно. Съмненията му я плашеха. Наблюдаваше баща си как помага на майка ѝ, а после и на

мис Хол да се качат в каретата. Виктория седна, настани бебето в скута си и се усмихна вяло на Елиза.

— Как се учат децата в училището, мис Хол?

— Доста добре, мисис Гордън.

— А новите ученици?

— Изключително добре — увери я Елиза. — Шадрак показва особена склонност към ученето.

— Значи нямаше проблеми с тях? — попита Виктория, леко изненадана.

— Никакви — каза Елиза, но Темпъл видя, че гледаше към Кип.

Въпреки че брат ѝ не повтори възраженията си срещу присъствието на Фийби и Шадрак, изразяваше враждебността си към тях по други начини. Злорадстваше при всяка тяхна грешка и използваше всеки удобен случай да ги тормози безмилостно след училище. Понякога отношението му граничеше с жестокост. Елиза все още не беше казала това на баща ѝ. Дискретността ѝ се харесваше на Темпъл. Надяваше се, че съдиите от Върховния съд ще проявят мъдрост като мис Елизабет Хол.

ГЛАВА 8

— Отнасяш се несериозно към кореспонденцията си — Елиза отправи леко укорителен поглед към неочаквания си посетител, дългия като върлина проповедник Натан Коул, който я беше придружил до тук. — Минаха седмици от последното ти писмо.

Всъщност Елиза беше получила едно кратко писмо в отговор на обширното ѝ описание на живота в Гордън Глен. Когато второто ѝ писмо остана без отговор, тя се въздържа да напише трето.

— Извинявай за това. Ходих да проповядвам в планините. Когато научих, че скоро ще идвам насам... — той спря смутен. — Признавам, че не умея да си служа с перото. Когато чета писмата ти, имам чувството, че си в стаята и ми говориш. Моите, страхувам се, са скучни и сковани.

Елиза беше напълно съгласна с него, но радостта не ѝ позволяваше да обръща внимание на тези неща.

— Прощавам ти, каквито и причини да си имал. Сега си тук и това е достатъчно.

— Не можех да мина по този път, без да се отбия да видя как живееш — той вървеше до нея, като мятеше непохватно дългите си ръце и крака. Беше същият, какъвто си го спомняше — слабо лице, сламеноруса коса и добродушни очи. Беше ѝ трудно да повярва, че са минали три месеца, откакто се разделиха. Добре поне, че септемврийските дни се захлаждаха. Настъпваше край на летните жеги. Елиза беше доволна от това и от шанса, че има някой, с когото да може да говори свободно.

Докато минаваха покрай надутите пауни, тя сподели с Натан Коул последната си победа — успеха да убеди семейство Гордън да ѝ разрешат да учи двете негърчета, — но не скри и трудностите, които имаше с Кип.

— Негодуванието му срещу тях граничи с омраза. Не очаквах, че ще срещна такива предразсъдъци у... индианци.

— Отношението на чероките не е по-различно от това на белите южняци. Те се считат за по-висши от африканците, но аз понякога мисля, че са малко арогантни.

— Съществуването на робството е нещо, което намирам за непоносимо. Трябва да се смята за смъртен грях.

— Знам. Дълбоко в сърцето си не вярвам, че Бог е искал едни хора да притежават други хора. Все пак в Библията има няколко текста, които се отнасят до робството. Някои от мисионерите наемат роби от техните господари и после им плащат малко повече, за да могат да спечелят пари и да купят свободата си. За съжаление, броят им е незначителен.

— Но това е великодушен жест — тя го смяташе за благородна и похвална постъпка, достойна за възхищение. Винаги беше вярвала, че един човек може да оцени това. Тази вяра повече от всичко друго беше причина да дойде тук.

— Така е.

Пауните нададоха силен крясък и започнаха да се блъскат един в друг, което беше сигнал за тревога. Елиза несъзнателно погледна към пътя, който водеше към къщата. По него идваше ездач на кон.

— На тях може да се разчита повече, отколкото на кучетата да те предупредят за нечие приближаване — тя повиши глас, за да надвика крясъците им.

— Такива красиви птици, а пък кряскаят толкова ужасно — той се усмихна, а после се обърна да види приближаващия ездач. — Други гости?

— Острието Стюарт. Той ухажва Темпъл — тя се опита да остане равнодушна, но въпросът за Темпъл и Острието я караше да се чувства неудобно. Натан Коул беше проповедник, а това я възпираше да обсъди с него тревогата си за добродетелността на младото момиче. Изведнъж направи завой и двамата минаха покрай къщата. Не искаше да станат свидетели на срещата между Темпъл и Острието, защото те винаги се държаха така, сякаш едва сдържаха обзелата ги страст.

— Разкажи ми за себе си. Каза, че си била в планините.

— Да. Много чероки живеят в отдалечени места в бараки, които напускат за малко един-два пъти в годината — той огледа добре оформените пътеки, ливадата, подрязаните храсти, множеството постройки, пръснати в плантацията, и най-после — внушителната

къща. — Не всички чероки са толкова богати, колкото твоя мистър Гордън. Много от тях живеят в мизерни дървени бараки и обработват малко земя, от която изкарват само за прехраната на семейството си. Сега отиваме да ги посетим.

Тя си спомни, че очакваше да намери подобни битови условия, когато пристигна тук.

— Тези, при които ходихме, добре ли ви приеха?

— Да — той се усмихна замислено. — Те наричат с различни имена мисионерите от различните религии. Презвитерианците наричат „говореци тихо“, баптистите — „които покръстват“, а методистите — „говореци високо“ — Елиза се разсмя. Описанията отлично пасваха на представителите на различните секти, които беше срещала. Окуражен от реакцията ѝ, Натан продължи: — В една ферма, където бях спрял, възрастен чероки на име Убиеца на бизони ме помоли да му разкажа история от говорещите листа, както те наричат книгите. Трябва да го видиш, Елиза... мис Хол — поправи се той веднага. Целият се изчерви при тази непреднамерена фамилиарност.

— Можеш да ме наричаш Елиза.

— Ако ти ме наричаш Натан — предложи той несигурно.

— Много добре, Натан — отговори тя.

— Да... ъ... е... както казах, искаше ми се да можеше да го видиш. Снежнобялата му коса стига до раменете, на главата си носи тюрбан на червени и жълти ивици със забодено в него перо. Носи домашнотъкана риза и кожени панталони, а мокасините с нанизани мъниста му стигат до коленете. Докато бях там, непрестанно пушеше лула. Както и да е, разказах му историята на Исус и му говорих за Библията и учението на Исус. Когато свърших, той помълча минута-две, после поклати глава със сериозен вид и каза: *Нещата, които ми разказа, са хубави. Умът ми се чуди: ако бледоликите го знаят, посланието на говорещите листа знаят посланието от толкова много зими, защо не са станали добри?*

Имайки предвид отношенията между чероките и белите в момента, Елиза сметна въпроса за удивително точен.

— Ти как му отговори?

— Трябваше да призная, че има много бели, които не спазват напътствията на Исус. Имам чувството, че си мислеше, че аз трябва да им предам божие слово.

— Понякога си мисля, че тези членове на така наречената Джорджианска армия наистина заслужават един хубав бой.

— Елиза! — Натан я погледна, изненадан от несдържаността, с която произнесе думите.

— Така е — увери го тя. — Те се държат като лакоми малки негодници, които се опитват да вземат нещо, което не е тяхно. Не бих търпяла такова поведение в училището — тя го погледна. — Това шокира ли те?

Той се замисли и поклати глава.

— Съгласен съм, че за спазването на реда трябва да се грижат съответните власти.

— Чероките точно това правят — Елиза му разказа за усилията на Джон Рос и Националния съвет да занимаят с проблема си Върховния съд. Смъртната присъда, произнесена неотдавна за чероки на име Джорд Корн Тасел, беше точно делото образец, необходимо на Уилям Уърт.

Натан се разтревожи, че Елиза се забърква в тези неща, които бяха мъжка работа. Не беше присъщо за една жена да проявява подобен интерес. Той го намираше за много смущаващо.

Когато Уил Гордън се върна от полето малко преди вечеря, Елиза му представи госта си. Уил веднага настоя пред младия мисионер да остане през нощта в дома му и да продължи пътуването си на следващия ден. Виктория също се присъедини към предложението на съпруга си. Натан в началото не искаше да приеме, изтъквайки неудобствата, които щеше да им причини, но после се съгласи.

След вечерята се оттеглиха, както обикновено, в малкия салон. Уил Гордън наля бренди за себе си и за Острието. Натан се въздържа.

Елиза седна до пианото, както правеше повечето вечери. Несъзнателно започна да свири любимото си ноктюрно. Веднага след като свърши тази, започна друга. Беше толкова увлечена, че не забеляза отсъствието на Виктория, която отиде да приспи децата.

След като изсвири няколко подбрани откъса, тя спря и погледна Натан. Той седеше в креслото с лице към пианото.

— Има ли някоя песен, която искаш да чуеш?

— Не — той поклати глава. — Ти свириш като ангел, Елиза.

— И аз си мислех същото — съгласи се Уил и погледна съпругата си, която се връщаше при тях.

— Имам една молба — обади се Острието. — Знаете ли някаква музика, подходяща за кадрил, мис Хол?

Елиза се поколеба за момент.

— Мисля, че да.

— Темпъл каза, че никога не го е танцувала — той я погледна предизвикателно. — Това е чудесна възможност да се научи. Ти знаеш стъпките, нали, Уил?

Малко смутен, Уил се намръщи.

— Това беше преди години, но... Ти спомняш ли си, Виктория? — той се обърна към съпругата си.

— Може би... — тя се засмя. — Не съм сигурна.

— Не бяха ли необходими четири двойки, за да се оформи квадрат? — попита Уил.

— Темпъл може да го научи и с две — без да чака съгласието им, Острието започна да размества мебелите, за да освободи достатъчно място в средата на стаята. Всички се втурнаха да помагат, с изключение на Елиза. Тя свиреше неуверено мелодията, опитвайки се да си я спомни.

Когато всичко беше готово, Острието й даде знак и тя засвири бавно, за да може той да покаже стъпките на Темпъл.

Вторият път тя засвири в нормално темпо, усмихвайки се на Натан, който застана до пианото. Танцьорите прихваха в смях, когато някой сгрешеше стъпките.

Нежна като лек бриз, музиката излезе от салона и се понесе навън в нощта. Дю Джоунс седеше на твърдата дървена пейка, прилепена към стената на лятната кухня. Не смееше да се отдалечава много от къщата, за да чуе, ако господарят го потърси. Прозорците й светеха и разпръскваха тъмнината. Дю оставаше в сянка.

Вечерният ветрец шепнеше наоколо и разнасяше ябълков аромат. По това време прибираха реколтата в овощните градини на Гордън Глен. Под навесите бяха наредени щайги с червени узрели ябълки, готови да отпътуват към пристанищата на юг. Сега пресата за изстискване на ябълки мълчеше, но сутрин тръгваше отново. Стотици ябълки минаваха на ден през нея, а сладката им миризма се разнасяше из цялата плантация. В кухнята се вареше сиропът, от който правеха чудесно ябълково пюре и конфитюри.

От близката гора се чуваше как свинете грухтяха, ровейки изхвърлените ябълкови отпадъци. Той се загърна с палтото си и си помисли колко добре щеше да му дойде чаша горещо ябълково вино.

Тъмна фигура се приближи с бързи крачки към него. Нещо в стомаха му се обърна. Беше Фийби. Той се изправи, забравил за нощния хлад. Тя спря пред него и го погледна с плахите си очи. Искаше му се цял живот да я гледа.

— Донесла... донесох ти малко горещо вино. Разлях малко, но... — тя мушна тенекиената чаша в ръката му. — А тук има ябълков пай — тя му подаде пакета, който държеше в другата си ръка. — Хубав е. Не се притеснявай. Онзи проповедник не изяде неговия и аз го скрих, докато чистех масата. Никой няма да разбере, че го давам — дадох на теб.

— Мечтаех си за малко вино — Дю усети допира на студените ѝ пръсти. Тя побърза да се загърне със стария си шал, но ръцете ѝ се освободиха. Той погледна тънката ѝ рокля. — Студено ли ти е? Може би ти трябва да изпиеш това.

— Не, за тебе е — тя се озърташе неспокойно, сякаш трябваше да се връща.

— Ще останеш ли малко при мен? — Дю не искаше тя да си тръгва. Колко пъти си беше повтарял, че е много малка и въпреки това всеки път, когато беше до нея, едва се сдържаше да не я докосне.

— Само за малко — тя наведе глава, но той видя усмивката на лицето ѝ. Знаеше, че поканата му я зарадва. Така ли беше наистина? Искаше ли да бъде с него? Сърцето му изведнъж подскочи. Тя седна на пейката. Дю отпи голяма глътка вино, едва усещайки вкуса на хладната течност. После седна на прилично разстояние от нея.

— Харесва ли ти пая? Сама съм го правила.

— Чудесен е — Дю бързо отхапа първата хапка, сдъвка я набързо и отпи от виното. — Как си? Отдавна не сме говорили. Напоследък всеки път, когато съм тук, майка ти ти намира някаква работа.

— Защото има много работа с ябълките и всичко останало.

— Понякога имам чувството, че го прави нарочно. Не мисля, че ме харесва много — той изяде останалия пай и избърса ръце в панталоните си, мислейки все още за майка ѝ.

— Харесва те. Само това, че... е — не искаше да му каже, че майка ѝ обвинява него за интереса ѝ към училището. — Понякога се

карат двамата с татко, работят много и тя е тросната с всички.

— Радвам се, че не е заради мен.

— Чу ли, че господарят Уил разреши на мен и Шадрак да ходим на училище сутрин? — Фийби видя изненадата в очите му и се усмихна гордо. — Ние си... се учим да четем, пишем и смятаме, а също и география и други неща. Мога да чета наистина добре и да пиша името си. Ще ти покажа — тя взе една клечка от земята и започна да изписва името си в черната глинеста пръст. Рисуваше старателно буквите и ги произнасяше гласно — ф... и... й... б... и — Фийби. Огледа издълбаните в пръстта букви, после погледна към Дю, преливайки от гордост. — Виждаш ли?

— Много добре, Фийби — той се наведе.

Почти беше сигурна, че когато я погледна, в очите му четеше по-голямо уважение. Вече не беше неука негърка, беше образована като него.

— Можеш ли да напишеш моето име? — попита той. — Ще ти помогна. — Дю клекна и заглади с ръка праха. — Ела тук.

Тя се подвоуми, после клекна до него, разтреперана от възмущение.

— Първата буква е Д — каза той.

Фийби много искаше да му направи впечатление със знанията и сръчността си, но когато се опита да изпише буквата, ръката ѝ се разтрепери. Първата линия стана разкривена. Тя бързо заличи написаното. Усети, че Дю смени мястото си и застана зад дясното ѝ рамо. Понечи да започне отново, когато ръката му хвана нейната.

— Ръцете ти са студени като планински поток през зимата.

— Знам — каза Фийби, но не усещаше студ. Ръката му затопли нейната. Той беше близо, толкова близо, че тялото му почти докосваше нейното. Дъхът му миришеше на вино. Чувстваше се отмаляла. Страхуваше се да помръдне.

— Започва така — макар че тя държеше клечката, той я направляваше. — Д... ю... Дю Д... ж... о... у... н... с. Джоунс. Дю Джоунс — той се изправи назад и Фийби усещаше погледа му върху себе си.

— Радвам се, че стана — каза тя, учудена от собствената си дързост. Ръката му все още държеше нейната. Харесваше усещането за близост и искаше да продължава още, и още. Бавно се обърна към него. Искаше ѝ се да вярва, че той се чувстваше по същия начин.

Дю гледаше унесено лицето ѝ. Не можеше да устои на копнежа в красивите ѝ черни очи. Гърлото му се стегна. Не можеше нито да диша, нито да преглъща. Цялото му тяло се скова. Помисли си, че ще умре от желание по нея. Устните ѝ изглеждаха меки и невинно приканващи. Гледката го разкъсваше.

Не си спомняше да е помръдвал, не си спомняше нищо, докато не почувства устните ѝ, топли и страстни, върху своите. Нямаше намерение да я целува, но сега не можеше да спре и настървено смучеше устните ѝ, сладки като мед.

Дю почувства, че една ръка се мушва под палтото му. При допира сякаш кожата му обгоря. Тялото му се стегна. Минута по-късно усети как тялото ѝ се притисна към неговото. Наедрелите ѝ гърди се търкаха в ризата му. Той се дръпна рязко назад и скочи на крака, обхванат от чувство на срам и вина.

— Да? Какво, какво не е наред?

— Късно е... и студено. По-добре да се прибираш вкъщи, преди майка ти да е дошла да те търси.

Болката в очите ѝ го накара да се чувства още по-зле.

— Не ме гледай така. Не разбираш ли, Фийби? Не трябваше да правя това.

Тя също се изправи и хвана краищата на шала си. Приближи се към него.

— Но аз го искам.

— Не трябва — Дю се ядоса, че тя му говореше така. Ядоса се, защото искаше пак да я целуне. — Ти си още момиче, Фийби. Много си малка... за да допуснеш мъж до себе си.

Тя стоеше пред него, невинна и доверчива, и толкова красива, че му идваше да стене от болка.

— Майка е била само година по-голяма, отколкото съм аз сега, когато е родила първото си бебе.

Той изстена.

— Фийби... недей.

— Не ти ли харесва да ме целуваш, Дю?

Този обикновен въпрос отприщи нов порой от чувства в душата му.

— Знаеш, че ми харесва — промърмори той.

Тя се засмя и разкри белите си като перли зъби.

— И на мен.

Когато тя се залюля към него, той протегна ръце да я спре или да я прегърне, не беше сигурен кое от двете. Преди да разбере, от верандата на голямата къща се чу дълбок глас.

— Дю!

Разпознавайки гласа на господаря, Дю се обърна веднага. Част от него беше облекчена, че ги прекъснаха.

— Тук съм, сър — извика той в отговор и хвърли последен поглед към Фийби, преди да се отдалечи.

Когато стигна до верандата, видя, че Острието го чакаше.

— Доведи конете. Време е да вървим — вратата зад него се отвори и Темпъл излезе, покрила главата си с шал.

— Да, сър — Дю се запъти към конюшната. Острието го наблюдаваше как изчезва в мрака. Усещаше присъствието на Темпъл зад себе си, но въпреки това не се обърна. Продължи да се взира в мрака. Вдишвайки свежия въздух, чувстваше, че старата тръпка се връща. Тя не му даваше да се спира за дълго време на едно място и поставяше на изпитание ума и мускулите му. Много пъти това лято беше го занимавала мисълта да се върне в златоносните полета, макар че не златото го блазнеше. Привличаше го рискованата игра и хитростите в борбата срещу джорджианците. Липсваха му.

Баща му искаше да остане и открито го насърчаваше да се вижда с Темпъл. Острието не беше сигурен, че е готов за спокойния живот на плантатор и отговорностите, които го съпътстваха. Що се отнасяше до брак, съпруга и семейство, мнението му беше същото.

Все пак... съществуваше Темпъл. Тя го предизвикваше както никоя друга жена досега. Искаше я повече от всяка друга. След еднообразния ден, прекаран в надзираване работата на гюлето, беше успокоение, че щеше да си мисли за нея в леглото. Само при мисълта за нея го обземаше възбуда.

— Какво гледаш? — чу той тихия ѝ глас и долови парфюма ѝ от лавандула. Беше много близо до него.

Острието и този път не се обърна. Вдигна поглед към звездите, които подобно на диаманти блещукаха върху черния плащ на нощта.

— Небето. Виж. Черно е като косата ти, звездите светят като очите ти — той се обърна бавно към нея, чувствайки бързите удари на сърцето си.

— Имаш красноречието на баща си — усмихна се тя.

— А твоят баща, къде е той?

— Вътре. Казах му, че аз ще те изпратя.

Преди да протегне ръце да я прегърне, Темпъл видя желанието в очите му. Само няколко пъти бяха оставали сами, далеч от любопитни очи. Тя потъна в прегръдките му, тласкана от собствените си желания. Наклони глава и започна да го целува дълго и ненаситно. Тръпнеше, когато ръцете му галеха гърба ѝ. Тя се притисна още по-силно към него и обви ръце около шията му. Устните ѝ нежно галеха ухото му.

— Искам да не си тръгваш — прошепна тя.

— Страхуваш се, че няма да се върна ли? — подразни я той, а после осъзна, че тя не беше го питала кога ще се върне, сякаш не съжаляваше, че може да го направи. Подразни го, че беше толкова сигурна за влиянието си над него.

Тя дръпна глава назад и го погледна.

— Ако не се върнеш, аз ще те последвам.

— Наистина ли?

— Да — тя се размърда леко. Струваше му се, че знае точно какво прави. — Мис Хол каза, че нямам срам.

— Радвам се, че нямаш.

— И аз — тя прокара пръсти по устните му.

Острието почувства, че възбудата го завладява. Хвана ръката ѝ и я махна от устните си. Притисна я към себе си, за да я целуне отново, но от алеята се чу тропот на конски копита. Дю идваше. Той изпсува тихо. Темпъл се засмя и оправи шала си.

— Ако беше мъж, нямаше да го намираш толкова забавно.

— Ако бях мъж, щях да се надявам, че няма да реагираш така — каза тя и се засмя отново.

На лунната светлина се открии силуетът на ездач на кон, следван от друг оседлан кон. Острието хвана поводите на коня си и се хвърли на седлото.

— Предай поздравите ми на баща си. Кажи му да дойде да ни види. Липсват ни посещенията му.

Острието кимна, после смушка жребеца си. Той подскочи напред, но ездачът му бързо го успокои. Дю го следваше. Нещо мърдаше от дясната страна на пътя между дърветата. Когато Острието се обърна, видя, че млада негърка им махаше срамежливо.

Седнала в салона, Елиза гледаше загрижено как Уил Гордън налива на съпругата си малко бренди. Лицето на Виктория беше бледо. Кожата ѝ изглеждаше почти прозрачна, пулсиращите ѝ вени подчертаваха още повече призрачния ѝ вид. Закашля се отново, след като отпи от питието, но това беше неволна реакция от алкохола.

— Простете ми, че съм толкова лоша домакиня, преподобни Коул — каза Виктория. Гласът ѝ не беше по-висок от шепот.

— Моля ви, не се грижете за мен, мисис Гордън. След гостоприемството, което показахте днес, никой не би могъл да иска повече — увери я Натан. Изострените му черти се бяха смекчили от загрижена усмивка. — Сега се нуждаете от почивка. И аз ще бъда лош гост, ако не ви позволя това.

— Да, време е да си легнеш — заяви Уил Гордън и остави чашата настрана. — Аз ще те занеса горе.

— Но аз... — тя погледна безпомощно стаята — мръсните чаши и пълните пепелници.

— Темпъл ще каже на Черната Каси да почисти.

Уил Гордън взе жена си на ръце и я изнесе от стаята без усилие, сякаш беше седемгодишната им дъщеря. Елиза ги последва и спря в коридора.

— Тази кашлица на мисис Гордън... — Натан се колебаеше. — Боледувала ли е скоро от пневмония?

— Не, поне откакто съм в Гордън Глен. Само кашля постоянно.

— Една моя леля имаше такива пристъпи, които продължиха с години. Тя бавно... си отиваше. Имаше туберкулоза.

Дъхът ѝ спря. Погледна нагоре, чудейки се дали Уил Гордън знаеше сериозното състояние на жена си и дали трябваше да му каже.

— Ела, ще ти покажа стаята ти.

Натан вървеше след нея нагоре по стълбите.

— Ще придружиш ли семейство Гордън на ежегодната среща на съвета през септември?

— Да.

— Назначен съм към мисионерската църква в Нова Екота. Аз също ще бъда там. Разговорът ни днес следобед ми допадна. Може би ще го продължим следващия месец.

— С удоволствие — каза искрено Елиза.

ГЛАВА 9

Нова Екота Октомври 1830

— Позволи ми да ти представя нашата учителка от Масачузетс, мис Елиза Хол — Уил Гордън говореше с подobaващо уважение. Думите му бяха адресирани към несимпатичния мъж пред нея. — Мис Хол, това е главният водач на чероките, Джон Рос.

Лице в лице с водача на народа на чероките, Елиза се бореше с разочарованието си. След всичко, което беше чула за Джон Рос, очакваше да види някой с внушителен ръст като Уил Гордън, който да излъчва достойнство и авторитет. Вместо това пред нея стоеше среден на ръст мъж с права кестенява коса, кафяви очи и червендалесто лице. Накратко, нямаше нищо забележително в него.

— За мен е удоволствие, мис Хол — той се обърна към нея на английски. Елиза си спомни, че според слуховете той говореше лошо езика на чероките. — Казаха ми, че свирите на пиано така хубаво, както пее козодоят. Може би следващия път, когато имам възможност да се отбия в Гордън Глен, ще ми доставите удоволствие да чуя музиката ви.

— Поласкана съм, но... откъде знаете? — Елиза гледаше объркано.

— Един млад мисионер на име Натан Коул отбеляза способностите ви — отговори Джон Рос. — Познавате го, нали?

— Да — тя кимна с глава.

Елиза се зарадва, когато той заговори Уил. Джон Рос и мистър Гордън размениха няколко думи, а после той се отдалечи, като бавно си проправяше път през тълпата, която се беше събрала, за да го види. Всички се отнасяха с водача на чероките с уважение, което граничеше със страхопочитание.

Елиза гледаше след него, докато тълпата го погълна. Тя се обърна към Темпъл и видя, че Острието беше дошъл. Почувства се неловко, както ставаше винаги, когато бяха тримата заедно. Тя се притесняваше за Темпъл и влиянието, което той имаше върху нея.

Възбудата, която ги заливаше само от един поглед, я караше да се чувства още по-неудобно.

След като си размениха обичайните поздрави, Острието попита:

— Какво мислите за нашия водач Джон Рос?

— Мисля, че безспорно е човек от народа — въпреки първоначалното си впечатление, тя не искаше да съди за човека по външния му вид. Добре знаеше, че външността невинаги говореше за истинската същност на човека. — Добре е да срещнеш толкова скромнен човек като Джон Рос, който да заема такава отговорна длъжност.

— Така е — Острието кимна с глава в знак на съгласие, после попита: — Мис Хол, първото ви посещение в Нова Екота ли е?

— Да. Откровено казано, не предполагах, че толкова много хора ще се съберат за ежегодната среща на Националния съвет.

Цели семейства бяха дошли от всички краища на земята им и изпълваха площ от сто акра извън столицата, използвана за тази цел. Палатките никнеха като гъби след дъжд и въздухът се изпълваше с мирис на изгорели дърва.

Макар че много сериозни въпроси се обсъждаха на срещата, това беше едно светско събитие за чероките. Имаше семейства, които се събираха отново заедно след месеци или години раздяла. Срещата беше празнична, което едновременно очароваше и въодушевяваше Елиза.

— Гледай добре и запомняй — посъветва я Острието. — Това може да е последният път, когато чероките се събират така.

— Не говори така — ядоса се Темпъл.

Той издържа гневния ѝ поглед.

— Само казвам това, което мислят другите, но се страхуват да го изрекат.

— Само мисълта за това е приемане на поражението.

— Темпъл, щата Джорджия е издал декрет, според който е незаконно да се събираме в границите на щата — обясни ѝ Острието търпеливо, сякаш обясняваше нещо очевидно на едно дете.

— Това не е Джорджия. Това е сърцето на земята на чероките.

— Така казваме ние — измърмори той сухо. — Но колко време, мислиш, че Джорджия ще ни позволява да въставаме срещу законите ѝ?

— Как можеш да говориш така?

— Само описвам положението, каквото е. Ако джорджианските войници сега дойдат тук, ние няма да имаме избор, освен да определим друго място за срещата — място извън обсега на... на север в Тенеси или на запад в Алабама. Знаеш, че говоря истината.

— Може би — Темпъл сви рамене с безразличие, — но всичко това ще се промени. Адвокатите, които Джон Рос е наел, вече са представили нашия случай във Върховния съд. Когато той се произнесе в наша полза, федералното правителство във Вашингтон ще трябва да наложи спазването на нашия договор и да ни защити от джорджианците. Татко каза, че е въпрос само на време.

— Време! — повтори Острието иронично. Никога нямаше да забрави злините, извършени срещу чероките.

Темпъл хвана Елиза за ръката.

— Вашият приятел, мистър Коул, идва насам.

Елиза се обърна и видя, че Натан бързаше към тях с грейнала на лицето усмивка.

— Елиза! — той свали шапката си. — Радвам се да те видя отново.

— Здравей, Натан.

— Чудех се дали си дошла. Бяхте ли тръгнали нанякъде?

— Темпъл и аз отиваме до магазина. Трябва да купя някои неща.

— Преподобният Коул може да ни придружи — намеси се Темпъл. — Току-що мярнах Джейн Роджърс в тълпата. Не съм я виждала от времето, когато учех в Брейнърд.

Преди Елиза да успее да възрази, Темпъл изтича да види приятелката си.

Острието се усмихна и наведе глава към Елиза.

— Оставям те на грижите на преподобния Коул.

— Ти си късметлийка — каза ѝ Натан. — Всичките четири магазина в града са отворени. Обикновено работи само един, но сега са направили изключение заради срещата.

— Така е наистина — съгласи се Елиза.

Те се отправиха към града. Минаха покрай жилищния район, застроен с белосани къщи, повечето двуетажни, с просторни веранди. Самият град Нова Екота беше разпределен на парцели от един акър, а в средата имаше земя за общо ползване. Близко до общата земя се

намираше съдът на чероките, където съдиите прилагаха законите на нацията. В съседство с него беше сградата на съвета на чероките, голяма двуетажна постройка с тухлени комини и стъклени прозорци. Тук двата законодателни органа на правителството на чероките — Националният комитет и Националният съвет — провеждаха ежегодните си заседания.

Няколко дни след започването на октомврийското заседание един бял мъж излезе пред събранието и се представи като Джон Лоури, агент на правителството на Обединените щати, назначен от министъра на войната Итън. Той помоли за разрешение да говори с представители на правителството. Предложи им сключването на нов договор между бели и индианци, като постави познатите вече условия: в замяна на земята на чероките на изток, Обединените щати ще им дадат територии на запад от Мисисипи, като ще платят превозването им и построяването на нови домове и училища там. Той каза само едно нещо, което чероките не бяха чували преди, и то звучеше заплашително.

— Независимо от това кога щата Джорджия ще реши да навлезе в земята, окупирана от чероките, за да я изследва, президентът на Обединените нации няма да му попречи.

Веднага беше избрана делегация от чероки, която да отиде във Вашингтон и да протестира срещу продължаващия тормоз срещу чероките. Уил Гордън беше един от избраните делегати, които трябваше да заявят, че никога няма да отстъпят и една педя земя.

До края на ноември листата на дърветата в Гордън Глен опахаха и сега те стърчаха голи, без премяната си. В един ноемврийски ден семейството се събра на верандата, за да изпрати Уил Гордън на дългото му пътуване. Елиза стоеше по-назад, докато той нежно прегърна поред децата, после целуна съпругата си. Чак когато яхна сивия си кон, изглежда си спомни за присъствието на Елиза.

— Мис Хол, ще се срещна с Пейтън Флечър, докато съм във Вашингтон. Искате ли чрез него да предадете нещо на семейството си?

Елиза се поколеба само за момент.

— Помолете го да каже на майка ми, че съм добре.

— Ще го направя.

— Бог да е с вас, мистър Гордън, и късмет!

— Ще имам нужда от него — той им махна с ръка и потегли, за да се присъедини към делегатите.

ГЛАВА 10

Темпъл отвори тежката врата. Отвън я посрещна студеният януарски въздух. Сега, когато баща ѝ беше във Вашингтон, много малко хора спираха в Гордън Глен. Пристигането на посетител по това време на вечерта показваше само едно: че беше Острието. Когато светлината от коридора освети ездача, Темпъл не се разочарова.

— Какво правиш навън в този студ?

Струи топъл въздух излизаха от носа му. Острието не отговори веднага. Продължаваше да седи на коня си, загледан в нея.

— Видях, че къщата свети. Ще ми позволиш ли да се стопля на огъня ви?

Темпъл кимна. Острието слезе от коня. Шадрак дотича да го отведе в конюшната. Девојката отвори по-широко вратата. Той влезе, съблече палтото си и го подаде на прислужницата. Забеляза, че къщата беше необичайно тиха.

— Къде е майка ти? — той погледна към малкия салон.

— Горе с малкия Джони. Беше болен от грип тези два дни. Има запален огън в салона — тя го въведе вътре и разрови тлеещите дърва.

— Тихо е — Острието протегна ръце към огъня.

— Мис Хол вече си легна — Темпъл се усмихна. — Имаме новини от татко днес. Изглежда, нещата вървят добре. Писмото му е доста окуражаващо.

— Така ли? — гласът му беше рязък.

— Да. Върховният съд е наредил на щата Джорджия негов представител да се яви и да изтъкне причина, поради която да не се издаде постановление за ревизия на наказателното дело в случая с Джордж Корт Тасел. Според татко това означава, че Върховният съд вярва, че Джорджия е превишила правата си, когато е осъдила един чероки на наша земя — тя сияеше тържествуващо.

— Ти не си чула, нали?... — гласът му отново прозвуча гневно.

— Какво да чуя?

— Той е мъртъв. Те са обесили Джордж Корн Тасел.

— Какво? — очите ѝ се разшириха невярващо. Гледаше го объркано. — Не разбирам. Не са ли получили навреме заповедта от Върховния съд?

— Получили са я и са я престъпили. Не, направили са нещо повече — Острието стисна зъби, за да укроти яростта, която напираше в него. — Когато получили призовката от Върховния съд, те извършили екзекуцията по-рано, за да покажат презрението си. Джорджия твърди, че това не влиза в задълженията на Върховния съд или който и да било друг трибунал. Намесата на Върховния съд била незачитане правата на Джорджия.

— А какви са правата на чероките?

— Кога американците са били загрижени за нашите права? — попита той язвително и се отдръпна от камината. Гневно прекоси стаята, отиде до масичката с напитки и взе шише с уиски.

— Има много, които са загрижени — настояваше Темпъл. — Татко пише в писмото си, че Дейвид Крокет от Тенеси подкрепя каузата ни. Крокет е представил делегацията на други, които също са обещали подкрепа в Конгреса. Хенри Клей заявил, че е приятел на чероките. Говорело се, че той ще победи Джаксън в предстоящите избори и ще стане следващият президент. Той щял да наложи спазването на съществуващите договори, което Джаксън не направи.

Чашата с уиски стоеше недокосната на подноса, докато Острието изучаваше решителното ѝ изражение. Беше готов да се закълне във всичко свято, че тя беше най-красивата жена, която познаваше. Той вдигна чашата и се загледа в съдържанието ѝ, но уискито не му действаше така възбуждащо, както тя.

— Не мога толкова лесно да поверя живота си в нечий други ръце — с тези думи той нямаше предвид Клей или Крокет.

— Но ние не правим това — Темпъл се приближи към него. Дългата ѝ вълнена рокля шумолеше при всяка нейна крачка. — Ние протягаме ръка към други, за да се обединим и да бъдем по-силни. Търсим повече гласове, които да ни подкрепят, за да бъде чут нашият зов за справедливост.

— Говориш като баща си — той отпи от уискито и то опари гърлото му.

— Това лошо ли е?

— Не.

В продължение на една дълга минута Темпъл го гледаше в очите, после се извърна. Корсажът на роклята ѝ се повдигаше бързо.

— Баща ми е силен и честен... готов на саможертва за справедливата ни кауза. Няма да намериш по-великодушен човек, дори да обиколиш нашир и надлъж земята ни. През онова лято, когато нямаше дъжд и много от чероките в планините не изкараха нищо от земята, той отвори за тях килерите ни с храна, даде им жито за животните от хамбарите и платна от нашите станове. Останалите провизии едва ни стигнаха да изкараме зимата.

— Аз също му се възхищавам, Темпъл. Не съм по-малко силен, почтен и загрижен от него, но не съм като него. Никога няма да бъда. Ако това търсиш в един мъж...

Тя се обърна към него.

— Казала ли съм такова нещо?

— Не — Острието въздъхна тежко, опитвайки се да прогони гнева и напрежението от главата си. Бутна полупразната чаша на подноса и се обърна с лице към нея. — Темпъл, не искам да споря с теб... Не тази вечер — той протегна ръка и я обви около кръста ѝ. — Не дойдох за това.

В началото Темпъл се възпротиви и изви глава, за да избегне целувката му. Опитваше се да се освободи от мускулестите ръце, които я обгръщаха. Не можеше толкова бързо да забрави грубите му прями думи; той сякаш смяташе борбата за правата им обречена. Баща ѝ би предпочел да си отреже езика, вместо да изрече такива предателски думи.

Ласките му намалиха съпротивата ѝ. Той продължи да целува шията, ухото и бузата ѝ.

— Имам нужда от теб.

За момент тя остана неподвижна и се замисли за болката в гласа му, която не беше породена единствено от желанието му по нея. Това беше болка, която говореше за по-дълбока мъка. Острието винаги изглеждаше далечен и безчувствен. Понякога забравяше за силните емоции, които горяха под студената му външност. Зачуди се откъде идва болката. Гневът и горчивината, които показва тази вечер — това не беше характерно за него. Какво не беше наред? Защо беше нервен? Истинската причина изведнъж проблесна в съзнанието ѝ.

— Ти го познаваше, нали? Когато си копал за злато там, ти си срещнал Джордж Корн Та...

Той впи устни в нейните и не ѝ даде възможност да продължи. Този път Темпъл не се противопостави на целувката му. Искаше да поеме болката и да заличи образа на смъртта, която за него имаше име и лице.

След дългата целувка той отлепи устни от нейните и зарови лице в косата ѝ. Тя чувстваше мъката, която го разяждаше. Той започна пак да я целува, като шепнеше името ѝ. Темпъл трепна, усещайки ръцете му да се плъзгат по гърба ѝ. Потърси устните му и долови вкуса на уиски, който я опиваше.

Елиза приближи към малкия салон. Когато видя прегърнатата двойка, спря шокирана.

— Какво правите? — в момента, в който въпросът излезе от устата ѝ, тя се изчерви.

Страстта се четеше в очите им, когато се обърнаха към нея.

— Искате ли нещо, мис Хол? — попита Темпъл.

— Малко е късно да се приемат гости — Елиза гледаше настойчиво Острието.

— Да — съгласи се неочаквано той. — Време е да си тръгвам.

— Но... — Темпъл се обърна към него.

Той спря протестите ѝ.

— Мис Хол е права. Време е да се върна към топлината на моя огън.

Темпъл понечи да спори с него, но се отказа.

— Ще кажа на Фийби да ти донесе палтото.

— Не е необходимо.

Темпъл го изпрати, а после отиде до камината и взе ново дърво от сандъка. Елиза остана в стаята, но не каза нищо, докато не чу входната врата да се затваря зад него.

— Как можеш да се държиш толкова леконравно, Темпъл? След всички разговори, които имахме за...

— Тихо! — Темпъл се изви. Черните ѝ очи блестяха някак царствено. — Разговори, разговори! Винаги ме мъмриш за чувствата ми. Казваш, че жената не трябва да ги показва. Ти не разбираш, че мъжът намира успокоение в прегръдката на любимата жена. Това

лекува болката му и му напомня, че е жив. А ти искаш да отречеш това. Искаш да отречеш истинските чувства, които те правят жена.

Смаяна, Елиза не знаеше какво да каже. Гласът на Темпъл беше толкова властен, че тя се колебаеше да я обори. Изведнъж осъзна, че двете с Темпъл си бяха разменили ролите на учителка и ученичка.

Темпъл бавно се обърна към огъня.

— Има още нещо, което трябва да знаеш. Екзекутирали са Джордж Корн Тасел. Мъртъв е.

— Какво? Как разбра?

— Острието ми каза — после обясни подробно обстоятелствата около екзекуцията.

— Боже Господи! Баща ти! — прошепна Елиза. — Ще бъде ужасен удар за него.

— Да.

Огънят пукаше в камината. Елиза искаше да каже нещо окуражаващо.

— Не всичко е загубено, Темпъл. Не трябва да се отчайваш. Адвокатите вече подготвят ново дело, което да представят пред Върховния съд. С него ще молят за съдебно разпореждане, което да забрани на джорджианците да прилагат законите си над чероките.

— Знам — кимна Темпъл, но думите на Елиза не й направиха впечатление.

ГЛАВА 11

Студен дъжд чукаше по прозорците на училището и ясно отекваше в тихата стая. Учениците ги нямаше. Елиза остави последния учебник на мястото му на полицата, после се загледа през прозореца. Гледката беше неприятно. Небето бе покрито със сиви и черни облаци, а дърветата стърчаха голи. В стаята беше студено и Елиза се приближи до камината, където седеше Натан, наведен напред, подпрял ръце на коленете си.

Беше пристигнал неочаквано, малко преди обяд, мокър до кости и целият изпръскан с кал. Елиза лесно успя да го убеди да остане през нощта, вместо да продължи пътуването си в тази буря до една отдалечена църква.

— В такова време ми се иска да се свия пред огъня с хубава книга в ръка — каза тя и се усмихна на каламбура, който образува несъзнателно. — Но нямах предвид Библия (good book — хубава книга, Библията).

— Извинявай, каза ли нещо?

Елиза отвори уста да повтори, но забеляза угрижения му вид и промени намерението си.

— Мислех си колко много децата харесаха урока ти днес.

— Да, да, така е... — мислите му пак се зареяха на друго място.

— Нещо не е наред ли, Натан?

— Да не е наред? — той я погледна с невиждащ поглед, а после се върна към разговора им. — Не, няма нищо.

— Глупости. Нещо те тревожи. Какво е то? — попита тя с такъв глас, сякаш той беше един от учениците ѝ.

— Аз... — той разгърна ръце, обзет от силна възбуда. — Аз... не мога да те обременявам с проблемите си... с дилемата си.

— Защо не? — Елиза придърпа един стол близо до огъня и седна. — Мислех, че сме приятели.

— Така е — каза той нервно, после въздъхна. — Разтревожен съм от новия закон на Джорджия. Според теб какво ще излезе от това?

— Нищо няма да излезе. Ако питаш мен, това е голяма глупост. Джорджия просто не може да се надява, че ще спечели нещо, използвайки тази хитрост. Самата идея да се узакони оглеждането на земя, която принадлежи на чероките, с единствената цел да се раздели на парцели, е уловка и нищо повече. Всеобщо е мнението, че тези парцели ще бъдат раздадени на местни джорджианци. Джорджия не може да раздава земя, която не е нейна — само мисълта за това я вбесяваше. — Истинската им причина е хората, водени от алчността си за земя, да започнат да преследват чероките. Никога няма да го направят — тя го погледна. — Сигурно не мислиш обратното.

— Не знам. Не мислех за това.

— Тогава за какво?

— Имах предвид закона, който влиза в сила на първи март. Той изисква всички бели, които живеят на територията на чероките, да вземат разрешително от правителството на Джорджия, но преди това трябва да положат клетва за вяност към щата — Натан изви нервно ръце. — Знам, че това не те засяга. Законът не се отнася до жените. Обаче мен ме засяга. Честно казано, не знам какво да правя.

— За кое? — Елиза не виждаше какъв е проблемът.

— Клетвата. Вярвам, че джорджианците не са прави да изгонят чероките от земята им. Обаче аз съм мисионер. Тук съм, за да им донеса Божието слово, а не да се намесвам в борбата им.

Елиза го гледаше втрещена.

— Как можеш да приемеш клетвата? Ти и другите мисионери сте духовни учители на чероките. През цялото време си им говорил за вярата и си ги насърчавал да я пазят, независимо колко трудни времена настъпват или на какъв натиск са подложени. Ако се закълнеш във вяност към Джорджия, това няма ли да означава, че се предаваш? Не показваш ли по този начин на чероките, че техният враг е прекалено силен дори за теб?!

— Предполагам, че може да се погледне от тази страна — Натан изглеждаше отчаян и объркан. — Все пак неподчинението със сигурност означава затвор. От каква полза ще бъдем ние, мисионерите, ако сме затворени? Моравианците вече се преселват от Джорджия и оставят съпругите си в мисиите — той прокара пръсти през косата си, после склочи ръце, сякаш се молеше. — Какво би направила на мое място?

Тя се поколеба, но не от нерешителност, а от зашеметяващото откритие колко много значи за нея това място, това семейство. Всички ѝ бяха скъпи — красивата Темпъл, която чувстваше като по-малка сестра, надменния Кип, с неговите предразсъдъци и интелект, мудната и срамежлива Ксандра, която бледнееше пред красивата си сестра и умния си брат и бебето Джони, което едва прохождаше. Не трябваше да забравя и робите Фийби и Шадрак, които жадно попиваха всяко ново нещо, крехката Виктория Гордън, образец за майчинска преданост и саможертва, и не на последно място, Уил Гордън, главата на семейството, човек, когото дълбоко уважаваше.

— Не мога да си тръгна от тук — каза тя просто. — Ние с теб не сме в еднакво положение. Сигурно комитетът в Бостън ви е дал някакви препоръки.

— Според тях трябва да останем на поста си и да видим какво ще се случи. Това е само препоръка, с която не сме обвързани.

— Мисля, че предложението е добро. Според мистър Гордън Върховният съд скоро ще разгледа делото на чероките. Ако присъдят запрещение на новия закон, няма защо да се притесняваш за тази заповед за репресиране. Джорджия няма да има власт да я приведе в действие.

— Какво ще стане, ако ме арестуват, преди съдът да гледа делото или не присъдят забрана? Да положа ли клетвата, или да отида в затвора? Не знам кое е правилно — той поклати глава, измъчван от противоречия. — Моето място е сред чероките, а не затворен в килия. Положа ли клетва, ще загубя ли доверието и уважението им? Моят дълг е да задоволявам духовните им нужди и да им давам вяра и надежда, които могат да намерят във всевишния, Бог. Как най-добре да направя това?

Елиза се ядоса на нерешителността му. За нея решението беше ясно.

— Ако джорджианските войници се опитат да те арестуват, трябва да им кажеш, че се смяташ за чероки. Аз бих постъпила така.

— Елиза, в твоите уста изглежда толкова просто.

— Така е. Това е цялата ситуация — тя скочи на крака и се обърна с лице към огъня, опитвайки се да сдържи гнева си. — Всеки твърди, че това е спор за това на кого по право принадлежи земята. Чероките са живели тук, преди да дойдат белите, така че как може да

се постави въпросът? Аз съм жена, но дори и аз виждам, че цялата работа е заговор между щата Джорджия и администрацията на Джаксън. Джорджия се надява чрез непочтени средства да направи живота на чероките толкова окаян, че да подпишат нов договор и да се откажат от земите си. Няма да ги обвиня, ако въстанат срещу потисниците си.

— Не знаеш какво говориш. Въоръжената съпротива на индианците ще даде повод на белите да изпратят армията. Положението ще стане по-лошо.

— Прав си — обезсърчена, тя се взря в огъня. Малките езичета близваха дървото и бавно го поглъщаха. От него щеше да остане само разгорен въглен. Дъждът неуморно чукаше по стъклата. Чудеше се дали Джорджия евентуално ще успее да подкопае решителността на чероките. — Натан, мислиш ли, че Уил Гордън и другите делегати ще подпишат договор, с който да се откажат от земите си? — дори на нея самата въпросът ѝ звучеше като предателство.

Натан отметна назад глава и я погледна така, сякаш не беше сигурен, че е разбрал думите ѝ.

— Не. Това би означавало смъртта им.

— Смъртта им? Защо?

— Защото... това ще бъде нарушение на кръвния им закон — отговори той неохотно.

— Кръвен закон? Какво е това?

Натан отговори с явно нежелание.

— Това е свещен закон, според който смърт очаква всеки чероки, който се откаже писмено от някаква част от земята им, без специалното разрешение на съвета.

— Никога не съм чувала за това.

— Знам само за един случай, когато законът е бил приложен. Това е станало през 1807. Вождът на някакво племе на име Двойната глава подписал договор с федералното правителство, според който им отстъпил участъци земя, които включвали платото Къмбърленд и части от днешния Кентъки. Той бил подкупен. Скоро обаче изпратили група мъже, които да го убият заради измяната му.

— Направили ли са го? — попита Елиза, макар че беше сигурна в отговора.

— Да — когато Натан спря, Елиза долови, че не одобряваше такава крайна мярка. — Преди две години Националният съвет прие закона като част от законите на чероките. Странното е — или може би е уместно, — че кръвния закон в писмения си вид е оформен от Джон Ридж, син на майор Ридж, един от изпълнителите на смъртната присъда. Бях чул, че самият майор Ридж предложил тази наказателна мярка като спирачка за тези, които могат да се изкушат да действат за своя изгода. Беше съобщено, че чероките и чироките са подписали нов договор, с който заменят земите си за територии на запад. Не мога да си представя, че чероките някога ще се съгласят доброволно да живеят там, като имам предвид суеверието им.

— Какво суеверие?

— Миналото лято, когато обикалях чероките в планините, говорих с един старец, който се придържа към езическите вярвания на предците си. Не знае нищо за отвъдния свят. Според него изгубените души на „мъртвите странстват, докато не отидат в тъмната земя“ на запад. Там те изчезват.

ГЛАВА 12

Темпъл спусна тежките завеси заради сутрешното слънце, после се обърна и погледна майка си, която най-после беше заспала. Провисналата ѝ черна коса беше разпиляна по възглавницата и още повече изостряше чертите на изпитото ѝ бледо лице. Въпреки че Черната Каси редовно ѝ пускаше кръв, изглежда състоянието ѝ се влошаваше, вместо да се подобри.

Може би този път щеше да бъде различно, помисли си Темпъл. Излезе на пръсти от стаята, затвори тихо вратата зад себе си и се запъти към стълбището.

— Мис Темпъл, мис Темпъл! — извика Черната Каси отдолу. В гласа ѝ звучеше тревога.

— Тихо — изсъска Темпъл. — Ще събудиш мама.

— Мис Темпъл, най-добре елате бързо.

— Какво има сега? — попита тя с нескривано раздражение. Откакто се наложи да се заеме с домакинските задължения поради болестта на майка си, нямаха край задачите в кухнята, изискващи участието ѝ.

— Насам идват ездаци, мис Темпъл. Приличат на джорджианци.

— Какво? — Темпъл спря по средата на стълбите.

— Побързайте, мис Темпъл — подкани я Черната Каси. — Идват по пътя, страшни като Сатаната. Нещо лошо ще се случи. Знам го.

Темпъл слезе на един дъх по останалите стълби и се втурна към предния прозорец на трапезарията. Силният мартенски вятър гонеше сухите листа по ливадата. Мислите ѝ препускаха със същата скорост. Пауните доловиха чуждото присъствие и нададоха уплашен писък. Тревогата завладя и нея. Бяха сами, без мъж, който да ги защити. Баща ѝ беше все още във Вашингтон, а чичо ѝ отиде да купува семена за посев.

— Виждаш ли ги? — Черната Каси се суетеше около нея.

— Не.

Тогава Темпъл ги съзря между дърветата. Бяха половин дузина. Мъже на коне, с ниско нахлупени над очите шапки и вдигнати яки, за да ги предпазят от вятъра. Бяха се насочили към училището, където бяха Ксандра, Кип и братовчедите ѝ заедно с мис Хол.

Потискайки страха си, Темпъл се дръпна от прозореца.

— Къде е Шадрак? Това момче никога го няма, когато ми трябва.

— Той е в училището, мис Темпъл.

Темпъл си спомни, че Шадрак и Фийби посещаваха сутрешните занятия.

— Върви в конюшната възможно най-бързо и кажи на Айк да отиде до дома на господаря Стюарт.

— Но той не може да напусне без разрешение за минаване.

— Няма време за това. Върви. Прави каквото ти казах.

— Не, мадам — Черната Каси стоеше на мястото си и клатеше упорито глава. — Ако спрат моя Айк по пътя и той няма разрешение, ще го помислят за беглец.

— Ще направиш каквото ти кажа! — изкрещя Темпъл гневно и удари жената през лицето. Никога преди не беше удряла слуга, но не беше имала причина. — Джорджиянците са в училището. Чуваш ли? — като видя страха в очите ѝ, тя я бутна към вратата. — Върви. Кажи му, ако някой го спре по пътя, да го доведе тук.

— Да, мадам.

Темпъл се върна до прозореца и погледна навън. Един ездач водеше коня си покрай училището и спря до прозореца. Темпъл повдигна роклята си и изтича навън.

Като чу тропота от ботуши по стъпалата на училището, Елиза затвори буквара пред себе си и стана от стола. Минута по-късно вратата се отвори с трясък и фигурите на двама едри мъжаги в дълги зимни палта изпълниха входа.

— Кои сте вие и какво искате? — без да се замисли, Елиза грабна показалката — единственото нещо под ръка, което можеше да послужи като оръжие. Още един изкачи стъпалата, а други трима чакаха отвън.

Първият огледа стаята внимателно.

— Къде е съпругът ви?

— Нямам съпруг — Новият закон — Елиза със закъснение си спомни за новия закон, влязъл в сила преди четири дни, на първи март. Според него всички бели мъже на територията на чероките трябваше

да се регистрират. В противен случай ги очакваше четири години затвор.

Погледът му, остър и обвиняващ, се спря пак на нея.

— Чухме, че в тази плантация живеел бял човек учител, който не е регистриран.

— Аз съм учителката. Тъй като съм жена, не е необходимо да се регистрирам.

— Вие сте учителката? — той я погледна с насмешка и се изплю на пода. — По-скоро сте една от белите им метреси.

Елиза не обърна внимание на думите му. Излезе напред и застана между тях и децата.

— Все още не сте се представили и не сте ни казали какво търсите тук.

— Така ли? — той се засмя подигравателно, после се изпъчи. — Така се случи, че сме с джорджианските войници.

— Тогава трябва да се срамувате от себе си, че се вмъквате тук, плюете на пода и плашите децата. Чероките, които познавам, съвсем не се държат толкова грубо, както вие и хората ви.

Спътникът му го смушка с лакът.

— Погледни тук! Това негърче не държи ли книга?

Първият мъж погледна Шадрак и очите му светнаха от злоба.

— Хей, ти. Ела тук, момче.

— Стой на мястото си, Шадрак — Елиза не сваляше поглед от мъжа.

Изведнъж навън настъпи раздвижване. Темпъл тичаше към училището. Опитваше се да се промъкне между мъжете. Едва беше успяла да се откопчи от този на стъпалата и я хвана друг. Тя се бореше яростно да се отскубне. Мъжът се изсмя и я хвана за китките.

— Виж тук. Хванах истинска индианска принцеса. Я виж колко е войнствена.

— Пусни я! — извика Елиза. Когато видя, че не обръща внимание на думите ѝ, тя го удари с показалката през ръцете. Мъжът извика от болка и отстъпи назад. Темпъл се освободи от хватката му.

Първият направи крачка към Елиза. Тя вдигна пак показалката, готова да я използва.

Той спря, вперил студен поглед в нея.

— Току-що ударихте джорджиански войник.

— След като нападна едно момиче — със свободната си ръка Елиза придърпа Темпъл към себе си.

Той смени тактиката.

— Какво правят тези негри тук?

— Те са мои ученици.

— Противозаконно е да се обучават негри в Джорджия.

— За щастие това не е Джорджия. По една случайност сте в земите на чероките.

— Грешите, мадам. Тази земя тук принадлежи на Джорджия.

— Това ще реши Върховният съд, сър — през целия си досегашен живот Елиза не беше попадала в по-опасна ситуация. Силата ѝ беше в ума ѝ. Нито тя, нито Темпъл можеха да се противопоставят на тези груби мъже.

— Все още твърдя, че тук има бял мъж учител — вторият разтриваше удареното място. — Скрили са го някъде.

— Казах ви, аз съм учителката — настояваше Елиза. Усети ръката на Темпъл върху своята, сякаш търсеше опора.

— Претърсете училището и къщата, ако трябва — каза Темпъл, очите ѝ блестяха гневно, — но ви предупреждавам — ако посегнете на някого или повредите нещо, ще ви арестуваме.

— Ще ни арестувате? — първият изсумтя с пренебрежение, после погледна дяволито останалите. — Чухте ли я да ни заплашва с арест, момчета? — другите двама поклатиха глави и се изхилиха безучастно. — Нямаш никакви права тук, малка принцесо. Можем да правим каквото поискаме и ти не можеш да ни спреш.

— Аз мога — обади се Елиза. — Мога да свидетелствам срещу вас. Нито един от фалшивите ви закони не може да ми забрани това. Аз съм бяла, не чероки.

Мъжът се сепна от правотата на думите ѝ, но бързо се съвзе.

— Не можете да ни спрете да потърсим учителя.

— Не бих си позволила да преча на задълженията ви — каза Елиза по-меко, доволна, че овладя ситуацията, — но ще наблюдавам всяко ваше действие.

Под зоркия ѝ поглед мъжете претърсиха училището и района около него.

— Може да се е скрил в голямата къща — предположи един от ездачите.

Водачът им погледна злобно Елиза и поклати глава.

— Досега сигурно е избягал в гората.

Елиза си отдъхна едва след като си заминаха. Бързо затвори вратата и се облегна премаляла на нея. След като опасността беше вече отминала, Елиза почувства страх. Не беше сигурна дали силното туптене, което чуваше, бяха ударите на сърцето ѝ или нещо друго. Видя вперените в нея девет чифта очи и се помъчи да се усмихне окуражително.

— Отидоха си.

Темпъл се приближи към нея.

— Добре ли сте?

— Да, добре съм — Елиза се опитваше да успокои треперещото си тяло.

— Бяхте необикновено смела — Темпъл я гледаше с нараснало уважение и възхищение.

— Бях необикновено изплашена — призна тя с треперещ глас. — Тези грубияни трябва да ги набият с камшик затова, че нахълтаха тук и изплашиха децата.

— Трябва да видя как е мама — Темпъл тръгна към вратата.

— Може би е по-добре всички да отидем в къщата — реши Елиза. — Елате. Нека да сложим всичко на мястото му. Бързо.

Двадесет минути по-късно всички бяха в къщата, с изключение на Фийби и Шадрак, които отидоха в кухнята да приготвят обяда. Черната Каси искаше най-напред да се увери, че бяха невредими. След това ги попита какво се случи, Фийби остави Шадрак да говори. Чувстваше страха, обзел майка ѝ, но не можеше да го разбере.

— ... и единият от тях каза на мис Лиза: „Какво прави това негърче с книгата?“ — Шадрак се опита да имитира гласа на мъжа. — „Ела тук, момче“ — заповяда той, но мис Лиза каза: „Шадрак, остани си на мястото.“ И аз останах. — Черната Каси започна да хленчи и да клати глава. Почти не слушаше, когато той ѝ разказа как мис Темпъл пристигнала точно тогава и как мис Елиза удари мъжа с показалката — и тогава мъжа каза, че е противозаконно да се обучават негри в Джорджия.

Тя захленчи още по-силно, като се клатеше напред-назад, сякаш я болеше нещо.

— Знаех си. Знаех си, че нещо лошо ще се случи.

— Не, мамо. Всичко е наред — Шадрак се намръщи. — Мис Лиза му каза, че тук е Джорджия, земята на чероките.

Черната Каси прегърна и двамата.

— Те ще дойдат през нощта. Точно това ще направят. Виждала съм и преди. Ще дойдат, ще ви измъкнат навън и ще ви бият, докато ви одерат кожата.

— Но... защо? — Шадрак се измъкна от прегръдката ѝ и я погледна с недоверие.

— Защото ученето е за белите. Те няма да позволят черните да знаят. Казвах на Айк: „Не пускай децата да ходят в училището. Нещо лошо ще се случи.“ И то се случи.

Говореше толкова убедително, че Фийби се разтрепери. Сърцето ѝ подскочи, когато чу конски копита да приближават към къщата.

— Връщат се — Черната Каси стисна Фийби, а Шадрак изтича към вратата. — Махни се оттам. Ще трябва да ги спрем.

— Не са те, мамо. Господарят, Острието и Дю са. Татко е с тях — той изхвърча от кухнята. Когато Острието стигна до къщата, Темпъл излезе отвътре. Той скочи от коня, още преди да спре. Хвана я за раменете и я погледна.

— Добре ли си?

— Да.

— Другите?

— Също.

Едва сега Острието се успокои малко.

— Кога си заминаха?

— Преди не повече от двадесет минути.

Стиснал здраво зъби, той се обърна и погледна към пътя. Очите му блестяха заплашително.

— Какво се случи?

Темпъл му обясни набързо и добави:

— Мис Хол каза, че е заради новия закон. Търсят нарушители. Да беше видял мис Хол, когато един от тях ме сграбчи!

— Той какво? — изрева Острието.

— Не ме нарани — успокои го тя. — Мис Хол се намеси.

— Ако беше го направил, аз... — не довърши закана си, но изражението му беше достатъчно красноречиво.

Кожата около белега му контрастираше със загара на лицето му. Темпъл докосна мястото и погали бузата му.

— Скъпи — прошепна тя, — влюбена съм във всяка частица от тялото ти.

Той долепи устни до нейните и я притегли към себе си. Заля я живата му страст и я завъртя в огнен вихър. Бурна, необузdana любов — това искаше, от това се нуждаеше. Страстта пронизваше като светкавица тялото ѝ и я разтърсваше.

— О, Темпъл, какво ли не си помислих, когато Айк дойде — измърмори той, като се опитваше да сдържа чувствата си. — Чичо ти колко време ще го няма? — той взе лицето ѝ в ръцете си.

— Трябва да се върне утре или вдругиден — нежните му пръсти галеха бузите ѝ. Темпъл затвори очи с удоволствие.

— Ще остана дотогава — каза той твърдо, сякаш очакваше възражения.

— Добре.

— И когато баща ти се върне?

Темпъл отвори очи. Погледът му беше сериозен и властен.

— Да? — подкани го тя.

— Искам да станеш моя жена — на едната му буза се появи трапчинка, а очите му светеха леко присмехулно. — Ще кажеш ли нещо?

— Не си спомням да си ме питал за него — отговори му тя със същия тон.

— Точно това искаш. Сватбата беше в ума ти от самото начало.

— Но не беше в твоя.

— Не — призна си Острието. — Съпруга, дом, семейство — все още не исках това. Когато бях в планините, аз следвах златната жила, накъдето ме водеше. Копаех, разбивах, разчиствах отпадъците. Правех всичко това заради скъпия жълт прах и няколко парчета. Тогава открих това, което го прави толкова скъпо. За да имаш това, което желает, трябва да приемаш всичко, което го съпътства.

— А ти желает ли ме? — искаше да чуе отговора му. Искаше той да ѝ разкрие чувствата си.

— Желание? Това е слабо казано — той зарови лице в косата ѝ. — Да дишам и да не вдишвам уханието на косата ти, да чувам и да не слушам любовния ти зов, да гледам и да не виждам черните ти очи, да

докосвам... — той погали шията ѝ — и да не чувствам копринената ти кожа, да имам вкус... — той приближи устни към нейните, дъха му я милваше — и да не вкусвам сладостта на устните ти — това не е живот, Темпъл.

— И аз изпитвам същото — само с Острието се чувстваше истинска жена.

Докосването на устните им отново събуди страстта му. Колкото повече утоляваше жаждата си в целувките ѝ, толкова тя растеше. В този момент той разбра, че времето няма да охлади чувствата му. В това беше удивителната сила и красота на любовта.

Когато Фийби и Шадрак не дойдоха на училище на следващата сутрин, Елиза удари втори път звънеца, но без резултат. Тъй като не можеше да чака повече, започна сутрешните занятия без тях.

В обедната почивка децата излязоха да играят навън. Яденето все още не беше сервирано, затова Елиза реши да потърси Фийби и Шадрак. Намери ги в кухнята с Черната Каси. Когато я видя на вратата, Шадрак наведе глава и съсредоточи цялото си внимание върху беленето на картофи. Приведените му рамене издаваха униинето му. Фийби също с неохота срещна погледа ѝ.

— Не бяхте на училище тази сутрин. Липсвахте ми.

— Ние имаха работа — измърмори Фийби.

— Ние имахме работа — поправи я Елиза.

— Да, мадам — тя хвърли кос поглед към жената до печката.

Елиза чувстваше, че нещо не беше наред. Чудеше се дали си мислят, че ще ги накаже заради тази сутрин. Сигурно досега са разбрали, че не беше привърженик на телесното наказание.

— Елате по-рано утре и ще прегледаме уроците, които взехме днес — каза тя топло, за да им покаже, че не беше сърдита.

Шадрак най-после вдигна глава, очите му бяха пълни с болка и негодувание.

— Ние не можем да идваме повече — той пак наведе очи. — Мама каза така.

— Но... защо? — Елиза се обърна към Черната Каси.

— Те няма да идват повече във вашето училище.

— Те научиха толкова много — възпротиви се Елиза. — Шадрак е един от най-умните ми ученици. Как можете да им откажете тази възможност да получат образование?

— Тя мисли, че онези бели мъже ще се върнат — каза Фийби.

Изумена и малко ядосана, Елиза гледаше към Каси.

— Сигурно няма да позволите на тези грубияни да ви плашат и да спрете децата от училище? Това не е Джорджия. Нищо не могат да направят.

— Напротив. Вие не знаете, мис Лиза, но аз знам. Няма да разрешат на черни да се образоват. Ще ги спрат, сигурно е. Обаче те няма да наранят дечицата ми, защото те няма повече да ходят на училище. Знаят мястото си и ще останат там.

Елиза понечи да спори с нея, но изведнъж си спомни начина, по който войниците гледаха Шадрак и Фийби — в очите им се четеше омраза. Нима вчера децата бяха в по-голяма опасност, отколкото тя си мислеше? Законите за робството, приети от южните щати, включително и Джорджия, не само осъждаха обучението на негри като престъпление, но и предвиждаха строго наказание за нарушителите. Имайки предвид начина, по който тези банди от джорджиански разбойници тормозеха чероките с побоища и грабежи, Елиза заключи, че Каси има причина да се страхува за децата си. Не можеше с чиста съвест да я моли да ги излага отново на опасност.

— Разбирам — каза тя и излезе. Чувстваше се виновна и безпомощна, защото нищо не можеше да направи.

Липсваше ѝ прехласнатото лице на Шадрак, вторачено в нея. Първите три дни Елиза държеше под око прозореца с надеждата, че може да слуша отвън, както правеше по-рано, обаче той не се появи.

Натрапчивата песен на козодоя огласяше тихата вечер. Елиза се върна към училището, за да си вземе шала, който беше забравила там. Въздъхна дълбоко, чудейки се дали Шадрак и Фийби се чувстват измамани както нея. Те, защото ги лишаваха от възможността да учат, а тя — да им преподава.

Изведнъж забеляза слаба светлина през един от прозорците. Да не би някой да е подпалил училището? Обзе я страх. Джорджианците — така ли искаха да я принудят да не учи роби? Тя забърза, а после се затича. Когато се качваше по стълбите, чу отвътре шум.

Отвори вратата и извика:

— Кой е там?

Когато прекрачи прага, някой скочи през страничния прозорец. Елиза спря. Стаята беше съвсем тъмна. Нямаше никаква светлина.

Неканеният гост беше истински, нямаше съмнение. Изтича до прозореца точно когато кръглата луна се показва иззад един облак. На светлината ѝ видя как малка черна фигурка бяга бясно към близкото дърво. Обърна се и огледа стаята на бледата светлина. На пода имаше нещо. Наведе се и видя буквар и свещ. Разтопеният восък беше още топъл. Елиза вдигна книгата и се усмихна.

„Шадрак — прошепна тя и притисна книгата до гърдите си. — Скъпи малък Шадрак. Искаш да учиш, нали? Няма да те уплашат. Не се тревожи. Аз ще ти помогна и никой няма да разбере. Това ще бъде нашата тайна. Обещавам.“

Запали свещта и я занесе до бюрото. С една ръка бършеше сълзите си, а с другата внимателно пишеше указания за урока на следващия ден. Умишлено не го адресира до никого и не го подписа. Остави го върху буквара и свещта до него, после си взе шала и излезе.

Когато мина покрай дървото на път за къщата, нещо одраска по кората.

— Много ме изплаши, мистър Луна — каза тя на висок глас. — Мислех, че има някой в училището, а това си бил ти, нали? Радвам се, че влязох. Забравих указанията за утрешния урок на чина.

Елиза мина покрай дървото, без дори да погледне дали Шадрак беше там. На следващата сутрин Елиза намери указанията, буквара и свещта почти на същото място, където ги беше оставила. От този ден нататък оставяше различен учебник всеки път, заедно с упътване и свещ.

ГЛАВА 13

Беше краят на март. В една чудесна пролетна сутрин, когато слънцето грееше в яркожълто и разцъфналия кучешки дрян плетеше бялата си дантела, Уил Гордън се върна. Темпъл идваше от бараките на негрите, където се грижеше за няколко болни, когато го видя да язди към къщата.

Шадрак вървеше до нея, загледан в босите си крака и крехките стръкчета трева, които стърчаха между пръстите му. Със стоплянето на времето негрите бяха хвърлили зимните си обувки.

Темпъл мушна в ръцете му кошницата с бинтовете, билките и мехлемите.

— Бързо! Върви бързо да кажеш на всички, че татко се върна — каза тя, като не сваляше поглед от приближаващия конник.

Шадрак се втурна към къщата да занесе новината.

Темпъл мина през ливадата, за да пресрещне баща си. Когато той я видя, спря коня си, за да я изчака.

Изведнъж входната врата се отвори и Кип и Ксандра се втурнаха навън, следвани от Елиза и Виктория, която носеше Джон на ръце. Елиза остана назад, за да даде възможност на семейството му да го посрещне най-напред.

— Радвам се, че се върна — Ксандра го държеше за крачола, а Уил държеше бебето. — Липсваше ми.

— Ти също ми липсваше — Уил я погали по главата. Новината за завръщането му бързо се разнесе из околността. За обед се бяха събрали една дузина гости, включително Острието и Шавано Стюарт. Всички искаха да чуят резултатите от работата на делегацията във Вашингтон и да разменят последните местни новини.

— Положението се влоши, докато те нямаше, Уил.

— Да — обади се друг. — Повече от дузина бели мъже бяха арестувани, защото са нарушили закона за регистрацията. Между тях има и мисионери — Самуел Уорчестър, Айзък Троктър и Натан Коул.

— Беше смешна гледка — вметна Острието сухо. — Въоръжени с мускети мъже яздеха към мисиите, следвани от каруца с голям барабан вътре. Едно момче, не по-голямо от Кип, го удря, докато друг мъж върви отзад и свири на флейта. Те арестуваха мъжете без съдебна заповед. Разрешиха им само да се сбогуват с близките си и ги отведоха в Лорън Севил.

— Чух, че били освободени — Уил повдигна въпросително вежди.

— Така е. Съдията ги оправда. Откакто мисионерите са и пощенски началници, т.е. служители на правителството, законите на Джорджия не се отнасят за тях — обясни Елиза. — Когато на... след това мистър Коул мина оттук ме увери, че с него се отнасяли добре. Каза също, че няколко именити джорджианци им съчувствали и изразили силно неодобрение от такива действия.

— Но дори те искат чероките да се изселят оттук — обади се мъжът срещу нея.

— Трябваше да чуеш песните, които пееха джорджианците, татко — каза Темпъл и му подаде изписан лист хартия.

*„Върви, дете на природата,
твоят дом е в гората.
Злобата ни не ще те стигне,
но ако се случи, ще скиташ,
и ще намериш своя дом
отвъд Мисисипи.“*

— Забрави ли другата, която пееха? — изсмя се Острието.

*„Всичко, за което моля в таз творба
е хубава съпруга и голяма планина.
Ей там горе, в земята на чероките.“*

— Не, не съм я забравила.

— Вярно ли е това, което казват те, Уил? — попита Шавано на английски заради Елиза. — Че нападателите са станали по-дръзки?

— Аз четох някои от разказите, публикувани във „Феникс“ — каза Уил.

— Тогава знаеш как събориха някои от нашите хора и се опитаха да ги стъпчат с конете си — каза един мъж. — Застреляха един старец, защото не им отворил вратата веднага. Друг се обеси, когато видя това. Мисля, че го направи, защото беше много отчаян от всичко, което се случваше и не можеше да търпи да гледа как хората ни страдат.

— Вече никой не е в безопасност — настоя друг. — Когато дойдоха в твоята плантация...

— Какво? — извика Уил. — Кога се случи това?

За миг в стаята настъпи тишина. Темпъл понечи да отговори, но Елиза я изпревари.

— Джорджианските войници минаха оттук в началото на месеца. Не сметнах за необходимо да ви осведомя, тъй като те не причиниха неприятности и не взеха почти нищо.

— Щеше да бъдеш горд, ако беше я видял как им излезе насреща — Темпъл се засмя.

Чувствайки погледа му върху себе си, Елиза се смути, още повече че Темпъл предаде с подробности инцидента.

— Имате най-дълбоката ми благодарност, мис Хол — каза Уил тихо, когато Темпъл свърши.

— Съвсем неоправдано, уверявам ви — отговори бързо Елиза. Червенина заля бузите ѝ. — Дъщеря ви силно преувеличава ролята ми и омаловажава своята собствена.

ГЛАВА 14

Гордън Глен 7 юли 1831

Гостите бяха стотици — съседи, роднини, приятели. Някои бяха пропътували значително разстояние, за да присъстват на сватбата на дъщерята на Уил Гордън и сина на Шавано Стюарт, две от най-уважаваните семейства сред чероките.

Елиза си уши рокля специално за случая. Тя беше от ленен плат на цветя, подходящ за горещия климат на юга, с буфан ръкав, яка и бяла пелерина. Веднъж проявила разточителство, тя си беше купила ярко розово копринено боне от магазина. С него и с черните си елегантни обувки чувстваше, че беше изключително добре облечена — дори малко модерно, въпреки че не знаеше защо това имаше значение за нея.

Беше нервна и се възхищаваше на Темпъл за спокойствието. Изглеждаше напълно уверена, качество, за което ѝ завиждаше.

Когато тържественият обяд свърши, Темпъл стана и се обърна към майка си. Сълзи напиреха в очите ѝ. Виктория Гордън се усмихна смело и се опита да се овладее. Прегърнаха се, после Виктория взе кочан царевица и одеяло. Ръцете ѝ трепереха.

— Време е — каза някой.

Елиза чакаше да види какво следва, чудейки се дали необикновения ритуал я караше да се чувства толкова нервна. Темпъл беше настоявала сватбата да бъде съчетание от обредите на чероките и християнската церемония, като първото предшества второто. Елиза смяташе за рядка възможност да види местните традиции, но езическият момент я караше да се чувства неудобно.

Когато другите жени, главно членове на семейството (Елиза предположи, че те са компаньонките), отидоха до вратата, тя се присъедини към тях. Зад себе си чуваше нежното шумолене на копринената рокля в бледолилаво на Темпъл, която ги следваше.

Когато слизаха надолу, по стълбището, зърна Натан Коул до вратата с Библията в ръка. Жените не се приближиха към него, а

заведоха булката към трапезарията. Острието и другарите му стояха насреща до големия салон.

Една жена подаде на Острието одеяло и шунка от еленско месо. После Виктория даде на Темпъл одеялото и кочана, който носеше. Пристъпвайки тържествено, Темпъл и Острието тръгнаха един към друг. Елиза имаше ясното чувство, че никой друг не съществува за тях.

Когато двойката се срещна в средата на голямото фоайе, си размениха месото и кочана, после сложиха одеялата си заедно. Джон Рос, който стоеше до Натан, излезе напред и обяви:

— Одеаялата се съединиха.

Виктория притисна с кърпичка устата си и зариде тихо. Сълзите се стичаха по хлътналите ѝ бузи. Елиза се приближи до нея, загрижена, че в нейното отпаднало състояние може да получи пристъп.

Младоженците застанаха пред Натан. Той изглеждаше нервен и горд, докато четеше бързо от Библията пред себе си. Елиза се усмихна, като си спомни колко щастлив беше, когато Темпъл го помоли да изпълни брачната церемония.

— Скъпи влюбени — започна той с развълнуван глас. — Днес сме се събрали пред очите на Бога да свържем този мъж и тази жена в свещен съюз...

Докато ги слушаше да разменят клетвите си, с чисти и уверени гласов, пълни с чувство, Елиза усети завист. Тя не познаваше такава любов. За момент беше готова да се разплаче, но после си каза, че бъдещето ѝ на стара мома е неин избор. Имаше работата си, независимостта си: неща, с които омъжената жена не можеше да се похвали.

— Въз основа на правото, което имам, ви провъзгласявам за мъж и жена.

Елиза не се смеси с тълпата от близки и приятели, която се струпва около младоженците, а отиде до Натан.

— Красива двойка са — той сияеше от гордост.

— Така е.

— Сега започва веселбата, която ще продължи с часове.

— Бог знае дали сме приготвили достатъчно храна.

Елиза наблюдаваше Уил Гордън да отваря вратата пред брачната двойка.

Темпъл и Острието излязоха навън да поздравят гостите, които ги чакаха да се появят. Двамата държаха краищата на двете одеяла. Той носеше кочана, а тя месото.

— Ще се присъединим ли към тях? — те последваха двойката на верандата. — Както знаеш, това е символично. Събирането на одеялата представлява обещание за съвместен живот, а размяната на месото и кочана всъщност е размяна на клетви. Мъжът обещава да осигурява храната, а жената — да приготвя яденето. Мълчаливо, но тържествено обвързване.

Пауните отдавна бяха избягали от ливадата, стреснати от толкова много хора. Смях и весели викове се носеха из плантацията. Обхваната от радостно настроение, Елиза спря да се наслади на гледката.

Когато Натан заслиза по стълбите, тя го хвана за ръката.

— Чакай! Виждал ли си нещо подобно на това?

От мястото си виждаха всичко — мравуняка от хора в пъстри дрехи, отрупаните с храна маси, наредени под дърветата; робите, които сновяха от кухнята до масите и обратно. Небето над тях се синееше и слънцето светеше ярко.

— Изглежда идват закъснели гости на сватбата — отбеляза Натан.

Елиза погледна нататък и забеляза приближаващи по пътя ездачи. Прашните им дрехи говореха колко дълго са пътували. Когато видя и каруцата, която трополеше зад тях, се сепна — всички те бяха мъже и носеха мускети.

— Войници — тя вкопчи пръсти в ръкава му. — Това са джорджиански войници — каза тя, вече напълно сигурна.

Уил Гордън стоеше пред нея и наблюдаваше с присвити очи конниците.

— Защо са тук? Какво искат? — измърмори тя с раздразнение и загриженост.

— Мене — отговори Натан.

Смаяна, Елиза го погледна. Лицето му беше бледо и изопнато. Прав ли беше? Напоследък войниците изглежда много се забавляваха да тормозят мисионерите. В много случаи подигравките им граничеха с открито богохулство. Веднъж станали свидетели на покръстването на няколко чероки в реката и някои от войниците вкарали конете си във

водата, за да ги покръстят. Повтаряли свещените думи на тържествената клетва, демонстрирайки явно светотатство.

Да, Натан имаше основание да се смята за мишена на войниците. Знаеше, че до този момент се бе въздържал да положи клетва за вярност към Джорджия. Беше нарушил закона, а това означаваше арест. Вече не беше защитен като служител на правителството. Със заповед президентът го бе отстранил от поста началник на пощата.

Изведнъж се разтревожи за него.

— Натан, трябва да тръгнеш... веднага.

Той се поколеба, сякаш се изкушаваше да се съгласи, после огледа хората, много от които не бяха разбрали какво става.

— Не мога — каза той отчаяно.

Елиза съжали за предложението си. Как можеше да избяга от преследвачите си и в същото време да подтиква тези хора да се борят по мирен път да запазят земите си, които по право им принадлежат? Трябваше да направи избора си — да положи клетвата или да откаже. Свобода или затвор.

Малкият отряд на щатската полиция се разпръсна сред тълпата. Гостите се разбягаха. Разнесе се тих шепот. Във въздуха не се чуваха вече весели гласове, а само конски тропот. Групата спря пред верандата, байонетите им лъщяха зловещо на яркото слънце.

— Добър ден, господа — Уил Гордън застана между Натан и водача на отряда. — Какво мога да направя за вас? — каза той с приятен и спокоен глас.

— Кой сте вие? — нито тонът на мъжа, нито погледът му бяха приятелски.

— Уил Гордън. А вие, сър?

— Джейкъб Брукс, сержант в джорджианската полиция — мъжът се изправи на седлото, сякаш допълнително да потвърди властта си.

В този момент Острието се приближи до стъпалата и спря пред сержанта.

— Сержант Брукс, каним вас и хората ви да се присъедините към сватбеното ни тържество.

Темпъл хвърли гневен поглед към съпруга си. Дори и да беше забелязал това, сержантът не беше го показал.

— Сватба, а? И кой извърши церемонията? — попита той и погледна Натан.

Натан нервно се изкашля.

— Аз.

— Хванете го.

Развоят на събитията беше толкова внезапен и неочакван, че Елиза се стъписа. Гледаше шокирана, докато трима мъже слязоха от конете и се заизкачваха по стълбите.

— Отец Коул е мой гост — възпротиви се Уил.

— Сега е гост на щата Джорджия — отговори сержантът грубо.

Когато тримата войници оградиха Натан и го хванаха за ръцете, Елиза се опита да ги спре.

— Не можете да направите това — когато те я отстраниха от пътя си, тя се обърна към сержанта. — Къде е заповедта ви?

— Нямаме нужда от такава.

— Тогава какво е обвинението? — попита тя ядосано. — Защо го арестувате?

— Не се нуждаем от причина — той ѝ обърна гръб. — Докарайте каруцата.

Направиха го. Шокирана и разтревожена, Елиза гледаше към двамата мъже, които вървяха, препъвайки се. Бяха оковани във вериги за задната част на каруцата. В единия от тях разпозна Самуел Уорчестър, приятел на Натан, мисионер в Нова Екота.

Когато войниците завлякоха Натан до каруцата, Елиза се втурна надолу по стъпалата.

— Не, нямате право!

Чифт ръце я сграбчиха изотзад и стиснаха ръцете ѝ в хладна прегръдка.

— Мис Хол, не — прошепна Уил Гордън до ухото ѝ.

Обаче тя продължаваше да се бори, докато гледаше как омотават верига около шията на Натан, а после я завързаха за коня на един от конниците. Част от нея знаеше, че е безсилна да го предотврати и все пак тя отказваше да стои и да не прави нищо, докато те се отнасяха с този мил, внимателен човек като с обикновен престъпник.

Ездачът рязко подкара коня си и Натан падна на колене. Успя да се изправи на крака, преди да бъде повлечен. Тогава ездачът смушка коня си. Смееше се на отчаяните му опити да бяга толкова бързо. Останалите войници препуснаха след тях.

Елиза се отпусна назад безсилна.

— Къде ще го водят? — попита тя като видя, че малката кавалкада се отдалечи.

— В лагера Гилмър, извън Лорънсвил, предполагам — отговори Уил.

Елиза гледаше към червения облак прах, който се вдигна след конниците.

— Това е несправедливо! — сви юмруци. — Всичко това е толкова несправедливо!

— Така е.

Веселбата продължи, но веселото настроение не се върна.

Дърветата в Седемте дъба се къпеха в пурпурния здрач. Къщата на имението беше голяма дървена сграда на два етажа. От външната страна беше обвита със застъпващи се дъски, боядисани в бяло. Имаше предна и задна веранда и балкон над предния вход, поддържан от извити клони. Имаше и много прозорци с боядисани кепенци.

От задната страна на къщата Фийби преброи две кухни и реши, че третата сграда беше помещение за опушване на риба. Отвън Седемте дъба изглеждаше голям колкото Гордън Глен. Наведе се напред, докато каретата ги караше към имението, за да види повече от новия си дом.

Беше развълнувана и в същото време уплашена. Вече не беше собственост на господаря Уил, а част от зестрата на мис Темпъл. Облечена беше в най-хубавата си рокля, ушита от купен плат, с обувки с пиринчени катарамии, а останалият ѝ багаж беше свит на вързоп.

Крадешком хвърли поглед към Дю, който яздеше зад каретата. Искаше ѝ се да я погледне. Може би нямаше да се страхува толкова, ако беше ѝ се усмихнал, вместо да се държи така, сякаш изобщо я нямаше.

Каретата спря пред къщата, Фийби взе вързопата си и го притисна към себе си. Господарят Острието скочи и помогна на господарката да слезе, Фийби тръгна зад тях, после се поколеба, защото не знаеше какво да прави или къде да отиде. Погледна към Дю с надеждата той да ѝ покаже, но той стоеше пред господаря Острието в очакване на заповедите му.

— Погрижи се куфарите на съпругата ми да бъдат внесени вътре. После можеш да покажеш на малката Фийби къде ще стои. Нямаме повече нужда от вас тази вечер.

— Фийби е моя слугиня. Аз ще я освободя — каза Темпъл, очите ѝ святкаха гневно.

Фийби си помисли, че новата ѝ господарка беше много тиха по време на пътуването. Хвърли бърз поглед към господаря Острието, чудейки се какво беше казал или направил, че да я ядоса така.

Видя го да се усмихва на Темпъл и леко да навежда глава.

— Непременно я освободи.

— Това ще бъде всичко, Фийби. Върви при... Дю.

— Да, мадам — Фийби се поклони бързо, но Темпъл вече беше се запътила към входната врата.

Дю изкачи стъпалата на бараката пред нея и отвори вратата. Снощи до полунощ беше чистил мръсния под, докато не остана никакъв прах, но това не променяше много мизерната обстановка. Никакви прозорци, открито огнище, сламено легло в ъгъла, грубо скована маса и пънове, вместо столове, в средата на стаята. Единственото хубаво нещо беше люлеещият стол до огнището, който старият господар Стюарт му беше дал, когато седалката се счупи. Той успя да я закрепи, макар че понякога глождеше, когато не седнеш както трябва.

— Това ли е? — Фийби надничаше зад ухото му.

— Да — Дю се поколеба, после влезе вътре. — Тъмно е. По-добре е да запаля свещта.

Трепкащият пламък освети стаята. Сенките избягаха в ъглите, Фийби влезе вътре, все още с вързоп в ръка. Бавно огледа стаята.

— Фийби... — когато срещна големите ѝ черни очи, думите секнаха.

— Нещо не е наред ли, Дю?

— Не... да... — той спря и започна отначало. — Господарят Острието ми разреши да те направя своя жена.

Очите ѝ се превърнаха в две големи черни езерца на доверчива невинност.

— Ти го пита?

— Не, но той знаеше, че имам такива намерения, затова ми каза, преди да попитам. Знам, че си много млада...

— Но аз съм жена — тя се приближи към него, като го гледаше сериозно. — И искам да бъда твоя жена, Дю.

— Не знаеш какво говориш.

— Не е вярно — тя се усмихна уверена. — Много нощи лежах будна и чувах как майка и татко се любят на съседното легло. Знам всичко за това, Дю. Знам защо татко дишаше толкова тежко, а мама стенеше. Понякога докосвах тялото си и чувствах приятна болка. Искам и ти да ме докосваш така, Дю. Искам го от дълго време. Моля те.

Той не можеше да устои на думите и близостта и я притисна към себе си.

— Аз също те искам от дълго време, Фийби. Просто чаках да пораснеш.

— Но аз съм пораснала — тя остави вързопа с дрехите си.

Не беше сигурен, че беше пораснала, но точно сега искаше да я чувства до себе си.

— Искан да чуя думите на проповедника днес. Искан да се оженим както трябва.

— С думи или без думи, аз ще бъда твоя жена до края на живота си.

Тя не разбираше и Дю не се опита да ѝ обясни. Тъй като беше образован, той знаеше, че има и други начини — благоприлични начини да я направи своя жена. Начини, които изразяваха чувствата му към нея и ги правеха нещо специално и трайно.

Той я обичаше. Обичаше сладките ѝ устни и нежните ѝ ръце, които го прегръщаха. Съмняваше се, че тя може да знае за дивите желания, които събуждаше у него. Опитваше се да ги контролира, за да не я изплашат.

Отдръпна се назад и се вгледа в лицето ѝ. Устните ѝ блестяха, навлажнени от целувките му.

— Ти си толкова млада, Фийби — той погали бузата ѝ. — Жена — дете, това си ти. Красива жена — дете.

Очите ѝ се изпълниха с болка. Отстъпи назад с решително изражение. Развърза роклята си и я съблече. Дю замръзна на мястото си. Гледаше голото ѝ кафяво тяло и стегнатите ѝ гърди, наедрили през последните няколко месеца.

— Да, моля те, докосни ме — прошепна тя. Но той не можеше да го направи. Не можеше да помръдне. Нуждата в него беше прекалено голяма. Мислеше, че ще експлодира. — Искан те.

Тя хвана ръката му и я сложи върху гърдата си. Той почувства как тялото ѝ потръпна, но това не беше нищо в сравнение с неговата възбуда. Беше толкова напрегнат, че едва се сдържаше. Ръцете му нежно галеха гърдите ѝ, но това не му беше достатъчно. Искаше да докосва цялото ѝ тяло и да го чувства под себе си, топло и отдаващо се.

Тя се извиваше под галещите му ръце, като го насърчаваше да изследва стегнатия ѝ ханш и бедра. През цялото време не сваляше очи от лицето му. Понякога изражението ѝ показваше удоволствието, а друг път — изненадата ѝ. Когато най-после се осмели и плъзна ръка надолу към черния триъгълник между краката ѝ, тя се затресе.

— Да, там — изстена тя. Тялото ѝ тръпнеше от наслада. — Искам те, Дю.

Той се поколеба, несигурен, че знае какво говори. Тогава почувства ръката ѝ да се движи нагоре-надолу между краката му. Изпъшка. Последната преграда на задръжките му беше разрушена. Занесе я до леглото и я сложи на сламата, после бързо съблече дрехите си.

Когато легна до нея, измърмори:

— Ще се опитам да не те нараня, Фийби. Ще се опитам — но той знаеше, че ще стане обратното. Чак по-късно тя щеше да разбере истинската наслада от любовта.

В спалнята Острието стоеше до вратата на балкона. Темпъл даваше заповеди на слугите къде да оставят куфарите ѝ. Навън летяха светулки и проблясваха ту тук, ту там.

Вратата се затвори. Чу се шум от отдалечаващи се стъпки. В стаята се долавяше само шумоленето на роклята на Темпъл. Той се извърна бавно. Тя беше застанала пред огледалото с гръб към него и махаше фибите от воала си. Изучаваше замислено отражението ѝ — правилните ѝ черти и гневните искрици в очите ѝ.

— Вече сме сами — видя как настръхна, като чу гласа му и хвърли унищожителен поглед на отражението му. — Може би ще ми кажеш защо цял следобед хвърляш ножове към мен. Щастлив съм, че имам само един белег.

Тя избягна погледа му, докато махаше воала от главата си.

— Как можа да поканиш тези животни на сватбеното ни тържество?

— Какво трябваше да направя? — той се отдръпна лениво от вратата. — Да им кажа, че не са поканени и да ги изгоня? Едва ли щяха да обърнат внимание на това.

— Не, но можеше да не ги каниш — каза тя и се обърна към него. — Забрави ли, че са наши врагове?

— Не, но се надявах, че ще отвлека вниманието им, за да може вашият свещеник да избяга. Мисля, че си се досетила.

— Не съм, защото изглеждаше съвсем искрен — все още беше ядосана, но вече не както преди.

Той застана зад нея, обви ръце около кръста ѝ и я целуна по шията.

— Бях искрен — искрен в желанието си да не развалят празника ни.

— Но те го развалиха.

Той я хвана за раменете, обърна я към себе си и я притисна. Плътна ръка по гърба ѝ. Направи се, че не забелязва съпротивата ѝ.

— Ще ги оставиш ли да развалят първата ни нощ?

— Не.

— Докажи го.

Тя го гледаше с премрежени очи.

— Може би нямам желание.

— Не е вярно.

Като потвърждение на думите му тя обви ръце около шията му и впи устни в неговите. Целувката ѝ го опиваше. Чувстваше се като прелъстена, а не като прелъстител.

Устните ѝ търсеха неговите, понякога нежно, друг път жадно. После — влажни — те зацелуваха лицето му и спряха до ухото му.

— Обичам те — дъхът ѝ затопли шията му.

— Трябва да съм луд — каза той пресипнало. — Защото аз също те обичам.

— Така ли? — сръчните ѝ пръсти развързаха копринената му вратовръзка. — Колко?

После разкопча ризата му, докато устните ѝ продължаваха да гаят ухото и шията му.

— Прекалено много — той свали ръцете ѝ. Осъзнаваше, че не трябва да ѝ позволи да бъде активната половина. Нещо го предупреждаваше да не я оставя да властва над него. В противен случай щеше да го води във весел танц до края на живота му. Беше въпрос на оцеляване.

— Нещо не е наред ли, любов моя? — попита тя невинно, но той беше сигурен, че знае точно какво прави.

— Сякаш не знаеш, че стана горещо — той съблече самото и жилетката си, махна вратовръзката. Хвърли ги на един стол. Отдолу беше с бяла риза и панталон в гълъбовосиво.

— Не се ли стопли, мисис Стюарт?

— Да, сър, наистина — тя се обърна грациозно с гръб към него, за да разкопчее редицата от копчета.

Острието бавно разкопчаваше роклята ѝ, като целуваше шията и рамото ѝ. Тръпки на удоволствие минаваха по тялото ѝ. Когато я разкопча, той я изхлузи от раменете ѝ и тя падна на пода.

Протегна ръце отпред и развърза панделките, които държаха набора на роклята ѝ. Прокара ръка по корема ѝ и почувства как се стегна. След това развърза и връзките на долната ѝ фуста. Взе я на ръце и я освободи от дрехите ѝ. Устните ѝ потърсиха неговите и за миг го отклониха от задачата му. Насили се да не се поддава на влиянието ѝ, докато не докосне голата ѝ плът. Беше решил да действа бавно и да се наслади на всеки миг, докато не я подчини на волята си.

Пусна я на земята и дръпна нагоре долната ѝ риза. С нейна помощ я изтегли през главата ѝ, за да се натъкне на друг пласт дрехи, които закриваха по-голяма част от тялото ѝ.

— Един мъж има по-малко дрехи, с които да се справя — измърмори той нетърпеливо. Гърдите ѝ се издуваха над корсета, който едва прикриваше зърната. Гледаше хипнотизиран движението им нагоре-надолу, а после вдигна глава към устните ѝ, разтворени в очакване на докосването му. Развърза корсета ѝ. Той се отвори и разкри заоблените ѝ гърди и щръкналите зърна. Не усети кога ръцете ѝ издърпаха ризата му от панталона, но усети хладните ѝ ръце върху корема си.

Съблече ризата и занесе Темпъл на леглото. Тя събу белите си обувки и чорапите. Острието свали пликчетата ѝ. Усещаше почти

неудържимо стягане в слабините. Най-после тя седеше гола пред него, готова да бъде докосвана, галена, любена.

— Острие — гласът ѝ беше напрегнат.

Той съблече дрехите си под изгарящия ѝ поглед. Тя огледа бронзовия му загар, широките рамене, плоския корем и мускулестите крака. Очарована от красивото му и хармонично тяло, Темпъл искаше да го докосне, да го почувства до своето собствено тяло.

За момент си помисли за Елиза Хол и глупавото ѝ чувство за скромност. Когато Острието седна до нея на леглото, мисълта за бившата ѝ учителка беше последното нещо в съзнанието ѝ. Сгуши се в прегръдките му, както много пъти досега.

Целувките му я заливаха с приятни усещания. Той хапеше нежно шията и ухото ѝ, докато ръцете му махаха фибите от косата ѝ. Тя, жадна за физическата близост, масажираше гърба и раменете му. Той я сложи да легне на леглото.

Ръцете, устните и езикът му изглежда бяха навсякъде, изследвайки всяка извивка и вдлъбнатина на тялото ѝ. Покриваше гърдите ѝ с целувки. Неспособна да се сдържа, тя се извиваше, приканваше го да я обладае. Опитваше се да отвърне на ласките му и да го възбуди така, както той нея. Когато пръстите му се плъзнаха между бедрата ѝ и погалиха венериния хълм, пулсиращата болка в тялото ѝ се усили.

— Моля те — изстена тя.

Той легна над нея и я погледна. Черната ѝ копринена коса беше разпиляна върху възглавницата, а страстта беше оставила отпечатъка си върху бузите ѝ.

Успя да запази контрол над тялото си, но тя беше готова да го приеме. Той потъна в нея и когато стигна до химена ѝ, почувства как тя се сковава! Притисна изведнъж тялото си към нейното и задуши вика ѝ с целувка.

Остана неподвижен, макар че изпитваше непреодолимо желание да се движи. Съсредоточи вниманието си върху нея. Целуваше я бавно и галеше втвърдените ѝ зърна. Чакаше болката да стихне и съпротивата ѝ да намалее.

Скоро почувства как постепенно се отпуска и отвърща на ласките му. Тялото му започна да се движи бавно в нейното. Търпението му скоро беше възнаградено. Тя го посрещна и скоро влезе

в ритъма му. Ръцете ѝ се плъзгаха по тялото му, ровеха се в косата му и насърчаваха движенията му. Стон на удоволствие се изтръгна от устните ѝ.

Темпото се усилваше. Трябваше да освободи насъбралото се напрежение в тялото си. Влизаше все по-дълбоко в нея. Усещаше напрегнатост, идваща на приливи, която го теглеше все по-навътре. За момент беше разтърсен от чувството, че ще бъде погълнат целия. След това тялото му се задвижи равномерно нагоре-надолу.

После двамата се отпуснаха доволни. Темпъл се загледа в съпруга си. Леко прокара ръка по белега на бузата му.

Той взе ръката ѝ и я целуна.

— Ти също остави своя знак върху мен, Темпъл?

— Наистина ли?

— Такъв невинен въпрос от жена, която ме възбужда само с докосването си — после той продължи да я целува и така прогони всички мисли от съзнанието ѝ, освен усещането за тялото му, което любеше нейното.

Когато Елиза видя Темпъл около седмица след сватбата, беше поразена от лъчезарния ѝ вид. Темпъл сияеше, придобила нова женственост и зрялост. Вече беше жена, господарка на дома си, жена, познала страстта на мъжа. Това се четеше в очите, лицето и държанието ѝ.

Елиза вече не можеше да възприема Темпъл като своя ученичка. Те бяха две жени и говореха като възрастни. Когато Темпъл попита за последните новини от преподобния Коул, Елиза с учудване установи, че изпитва желание да сподели с нея тревогите си.

Общо единадесет бели, повечето от тях мисионери, бяха арестувани и отведени — оковани като роби — в затвора в лагера Гилмър. Бяха изминали така около шестдесет мили през мочурища и стръмнини, а в затвора ги държали във вонящи килии без никакви удобства. Командирът на войниците не им разрешил да водят религиозни служби за другите затворници под предлог, че са арестувани, за да не упражняват дейността си, а не да я разширяват. Била определена дата в края на месеца за разглеждане на случая от съда.

На 23 юли съдия от Върховния съд, отговарящ за окръга Гвинет, подведе под отговорност всички мисионери и ги освободи до предстоящия процес през септември. За известно време Натан беше свободен, но отказа да се върне в земите на чероките, намиращи се в границите на Джорджия. Писа на Елиза от Алабама и изрази опасенията си, че предстоящият процес ще бъде чиста формалност. Джорджия възнамеряваше да ги осъди на пълното наказание: четири години тежък труд в затвора в Милтгевил.

Той пишеше:

„Ако съм в затвора, как ще осигурявам душевен мир на чероките в момент, когато те отчаяно се нуждаят от него?“

Елиза разбра, че той съжаляваше за решението си да се опълчи на Джорджия чрез отказа си да положи клетвата.

В отговор тя му напомни за растящата вълна от обществено съчувствие от Бостън и Балтимор до Джорджия. Ако се случи най-лошото и той бъде затворен, тази несправедливост може да бъде само от полза за каузата на чероките.

Както предвиждаше Натан, процесът през септември беше пародия. Съдията казал, че „дълг на всеки християнин е да се подчинява на властите“, което мисионерите не са направили. На тази основа той ги призна за виновни и ги осъди на четири години тежък труд в затвора в Милтгевил.

Три дни след датата, от която започваше да тече присъдата, Натан пристигна в Гордън Глен, отслабнал от изпитанията. Обясни, че било предложено помилване на всички затворници при следните условия: или да положат клетва, или да напуснат завинаги щата. Натан избрал първото, за да може да се върне при хората, които се нуждаеха от него.

— Другите се съгласиха на условията — каза той, докато обядваха, — с изключение на Самуел Уорчестър и Илайзър Бътлър. Надзирателят спори с тях няколко часа, опитвайки се да ги убеди да

променят решението си. През цялото време пазачите отваряха и затваряха вратата. Все още чувам стърженето на пантите, когато вратата се отваряше, и зловещия трясък при затварянето — той спря за момент. — Последният път, когато ги видях, бяха в затворнически дрехи.

Елиза ясно си представи описаната сцена. Съчувстваше на двамата смели мисионери, избрали мъченичеството на затвора, вместо да отстъпят пред тираните. В същото време беше разочарована от Натан. Щеше да го уважава много повече, ако беше застанал до двамата си другари.

По-късно двамата излязоха да се разходят край поточето. Изглежда той усети неодобрението ѝ и се опита да се оправдае, но Елиза беше чувала доводите му и преди.

— Знам — „кесаревото кесарю“.

— Има и нещо повече, Елиза — настояваше той. — Това е резултат от разделението на църквата и властта. Как мога да не се подчиня на гражданските закони?

— Но ти си невинен — не разбираше как той не можеше да проумее това. — Не си престъпил никой закон на чероките, а Джорджия няма законна власт тук — когато видя измъчения му вид, Елиза веднага съжали, че го съдеше толкова сурово. — Съжалявам, Натан. Знам, че си направил това, което си смятал за най-добро, независимо от това как ще го приемат другите хора. Към тази група причислявам и себе си. Възхищавам ти се за това.

Той стисна ръката ѝ.

— Благодаря ти, Елиза. Ако имаше лошо мнение за мен, щях трудно да го преживея.

Имаше нещо много умоляващо в мрачния му поглед. Елиза съжали, че не беше по-милостива. Испита вина, че макар и за кратко бе таила към него лоши чувства.

Позицията, заета от двамата мисионери, беше много важна за чероките. Тяхната смела постъпка стана пример за подражание от целия народ, фактът, че те щяха да изтърпят несправедливостта да излежават незаконна присъда, даде нови сили на чероките да отстояват правата си.

Елиза не предполагаше, че тяхното затваряне ще даде повод на адвокатите на чероките да представят друго дело пред Върховния съд.

Двама бели граждани бяха завели дело срещу щата Джорджия, което имаше за цел да провери валидността на законите на Джорджия за чероките.

Когато Бенджамин Ф. Къри — новият секретар на Джаксън, отговарящ за преселването на индианците, пристигна през есента и обеща да плати на всяко семейство, което доброволно се съгласи да емигрира на запад, само няколко приеха предложението. Те бяха се обединили в нещастieto си. Нямаше да успеят да ги убедят или насила да ги принудят да напуснат земята на дедите си.

Водачите смятаха за целесъобразно ежегодната среща на съвета през октомври да се проведе в Алабама, вместо да рискуват да се изправят срещу джорджианските войници в Нова Екота. Въпреки това решението да се срещнат изобщо се смяташе за морална победа.

Съобщението, което дойде от срещата, не се различаваше от предишните години: чероките бяха единни и нямаше да се преселят. Беше определена делегация, която да занесе решението им още веднъж във Вашингтон. Този път Острието Стюарт — син на високопоставения вожд Шавано Стюарт, щеше да придружи тъста си Уил Гордън, Джон Ридж и другите делегати в столицата.

Когато Темпъл научи, настоя да замине с него. Не беше виждала нито един от американските градове, за които другите разказваха. Острието отстъпи.

Темпъл веднага разбра, че гардеробът ѝ не беше подходящ за пътуването. Заедно с Елиза разглеждаха последните списания, за да се ориентират в модните насоки за пътнически дрехи, дневни рокли и вечерни тоалети. Елиза намираше, че обновяването на гардероба на Темпъл с модни дрехи показваше суетност, но тя беше непоколебима. Щеше да представя жените чероки. Затова беше важно да изглежда не само представителна, но и модерна.

Най-накрая бяха избрани подходящи модели и десени. Купиха платове от най-скъпия магазин в Огъста. Темпъл възложи на шивачката си — негърка — да ушие дрехите ѝ.

ГЛАВА 15

Вашингтон декември 1831

След като оставиха палтата си на гардероба в изискан хотел във Вашингтон, Темпъл и Острието се отправиха към голямата зала за приеми, украсена с имел и борови клонки. Когато влязоха, Острието забеляза начина, по който някои извърнаха глави след жената до него. Тя беше зашеметяваща с роклята си от бял сатен със златни нишки, която разкриваше раменете ѝ.

— Виждаш ли баща ми? — попита Темпъл.

Острието го зърна сред голяма група в ъгъла.

— Оттук — те се насочиха към Уил Гордън, като Острието не пусна ръката ѝ през цялото време.

Уил Гордън ги забеляза и се усмихна.

— Не видях кога сте дошли — отбеляза той. Събеседникът му се обърна към новодошлите. — Трудно ли намерихте файтон?

— За щастие, не — отговори Острието.

— Тази изключително красива жена не може да бъде дъщеря ти, Уил — таза Пейтън Флечър.

— Напротив — каза Уил гордо. — Темпъл, искам да ти представя най-послед моя стар и скъп приятел от Масачузетс, Пейтън Флечър. Пейтън, дъщеря ми Темпъл Гор... Стюарт.

— Отдавна желая да се запозная с вас, мистър Флечър. Баща ми често ми е говорил за вас.

— Скъпа ми Темпъл, прости ми. Нямам думи — с претенциозен жест на галантност той ѝ целуна ръка. — Баща ти ми е споменавал за теб, но аз не вземах сериозно повечето от думите му. Смятах, че това са бащински хвалби. Сега виждам, че не е преувеличил нищо.

— Нито пък е преувеличил умението ви да си служите с думите, мистър Флечър — на устните ѝ заигра усмивка.

— Толкова умна, колкото и красива — готов съм да благоговеея пред вас.

— Вярвам, че вече сте срещали зет ми, Острието Стюарт — вметна Уил.

— Да, за кратко. Радвам се да ви видя пак, мистър Стюарт — сърдечна усмивка озари още един път лицето му, докато се ръкуваше с Острието. — Няма нужда да ви казвам какъв щастливец сте, че сте женен за такава прекрасна жена.

Острието се усмихна в отговор, но не се чувстваше поласкан. Добре виждаше раздвижването, което създаваше жена му. Чувствата му бяха смесени.

— Това не е ли представител на чероките от западните райони? — Уил посочи един мъж, който влизаше в залата.

— Мисля, че е — каза Пейтън Флечър. — Ние не сме единствените, които се мъчат да спечелят подкрепа.

— За нещастие, те искат нашето преселване, така че може да спечелят повече земя на запад и по-голяма годишна рента — промърмори Уил.

Темпъл знаеше, че преди двадесет и три години, през 1808, отряд от хиляда и двеста чероки, начело с техния вожд Тахлонтески, доброволно се беше преселил в земите на запад от река Мисисипи. Година преди това Тахлонтески и Двойната глава бяха взели подкуп от федералното правителство, за да отстъпят голяма част от земята на чероките, нарушавайки Кръвния закон. Двойната глава впоследствие беше екзекутиран заради участието си в сделката. Тахлонтески, опасявайки се, че ще го сполети същата съдба, предпочете да напусне родната си земя с някои от хората си. Оттогава те наричаха себе си западната банда на чероките.

— Съмнявам се, че ще имат голям успех в завземането на повече земя — каза Пейтън, после забеляза някого в тълпата. — Има един млад човек тук, с когото искам да те срещна, Уил — той вдигна ръка. — Джед! Джед! Ела тук! — след като привлече вниманието на мъжа, той каза на Уил: — Джед е моят кръщелник. Завърши военната академия в Уест Пойнт миналото лято и беше назначен тук, във Вашингтон.

При споменаването на войската в съзнанието на Темпъл веднага изплува мисълта за джорджианските войници. Обаче младият мъж в униформа, който се присъедини към тях, нямаше нищо общо с онези

груби мъже. Косата му беше тъмноруса, подобно на тютюневи листа. Имаше красиво, гладко избръснато лице и ясни сини очи.

— Уил, може ли да ти представя кръщелника си лейтенант Джедедия Пармли, доскоро живял в Бостън, Масачузетс, а сега във Вашингтон. Джед, това е много скъп мой приятел, Уил Гордън.

— Приятно ми е, сър — с военна точност Джед Пармли протегна ръка към мъжа, който стърчеше пет инча над него, но след това не си спомняше нищо. Погледът му се закова върху невероятно красивата жена до Уил Гордън.

Мислеше, че такава красота съществува само в картините или в мъжкото въображение. Очите му попиваха жадно всяка нейна черта, черната коса, бялата и деликатна кожа, очите — черни, загадъчни и живи. Изглеждаха почти дръзко любопитни. Минута по-късно той осъзна, че тя го гледаше.

— Тази очарователна млада дама — чу той гласа на Пейтън — е неговата съпруга, Темпъл Стюарт.

Съпруга? Думата се врязва в съзнанието му, като разби надежди, мечти и желания, преди още те да бяха приели напълно някаква форма.

— За мен е чест, мисис Стюарт — той се поклони сковано. Не вярваше, че може да направи нещо повече. Зачуди се кой беше съпругът ѝ. Сигурно онзи с белега, който го гледаше така, сякаш знаеше точно какво мисли. Сигурно беше той. За един миг му мина безумната мисъл да го предизвика на дуел. С пистолети, от десет стъпки разстояние.

Но благодарумието и дисциплината, на които го бяха научили в Академията, отрезвиха мислите му. Той се усмихна.

— Бях се запътил към бюфета. Искате ли да ви донеса нещо, мисис Стюарт?

— Бюфета?

Тя зарея поглед над тълпата, сякаш търсеше мястото ѝ. Джед долови любопитството ѝ.

— Може би предпочитате да го разгледате сама. Масата е в другия край на залата... където има най-много хора. Ще бъда щастлив да ви придружа дотам — предложи той.

— Чудесна идея, Джед — Пейтън веднага даде съгласието си. — Има някои неща, които искам да обсъдя с Уил и Острието. Сигурен съм, че Темпъл ще ги намери доста скучни.

— Съмнявам се в това, мистър Флечър — отговори тя. — Но съпругът ми вече ми обясни, че вие, американците, се чувствате неудобно, когато обсъждате политически въпроси пред жена. Извинете ме, господа, ще отида с лейтенант Пармли до бюфета.

Когато го хвана под ръка, съпругът ѝ не изглеждаше много доволен, но не възрази. Лейтенантът не забеляза това. Все още мислеше върху думите на Темпъл за американците.

— Откъде казвахте, че сте, мисис Стюарт? — беше му трудно да отклони поглед от дълбокото ѝ деколте.

— Нашата плантация е на час път от Нова Екота... в земята на чероките — добави тя.

— Земята на чероките? — той се намръщи. После изведнъж си спомни, че кръстникът му беше му говорил за своя приятел индианец, Уил Гордън. — Тогава вие сте...

— Чероки?

— Да. Учудва ли ви това?

— Не — той спря. — Трябва да ми простите, че се изразих толкова лошо. Извинете, ако съм ви обидил, мисис Стюарт. Нямах такова намерение.

— Всичко е наред, лейтенант. Напоследък се натъквам на реакция, подобна на вашата. Не трябваше да обръщам внимание на думите ви. Моля ви, простете лошите ми маниери и умишления опит да ви объркам.

— Заслужих си го — не можеше да не се възхити на гордостта ѝ, макар че все още му беше трудно да повярва, че тази пленителна жена беше с индиански произход. Черната коса и очи говореха за това, но кожата ѝ беше бяла и гладка като най-добрия порцелан.

— Да, така е.

Най-напред, смаян от откровеността ѝ, Джед избухна в смях, но после въздъхна със съжаление.

— Съпругът ви трябва да е много щастлив.

— Също като мен — вниманието ѝ се насочи в друга посока. — Какъв е този танц?

Джед се обърна и с изненада откри, че веселата музика, която чуваше, беше истинска. Тя някак си изглеждаше част от мига. Погледна девойките, които се въртяха грациозно.

— Валс.

— Много е красиво.

— В някои кръгове валсът се смята за скандален. Все пак какво по-добро извинение от това за един мъж да държи една жена в прегръдките си? — изучаваше профила ѝ, докато тя наблюдаваше танцуващите двойки, явно заинтригувана. — Стъпките са много лесни и се научават бързо. За мен ще бъде чест да ви науча.

— Бих искала да се науча.

— В такъв случай всеки мъж тук може да ми завиди — Джек ѝ се поклони.

Той ѝ показа стъпките. Докато обиколят един път залата, тя ги беше усвоила и го следваше без усилие, гъвкава като върба в ръцете му.

— Съвсем сигурен ли сте, че го правя правилно? — попита тя скептично. — Хората ни гледат.

— Те гледат вас. Вие сте най-красивата жена тук, най-красивата жена във Вашингтон... може би дори в цялата страна.

Тя се засмя. Смехът ѝ беше топлият и гърлен смях на жена, а не хихикане като на момичетата, които познаваше.

— Вие сте толкова неразумен в оценките си, колкото и мистър Флечър — укори го тя.

— Говоря истината. Никога не съм срещал толкова красива жена.

Думите му я озадачиха. Погледна го с повече любопитство, отколкото враждебност.

— Съпругата ви не би одобрила думите ви, ако ги чуеше. Женен ли сте, лейтенант Пармли?

— Не — той не спомена за Сесилия. Никой не бе споменал за годежа му. Не искаше да мисли за нея, не тази вечер.

В хотелската стая на „Индианската кралица“ Фийби махаше последната фиба от косата на Темпъл и когато напълно я освободи, прокара пръсти през нея. Темпъл ѝ подаде четката и погледна косо Острието. Вратовръзката, самото, жилетката и ботушите вече бяха предадени на грижите на слугата. Той беше се излегнал на стола, вдигнал крака на дивана.

— Сигурно сте обсъждали нещо друго, освен подготовката за процеса, който мисионерите завеждат срещу Джорджия във Върховния

съд — каза тя. Усещаше, че той не беше в настроение да говори по въпроса.

— Много неща, но нищо ново. Все едно и също е, отново и отново — измърмори той. Мрачният му вид показваше вътрешно неспокойствие. Тя се усмихна при мисълта за начина, по който тази потискана енергия можеше да се изразходи.

— Достатъчно, Фийби — каза тя.

Когато момичето излезе от стаята, Темпъл стана от стола си.

— Споменах ли ти, че лейтенант Пармли предложи да ми покаже Вашингтон някой ден, когато вие сте заети със срещите си?

Острието подскочи от стола си.

— Този мъж е влюбен в теб.

— Ревнуваш ли?

— Трябва ли?

— Не — тя се приближи до него и прокара ръка по гърдите му. Почувства как мускулите му се свиват. — Със съпруг като теб нямам нужда от любовник.

— Запомни това — ръцете му я обгърнаха.

Темпъл се притисна към него, уверявайки го, че в едно отношение му принадлежеше изцяло.

През останалата част от декември и първите дни на януари единствената цел на Джед Пармли през свободното му време беше да успее да види Темпъл Стюарт. Той присъстваше на всяко светско събитие, на което беше и тя. Понякога успяваше да поговори с нея няколко минути, преди някой да му я отнеме. Веднъж пиха чай заедно. Друг път той я разведе из Вашингтон. Разказа ѝ за завземането на града от британците, изгарянето на президентската резиденция.

В началото Джед се опитваше да се успокои, че търсеше компанията ѝ от учтивост. Тя беше без приятели в града и съпругът ѝ беше зает през по-голямата част от времето. Кръстникът му би одобрил желанието му да я забавлява. Обаче истината винаги изплуваше в съзнанието му — беше влюбен в нея. Влюби се в момента, в който я видя. Без значение колко абсурдно или глупаво романтично звучеше, беше станало точно така.

Как щеше да завърши това? Той беше сгоден, а тя — омъжена. Освен това той беше джентълмен, завършил в Уест Пойнт. Беше въпрос на гордост и чест да не играе ролята на влюбения лебед, нито

пък да ѝ позволи да разбере чувствата му... дори когато му съобщи за предстоящото си заминаване от града.

— Толкова скоро? Конгресът е още в сесия и Върховният съд трябва да разгледа делото ви. Защо тръгвате сега? — дойде му на ум възможната причина за заминаването им. — Видял ли се е съпругът ви или някой друг от делегатите с президента?

— Не — тя обгърна с поглед голямата стая в хотела, която служеше за фойе, бар и кантора. — Мистър Джаксън все още отказва да се срещне с тях. Макар че е приел делегацията на западните чероки — добави тя с горчивина. — Обаче министърът на войната е предал писмо от президента, в което той ясно изразил позицията си.

Темпъл си го спомняше добре. Съдържанието се беше запечатало в съзнанието ѝ. Пилето — Змия Джаксън, както Джон Ридж го наричаше, съжаляваше за тях, но не можеше да им помогне. Напротив, съветваше ги да се изселят на запад от Мисисипи и да изоставят земята на дедите си.

Темпъл не сподели нищо от това с лейтенанта.

— Съпругът ми и Джон Ридж решиха да се присъединят към Елиъс Будинот, издателя на нашия вестник, който тръгва на пътуване за събиране на средства в Северните щати. Баща ми и другите делегати ще се грижат за работата тук — обясни тя. — Съпругът ми ми каза, че ще спрем в родния ви град Бостън.

— Ще помоля в писмо родителите си да се погрижат за топлото ви посрещане.

Поговориха още малко, след това тя се качи в стаята си. Днес искаше да ѝ каже много други неща, но насаме. Изпрати я с поглед, докато се качваше нагоре по стълбите, следвана от прислужницата си. Не вярваше, че ще я види отново. Не, това не беше вярно! Щеше да я вижда винаги — в сънищата и в мечтите си.

Пътуваха до Филадельфия с пощенска кола. Острието, ядосан от безкрайните и безрезултатни срещи във Вашингтон, се зарадва на смяната на обстановката и заниманията. След обезсърчаващия им престой в столицата, Града на Братската Любов изглежда ги посрещаше с отворени обятия.

От Филадельфия се отправиха към Ню Йорк, гъмжащ, пулсиращ град със задръстени от хора улици. Две успешни събрания в Клинтън Хол донесоха осемстотин долара и допълниха с шест хиляди подписа

петицията до Конгреса, с която обсъждаха действията на Джорджия към чероките. Продължиха към Ню Хевън Кънектикът, където имаха подобен успех.

В края на февруари пристигнаха в Бостън. Събранията се водеха в старата Южна църква от Лиман Бийчър и Джон Пикъринг, студент по индиански езици. В края на последното събрание възрастна, добре облечена двойка, придружавана от млада жена, се приближи към Темпъл. Възрастната двойка се представи като родители на лейтенант Пармли.

— Той ви изпраща много поздрави и се надява, че ще прекарате добре в Бостън, независимо от зимното време — обясни майка му.

— Вашият син беше много мил с мен, докато бяхме във Вашингтон — отговори Темпъл. Чу слаб звук, който приличаше много на пренебрежително сумтене. Той дойде от младата дама с тях. Под бонето се виждаше светлорусата ѝ коса и сини очи. Две розови петна бяха избили на бузите ѝ. Напомняше на Темпъл за една порцеланова кукла, която някога имаше. Лицето на жената беше така безизразно, макар че около нея витаеше враждебност, която объркваше Темпъл.

— Простете ми — каза мисис Пармли. — Пропуснах да ви представя годеницата на сина си, мис Сесилия Джейн Касъл. Сесилия, мисис Стюарт.

Темпъл погледна учудено мисис Пармли. Лейтенантът не беше споменавал за годеница. Само можеше да гадае причините му.

— Удоволствие е да се запозная с вас, мис Касъл.

— Мисис Стюарт — Сесилия наведе глава, но не се усмихна. Презираше тази жена, чиято красота всички превъзнасяха. Някои я наричаха Индианска принцеса. Може би имаше царствен вид с кадифената си рокля и великолепно държание, но все пак беше индианка. Само един поглед към тези пълни устни и омайни очи беше достатъчен за една почтена жена да разбере, че беше развратница.

Сесилия въздъхна с облекчение, когато родителите на Джедедия се сбогуваха. Едва ги изчака да свършат и бързо се отдалечи.

Неспокоен и отегчен от разговора около себе си, Острието зяпаше през прозореца на сградата, в която се помещаваше Американския комитет на чуждите мисии. Прекараха там три месеца в разговори, и за какво? За да съберат средства, необходими за издаването на вестника още няколко месеца, може би година. Какъв

напредък бяха постигнали по отношение на подобряване положението у дома? Никакъв. Още по-отчайващо беше, че не виждаше никакъв план. Бяха забравени, очаквайки решението на Върховния съд.

Трябва да останем единни. Тези думи Острието чуваше ден след ден. Благородни думи, но трудно осъществими. Представителят на комитета препоръчваше търпение, вяра в Божествения Създател и учител. Острието се съгласи да се обръщат към съдилищата и обществеността, но ако този план не успее, какво щяха да правят?

Никой, с изключение на него, не искаше да обсъжда този въпрос. Изглеждаше така, сякаш всички, включително и Темпъл, бяха слепи за вероятния развой на събитията. Малкото пъти, когато се беше опитал да изрази загрижеността си и желанието си да сменят тактиката, Темпъл му възразяваше с думите: *Никога няма да се случи. Няма да загубим. Не можем да загубим.*

Отмести поглед от голите дървета в парка на площад Пембъртън и я погледна.

— Кога ще разберем решението на Върховния съд, мистър Флечър? — попита тя.

— Днес е първи март. Смея да се надявам, че ще стане всеки момент — той се завъртя на пети, пъхнал палци в джобовете на жилетката си, под която се очертаваше големият му корем. Той погледна Острието. — Обаче ако решението е във ваша полза, трябва да знаете, че съществуващите закони не дават право на президента да наложи спазването му.

— Той не може да наложи спазването на федерален закон? — Острието присви очи. — Как може да стане това? Той заплаши, че ще нахлуе във всеки щат, който дръзне да отхвърли федералните закони или се отцепи от Съюза.

— Но той ще трябва да потърси помощта на конгреса, преди да предприеме нашествие. Президентът не е упълномощен да действа самостоятелно и да нареди на войските да оправят положението.

Преди Острието да успее да разпита повече за това ново разкритие, пристигна един джентълмен, познат на Джон Ридж, Елиъс Будинот.

— Върховният съд на Обединените щати е решил, че законът, по който са осъдени Самюел Уорчестър и доктор Илайзър Бътлър, е неконституционен и Джорджия изцяло е в земята на индианците —

заяви Будинот. — Маршъл каза, че народът на чероките е „самостоятелно общество“, населяващо собствената си територия, и законите на Джорджия не са валидни там. Той добави, че този акт на Джорджия трябва да бъде обявен за недействителен.

Напрежението експлодира в буря от радостни възклицания и поздравления.

— Това е чудесно — каза Джон Ридж екзалтирано. — Постигнахме го! — Темпъл хвана развълнувано ръката на Острието.

Първоначално в суматохата мълчанието на Острието остана незабелязано. Той се усмихваше заедно с останалите и се ръкуваше весело.

Въпросът, отнасящ се за правата на чероките върху земята им, беше завинаги уреден. Спорът сега беше между правителството на Обединените щати и Джорджия.

Острието отчаяно искаше да вярва, че това беше сигнал за края на проблемите им, но се страхуваше, че само се поставя началото на нова битка.

След няколко дни до тях достигна слух за отговора на Джаксън, когато научил за решението на Върховния съд. Говореше се, че думите му били: *Джон Маршъл е взел решението, нека да го приложи, ако може.*

Скоро вестниците писаха, че „достоверни източници“ във Вашингтон потвърждават, че президентът няма да признае решението на Върховния съд.

Делегатите се върнаха веднага във Вашингтон. Този път Джаксън веднага се съгласи да им даде аудиенция. Когато застанаха пред него, Острието почувства напрежението в групата.

Той беше все още с малко груби маниери, останали от живота му като градинар. Беше елегантно облечен. Личеше си, че беше енергичен и решителен човек. Неслучайно правнуците му бяха дали прякора крал Андрю. Острието разпозна в него един сериозен враг. Ако веднъж Джаксън тръгнеше по един път, нищо не можеше да го отклони.

Веднага след поздравите преминаха на въпроса. На Джаксън изглежда му се понрави, когато Джон Ридж постави проблема направо.

— Какво могат да очакват чероките? Ще бъде ли използвана силата на Обединените щати, за да се изпълни решението на Върховния съд и да се унищожи законодателството на Джорджия?

— Не, няма — Джаксън замълча, оставяйки делегатите да проумеят смисъла на думите му, докато той наблюдаваше реакцията им. — Вървете си вкъщи и кажете на хората си, че единствената им надежда за спасение е да напуснат земята си и да се изселят на запад.

Явно разтърсен, Джон Ридж не можеше да отговори. Нямаше какво повече да се каже и да се направи. Делото беше спечелено, но безполезно, тъй като Джаксън отказваше да направи необходимото, за да го приложи.

Острието разбираше, че бяха спечелили битката, но не и войната. Докато Джаксън беше на страната на Джорджия, нямаше надежда да си върнат земята. В този момент Острието не беше сигурен дали чероките ще оцелеят, ако не приемат действителността такава, каквато беше. Излязоха от стаята. Никой не се съмняваше, че бяха чули истината.

Слизайки надолу от кабинетите на втория етаж, Острието зърна долу Темпъл да крачи нервно напред-назад. Когато го видя, тя спря за момент, после се затича към тях.

— Не можех да чакам в хотела — каза тя. — Какво се случи? Какво каза той?

— Джаксън няма да наложи спазването на съдийското решение — отговори баща ѝ.

— Не! — Темпъл се отдръпна назад. Не вярваше на ушите си. Местеше поглед ту към един, ту към друг от мъжете и виждаше в призрачните им лица потвърждение на думите му.

— Не трябва да се отчайваш — Уил Гордън я придърпа към себе си и я прегърна. — Сега Джаксън седи в президентския кабинет, но изборите през ноември ще вкарат Хенри Клей вътре. Той ще ни помогне. Трябва още малко да бъдем търпеливи.

— Да... да, прав си — съгласи се тя и се опита да разсее разочарованието си.

Острието улови унилия поглед на Джон Ридж и разбра, че синът на майор Ридж имаше същите опасения като него. И двамата знаеха, че каузата им е загубена. Това, от което Острието се страхуваше, сега изпълваше съзнанието му като единствената осъществима възможност: да преговарят и да се преселят.

Делегацията остана във Вашингтон. Възобновиха събранията, на които търсеха подкрепата на поддръжниците си. Някога верните им

съюзници от Конгреса започнаха да се отдръпват от тях, изразявайки съчувствието си и давайки прагматични съвети.

По време на един следобеден чай лейтенант Пармли се суетеше около Темпъл и разказваше анекдоти, за да я разсмее. Тя не му обръщаше внимание. Напрягаше се да подочуе разговора на съпруга си с Дейвид Крокет — конгресмен, представител на Тенеси. Той беше проникателен и хитър политик.

— Разбирам, че сте били във връзка със съдията Джон Маклийн. Какво каза той?

— Съобщи ни, че съдът няма власт да накара Джаксън да изпълни решението му.

— Чух също, че ви е посъветвал да потърсите нов договор и е предложил да служи като един от изпълнителите на тази задача.

— Така е, но ние не сме променили мнението си. Няма да се откажем от земите си — Острието повтори познатите думи, но вече не беше убеден в правотата им.

— Това са благородни думи, приятелю, но няма полза от тях — каза Крокет. — Знам, че министерството на войната ви е предложило някои либерални условия за договор. Давало ви е земя в Арканзас и ви е позволило да изпратите делегати в Конгреса, освен другите неща. Честно казано, не виждам къде имате избор. Разумната тактика е да седнете и да преговаряте най-добрите условия за хората си — думите бяха повторение на съветите от всички техни бивши поддръжници. Делегацията беше получила писмо от Американския комитет на чуждите мисии в Бостън — някога най-отявлените им привърженици, — в което ги съветваха да преговарят.

От всички делегати само Уил Гордън продължаваше да вярва, че имаше надежда. Той запуши уши за съветите на бившите им съюзници. Правеше се, че не вижда как радетелите за каузата намаляваха. Още един човек, освен Уил Гордън отказваше да приеме безсмислието на упорството им... Темпъл.

Острието й хвърли бърз поглед. Сега по този въпрос между тях съществуваха сериозни противоречия. Само намек за това, че другите може да са прави, я ядосваше. След два разгорещени спора той вече избягваше този въпрос пред нея.

Погледът му попадна върху лейтенанта. Донякъде беше доволен, че Пармли я ангажираше в разговор, за да не чуе думите на Крокет. Но

го възмущаваше вниманието, с което я обсипваше, криейки се под маската на приятел.

— Ще предам на съвета думите ви, мистър Крокет.

Темпъл чу уклончивия отговор на съпруга си. В същия момент лейтенант Пармли каза нещо.

— Извинете? Какво казахте, лейтенант?

— Искате ли още чай?

— Не, благодаря.

— Нещо не е наред ли? Простете ми, че съм толкова нахален, но изглеждахте замислена.

— Мислех си за дома — това донякъде беше истина. — Тръгваме след няколко дни.

— Вашингтон ще изглежда много пуст без вие да го освежавате.

— Не останах с такова впечатление. Всеки, когото срещнах, изглежда чакаше с нетърпение чероките да си тръгнат — в закачливите ѝ думи се долавяше горчивина.

— Не и аз. Мисълта, че никога няма да ви видя отново... — той не довърши. Лицето му замръзна в безизразна маска, сякаш се опитваше да скрие страстта в гласа и очите си. — Може би ще се срещнем някой ден.

— Може би.

На петнадесети май делегацията се отправи към къщи. Когато се върнаха, намериха семействата си в радостно настроение от решението на Върховния съд, макар и озадачени от продължаващото затворничество на мисионерите. Смущаваха ги и тълпите бели, идващи от Джорджия, които обикаляха Гордън Глен и Седемте дъба, отбелязваха дърветата и разделяха плантациите на парцели по сто и шестдесет акра, които щели да бъдат раздавани в лотария през есента.

Със свито сърце Елиза слушаше Уил Гордън, който обясняваше, че нищо не се беше променило, но той вярваше, че отмъщението им ще дойде с изборите през ноември, избори, които ще провъзгласят нова администрация, която ще бъде по-благоприятно разположена към законните права на чероките. Елиза вярваше и искаше жените да имат право на глас. Беше уморена от пасивната си роля на морален привърженик и желаше да участва по-дейно в решаване въпросите на нацията.

ГЛАВА 16

Гордън Глен Коледа 1832

Клоните на дърветата бяха натежали от мокрия сняг, а ливадата беше като застлана с бяло одеяло. Трапезарията беше празнично украсена със зеленина. Огънят пукаше в запалената камина. Масата беше отрупана с разнообразни ястия. Около нея бяха насядали членовете на семействата Гордън и Стюарт, а също и Елиза, и гостуващият Натан Коул.

С наведени глави слушаха кратката молитва, която Натан четеше в чест на светия ден. Само тригодишният Джони се въртеше нетърпеливо.

Когато Натан завърши, Уил Гордън разреза порцията си агнешко месо.

— Виктория, приготвила си ни наистина изобилен обяд — каза Уил и погледна съпругата си в отсрещния край на масата.

Виктория изглеждаше по-слаба и по-бледа, отколкото преди година.

— Има причина. Това е първият път от няколко години насам, когато си вкъщи за Коледа. Обаче по-голяма заслуга за днешния обяд има Елиза. Тя ръководеше повечето приготовления — тя погледна Елиза с благодарност и нарастващо доверие.

— Ако месото е толкова вкусно, колкото изглежда, свършили сте чудесна работа, мис Елиза Хол — каза Шавано Стюарт. — Най-много обичам овнешко месо. Знаехте ли това?

— Не. За това трябва да благодарите на мисис Гордън. Тя избира ястията. Аз само наглеждах дали се изпълняват желанията ѝ.

Тъй като здравето на Виктория беше нестабилно през последните месеци, Елиза се опитваше да помага, с каквото може и постепенно пое много от тежката работа. Останалата част от задълженията даваше възможност на Виктория и да си почива. Елиза нямаше нищо против допълнителната работа, особено сега. Опита се да прогони тези мисли от главата си. Не искаше да разваля празника с

мрачното настроение, което ги налегна след отказа на Джаксън да се намеси.

— Мис Хол окичи и зелените клонки — вметна Ксандра весело. — И ни научи на коледна песен, която да ви изпеем след обяда.

— Колко си глупава, Ксандра — Кип изгледа сестра си с презрение. — Няма да пеем нищо.

— Защо? — попита тя разочаровано.

— Защото Чарли Том и другите не са тук, за да пеят техните думи. Ето затова.

— Забравих — тя наведе глава.

Елиза видя болката в очите на Уил Гордън. Напрегнато мълчание последва нетактичната забележка на Ксандра. Всички се опитваха да не подхващат този разговор, но явно той ги занимаваше.

Темпъл въздъхна.

— Исках чичо Джордж и леля Сара да бяха останали поне до утре. Празникът не е същият без тях.

— Решението беше тяхно — напомни ѝ Уил.

— Мислиш ли, че са стигнали до планината Лукаут, преди да завали? — зачуди се Темпъл.

— Би трябвало — отговори Острието.

— Мокрият сняг често е причина за лавини в планините. Какво ще стане, ако са изоставени някъде?

— Сигурна съм, че са в безопасност — опита се да я успокои Елиза.

— Не трябваше да позволяваш на тези хора да вземат къщата им. Чичо Джордж я строи сам. Тя принадлежи на него и леля Сара — гласът на Темпъл трепереше от едва сдържан гняв. — Лотарийният билет, който мъжът имаше, не значеше нищо. Джорджия няма право да раздава земя и сгради, които не ѝ принадлежат.

— За нещастие не можем и да направим нищо, за да ги спрем — Уил сложи голямо парче месо в чинията на Шавано Стюарт.

— Цялата работа с лотарията и раздаването на земя на някой арендатор срещу хартиен билет е пълна пародия. Никога не съм мислил, че може да се случи — каза Натан. — Не вярвах, че Джорджия ще има нахалството да извърши такава явна кражба.

— Сега, когато Джаксън беше избран за втори мандат, Джорджия ще стане още по-дръзка — предупреди Острието.

— Не можем да сме сигурни в това — възрази Елиза. — Виж как Джаксън се изправи срещу Южна Каролина. Изпрати военен кораб и няколко катера в Чарлстън и заплаши, че ще изпрати войската след опита на Южна Каролина да престъпи федералния закон и да обяви собствен суверенитет. Ако се чувстваше толкова силен — до такава степен, че да рискува избухването на гражданска война — тогава няма да разреши на Джорджия да наруши закона. Южна Каролина не е празна, но Джорджия е. Той ни го каза миналата пролет.

— Чух, че Джаксън се страхува, че ако застане и срещу Джорджия, тя ще се присъедини към Южна Каролина и ще се отдели от Съюза — обади се Натан. — При това положение гражданската война ще стане реалност.

— Джаксън не се страхува от нищо — отвърна Острието. — Самият Уилям Уърт каза, че след двойната победа на Джаксън в изборите той може да остане президент до края на живота си, ако реши. Врагът е на власт и нашето положение само ще се влошава.

— Ние ще оцелеем — каза Уил тихо.

— Как? — попита веднага Острието. — Какъв план има Рос?

Напрежение витаеше във въздуха. На срещата на съвета през октомври Острието, Джон Ридж и Елиъс Будинот застъпиха идеята за изпращането на делегация във Вашингтон, която да преговаря за условията на нов договор. Уил и болшинството от присъстващите бяха разтревожени от този план. За тях емиграцията на запад не беше алтернатива. Това доведе до разцепление сред тях.

— Сега не е моментът да го обсъждаме — каза Уил Гордън рязко. — Днес е празник. Нека го посрещнем в мир.

— Съгласен съм — Шавано Стюарт хвърли укорителен поглед към сина си.

Фийби влезе в кухнята. Шадрак стоеше до мивката с навити до лактите ръкави и потопени във водата ръце. Търкаше тенджери и тигани. Погледна скришом през рамо, за да се увери, че майка ѝ не беше наблизко, после извади от джоба на роклята си кърпичка, свита в малък вързоп.

— Виж. Донесох това за теб. Знам колко много го обичаш.

Шадрак избърса ръце в престилката и го взе. Напипа съдържанието му и засия.

— Карамелизирани бонбони?

— Ъ-хъ.

Той внимателно я разгъна, отчупи малко парче от слепналите бонбони, направени със сусамени семена и го пъхна в устата си.

— Мисис Темпъл направи много. Мисля, че няма да разбере, че съм взела малко. По-добре мама да не те чува да дъвчеш — предупреди го тя. — Ще си помисли, че си ги откраднал от мисис Виктория.

— Тя не е правила тази година — каза той. Лявата му буза се издуваше от бонбона.

— Все пак е по-добре да ги сложиш в джоба си. Ако мама разбере, ще започне да се вайка колко беди може да ти донесе това.

— Тя само това прави — Шадрак го скри в джоба си. — Нали я видя днес как си взе от всичко. Каза, че само опитвала. Опита целия обяд.

— Знам — Фийби се усмихна. Не можеше да повярва колко много беше пораснал. Последния път, когато го видя, едва стигаше до рамото ѝ, а сега беше почти до очите ѝ. — Пораснал си като тръстика в бласто.

— Защото не си ме виждала отдавна. Без тебе не е същото тук — призна той. — С другите не мога да говоря така, както с теб. Мама не я показва.

— Не го показва — поправи го Фийби, докато Дю поправяше нея.

— Не го показва много, но аз знам, че ѝ липсваш.

— И вие ми липсвате. Всички — макар че беше щастлива с Дю и много го обичаше, имаше моменти, в които копнееше да бъде със семейството си. Същото четеше и в очите на брат си.

Той извърна поглед.

— Разкажи ми как беше на север. Наистина ли видяхте всички онези градове, за които разказва Дю?

— Всичките, дори повече. Господарят Острието ни освобождаваше, когато той и мисис Темпъл не бяха в хотела, така че можехме да се разхождаме. Видях голямата бяла къща, където живее президентът на Обединените щати. Почти всеки ден цял поток от хора отиваше нататък. Разбира се, ние не можехме да влезем вътре. А когато бяхме във Филадельфия, Дю ме заведе да видя Залата на Независимостта. Той каза, че там е родена американската държава.

Показа ми голямата камбана на кулата. Каза, че на нея пишело: „Оттук проповядвай към всички хора свобода по цялата земя.“ Това било от Библията. И Ню Йорк... — тя тръсна глава и погледна към тавана. — Това е най-шумното място, което съм виждала, с толкова много хора. Дю искаше да ме разведе наоколо, но се страхувах, че ще се загубим. Казах му да върви сам. Не излязох от хотела нито заради него, нито заради някой друг. Бостън ми хареса. Всички там бяха щастливи, но зимите на север са страшно студени. Понякога беше толкова лошо, че носът ми ставаше на кокал. Веднъж видях шушулки на брадата на един файтонджия. А какъв сняг има, Господи, това не е нищо. Някъде ми стигаше до кръста, а един приятел ни каза, че е виждал преспи, повисоки от прозорец на къща, почти до покрива. Зимата продължава вечно. Толкова ми беше мъчно за дома, че когато плантацията се показва в далечината, се разплаках. Доволна съм, че видях всичко това, Шадрак, но никога не бих живяла там.

— Там има ли негри като нас?

— Няма роби. На север няма роби. Видяхме няколко свободни негри.

— Образовани ли бяха?

— Не знам — Фийби сви рамене, после го погледна съучастнически. — Дю ме учи. Господарят Острието му разрешава да взема книги от библиотеката. Четохме за някакъв рицар Айвънхоу и за умен грък — Платон, мисля, че така беше.

— И аз уча — призна Шадрак полугласно. — Мис Елиза ми оставя книги и отбелязва уроците. Понякога дори оставя лист хартия и аз се упражнявам и го оставям под възглавницата й.

— Тя го прави скришом заради теб? Тази жена е пълна с изненади — Фийби поклати глава в недоумение.

— Да — кимна той, после лицето му помръкна. — Какво мислиш, че ще стане с нас, Фийби?

— Какво искаш да кажеш? — намръщи се тя, озадачена от въпроса му.

— Всички тези неприятности с Джорджия... Какво ще стане, ако дойде някой бял и накара господаря Уил да напусне? Знам, че господаря Джордж взе робите със себе си, но аз го чух да казва на господаря Уил, че ще продаде някои, за да може да започне отначало в Тенеси. Може би това ще се случи и с нас.

— Може би — беше страшно да се мисли за това. Точно тогава вратата се отвори рязко и Черната Каси влезе вътре. Когато видя Фийби и Шадрак, спря.

— Момиче, какво правиш тук? Не трябваше ли да приготвиш соса за пудинга?

— Тъкмо се канех да го направя — излъга Фийби.

— Хм — изсумтя майка ѝ недоверчиво. — Докато се наканиш, снегът навън ще се разтопи. Аз го направих, ти върви и изчисти чиниите. Побързай. Мисис Темпъл не те е взела тук да стоиш и да говориш, сякаш си бяла.

— Да, мамо — Фийби се усмихна на Шадрак и излезе от кухнята.

От прозореца на малкия салон Елиза се радваше на зимния пейзаж. Бялата покривка създаваше усещането за чистота и спокойствие. Клоните на дърветата бяха отрупани със сняг, а кедрите се свеждаха под тежестта му. След напрегнатата обстановка на обедата й беше приятно да се наслаждава на снежната картина.

— Забравила съм колко е красиво, когато вали... Отдръпна се от прозореца и отиде до камината.

Натан вгълбено съзерцаваше огъня. Бяха сами. В библиотеката Уил преглеждаше сметките на плантацията. Виктория беше легнала с малкия Джони. Семейство Стюарт си беше тръгнало малко след обедата, защото в снега се пътуваше трудно. Поне тази беше причината, която изтъкнаха. Елиза подозираше, че разногласията между Уил и Острието изиграха голяма роля за ранното им заминаване.

Обхвана я тъга, тъга за всичко. Опита се да не мисли колко празно ще бъде училището без четирите деца на Мърфи, но не можеше изцяло да се освободи от мрачните мисли.

— Ето, ние сме тук, седнали пред игривия огън, стомасите ни са пълни с вкусна храна. Не мога да престана да мисля за двамата си приятели — мисионери, затворени в килиите си на Коледа. Сигурно и ти мислиш за тях? — каза тя. Допускаше, че това беше причина за замисления му вид. — Как изглеждаха мистър Уърт и доктор Бътлър, когато ги посети миналата седмица?

Натан не отговори веднага, сякаш искаше да скрие нещо.

— Нещо не е ли наред? — намръщи се Елиза. — Каж ми!

— Не — увери я той, но не изглеждаше убедителен. — Само това, че... двамата бяха много разтревожени. Както знаеш, адвокатът Уърт е представил друго дело пред Върховния съд, за да принуди Джорджия да се подчини на предишното му решение и да ги освободи.

— Да, знам.

— Губернаторът на Джорджия предложи компромис. Ако оттеглят делото, ще ги помилва.

— Но те са затворени несправедливо — възмути се Елиза. — Не могат да приемат сериозно това предложение. Ако приемат помилването, помисли как ще изглежда отстрани. Чероките ще решат, че са се отказали.

— Някой може да го възприеме така — призна Натан. — Но тяхното затваряне изпълни целта си. Спечелиха делото в съда. Ако продължават да упорстват, Джорджия може да се съгласи с Южна Каролина. Заплахата от гражданска война още не е предотвратена. Това може да я ускори. Те са мисионери, Елиза. Вината, която биха чувствали, ако започне конфликт в резултат на постъпките им... Мисля, че ще им тежи на съвестта.

— Сигурно е така — отстъпи Елиза.

— Това е истински компромис. Джорджия не изисква от тях да положат клетва, а само да преустановят по-нататъшни законни действия срещу щата.

— И какво ще правят? — Елиза чувстваше, че и в двата случая щеше да има последици.

— Не са решили. Писали са до Бостън да видят какво ще ги посъветват, но все още не са получили отговор.

— Писмата на майка ми стигат до тук за две седмици.

Във внезапен прилив на раздразнение Натан се отдръпна от камината.

— Не трябваше да обсъждам това с теб — той я погледна укорително. — Не трябва да се занимаваш с такива въпроси.

Тя беше участвала в прекалено много политически разговори през последните две години и сега не можеше да се чувства обвързана с условности или да приеме глупавото схващане, че като жена не беше достатъчно интелигентна да разбере тези спорове. Натан изглеждаше разстроен. Тя се опита да се пошегува.

— Ако не поговориш с мен за това, с кого тогава?

Напрежението му веднага се стопи. По лицето му се четеше искрено разкаяние.

— Не исках да прекараме така времето си заедно.

— Знам. Бих предложила да изсвирим няколко дуета на пианото, но Виктория спи, а мистър Гордън работи. Би било неучтиво. Да се поразходим ли?

— Не, моля те, нека седнем до огъня — той отиде до канапето пред камината.

— Добре — съгласи се с готовност тя и седна в единия край, а той — в другия. Изглеждаше нервен, но тя го отдаде на разгорещения им спор преди малко.

— Онзи ден ми мина през ума, че се познаваме повече от две години — каза той, сякаш случайно.

— Понякога ми се струва, че е по-дълго.

— И на мен също — той се оживи от отговора ѝ, а после помръкна. — Мисля, че откровено можем да кажем, че се опознахме добре.

— Съгласна съм — имаше чувството, че я подготвяше за нещо. Чудеше се дали са го повикали обратно и искаше да се сбогува. — Станахме приятели.

— Точно така — той се хвана за това. — Приятелството е много важно. Хората имат нужда да се грижат един за друг.

— Вярно е. Аз съм привързана към теб, Натан.

— И аз съм привързан към теб... много привързан — той протегна непохватно ръка и хвана нейната. В ума ѝ премина бързо една мисъл, но тя изглеждаше толкова невероятна. — Ще бъда много щастлив, ако се съгласиш да станеш моя жена. Вече говорих с мистър Гордън и му съобщих за намеренията си...

— По-добре да не беше го правил, Натан — изтърси тя, без да се замисли. Стана ѝ жално, когато видя болката и объркването в очите му. — Ти си най-скъпият ми приятел, но трябва да отхвърля предложението ти.

— Защо? Уверявам те, че няма пречка за брака ни. Мистър Гордън се съгласи да те освободи от работа.

— Не искам да бъда освобождавана — Елиза не можеше да напусне Гордън Глен и да изостави семейството, което беше приела

като свое. Нямахте да ги напусне в тези несигурни времена, както постъпиха много други. — Аз съм учителка. Това е животът ми.

— Но ти можеш да продължаваш да преподаваш в училищата в мисията, както правят другите съпруги на мисионери.

— Не. Няма... Няма да бъде същото. Няма да бъде Гордън Глен!

Тя отдръпна ръката си. Натан я гледаше с подозрение.

— Има ли някой друг? Трябваше да ми кажеш...

— Не — веднага отрече тя. — Уверявам те, че няма никой, в когото да съм влюбена.

— Тогава... не разбирам. Ти си привързана към мен. Разбираме се добре. Можеш да продължиш да преподаваш. Тъй като много обичаш децата, мисля, че би искала да имаш свои собствени. Защо не искаш да ми бъдеш другар в живота? Едва ли би желала да бъдеш винаги сама.

— Разбира се, че не — знаеше, че точно това ще се случи. Тя се поколеба, спомняйки си самотата, която лъхаше от последното писмо на майка ѝ. Такава ще бъде и нейната участ. Наведе глава.

— Прости ми, че ти говоря така, Елиза, но... ти не си млада.

— Нито пък красива — добави тя предизвикателно. Добре осъзнаваше недостатъците си. Знаеше, че може да не получи друго предложение за брак.

— Не е вярно, Елиза — дългите му пръсти се мушнаха под брадичката ѝ и я принудиха да вдигне глава. Ръката му я докосваше нежно. Разбра, че беше проявил нетактичност. — Ти си много хубава жена.

Почти му повярва, но само за миг. Доста често беше стояла пред огледалото, освен това беше достатъчно умна да се повлияе от комплимента му, макар и така ласкателен. Все пак, когато докосна с поглед косата и очите ѝ, бузите и устните ѝ, тя се поколеба за момент. Искаше Натан да не изглежда толкова искрен.

Раздразнена от тези трепети на глупава суетност, Елиза извърна глава и стана.

— Направих грешка, нали? — каза Натан от канапето. — Говорих без заобикалки, защото мислех, че отношенията ни са искрени. Не беше романтично, нали?

— Това няма значение, Натан. Наистина няма значение.

— Има. Приятелството не е ухажване. Трябваше да разбере това.

Затвори очи и се опита да си представи тя да бъде ухажвана от Натан, но не успя. Нещо повече — не го искаше. Да се омъжи за него, дори само да насърчава задълбочаването на отношенията им, щеше да бъде грешка, за която да съжалява.

— Няма значение, Натан. Няма да променя решението си — гласът ѝ звучеше безразлично, без никакво чувство.

— Елиза! — молеше я да помисли пак.

Тя се обърна към него.

— Съжалявам, Натан. Повярвай, не искам да те нараня. Но в сърцето си знам, че ще е грешка. Приеми обяснението ми и нека да останем приятели.

Лицето му беше бледо и изопнато.

— Изглежда нямам избор.

В този момент Елиза разбра, че загуби не само евентуален ухажор, но може би и приятел. Сигурно никога повече отношенията им нямаше да бъдат същите. Искаше да се разплаче от тази несправедливост. Не искаше да ѝ прави предложение, не го търсеше. Не беше му дала никакъв знак, че гледа на него по този начин. Нима той си мислеше, че само защото беше стара мома, има такава отчаяна нужда от съпруг, че ще се хване за предложението му като избавление?

Той стана. Очите му избягваха нейните.

— Ще помолиш ли някой от слугите да оседлае коня ми?

— Заминаваш ли?

— Да. До Нова Екота е малко повече от един час път. Ако тръгна сега, ще стигна преди мръкване.

Може би трябваше да се възпротиви поне от учтивост, но не можеше да си наложи лицемерно поведение. Беше най-добре, че тръгва. Ако останеше, и двамата щяха да се чувстват неудобно. Напрежението можеше да скъса и последните връзки на приятелството.

Елиза не искаше това да се случи.

— Ще изпратя Шадрак — излезе от салона. Никога в живота си не беше се чувствала по-нещастна.

Този ден Уил Гордън отбеляза в дневника си: „Мисионерът Натан Коул изрази намерението си да се ожени за детската учителка

Елиза Хол.“

Уил Гордън гледаше втрещено думите, написани със собствения му почерк.

Изправи се рязко от стола и отиде до камината. Енергично разръчка огъня с ръжена. Дъжд от светещи искрици полетя нагоре. Сложи друго дърво и се заслуша в засиления пукот на огъня.

Въздъхна унило. Хвана се за ръба на полицата и застана неподвижен, загледан в пламъците, които поглъщаха лакомо дървото. Не преставаше да се чуди защо думите на проповедника го изненадаха толкова. Нали често ги беше виждал да се разхождат заедно? Заминаването ѝ беше неизбежно. Знаеше това, и все пак...

На вратата се почука.

— Да? — той се намръщи, ядосан на натрапника, но може би така беше по-добре.

Вратата се отвори. Уил се извърна и видя Елиза, която стоеше до входа. Изражението ѝ беше напрегнато от неясно предчувствие, но не това видя той, когато я погледна. Той виждаше само красотата в линията на строгите ѝ черти.

Кога започна промяната? Защо не беше я забелязал преди? Все пак не беше изненадан от този обрат. Жените бяха като цветята. Някои чакаха лятото, а други — късната есен. Само няколко дръзваха да цъфтят и през зимата.

— Може ли да говоря с вас, мистър Гордън?

— Разбира се. Влезте — той се обърна и се върна до бюрото. Спря пред него с гръб към нея. Думите, които щеше да му каже, бяха в дневника му.

Тя отиде до камината, стиснала здраво ръце.

— Най-напред мисля, че трябва да знаете, че преподобният Коул си замина. Реши да се върне в Нова Екота днес — тя замълча за момент. — Помоли ме да ви предам думите му за довиждане и благодарността му за гостоприемството ви.

Уил се обърна намръщен и я погледна.

— Мислех...

— Не — прекъсна го тя рязко, после продължи по-спокойно. — Отговорът ми беше не.

Заля го вълна на облекчение. Приблужи се и застана зад нея. Докато се взираше в къдриците на шията ѝ, осъзна, че всъщност нищо

не беше се случило, освен това, че тя нямаше да се омъжи за мисионера.

— Съжалявам — измърмори той.

— А аз не. Винаги съм приемала Натан Коул като приятел. Съжалявам само, че той е мислел, че може да бъде за мен нещо повече и че е говорил с вас, преди да узнае чувствата ми.

— Нямах това предвид. Виждате ли, мис Хол... — Уил спря. Беше му трудно да изрече думите. — Материалното ми положение е такова, че не мога повече да си позволя да ви плащам заплатата. Когато преподобният Коул ме помоли да ви освободя от работа, за да можете да се ожените, си помислих, че това е разрешение, което задоволява и двамата ни. Сега се страхувам, че трябва да ви съобщя, че ще ви освободя. Мога да ви предложа една месечна заплата и пътните разноски до Нова Англия.

Елиза не можеше да повярва на ушите си. Щеше да бъде освободена от работа! Смътно долавяше, че положението в Гордън Глен не беше блестящо, но не предполагаше, че ще я засегне.

— При сегашните обстоятелства е най-добре да тръгнете по-скоро — продължи той. — Днес или утре може да се почука на вратата и вие ще останете без покрив.

— Същото се отнася и за вас.

— Да — топлият му, нежен поглед я обгръщаше. — Но аз не мога да искам от вас да споделите несгодите, от които може би ще страда в бъдеще моето семейство. Ще бъде несправедливо от моя страна.

— Не сте прав. Не мога да напусна. Няма да напусна.

— Елиза! — той поклати глава, развълнуван от думите ѝ.

— Вие се нуждаете от мен. Знаете, че е така. Нямам предвид само обучението на Ксандра и Кип. Виктория — мисис Гордън, не е добре. Ако не си почива, ще стане още по-зле. Как ще върши всичката работа, ако няма кой да ѝ помага? Парите нямат значение. Няма нужда да ми плащате.

— Не мога да направя това — искаше да вярва, че тя знае какво говори.

— Тогава ще ми дължите парите. Не очаквайте да си тръгна, когато знам колко съм нужна тук. Може би вие нямате нужда, но Виктория има, Кип, Ксандра и малкия Джони също. Много се

привързах към това семейство. Не... ме отпращайте — гласът ѝ се разтрепери накрая.

Тя не се молеше. Искаше, спореше, убеждаваше, но не се молеше. Беше прекалено горда да го направи. Гордостта ѝ беше качество, което Уил разбираше така добре, както и силата и решителността ѝ. Все пак имаше нещо в изражението ѝ, което му напомняше за изгубено и изплашено дете, нуждаещо се от комфорт и сигурност.

— Няма да ви отпратя — обеща той най-после. Не можеше да признае, че имаше нужда от нея, а още по-малко — нежните чувства, които събуждаше в него.

— Благодаря ви — каза тя. — Обещавам, че няма да съжالياвете.

— Надявам се нито един от двамата ни да не съжالياва.

Докато излизаше, тя чувстваше погледа му върху гърба си.

Качи се до стаята си на третия етаж. Останала сама, тя се отпусна на първия стол. Краката ѝ трепереха.

Не искаше да си признае защо отказа на Натан и защо беше твърдо решена да остане в Гордън Глен. Всички причини, които изтъкна, бяха верни, но не каза главната. Несъзнателно беше сравнявала Натан с Уил Гордън и откри, че вторият я привличаше. Не чувстваше само уважение и възхищение към Уил Гордън. Някога, някак си, без да го осъзнава, беше започнала да го харесва.

Покрусата беше пълна. Елиза Хол, заклетата стара мома, харесваше женен мъж. Колко нелепо романтично и трагично звучеше, но я болеше прекалено много, за да се смее. Закле се, че никой не трябва да научи за чувствата ѝ. Никой.

ГЛАВА 17

Седемте дъба.

Дю стоеше до вратата на салона и наблюдаваше господаря си, разположил се на стола. Знаеше, че нещо се беше случило в Гордън Глен днес, но не знаеше точно какво. Чувстваше, че гневът на господаря му растеше през целия път дотук. Сега си личеше ясно.

Повечето хора нямаше да го забележат — той се усмихваше през цялото време и се държеше сякаш нищо не беше се случило. Малко хора щяха да повярват, че наистина се е ядосал. Това се дължеше на факта, че никога не се горещеше. Сините му очи се превръщаха в парчета лед както сега, и смразяваха човек с един поглед.

Острието не се ядосваше лесно. Дю не беше го виждал в такова състояние от дълго време. Изглеждаше готов да убие човек. В повечето случаи можеш да го ръгаш и мушкаш, а той само ще се свие и ще се отдръпне. Но Дю не искаше да му излиза насреща точно сега.

Острието изпи последната глътка уиски и си наля още с бавни, отмерени движения. Баща му се намръщи неодобрително.

— Това разумно ли е, сине? Три пъти пълниш чашата.

Острието държеше чашата така, че кехлибарената течност улавяше блещукащата светлина от огнището.

— Но това, Шавано, е забравата. Ако изпиеш повече, няма да виждаш какво става около теб. Няма да те е грижа.

— Много от хората ни търсят унеса, който може да им донесе, но трябва някога да се събудят.

— Така е — Острието се усмихна студено. — То не променя, само замъглява съзнанието за известно време.

— Какво е това, което виждаш?

Острието бавно се обърна към баща си. Очите му искряха предизвикателно.

— Краят — усмихна се, когато видя изненадата на Шавано. — Той идва, по един или по друг начин. Не го ли виждаш? Или си спял като Джон Рос и Уил Гордън?

Дю се намръщи на нотките на неуважение в гласа му. Никога не беше го чувал да говори така на стария господар.

— Уискито те е хванало — каза Шавано тъжно.

— Бих искал да е така — Острието погледна чашата и я остави на масата недокоснати. Стана бавно, сякаш да покаже колко добре владее тялото си. — Сестрата на Уил Гордън и семейството ѝ няма да бъдат единствените прогонени от домовете си. Това е само началото. Всеки път, когато колелото на историята се завърти, нови бели ще нахлуват в домовете ни. Все повече, и повече, и повече.

— Ще бъдат спрени. Когато Върховният съд разгледа делото, представено на вниманието му, съдиите ще наредят на Джорджия да се придържа към предложената присъда.

— Съдиите могат да издават заповеди, докато слънцето стои на небето, и това няма да промени нищо. Няма власт да наложат спазването им и Джаксън няма да им нареди.

— Рос замина с делегацията във Вашингтон да се срещне със самия Джаксън.

— Рос наистина ли вярва, че ще може да го убеди да ни помогне, когато всички други преди него не успяха? — Острието се изсмя презрително. — Да, чух думите му, видях лицето му. Той е обвързан с изселването на чероките от тази земя. Това е като вкопчване на смъртно ранен човек. Той няма да се откаже от намерението си. Защо трябва да го прави? Той успя да получи нови договори от чоктоите, крийките, чикасоите и дори семинолите. С тези договори ще разменят земите си за територии на запад. Само чероките продължават да упорстват. Ние сме трън, който той е твърдо решен да извади.

— Ние не сме без приятели в Конгреса! — напомни му Шавано.

— Те нямат по-голяма власт от съда, особено сега, когато Джаксън повторно спечели изборите — Острието взе чашата си и отиде до камината. В продължение на няколко дълги минути наблюдаваше огъня, после отпи. — Знам онова, към което се стреми Рос — народа на чероките да бъде приет като щат в Съюза. Джаксън никога няма да позволи това да се случи. Рос е глупак, ако си мисли, че ще успее.

— Джон Рос е нашият водач — Шавано стисна дръжката на бастуна си.

— Но това означава ли, че разсъждава правилно?

— Боли ме, че чувам такива думи от устата на собствената си плът и кръв. На срещата през октомври се присъедини към Джон Ридж и последователите му. Предложихте да бъде изпратена делегация за обсъждане условията на нов договор. Тогава си мислех, че ще осъзнаеш грешката си, когато мнозинството гласува против предложението ви. Съпротивата на Джон Рос срещу преговорите е съпротивата на всички чероки.

— Чероките слушат Рос, но той не им казва цялата истина. Той отказва да позволи на „феникс“ да отпечата нещо, което представя облагите, които може да спечелим от преследването. Не обвинявам Елиъс Будинот, че не иска да бъде издател на вестника. Как могат нашите хора да решат кое е най-доброто, ако споровете са забранени? Честно ли е да чуваш мнението само на едната страна? Рос намеква, че всеки, който е за преселването, изменя на родината. Според мен да се заблуждават хората, че има надежда, когато няма, е дори по-голяма измяна.

— Как можеш да говориш, че няма надежда? — съмнението са първи път се прокрадна в главата на Шавано. — Земята е наша. Ние имаме права над нея. Трябва да търпим.

— Колко време? Всеки ден хората ни биват бити, ограбвани, мамени и унижавани. Джорджианците вече не се задоволяват да вземат къщите, земята и имуществото ни. Те вземат също гордостта и достойнството ни. Джон Рос казва, че трябва да останем единни и да се държим към земята. Но на каква цена, Шавано? Каква цена сме готови да платим за тази победа? Унищожението на хората ни?

— Ти вярваш, че трябва да се откажем от земята си и да вървим на запад — каза Шавано монотонно, сякаш го обмисляше.

— Това е единственият ни избор, ако искаме народа да оцелее. Трябва да преговаряме сега, докато все още можем да получим най-добрите възможни условия.

— Не — прошепна Темпъл от вратата. Беше дошла навреме, за да чуе последната част от разговора им. — Не си прав.

Острието се поколеба, само за момент.

— Защо? Защото не съм съгласен с баща ти? Знаеш мнението ми от известно време.

— Но никога не допусках, че си предател — гласът ѝ трепереше от отвращение и презрение.

Острието замръзна. Обвинението ехтеше в ушите му. Той се обърна и ядосано хвърли чашата в камината. Звънът на счупено стъкло отекна в тишината. Когато той погледна към вратата, Темпъл вече я нямаше.

— Много хора ще кажат това — предупреди го Шавано.

— Да, но кой мъж иска да го чуе от жена си?

Шавано предвидливо замълча. Острието се обърна и излезе с бързи крачки. Вземаше по две стъпала наведнъж. Влезе в спалнята им секунди след нея.

Шокът беше преминал. Тя стоеше пред него с твърдо стиснати устни.

— Какво искаш? Махай се! Няма какво да казвам на предател.

— Колко жалко, защото аз имам да ти казвам много неща! — с периферното си зрение забеляза движение. Фийби, отворила широко очи, стоеше до гардероба и притискаше палтото на Темпъл към гърдите си. Гледаше ту единия, ту другия. Острието направи крачка назад. — Остави ни, Фийби.

Фийби внимателно остави палтото на стола и изхвъркна навън. Той затвори вратата след нея.

— Сега сме сами. Това искаше, нали? — предизвика го Темпъл. — Свободен си да викаш, да ме удрияш и да ме биеш...

— Никога не съм вдигал ръка срещу теб в изблик на гняв — избухна той. — Въпреки че ме предизвикваш. Знаеш, че не съм нито побойник, нито предател.

— Вече не знам — отвърна тя. — Никога не съм вярвала, че ще се откажеш от земята ни. Явно съм грешала. Как можеш само дори да си го помислиш? — гласът ѝ беше изпълнен с болка и гняв.

— Мислиш ли, че аз не я обичам? Мислиш ли, че искам да напусна тези хълмове и долини — наш дом от началото на съществуването ни като народ?

— Не може да означава толкова много за теб, иначе няма да искаш да се откажеш от нея.

— Тя не означава толкова много за мен, колкото за хората ни. Това е народът на чероките — хората. Това не е парче земя, колкото и ценна да е за нас. Не мога повече да стоя и да гледам как хората ни са бити и обиждани като животни. Деградират и се унижават пред семействата си без никаква надежда за избавление. Те вече са

обезверени и отчаяни. Колко време ще мине преди духът им да се пречупи напълно? — той се опита да я убеди, но виждаше, че остава глуха за доводите му. Обърна се рязко, дясната му ръка бе свита в юмрук. — Вината е твоя, Темпъл!

— Моя?

— Да, твоя. Замесих се в тази политика заради теб, баща ми и твоя баща. Не исках да имам нищо общо със съвета или с преговорите. Но вие тримата ме притискахте да поема отговорностите за проблемите на народа ни, вместо да продължа собствените си занимания. А сега не го одобряваш.

— Винаги търсиш лесния начин да постигнеш нещо.

— Лесният начин? Жената, която обичам, ме гледа с омраза и презрение и ме нарича предател. Почти всички ме гледат с подозрение и недоверие. Вече получих замаскирани заплахи. Ако търсех лесния начин, Темпъл, щях да застана зад Джон Рос.

Тя не издържа пронизващия му поглед и наведе глава. Знаеше, че беше прав.

На устните му затрептя усмивка. Гневът му се беше изпарил. Усещаше, че и нейният също.

— Темпъл — той хвана брадичката ѝ и я повдигна. Очите ѝ гледаха враждебно, имаше следа от болка и объркване. — Ти си свободна да не се съгласяваш и да спориш с мен, но не позволявай това да застане между нас. Обичам те.

— И аз те обичам — очите ѝ се насълзиха. — Просто исках да...

— Штт — той приближи устни към нейните, но не я прегърна. Решението беше нейно. Трябваше да бъде. Изправи се бавно назад. Чакаше потвърждение, че не искаше, както и той, да позволи на разногласието им да ги отчужди.

— Острие — болката в гласа ѝ говореше за любов. Тя свали палтото му и го притегли към себе си.

Повече доказателства не му бяха нужни. Чувстваше ръцете ѝ върху тялото си и устните ѝ върху своите. Разбираше страха, който я караше да се притиска към него. Той също го чувстваше. Колко дълго можеха да запазят страстта и любовта си един към друг, когато бяха предани на различни идеали?

ГЛАВА 18

„Душата, която ни дава живот... ние се държим за нея, защото тя е първата ни любов. Държим за нея, защото тя ще бъде и последната.“

Гордън Глен декември 1835

Тишината в стаята се нарушаваше от потракването на куките за плетене и Елиза, която четеше на глас вестник. Темпъл слушаше разсеяно, заета с други мисли. Повече от месец беше минал от последния път, когато видя Виктория. За това кратко време бузите ѝ бяха хлътнали и имаше тъмни кръгове под очите. Бързо побелялата ѝ коса я състаряваше. Често спираше да си почива. Пръстите ѝ вече не се движеха с предишната сръчност и бързина. В паузата проверяваше плетенето на дванадесетгодишната Ксандра, но Темпъл подозираше, че го прави, за да прикрие умората си.

„Приятели — четеше Елиза, — настъпи мъртъв сезон в живота ни. Ако ни забравите, огньовете ще погълнат падналите листа, ще унищожат и дърветата и няма да остане нито едно поточе. Нашият разговор свърши.“

Настъпи мъртъв сезон в живота ни! Темпъл почувства студена тръпка от зловещото звучене на фразата. Сякаш чуваше поличба.

— Беше красиво — Виктория се задавяше от вълнение, очите ѝ се насълзиха. — Точно така се чувствам. Свидните ми деца са погребани тук. Не бих могла никога да напусна тази земя, която ги държи в прегръдката си. Сигурно ще залинея и ще умра като листата, за които говори той.

Темпъл имаше същото лошо предчувствие. Сякаш майка ѝ беше прочела мислите ѝ.

— Нямаш причина да се тревожиш за това, мамо — Темпъл се опита да я разведри. — Ние няма да се откажем от делата си.

— Знам — Виктория нави прежда около пръста си и хвана куките, но изплете само една бримка и се загледа в полуизплетения чорап. — Все пак имам жадното чувство... Още си спомням нощта, когато от небето валеше огнен дъжд. После миналата година, когато слънцето се скри по обед и стана толкова тъмно...

— Независимо от всичко, което казват шаманите, това са естествени явления, Виктория. Спомняш ли си, аз ти ги обясних? — сгълча я Елиза. — Първото беше — падане на метеорити. Поразително представление, съгласна съм, но това не са нищо повече от метеорити, които можете да видите всяка нощ в небето. А след това станахме свидетели на пълно слънчево затъмнение. Това се случва периодично. Не трябва да се влияете от суеверията.

Темпъл знаеше, че майка ѝ не беше единствената. Много от слабо образованите хора смятаха явлението за знак на съдбата.

— Ще ни посвириш ли, Елиза? — попита Ксандра.

— Мисля, че ще ни разведри — съгласи се Елиза.

Настроението беше станало мрачно. Седна пред пианото и започна да свири позната балада. Когато звуците изпълниха стаята, Темпъл чу задната врата да се отваря и затваря с трясък. Последваха бързи стъпки по коридора. Тя вдигна очи от плетката си и видя брат си Кип да приближава салона. В момента, в който го видя, той влезе вътре.

Беше почти на шестнадесет, висок шест фута без един инч, с черна коса и очи, които светеха гневно.

— Той тук ли е? — застана пред стола ѝ.

Темпъл трепна, почувствала омразата в думите му, които се отнасяха за съпруга ѝ.

— Не — тя не посмя да попита пред майка си защо искаше да знае.

— Видя ли това? — той извади от палтото си нехайно сгънат вестник и го мушна в ръцете ѝ.

Наложи си да остане спокойна, докато го разгъваше. Напрегнато мълчание цареше в стаята. Зачуди се дали песента беше свършила или просто Елиза беше спряла да свири.

— Какво е това, Темпъл?

Неясният страх в гласа на майка ѝ не беше нищо в сравнение със собствената ѝ тревога, когато видя обявата. Беше известие за среща на

съвета в Нова Екота на третия понеделник от декември, чиято цел беше одобряването на приемлив договор. Одеяла и пари за храна ще бъдат раздадени на всички участници.

— Какво е то, Темпъл? — Елиза стана от стола.

— Нищо — тя бързо сгъна вестника. Опита се да остане равнодушна. — Съобщение за избягал роб. Нищо, което да ни засяга, мамо. — Предупреди Кип с очи да мълчи.

— Но Кип...

— Кип напразно се притеснява. Сигурно си мисли, че този беглец е откраднал двете дойни крави. Така ли е?

За момент той стисна здраво устни.

— Възможно е.

— Но малко вероятно — каза тя и въздъхна облекчено, когато видя баща си на вратата. Погледът му се спря на вестника в ръката ѝ. С едва забележимо движение на главата тя му показва, че майка ѝ не знае за съдържанието му.

— Седнали сте тук още откакто ние с Кип излязохме — смъмри ги той.

— Имаме гост — Виктория се усмихна на Темпъл. — Виждаме се толкова рядко, че имаме да си кажем много неща.

— Обеща да си починеш след обяд — припомни ѝ той.

— Знам...

— Вината е моя — обади се Темпъл. — Останах по-дълго, отколкото си мислех, но вече трябва да тръгвам. Защо не се качиш горе да си починеш, мамо?

— Ще дойда с теб — Елиза я хвана под ръка и я изведе от стаята. Ксандра беше изпратена да потърси малкия си брат.

Темпъл остана насаме с баща си и Кип. Прочете въпроса в очите на баща си, но Кип го изрази гласно.

— Знаеше ли за това?

— Разбира се, че не. Острието не ми казва нищо, ако не попитам.

— Скимърхорн трябва да знае, че никой няма да отиде — Уил говореше за посредника, изпратен от Джаксън, който да получи договор от чероките. — Никой, докато Джон Рос е във Вашингтон.

— Ридж и другите предатели стоят зад това — каза Кип, — зад всичките лъжи, че Джон Рос не ни е водач, защото не е имало избори — никой не им вярва. Те изпращат делегати във Вашингтон и

подписват временни договори. Искат всичките да ни предадат — взе вестника от нея и го разгърна. — Вярваш ли на това? Опитват се да подкупят хората да отидат на лъжливата им среща с обещания за одеяла и пари. Мислят си, че щом са се продали на Джаксън, и другите ще го направят. После се осмеляват да предупредят, че гласа на всеки, който не отиде, ще се брои в полза на взетото решение.

— Знам — каза Темпъл, ужасена, че мъжът ѝ има дял в това.

— Не могат наистина да вярват, че това ще представи действията им в добра светлина.

— Не съм сигурна какво мислят — Темпъл вече се дразнеше от намеците му, че знае повече за плановете на Острието, отколкото казваше.

— Най-добре да ги предупредиш, че ще платят с живота за предателството си.

Темпъл пребледня и се обърна да не я забележат. През последните две години живееше с тези смъртни заплахи срещу Острието. Пет или шест от съучастниците му бяха убити от онези, които се смятаха длъжни да прилагат Кръвния закон, въпреки призивите на Джон Рос за въздържание и мир.

Почувства ръцете на баща си върху раменете си и се отпусна.

— Няма смисъл да се притесняваме толкова за тази среща, Темпъл. Джон Ридж и Стенд Уайт са тръгнали с Джон Рос за Вашингтон. Съмнявам се, че групата на предателите ще предприеме някакво прибързано действие в отсъствието на двама от най-видните им членове. Сигурен съм, че това е още един опит да спечелят повече съмишленици.

— Да, това е единственото вероятно нещо — тя се обърна към него, успокоена от логичното му обяснение. Обичаше го най-много, защото разсейваше страховете ѝ. Баща ѝ никога не позволи несъгласието му с възгледите на Острието да се превърне в неприязън помежду им. Винаги се отнасяше към него с уважение. Не караше Темпъл да се чувства раздвоена в чувствата си към двамата. Съмняваше се, че в противен случай бракът ѝ щеше да преживее конфликта.

Понякога се чудеше дали баща ѝ знаеше, че Острието използва влиянието си пред губернатора на Джорджия, за да осигури оставането на семейството ѝ в Гордън Глен. Всички имоти наоколо, включително

и плантацията на Джон Рос, бяха присвоени от спечелили в лотарията. Такива отстъпки обикновено бяха правени на онези чероки, които одобряваха подписването на договора за изселване. Като един от защитниците на този договор, Острието беше успял да издейства освобождаването на дома ѝ от тази участ. Съмняваше се, че баща ѝ знаеше това.

— Късно е — тя събра плетката си. — Трябва да тръгвам, ако искам да пристигна за вечерята.

— Как можеш да се върнеш там? — попита Кип. — Как можеш да стоиш при него?

— Кип, няма да говориш така на сестра си! — порица го ядосано Уил.

— Но тя живее в дома на предател — възрази той.

— А ти живееш в моята къща, което означава, че ще се съобразяваш с желанията ми. Ясно ли е?

— Да, сър.

— Кип — Темпъл искаше да изглади скарването, но той се обърна и излезе от стаята. — Съжалявам, татко.

— Няма защо да се извиняваш, Темпъл. Брат ти трябва да се научи на толерантност.

— Знам — но това не намали чувството ѝ на вина, че стана причина за свадата.

— Кип трябва да разбере, че независимо от различните ни позиции със съпруга ти, Острието обича народа ни не по-малко от нас. Не мога да нарека предател един човек, който обича народа си, независимо от другите му възгледи.

— Той наистина го обича — увери го тя. — Отбягван е като бездомник, наричан е с унижителни имена и е заплашван с насилие. Видях го. И аз като теб мисля, че не е прав, но знам, че той дълбоко вярва, че работи за доброто ни. Не мога да го мразя... Не мога да престана да го обичам именно заради това.

— Знам.

Когато Елиза слезе по стълбището, я посрещна необичайна тишина. Беше леко озадачена, че Темпъл си е тръгнала, без да се сбогува. Не беше характерно за нея.

Запъти се към малкия салон, но вътре нямаше никой. Разочарована, понечи да се върне, но чу лекото удряне на клавиш и се

обърна, готова да се скара на малкия Джони, че си играе с пианото.

Обаче до пианото видя Уил. Използва момента, че не я виждаше, за да се полюбува на фигурата му. Светлината от прозореца насищаше тъмnochервения оттенък на косата му и открояваше добре очертания му профил. Свиреше само с дясната ръка. Пръстите му галеха леко клавишите с бавни кръгови движения. Дъхът ѝ спря, когато си представи ръката му да я гали така. Всички онези копнежи, за които някога говореше на Темпъл, че са греховни, сега завладяваха нея.

Сякаш долавяйки нечие присъствие, той погледна през рамо и погледите им се срещнаха. След три години сдържане Елиза се беше научила да скрива чувствата си. Тихо влезе в стаята.

— Темпъл замина ли си? — попита тя първото нещо, което ѝ дойде наум.

— Да. Каза да ти предам думите ѝ за довиждане.

— Не мислех, че ще си тръгне толкова скоро — тя спря до пианото.

— Беше разтревожена.

— Известието — спомни си тя. — За какво беше то?

Уил ѝ разказа накратко за специалната среща на съвета.

— Насрочена е умишлено за дата, когато Джон Рос все още ще бъде във Вашингтон — първоначалното ѝ възмущение от този факт премина в съжаление към Темпъл. Знаеше колко я болеше, че Острието се замеси в това мошеничество. — Бедната Темпъл.

— Казах ѝ да не придава голямо значение на срещата. Нищо няма да излезе от нея — той въздъхна дълбоко. — Искаше ми се Кип да беше премълчал някои неща. Таи в душата си много омраза.

— Да. Понякога си мисля, че вместо със сърце, той е роден с гневно свит юмрук — в момента, в който думите излязоха от устата ѝ, съжали, че се изказа толкова необмислено за сина му. — Простете ми, не трябваше да казвам това.

— Не, казахте истината. Съжалявам само, че Темпъл трябва да изтърпи ударите на гнева му. Положението ѝ е трудно и без напрежението, което причинява Кип.

— Темпъл ще се справи. Тя е силна.

— Вие също, Елиза.

Простичкият комплимент и топлината в погледа му ѝ дойдоха твърде много.

— Благодаря — макар че сърцето ѝ заби силно, успя някак си да отговори нехайно. — За съжаление изоставих някои от задълженията си, докато Темпъл беше тук. Трябва да ги свърша.

Тъй като здравето на Виктория се влошаваше, Елиза пое по-голяма част от работата. Едно от предимствата да управляваш голямо домакинство като Гордън Глен беше, че винаги имаше нещо да се прави. Залисана в работа, не ѝ оставаше време да мисли за себе си.

— Може би тази вечер ще се посветите на пианото заради мен — каза Уил. — Когато чух музиката днес следобед, си помислих колко отдавна не съм ви слушал.

— Може би — нямаше да се съгласи, ако трябваше да свири само за него. Това не беше нито уместно, нито разумно.

ГЛАВА 19

Темпъл слезе от коня и подаде поводите на коняря. Запъти се към къщата, но изведнъж спря. Погледът ѝ беше привлечен от неподвижната фигура, полускрита зад ореха в другия край на ливадата. Мъжът беше един от шестимата, които бяха оградили къщата и държаха под око обитателите ѝ.

Главите им не се виждаха под наметнатите одеяла. Това правеше разпознаването им почти невъзможно. Никога не говореха и не правеха заканаелни жестове, просто гледаха, оставяйки присъствието им да бъде предупреждение към предателите вътре.

Сякаш за да я увери, че не ѝ желае злото, мъжът ѝ кимна. Темпъл се поколеба, после кимна в отговор.

Загадъчните фигури се появиха за първи път скоро след като Джон Ридж и другите делегати се върнаха от Вашингтон с временния договор, който бяха подписали. Опитваше се да свикне с присъствието им, но не можеше.

Фийби ѝ отвори входната врата. Сякаш прочела въпроса в очите на господарката си, тя каза:

— Господарят Острието не се е върнал още.

Без да отговори, Темпъл ѝ подаде камшика си за езда и махна ръкавиците си. Острието беше излязъл рано сутринта, без да каже къде отива или кога ще се върне. Тя не питаше. Това беше негласно споразумение помежду им.

Докато развързваше панделките на шапката си, тя чу почукването от бастуна на Шавано в коридора. Свали бонето си и го подаде на Фийби, после се обърна по посока на звука.

По лицето му се мярна сянка на разочарование, когато я видя. Знаеше, че Шавано беше притеснен, колкото и тя, да види, че Острието се връща невредим. Във въздуха витаеше враждебност. Подхвърляха се реплики за Кръвния закон, дочуваха се слухове за убийство. Имаше нужда от малко развлечение. Отчасти заради това отиде да види семейството си, а и за да се разсее от притесненията си за него.

— Приятно ли прекара със семейството си? — Шавано се облегна на бастуна.

— Да.

— Майка ти как е?

— Мисля, че е по-добре — Темпъл се поколеба, после попита. — Да очаквам ли Острието да се върне вкъщи за вечеря?

— Да — той не одобряваше дългите отсъствия на сина си. Макар че не беше толкова деен, колкото Острието, Шавано вече споделяше възгледите му за подписването на нов договор. Той също беше участник в мълчаливия заговор.

Тя се обърна и тръгна нагоре по стълбите. Съвсем беше забравила, че Фийби върви зад нея. Когато стигнаха до спалнята, момичето каза:

— Не се тревожете, мисис Темпъл.

Темпъл се извърна. Стресната, Фийби ѝ се усмихна съчувствено.

— Господарят ще бъде добре. Нали моят Дю е с него. Ще се грижи за господаря Острието, както аз се грижа за вас.

Едва сега Темпъл си спомни, че както винаги Дю придружава съпруга ѝ. Мъжът на Фийби беше изложен на същата опасност. Тя сигурно знаеше това, иначе нямаше да я успокоява.

— И двамата ще бъдат добре, Фийби — Темпъл хвана ръката ѝ. В момента я възприемаше като жена, а не като прислужница. — Сега ми помогни да се преоблека и да им приготвим топла вечеря.

— Да, мадам.

Мъглата се спусна рано над бреговете на потока и се понесе към тесния път. Стелеше се ниско като бял дим. Сенките на здрача се движеха като живи същества. Във въздуха се долавяше нещо тайнствено и зловещо.

Острието остави коня да върви спокойно, докато той оглеждаше шубраците пред тях и брода през реката, сега обвит в мъгла. Всичко беше тихо. Погледна коня си. Ушите му стърчаха напред, по посока на невидимия брод. Цялата му стойка показваше напрегнатост.

Дю изравни коня си с неговия.

— Не ми харесва това. Нещо не е наред.

— Знам — тогава Острието си спомни. — Последния път се прибрахме по този път, нали? — Мислено се наруга, че използва един и същи маршрут два пъти.

Когато Джон Уолкър беше застрелян от засада преди година и половина, Острието престана да счита разговорите за убийство като празна заплаха. Оттогава никога не минаваше по един и същи път два поредни пъти. Не яздеше с един и същи кон. Предпазливостта му беше възнаградена — два пъти беше избягвал устроените му засади.

Обаче този път направи грешка. Имаше само два естествени брода над потока. Убийците можеха да чакат и пред двата.

— Нека отида напред и да видя какво мога да разбера — предложи Дю.

Макар ясно да съзнаваше, че те не се интересуваха от слугата му, Острието се колебаеше. Не искаше да изложи Дю на опасност. В този момент голяма черна врана се спусна към едно дърво на отсрещната страна на потока, изведнъж се обърна рязко и започна да грачи. Надушваше опасност.

— Там са. Да вървим — с тези думи Острието пришпори коня си и го подкара в галоп направо към потока.

Дю го последва. Щурмуваха заедно брода. Водата край тях се пенеше и пръскаше. Дю мина първи по брега от другата страна. Когато Острието го последва, от всички страни към тях се втурнаха хора. Тъмна фигура скочи от едно дърво на гърба му и го хвана за врата.

Острието стисна мъжа за китката, когато нещо горещо го опари от едната страна. Друга фигура изскочи от мъглата и сграбчи поводите. Конят му се изправи на задните си крака и цвилеше като обезумял. Острието успя да охлаби хватката на този отзад и го уби секунди преди конят му да падне. Острието излетя от седлото и се претърколи, когато падна на земята. Скочи на крака. Дишаше трудно и учестено, кръвта пулсираше бързо във вените му. Още един мъж излезе от мъглата. В ръката му проблесна нож. Той замахна и разпори въздуха. Острието успя навреме да отскочи назад, за да избегне удара. После се втурна напред, хвана го за китката и я заклеци под коляното. Така успя да вземе ножа.

— Господарю! — викна Дю.

Той изплува от мъглата като черен призрак. Ездач и кон се сливаха и образуваха едно цяло. Острието го сграбчи за ръката и се

повдигна, като сви крак зад задницата на коня, когато той подскочи напред и прегази човека, паднал на пътеката.

Почти цяла миля яздиha в бърз галоп. Спряха и се послушаха за преследвачи, но не се чуваше нищо.

— Няма да тръгнат след нас — каза Острието, като огледа дирята след тях. — Изпуснаха шанса си и ще чакат друг.

— Ако минем през това поле с индиго, до плантацията остава още една миля. Може би е по-добре да не вървим по пътя.

Докато обмисляше предложението на Дю, Острието притисна с ръка парещото място. Допирът, вместо да го успокои, го накара да стисне зъби от болка. Погледна ръката си. Влажната течност не беше пот, а кръв. Собствената му кръв. Беше ранен. Не мислеше, че беше нещо повече от повърхностна рана, но сега не трябваше да се тревожи за това.

— Тогава нека да минем направо.

Темпъл беше в трапезарията, когато чу входната врата да се отваря и тропот на ботуши в коридора. Заля я смесица от облекчение и радост. Тикна чиниите в ръцете на Фийби и бързо излезе от стаята.

Спря във фойето, отправила поглед към Острието.

— Ти си у дома — каза тя, сякаш искаше да прогони и последните си страхове.

Когато той се обърна към нея, тя направи крачка напред, но спря. Чертите му ѝ се сториха сурови, а погледът — студен.

— Да — отговори той така, сякаш я иронизираше, че говори за очевидни неща.

Не разбираше ли, че се тревожеше за него? Не знаеше ли, че беше мъчение за нея да слуша заплахите срещу него?

— Вечерята ще бъде готова след час — каза тя сухо.

— Кажи на баща ми, че след малко ще отида при него — той се запъти към стълбището, Дю — след него.

След като беше прочела съобщението, което загатваше за предстоящо предателство, беше изтърпяла кавгата с брат си и беше защитавала любовта си към него пред баща си, нямаше да търпи да се отнасят с нея като със слуга, изпратен да изпълни заповедта му. Наблюдаваше го, докато изкачваше стъпалата с бавна, твърда стъпка. Тогава, подтиквана от надигащия се у нея гняв, го последва.

Стигнал до последното стъпало, той погледна назад и я видя да върви зад Дю. По лицето му премина сянка на раздразнение. Сви устни, но не спря. Продължи към спалнята им. Бясна при мисълта, че го прави, за да я отпрати, тя го последва вътре.

— Искаш ли нещо?

— Днес ходих в Гордън Глен.

— Така ли? — попита той равнодушно и започна да разкопчава палтото си.

— Да, и знам за срещата в Нова Екота. Видях съобщението.

Когато се разкопча, Дю пристъпи напред.

— Ще ви помогна с това, сър.

— Не — Острието го спря с ръка. — Не сега.

— Наистина ли вярвате, че с подкупи ще убедите хората да дойдат?

— Парите и одеялата дойдоха от Скимър Хорн, посредника, изпратен от Джаксън заради договора. Ние нямаме нищо общо с това.

— Баща ми казва, че вашата среща няма да успее. Хората няма да се поддадат на хитростите ви. Няма да дойдат, не и докато Джон Рос е във Вашингтон.

— Нашата хитрост? — отвърна той рязко. — Ти какво наричаш метода на Рос? Ние представихме пред съвета условия, които осигуряват годишна рента за построяване и поддържане на училища, в които да учат децата ни, осигуряват обезщетения за иззетите домове и имоти за хората, гарантират териториите ни на запад и плащат на народа ни повече пари за земята, отколкото някой е сънувал.

— Да, пет милиона долара. Само златните ни мини струват толкова.

— Какво предлага Джон Рос? Още повече страдания и унижения, които търпим почти пет години — по лицето му се четеше горчивина и отвращение. — Какви предложения направи, за да ни донесе облекчение? Искане да ни разрешат да станем граждани на Джорджия, за да можем да запазим земята си, сред белите, които ни я вземат и ни гледат с презрение, защото сме чероки. Това ще бъде дори още по-голямо унижение. Не, Джон Рос не прави нищо, освен да се бави. Продължава да се заблуждава, че когато мандатът на Джаксън изтече следващата година, положението ни ще се подобри от новата администрация. Но Джаксън вече е избрал Ван Бурен за свой

заместник. Той също ще застане срещу нас. Въпреки това Рос продължава да се бори да запази земята.

— Но ние точно това искаме. По-малко от една десета от народа вярва в това, което правите вие. Останалите искаме да останем на земята, която винаги ни е принадлежала. Рос само се подчинява на волята ни.

— Да, подчинява се. Той е последовател, а ние се нуждаем от водач — някой, който не се страхува да направи най-доброто за народа си!

Тонът му не й харесваше. Изпълваше я с мрачни подозрения.

— Защо свиквате тази среща? Какво си мислите, че ще постигнете?

— Не ми задавай въпроси, чиито отговори няма да ти се понравят — той се обърна и тя видя тъмното петно на палтото му.

— Господарю, ти кървиш — каза Дю. — Не ми каза, че си ранен. Бързо сложи ръка на мястото и не разреши на Дю да го огледа.

— Нищо не е.

— Ранен? — Темпъл се намръщи. — За какво говорите? Дю, съблечи му палтото.

Когато Острието го блъсна настрана, Темпъл се притече на помощ. Погледна подгизналата му от дясната страна риза и изтръпна. Опитва се да сдържи реакцията си и само попита:

— Какво се случи?

— Някои от твоите приятели ни чакаха, когато пресичахме потока. Искаха да те направят вдовица — сарказмът му я режеше като с нож. — Може би следващия път ще имаш по-голям късмет.

— Жесток си — Темпъл се обърна, за да скрие сълзите си.

— Темпъл — той я хвана за ръката. — Аз... аз не трябваше да казвам това.

— Раната трябва да се почисти и превърже — тя се освободи и се запъти към вратата.

— Не казвай на баща ми за това. Не искам да го тревожа.

— Но това, че аз съм разтревожена, няма значение, нали? Аз съм само твоя жена.

Изражението му показваше, че се разкайва.

— Ако можех да си върна думите назад, щях да го направя. Бях ядосан и те нараних. Не заслужаваш това.

— Наистина не го заслужавам — тя отиде да донесе вода и кошницата с бинтовете и мехлемите си. Знаеше, че скоро щеше да му прости, макар че нямаше да забрави.

Раната наистина беше малка. Беше загубил кръв, но не бяха засегнати мускули. Дебелото му вълнено палто беше спряло ножа да влезе по-навътре. Все пак от гледката на разрязаната му плът ѝ приляваше. Ръцете ѝ трепереха леко, докато затваряше раната и я бинтоваше.

— Трепериш — каза той.

Тя се обърна, борейки се с напиралите сълзи.

— Бих искала да се откажеш от тази работа с договора.

— Не мога.

Почувства ръцете му да я прегръщат. Склони глава на гърдите му и зариди тихо и безпомощно. Усети ръката му да я гали. Опита се да пропъди мисълта за престъпната среща на съвета, която скоро щеше да ги раздели.

ГЛАВА 20

Темпъл старателно огледа излъскания сребърен поднос за останали петна, като внимаваше да не го докосне с почернелите си пръсти. Тази работа ѝ беше неприятна. Единственото нещо, което мразеше повече от това, беше осоляването на месо.

Занесе подноса на малката масичка и го остави сред другите излъскани съдове, после се върна, за да провери работата на двете прислужници. Оставаха още шест съда. Когато изчистят и тях, всичко в къщата ще блести от чистота.

Успя да свърши много работа, докато Острието и Шавано отсъстваха. Работеше до пълно изтощение всеки ден. Това ѝ помагаше да заспи по-бързо вечер в празното легло и да забрави, че тайнствените „пазачи“ на къщата тръгнаха в същия ден, в който заминаха Острието и Шавано. Отсъствието им беше по-изнервящо от присъствието им.

— Мисис Темпъл! Мисис Темпъл! — Фийби се втурна в стаята развълнувана. — Един конник идва насам. Видях го от горния прозорец.

— Острието?

— Не съм сигурна. Язди през гората толкова бързо, сякаш Сатаната го гони. Мисля, че е той — знаеше как господарят и Дю понякога препускат към къщи, сякаш нямат търпение да се приберат.

Темпъл погледна изцапаните си ръце и мръсната престилка, която беше сложила върху най-старата си рокля.

— Погледни ме — изпъшка тя. — Той ще си помисли, че съм чистачка. Бързо, Фийби, помогни ми да се преоблека.

Втурна се към задното стълбище. Докато тичаше нагоре, махна бялото кепе от главата си и развърза престилката. Хвърли и двете на леглото в спалнята и веднага отиде до мивката.

— Развържи ми роклята — нареди тя и потопа ръце във водата. — И ми донеси синята рокля.

— Да, мадам.

Изстърга мръсотията от ръцете си, доколкото можеше и започна да съблича роклята. Входната врата се отвори, докато тя се мъчеше да се справи с единия ръкав.

— Темпъл! Темпъл! — извика някой отдолу, но гласът не беше на Острието.

— Кип — тя излезе в коридора.

— Темпъл, къде си? — долетя резкият му глас. Вече не се съмняваше, че беше брат й.

Тя се приближи до стълбите.

— Горے съм, Кип — когато той се появи долу, тя се сепна от изражението му. — Какво има? Какво се е случило?

— Той тук ли е?

— Не, още не се е върнал.

Кип се втурна по стъпалата, вземайки по две-три наведнъж.

— Събирай си нещата. Тръгваш с мен!

Когато я хвана за ръката, Темпъл се дръпна назад.

— Никъде не тръгвам, докато не ми кажеш защо е всичко това.

— Ти си ми сестра! — събралият се в него гняв изригна като вулкан. — Няма да ти позволя да останеш и една минута в къщата на тези предатели.

— Престани! — тя дръпна ръката си. — Не искам повече да слушам как обиждаш съпруга ми.

— Ти не разбираш, Темпъл. Копелетата го направиха. Подписаха договор с посредника на Джаксън снощи в Нова Екота. Продадоха земята ни!

— Не! — тя се дръпна назад. Ръцете й се разтрепериха. Умът й отказваше да го приеме. — Не и Острието. Той никога не би направил такова нещо.

— Ти си глупачка. Името му е там, наред с имената на другите изменници. Защо мислиш, че дойдох?

— Не ти вярвам.

— Мислиш ли, че бих излъгал?

— Не знам — Темпъл се обърна към стената. Главата й бучеше. Не можеше да събере мислите си.

— Какво доказателство искаш? Трябва ли да видиш договора с очите си? Името му е там, казвам ти, и това на баща му също. Те пристъпиха Кръвния закон. Не можеш да живееш с един Юда! Този

път не се задоволиха само с разговори. Отидоха твърде далеч. Подписали са договора. Говоря истината, Темпъл. Ако не ми вярваш, питай него.

— Ще го питам! — огорчена от презрителния му поглед, тя се обърна.

Пред нея стоеше Острието. Лицето му беше безжизнено като камък, а очите му — студени като стомана.

— Питай го — повтори Кип уверено. — Питай го дали е подписал договор за продажба на земите ни.

Тя се изплаши от това, което видя изписано на лицето му.

— Вярно ли е?

— Да — дори и окото му не трепна.

— Ти ще умреш за това! — извика Кип.

— Но ти ще живееш. Чудя се къде е справедливостта — гласът на Острието беше циничен. — Махни се оттук, Кип, преди да съм забравил, че си й брат.

Кип се обърна към нея.

— Идваш ли с мен?

Но Темпъл не можеше да помръдне. Стоеше и гледаше втренчено съпруга си — мъжа, когото обичаше — мъжа, който беше станал предател.

— Получи отговор на въпроса си — каза Острието. — Тя остава.

Кип се втурна надолу по стълбите. Когато входната врата се хлопна, Острието се обърна към нея. Пронизващият му поглед някак си успя да я отърси от шока.

— Как можа? — тя едва сдържаше чувствата си. — Истина е. Те ще те убият.

— Да.

В този момент той виждаше не Темпъл пред себе си, а сцената от предишната вечер. Групата от двадесет мъже се беше събрала в къщата на Елиъс Будинот. В съзнанието му изплува стаята, осветена от пламъка на свещите. Запалили лули, те прегледаха документа, който определяше условията за отстъпване на земята. Настъпи моментът да се подпише. Последвалото колебание не трая дълго. При пълна тишина всеки един пристъпваше напред и вземаше перото. Майор Ридж беше последен. Той се взря в поставения кръст и каза:

— Подписах смъртната си присъда.

Всички останали бяха сторили същото. С тази постъпка те нарушаваха Кръвния закон. Наказанието беше смърт.

Той се взираше в бялото ѝ лице и червените ѝ устни. Бавно се приближи и обви ръце около кръста ѝ. Не обърна внимание на опитите ѝ да го отблъсне.

— Люби се с мен, Темпъл. Люби се с един мъртвец.

Впи устни в нейните и задуши протестите ѝ. Най-после тя се предаде. Зарови пръсти в косата му. Тялото ѝ, тръпнещо от възбуда, се притисна към неговото. Той я взе на ръце и я занесе до спалнята.

След минути двамата лежаха голи на леглото. Тя милваше тялото му, докато той галеше нейното. Пръстите им докосваха всяка извивка и очертание. Надвисналата сянка на смъртта превръщаше любовта им в любов на отчаянието и ѝ придаваше необуздана страст. Взаимното привличане ги издигаше над разногласията и за известно време ги караше да забравят всичко, освен любовта си.

Но след това болката се върна. Докато Темпъл бавно завързваше синята си рокля, любимата му, чу, че той се облича зад нея. Тялото ѝ все още беше топло от допира до неговото, поело миризмата му, но мозъкът ѝ се свиваше при мисълта за това, което беше направил.

Тя се обърна и го погледна.

— Направихте го за нищо. Вашият договор никога няма да е валиден.

Той се поколеба само част от секундата.

— Ако това накара Рос да направи друг договор, тогава моята цел е постигната — той се изправи, изпивайки я с поглед. — Оставаш ли?

— Засега — не беше сигурна кое щеше да бъде по-трудно — да го напусне или да стане свидетел на смъртта му.

ГЛАВА 21

Гордън Глен юни 1836

Любопитна пчела жужеше около Елиза, докато тя оглеждаше през оградата огромната градина. Пред нея се простираха правите редове, засети с жито, зеле, сладки картофи, захарно цвекло, лук, тикви и много други. В другия край се виждаше една негърка и двете ѝ деца, наведени над мотиките.

— Нещо не е наред ли, Елиза? — въпросът на Темпъл прекъсна мислите ѝ. — Изглеждаше замислена.

— Бих могла да кажа същото и за теб — отвърна Елиза. — Страхувам се, че тази работа с договора хвърли сянка върху живота на всички — съзря болката в очите на Темпъл. — Не трябваше да казвам това.

— Защо не? Това е истината — каза Темпъл и гордо, почти предизвикателно наклони глава. — Договорът е измама, която Джаксън се опитва да ни наложи, но няма да успее. Твърде много гласове в Конгреса протестират срещу това безчинство, това са силни гласове, принадлежащи на хора като Хенри Клей, Даниел Уебстър, Дейвид Крокет и Джон Куинси Адамс. Фалшивият договор никога няма да бъде ратифициран. Имената на хиляда и шестстотин човека, записани в петицията, която Джон Рос занесе във Вашингтон, доказват, че договорът не е подписан със съгласието на мнозинството.

Елиза беше поразена от противоречието в присъдата на Темпъл. Чрез остроото осъждане на договора тя осъждаше и действията на съпруга си, въпреки това оставаше при него.

— Ти го обичаш много, нали?

— Да — краткият отговор показваше ясно чувствата ѝ. Тя се отдръпна от оградата. — Градината ти върви много добре.

— Дъждът миналата нощ я съживи — Елиза уважи желанието ѝ да смени темата. Споменаването на „нейната градина“ я изпълни със смесени чувства. Виктория не беше в състояние да работи каквото и да

е поради напредващата туберкулоза. На практика Елиза беше господарка на плантацията.

— Отдавна не си споменавала нищо за преподобния Коул. Нямах ли новини от него? — Темпъл тръгна по отъпкания път, който водеше към конюшните. Елиза я последва.

— Имам писмо от него миналия месец — това беше първото писмо от Натан за повече от година. — Пише ми, че заминава на запад. Като повечето мисионери, той вярваше, че присъединяването на чероките към заселилите се вече там, беше само въпрос на време.

— Преди няколко години бях убедена, че ще се омъжиш за него — подметна Темпъл небрежно.

— Ние сме добри приятели. Нищо повече.

Изведнъж Темпъл спря и се залюля несигурно. Вдигна ръка и я притисна към челото си. За момент Елиза си помисли, че ще припадне. Бързо я хвана през кръста.

— Темпъл, какво има?

— Нищо.

Но явно Темпъл не беше добре. Елиза често се грижеше за болните в плантацията и не можеше да сбърка.

— Шадрак — каза тя на момчето, което вървеше на почтително разстояние отзад. — Помогни ми да заведем мисис Темпъл до къщата.

— Не, моля те — възрази настойчиво Темпъл. — Ще мине след минута. Ще бъда добре, обещавам.

Елиза погледна капчиците пот, които избиха над горната ѝ устна. Бледостта ѝ изчезваше постепенно. Лицето ѝ възвърна нормалния си цвят.

— Ти почти не докосна обедата си — спомни си Елиза.

— Не можах — Темпъл наведе очи. — Аз съм... бременна.

Темпъл го каза толкова тихо, че Елиза не беше сигурна дали е чула добре. На лицето ѝ грейна усмивка.

— Темпъл, това е чудесно! — възкликна тя, после се намръщи, като видя тъжния ѝ поглед. — Не е ли?

— Искам да е така — погали с ръка корема си. — Но как е възможно, след като бащата на бебето ми е предател?

— Той е твой съпруг — напомни ѝ Елиза меко.

В пристъп на раздразнение Темпъл се дръпна настрана.

— Понякога искам... — тя спря и въздъхна. — Вече не знам какво искам. Може би трябваше да послушам Кип и да го напусна, когато за първи път заговори за договора.

— Не го мислиш.

— Така ли? — Темпъл се засмя горчиво. — Ако знаех какво ще се случи, мисля, че щях да го направя. Обаче аз останах. Може би си мислех, че ще мога да му докажа къде греши. Не знам.

— Той знае ли... за бебето?

Темпъл поклати глава.

— Никой не знае, освен ти и Фийби. Как мога да родя бебето в къща на изменници, Елиза? Как мога да го оставя да носи този срам? Това го очаква, ако остана.

Разбираше, че Темпъл беше разкъсвана от противоречиви чувства. Щеше да страда, независимо от решението си. Все пак Елиза не се решаваше да ѝ даде съвет.

За момент Темпъл потъна в мислите си.

— Искам това бебе, Елиза. Това е всичко, което ще ми остане от съпруга ми. В следващата седмица, месец или година, Острието ще бъде наказан за предателството си. Той знае, че един ден ще лежи в собствената си кръв. Аз бих могла да го понеса, но бебето — не искам то да види това. Мисля, че и Острието няма да го иска.

— Тогава... го напусни.

— Искам да родя тук, в Гордън Глен — имаше нещо трогателно в погледа ѝ, насочен към къщата, част от която се виждаше между дърветата. — Това е място, където той може да расте горд и силен.

Елиза почувства, че очите ѝ се просълзиха. Опита се да се отърси от обзелата я тъга.

— Толкова ли си сигурна, че ще бъде момче? — помъчи се да оживи атмосферата тя.

— Не. Може би ще е по-добре, ако е момиче. Хората няма толкова бързо да ѝ лепнат позорното петно. Ако е момче, ще стане точно така.

— Темпъл! — промърмори Елиза, обхваната от състрадание и болка.

— Недей. Независимо от думите ми, не съжалявам за нищо, което съм направила — говореше толкова уверено.

Елиза не можеше да не ѝ завиди за смелостта в такъв труден момент. Искаше да притежава поне наполовина толкова кураж. Темпъл погледна към момчето, което се шляеше няколко крачки зад тях.

— Шадрак, изтичай напред в конюшната и кажи на Айк да оседлае кобилата ми и да ме чака.

— Да, мисис Темпъл.

След като Темпъл си замина, Елиза се запъти към къщата. Картини от минали дни нахлуха в главата ѝ, това бяха картини от безгрижните дни — дните, когато още не познаваше любовта. Минавайки покрай поточето, си спомни знойните летни следобеди, когато играеше с децата, газеше в хладката вода и ловеше попови лъжички.

Спря пред училището. Никой не беше стъпвал вътре повече от две години. Вече имаше повече домакински задължения, освен това единствените ѝ ученици останаха Ксандра, Кип и малкият Джони. Елиза реши, че беше по-удобно да се занимават в къщата. Много пъти искаше да огледа сградата — дали няма нужда от поправка, но винаги възникваха по-належащи работи. Сега обаче имаше достатъчно време.

Когато тръгна по пътеката, Шадрак се втурна пред нея и отвори вратата. Очакваше вътре да гъмжи от мишки и други, също толкова противни същества. За нейна изненада не я посрещнаха тичащи животинки.

Спря на прага, смаяна от гледката, която се разкри пред нея. Училището беше безупречно чисто. Подът, прозорците, масата, столовете — нямаше и прашинка. Дървета и разпалки бяха оставени в камината. На масата ѝ, в чаша бяха натопени лилави перуники.

Зашеметена, Елиза прекоси стаята и докосна цветята. С крайчеца на окото си долови движение и се обърна към Шадрак. Той отбягна погледа ѝ.

— Исах винаги да има прясно мастило в случай, че искате да напишете нещо.

— Ти направи всичко това, Шадрак?

— Да, мадам — той поклати глава и огледа тъжно стаята. — Помислих си, че някой ден може пак да поискате да преподавате тук.

Сълзи бликнаха от очите ѝ. Зрението ѝ се замъгли и предметите в стаята се размазаха. Толкова се развълнува, че не знаеше какво да каже.

— Нямах време да се занимавам с теб, нали?

Залисана в собствените си грижи, беше забравила жаждата му за знания.

— Всичко е наред — увери я той. — Чета през всяка свободна минута. Няколко пъти вземах книги от библиотеката на господаря Уил. Някои от тях бяха трудни за разбиране, но аз се опитвах да си представя за какво се разказва.

— Понякога това е най-добрият начин да учиш, Шад. Не е най-лесния, но... радвам се, че си упорит. Не спирай да учиш, независимо от това какво се случва или колко трудно става.

— Няма — обеща тържествено той.

Елиза избърса сълзите си и се усмихна.

— От всички мои ученици, мисля, че най-много се гордея с теб.

— Наистина ли? — очите му светнаха от радост.

— Наистина. Знаеш ли какво си мисля?

— Какво? — той беше целият в слух.

— Мисля, че в тази горещина можем да спрем работа. Защо да не отидем всички до потока и да поиграем?

— Мога ли и аз да дойда?

— Може ли — поправи го Елиза, после добави: — Разбира се, че може да дойдеш. Ти ще трябва да бавиш малкия Джони, нали?

— Да, мадам.

На път за дома от полето Уил Гордън чу смях и викове откъм потока. Вниманието му беше привлечено от гласа на възрастен човек. Той се насочи натам, вече сигурен какво ще намери.

Пръски вода мокреха гърба на Елиза. Нагазила боса в потока, тя се мъчеше да се добере до брега. Дългите поли на роклята ѝ се събраха отпред и ѝ пречеха. Ксандра и Шадрак я пръскаха отзад и се превиваха от смях. Дори малкият Джони участваше във веселието.

— Трима срещу един! Не е справедливо.

— Татко — извика радостно Ксандра, като видя баща си. Елиза се обърна и сърцето ѝ подскочи радостно, но не го показва. Само му се усмихна сърдечно.

— Надявам се, че си дошъл да ме спасиш от тези водни дяволчета.

— Не — той застана в края на потока, до Елиза. — Спрях да ти помогна да ги разгромиш.

С бързина, която изненада всички, той скочи с викове към шестгодишния Джони. Момчето изпищя и хукна да бяга, когато Уил нагази в плитката вода, след него Елиза подгони Ксандра. Скоро и двете деца търсеха накъде да избягат.

За по-малко от минута заградиха децата до стръмно място на брега. Когато Джони се опита да избяга, Уил го сграбчи. Момчето избухна в смях и извика на сестра си.

— Помощ! Ксандра, помощ!

Тя му се притече на помощ и Елиза не се намеси. Върна се на брега и седна на паднал дънер, откъдето наблюдаваше играта и се усмихваше от удоволствие. От многото си задължения Уил рядко намираще време да поиграе с децата.

Наблюдаваше го как се смее. Беше се измокрил почти колкото тях. Беше хубаво да го видиш така щастлив и безгрижен, оставил настрана всекидневните проблеми.

Елиза изрази и пред него мислите си по-късно, докато се прибираха. Двамата вървяха пеша, а Джони и Ксандра яздеха сивия му кон.

— Убедена съм, че лудуването ти се отрази толкова добре, колкото и на децата. Всички имаме нужда от време на време да оставим настрана проблемите и да се насладим на обикновените радости, които животът ни предлага. Така постигаме уравновесяване, от което всички се нуждаем.

— Децата те научиха на това, нали?

— Да — топло чувство смекчи чертите ѝ. Той се зачуди дали тя знаеше, че току-що бе показала дълбоката си привързаност.

— Децата много те обичат, Елиза — те отдавна не се придържаха към официалните обръщения. Уил не си спомняше кога за последен път се беше обърнал към нея с „мис Хол“. Смяташе я за член на семейството.

— И аз ги обичам.

Когато приближиха къщата, Уил забеляза, че по пътя приближава конник.

— Имаме посетител.

— Може би носи добри новини от Джон Рос от Вашингтон.

Конникът носеше новини от Вашингтон, но не бяха добри. На седемнадесети май Конгресът на Обединените щати беше ратифицирал фалшивия договор. Шест дни по-късно президентът Джаксън го беше подписал, като по този начин го провъзгласяваше за закон.

Немислимото се беше случило.

Същата вечер, след като децата си легнаха, Елиза седна в малкия салон да плете. За да успокои нервите си, тя бясно потракуваше с куките.

— Един глас — ядосваше се тя гласно. — Договорът е бил ратифициран само с един глас повече. Ако още един член на Конгреса беше гласувал против, тази ужасна пародия никога нямаше да се случи.

— Знам — Уил седеше прегърбен под товара на новините.

Елиза долови суровите нотки в гласа му и остави куките.

— Какво ще правите сега?

— Ще се противопоставим, разбира се.

— Как? Имам предвид: ще се биете ли така, както правят семинолите във Флорида? — беше чела разкази за схватките в блатата между американските войници и индианците. Мисълта, че Гордън Глен може да се превърне в бойно поле, я ужасяваше.

— Да се бием с какво? Не сме фермери. Нямаме други оръжия, освен ловните пушки срещу хищници.

— Тогава каква възможност остава?

— Имаме само една. Да удвоим усилията си във Вашингтон. Договорът фантом беше ратифициран само с един глас. Ако можем да намерим начин да го отменим, може би ще имаме по-голям шанс. Имаме две години да направим това, преди федералното правителство да наложи спазване условията на договора.

— Две години е... — Елиза беше прекъсната от глухо тупване на тежък предмет в стаята над главите им. Тя се усмихна и остави плетката. — Нещо ми подсказва, че Джони пак е паднал от леглото.

— Вече се случва почти всяка нощ.

— Така е — каза тя и стана от стола. — Ще отида да го вдигна.

Преди да направи и една крачка, от втория етаж се чу силен вик.

— Господарю Уил, господарю Уил, елате бързо! Нещо стана с мисис Виктория — беше Сали Мей, прислужницата, която зае мястото

на Фийби в домакинството и трябваше да се грижи за Виктория.

Уил и Елиза се втурнаха едновременно към вратата. Той я изпревари, защото дългите поли ѝ пречеха.

Когато стигна площадката на втория етаж, Елиза чу приглушения шум от раздиращата я кашлица. Затича се към отворената врата на господарската спалня. Поколеба се само за част от секундата, когато видя Уил да придържа съпругата си, която не спираше да кашля. Бързо прекоси стаята.

— Сега ще я спрем.

Виктория погледна нагоре. Черните ѝ очи бяха пълни със страх и молба за помощ.

— Тук съм. Ще се справиш — Елиза ѝ се усмихна окуражаващо.

— Пристъпите идват един след друг. Сами — той се суетеше край леглото. — Няма време да си поеме дъх.

— Ще намериш шише с лауданум в горното чекмедже на тоалетката, Уил. Донеси ми го.

Стори им се, че мина цяла вечност, преди кашлицата да утихне достатъчно, за да може Виктория да изпие лекарството. Елиза леко избърса лицето ѝ с влажна кърпа, за да я успокои, докато то подежда. Изтощението ѝ ускори ефекта му.

Уверила се веднъж, че пристъпите няма да се повторят, Елиза взе кърпичката от ръката ѝ. Понечи да я остави настрана, когато забеляза петната от кръв. Погледна към Уил, разтревожена повече от всякога.

— Какво е това?

Тя му кимна да мълчи и му подаде кърпичката.

— Ще ѝ донеса чиста.

В коридора отекнаха стъпки. След секунда Кип влезе в стаята, следван от Черната Каси. Той се загледа в майка си. Упоена от лауданума и изтощението, Виктория лежеше безжизнена и бледа като смъртта.

— Мамо — той пристъпи към леглото. Гласът му трепереше.

— Тя си почива, Кип — каза Елиза. Разкаж се, че го мислеше за суров човек. Не беше вярно, че единственото му познато чувство беше гневът.

Кип се обърна към баща си. Уил държеше изцапаната кърпичка в ръка, за да не я види Кип.

— Доведох Черната Каси възможно най-бързо — каза той.

— Добре си направил, Кип — Уил сложи ръка на рамото му, а кърпичката пусна в джоба си. — Майка ти ще се оправи.

— Аз ще се грижа за мисис Виктория. Не трябва да се тревожите за това, господарю Уил. Искате ли да ѝ сложа вендузи? Нося си нещата.

— Не — Елиза отговори вместо Уил. — Сега се нуждае от сън.

— Да — съгласи се той. — Утре премести нещата на мис Елиза в стаята на Темпъл, Каси — погледът му срещна този на Елиза. — Искам да бъдеш наблизо в случай, че Виктория има нужда от теб.

— Разбира се — кимна тя.

— Сега се върни в стаята си, Кип — каза Уил. — Тук не можеш да помогнеш повече.

Кип излезе с нежелание. Последва тишина, нарушавана само от движенията на Каси. Уил наблюдаваше как Елиза се грижеше за Виктория. Впечатли го вниманието и компетентността ѝ, особено след справедливото ѝ избухване по повод ратифицирането на договора. След малко Елиза стана от леглото и се приближи до него.

— Сега си почива — каза тихо. — Ела — направи му знак да я последва в коридора. Когато излязоха, тя спря — ще помогна на Каси за преместването на нещата ми. Ако започне да кашля пак, можеш да ѝ дадеш лауданум, но не повече от десет капки — предупреди го тя.

— Десет капки — повтори той. — Всички започнахме много да разчитаме на теб, Елиза.

— Надявам се да е така — думите му я накараха да се чувства неудобно.

За момент Уил се опита да си представи Гордън Глен без Елиза и къщата му се стори сива и нерадостна. Елиза беше се превърнала в нещо повече от лечителка и домакиня, беше станала като майка за децата му. Нещо повече, ако някога си заминеше, нямаше да липсва само на децата, а и на него също. Спомни си оживените им разговори край масата, задушевната обстановка, когато понякога вечер си говореха за децата или писмата, които му пишеше, когато не беше вкъщи — писма, пълни със смешни случки от плантацията.

— Чудя се дали преподобният Коул знае какво загуби, когато отказа да се ожениш за него, Елиза.

— За втори път днес се споменава името на преподобния Коул: най-напред Темпъл, а сега и ти. Не мога да разбера този внезапен

интерес към него.

— Може би и двамата разбираме колко сме щастливи, че остана тук, при нас. Радвам се, че остана, Елиза.

— Благодаря, но с нищо не съм заслужила благодарността ти.

— Аз не предлагам благодарност — погледът му беше достатъчно красноречив.

Страхувайки се, да не би да не е разбрала правилно думите му, Елиза не каза нищо. Той се върна в стаята при Виктория. Елиза имаше чувството, че сърцето ѝ щеше да се пръсне на милиони парчета. Каква глупост. Сърцата не се пръскат. Хората си въобразяват такива неща.

ГЛАВА 22

Темпъл разгъна синята рокля. Отчаяно се опитваше да забрави, че Острието много я харесваше. Вече две седмици отлагаше момента да му каже за бебето и решението си да си тръгне. Напоследък го виждаше изключително рядко. След ратифицирането на фалшивия договор Джон Рос заяви, че няма да го признаят. Острието постоянно отсъстваше, а когато си беше вкъщи, не можеше да намери удобен момент да му каже.

Решена да не отлага повече, тя си опаковаше нещата, преди той да се върне, така че, когато се прибере, да го постави пред свършен факт. Зад нея Фийби шумно подсмърчаше и това изопваше и без това опънатите ѝ нерви.

— Престани да хленчиш, Фийби. Колко пъти трябва да ти кажа, че няма да тръгнем, преди да са се върнали? Ще можеш да се видиш с Дю.

— Знам — задавяше се в плач тя.

— Държиш се така, сякаш няма да го видиш никога повече. Казах ти, че ще може да те посещава в Гордън Глен — ядосана, Темпъл сгъна роклята и я хвърли в куфара.

— Знам.

— Тогава престани да цивриш! Трябва ли да правиш положението по-тежко, отколкото е? — тя едва сдържаше собствените си сълзи, докато сгъваше друга рокля.

Изведнъж Темпъл замръзна. Инстинктивно усети присъствието на Острието, макар че не беше чула шум. Обърна се и го видя, застанал до вратата. Лицето му беше безизразно, погледът — смразяващ. Не можеше да си спомни последния път, когато го беше видяла да се усмихва. Беше погребал дълбоко в себе си усмивката. Тя се съмняваше дали въобще някога щеше да я покаже отново.

Той погледна към куфара.

— Заминаваш си — каза безучастно.

— Да — Темпъл затаи дъх в очакване на отговора му.

Острието пристъпи напред, но тя отстъпи назад. Очакваше да дръпне роклята от ръцете ѝ и да изпразни куфара, но той мина покрай нея и излезе на терасата.

Най-после осъзна, че няма да наруши мълчанието.

— Ще имам дете и искам да се роди в Гордън Глен.

— Кога... — той спря за момент, после продължи с равен глас.
— Кога мислиш да тръгнеш?

— Възможно най-скоро — гърлото ѝ така се беше свило, че думите едва излизаха от устата ѝ. След първоначалната изненада Острието се държеше така, сякаш не го интересувахе, че щяха да имат дете.

— Ще наредя да докарат каруцата за нещата ти и ще изпратя няколко работници от полето да натоварят куфарите ти — не я погледна дори преди да излезе от стаята. Докато тръгнаха, Темпъл не го видя повече.

Очакваше, че ще я посети в Гордън Глен. Ако не за да се заинтересува от бременността ѝ, то поне за да донесе новините за пристигането на федералните войски, командвани от генерал Уул. Президентът Джаксън ги беше изпратил да пазят реда. Но Острието не дойде.

Не дойде, за да осмее упоритите опити на Рос да получи нов отговор, според който щяха да отстъпят само земите на чероките, включени в границите на Джорджия.

Не дойде, за да донесе копие от заповед, изпратена от генерал Уул, в която той изискваше налагане спазването на оригиналния договор.

Единствените новини от Острието идваха от Фийби, която често се виждаше с Дю. Но те бяха оскъдни и съвсем недостатъчни. Според Дю Острието станал много избухлив и се гневял при най-малкия повод. Темпъл се измъчваше. Семейството я укоряваше за притеснението ѝ в нейното състояние. Не можеше да признае дори пред Елиза колко ѝ липсваше Острието и колко я болеше, че не дойде да я види.

В началото на януари, две седмици преди определената дата за раждането, Шавано Стюарт дойде в Гордън Глен да се сбогува. Щеше да отпътува с влак, пълен с емигранти, защитници на договора. Влакът щеше да отпътува след няколко дни към земите на запад, които им бяха

предоставили. Побърза да увери Темпъл, че Острието е останал да уреди някаква несвършена работа и да изчака раждането на детето. Преди да тръгне, Шавано я прегърна.

— Щастлив съм, че внукът ми ще се роди тук, в нашата обична земя, която е хранила чероките от незапомнени времена. Това е добре.

— Да — тя се разплака.

— Дано си добре, дъще моя — той ѝ стисна ръка, после си тръгна.

Острието стоеше пред магазина и наблюдаваше търговеца, който водеше три чистокръвни коня. Парите за тях бяха в джоба му. Беше успял да разпродаде добитъка. Сега Седемте дъба беше във владение на спечелилия в лотарията, освен ако новият собственик вече не я е продал. Във всеки случай плантацията повече не беше негов проблем. Не носеше отговорност за посевите, работниците, поддръжката. Някога бе искал пълна свобода — без дом, жена, семейство, но сега в душата му остана разяждаща празнота.

Извади пурата от джоба си, тази, която търговецът му беше дал като част от сделката. Той отхапа края, изплю го и я запали. Въртеше пурата в устата си, загледан в това, което беше останало от Нова Екота. Някога хората сочеха града с гордост. Сега столицата беше в развалини, както и всичко останало. Всички правителствени сгради пустееха и се рушаха.

Няколко войника се мотаеха пред военния щаб — квартира. Понататък се виждаше пушек от готварските печки, който се виеше мързеливо към зимното небе. Димът излизаше от малкия лагер на сънародниците му, които чакаха отпътуването на следващия влак на запад. Пиянски поздрав долетя до него в тишината.

Този ден градът изглеждаше почти безлюден. Преди десет дни обстановката беше съвсем различна. За момент имаше чувството, че Нова Екота възвръщаше предишния си блясък. Добре оформените улици бяха пълни с дилижанси, карети и каруци, много от тях теглени от покрити коне. Мъже в кожуси язدهа хубави коне. Смейци се жени и деца, придружавани от черните си слуги, се возеха в каретите. Негри караха каруците, натоварени с провизии, домакинска покъщнина и мебели, докато трети надзираваха многобройния добитък.

Същата сутрин Острието се сбогува с баща си и изпрати кервана от шестстотин чероки, емигриращи на запад. Сред тях можеха да бъдат той и... Темпъл. Мисълта го загложди и разпали отново болката. Стисна зъби ядосано, че тя все още приема преселването като предателство. Ван Бурен щеше да спечели президентските избори през март, но той беше човек на Джаксън. Рос нямаше да има по-голям успех при него, отколкото при Джаксън. Представителят на Конгреса Джон Куинси Адамс беше определил договора фантом като „вечен позор върху държавата“.

Острието отмести поглед и се огледа наоколо. Къде беше Дю, по дяволите? Работата му с търговеца беше приключила. Трябваше да тръгват.

Зад себе си чу шум. Погледна назад, все още с пурата в уста. Един чероки излизаше, олюлявайки се, от магазина. Стискаше в ръка бутилка уиски, а през рамо беше праметнал едно от одеялата, раздадени от правителството. Когато видя Острието, той спря, залюля се леко и се взря в стария белег на бузата му. На лицето му се изписа безкрайната му омраза и презрение. Острието го гледаше право в очите. Знаеше, че ако се обърне с гръб, щеше да получи нож в гърба.

Мъжът бавно наклони глава назад и се изплю в лицето му. Острието трепна, но не направи опит да се избърше. Чувстваше смесица от гняв и презрение към този нещастен, заблуден глупак, който беше предпочел уискито пред истината. Или може би осъждаше него, че се намеси в делата на народа? Кой от двамата беше истинския глупак?

Когато мъжът се отдалечи, Острието се избърса с опакото на ръкава си, после хвърли пурата. Защо остана тук? Защо не замина на запад с Шавано? Отговорът беше един — Темпъл.

Не беше я виждал от месеци. В началото след ратифицирането на договора заплахите за живота му ставаха все по-дръзки и той стоеше настрана от страх за нея. Пристигането на федералните войски сложи край на повечето от тях. След това не беше сигурен защо продължаваше да я отбягва. Изглеждаше най-разумно да изчака раждането, макар че може би го правеше от гордост. Може би искаше тя да дойде при него и да признае правотата му. Или се надяваше, че ще я забрави, но времето не му даде никакъв лек за болката.

Дали тя си спомняше, че неговите познанства и влияние запазиха Гордън Глен извън територията? Знаеше ли, че трябва да му благодари за покрива над главата си? Имаше ли значение за нея?

— Господарю Острие! — Дю зави покрай магазина. Очите му светеха необичайно.

— Къде беше? — сопна се Острието. Не беше в настроение да слуша новините, които Дю вероятно е събрал от слугата на търговеца. Той се запъти бързо към мястото, където бяха завързани конете им. — Чакам вече десет минути.

— Господарю, почакай — Дю го хвана за ръката. — Старият Като току-що ми каза, че бебето е дошло. Имаш син, господарю.

Тишина. После той бавно се обърна.

— Син! Сигурен ли си?

— Да, сър.

— Темпъл?

— Тя е добре, сър. Добре е.

Острието го бутна напред.

— Да вървим.

Скочи от седлото и подкара коня, преди Дю да развърже своя. Острието не го изчака. Препусна бързо през града.

Виктория легеше на една страна и гледаше с възхищение малкото същество, настанено до нея. С върха на показалеца си докосваше юмручето му.

— Красив е, нали?

— Да — Елиза стоеше до леглото.

— Толкова е голям, а е само на три дни — нежно погали черния мъх на главичката му. — Хубаво е отново да има бебе в къщата — тя сподави кашлицата си.

— Дай да го взема — Елиза го взе на ръце и го вдигна. — Мисля, че мама ще иска да ѝ го върнем.

— Коя майка? — попита Уил. — Момчето има три. Четири, ако броим Ксандра.

— Поне никой не може да каже, че няма да се грижат добре за него.

— Татко, ти ще го разглезиш толкова, колкото и те — обади се Темпъл от вратата.

— Темпъл — Елиза се обърна изненадана. — Не трябва да ставаш от леглото.

— Не мога да стоя там вечно. Особено ако искам да прекарвам повече време със сина си. Всеки път, когато си затворя очите, някой ми го отнема.

— Майка ти искаше да го види — Елиза ѝ го подаде.

— Знам.

— Мисис Темпъл! — Фийби се втурна в стаята, но като видя, че Темпъл държи детето, спря и снижи глас. — Господарят Острието е тук.

— Тук? — промълви тя.

— Да, мадам. Навън е. Искан да види бебето.

— Да, разбира се — тя се засмя. — Кажу му да влезе.

— Той... — Фийби се колебаеше. В очите ѝ се четеше съжаление. — Той не иска да влезе. Искан аз да изнеса... бебето навън.

Темпъл я гледаше неспособна да каже и една дума.

— Разбира се — промълви най-после тя и загърна по-добре в одеялото спящото бебе. — Навън е студено. Гледай да е завит добре — тя го подаде на Фийби.

Когато Фийби излезе, Темпъл загърна шала около раменете си и отиде до вратата на балкона.

— Темпъл, не трябва да излизаш! — възрази Елиза.

— Искан да го видя — каза, без да се обръща Темпъл и излезе.

Конят пръхтеше и нетърпеливо риеше с крак. Цялото внимание на Острието беше насочено към вратата. Когато Фийби излезе с малък вързоп в ръце, той несъзнателно се изправи напред. Всеки мускул беше в напрегнато очакване.

— Това е вашият син, господарю Острие — тя вдигна вързопан нагоре, за да може да го види.

Обхванан го странно чувство за страхопочитание. Взе несръчно вързопан от нея. Усети как малкото телце се гърчи под одеялото. Беше толкова крехко, че не знаеше какво да прави с него, как да го държи. Най-после го нагласи удобно и повдигна края на одеялото.

Гърлото му се стегна, когато видя мъничкото лице и мигащите учудени очи, които го гледаха. Детето загука нещо и размахна юмручета

във въздуха. Заля го ново, непознато чувство. Очите му се насълзиха.

— Мисис Темпъл го кръсти Елиджа Уилям Стюарт — каза Фийби.

— Елиджа — Острието хвана едното юмруче с двата си пръста. Малките пръстчета се опитаха да хванат пръста му. — Елиджа.

— Господарю Острие — тихо измърмори Дю. Тонът му подсказваше, че имаше нещо или някой, когото трябваше да види.

Острието веднага почувства, че го наблюдават. Без колебание погледна към балкона на втория етаж. Темпъл гледаше надолу. Черната ѝ коса се спускаше свободно по раменете, над бялата си нощница беше наметнала шал. Никога не му беше изглеждала по-красива. Беше застанала неподвижна като статуя. Стори му се, че протяга ръка към него.

Тогава се показва и Елиза и развали магията. Той погледна надолу към сина си, детето, с което му беше дала живота доказателство за любовта им. Нежно погали ръчичката, която държеше здраво пръста му.

— Тя ли те научи да се държиш така здраво, Елиджа? Трябва да се научиш и да пускаш — конят му вдигна глава и се размърда нетърпеливо. — Да вървим — подаде с нежелание бебето на Фийби.

Скоро се отдалечи от къщата, без да се обърне назад. Чу Дю да язди до него.

— Хубаво момче — каза той.

— Няма да доживея да го видя пораснал.

Дю се натъжи. Една сълза се търкулна по бузата му. Нищо друго не можеше да направи, за да облекчи мъката на господаря си.

Темпъл го наблюдаваше как се отдалечава. Душата ѝ плачеше. Почувства ръката на Елиза на рамото си, но това не я успокои.

— Той... той изглежда по-слаб — Темпъл си спомни как я бе хипнотизирал с поглед. Разрида се. Разбра, че още го обичаше.

— Хайде да влизаме, Темпъл — подкани я Елиза. — Той си замина.

ГЛАВА 23

„Широко е разпространено мнението, че е невъзможно индианците да се цивилизоват в този смисъл, който ние влагаме в думата. Но има един забележителен пример, който, изглежда, дава убедителен отговор на скептицизма по този въпрос. Цял индиански народ изостави езическите обичаи на предците си, прие християнската религия, чете книги, отпечатани на собствения му език, подчинява се на старейшините си, строи къщи и храмове, изхранва се със земеделие и ражда способни мъже, които да го управляват и на които той доброволно се подчинява. Не са ли тези най-великите принципи на цивилизацията? И когато им отнемаш всичко — религия, социално положение, — то е не защото не могат да бъдат цивилизовани, а защото пасмина от псевдоцивилизовани същества, които са по-силни, искат владенията им!“

Джордж
Уфедърстонхоу

Хиваси 10 май 1838

В пълно парадно облекло, лейтенант Джед Пармли стоеше пред около шестдесет индиански вождове, които бяха повикани от генерал Уинфийлд Скот, новия командващ офицер на федералните войски. Джед вече не беше онзи невинен младеж — идеалист, току-що завършил Уест Пойнт. Последните четири години беше прекарал в блатата на Флорида, където се биеше със семинолите. През тези

години бе загубил много от илюзиите си, сред които и илюзията за величието на битката.

Той беше се бил, но беше живял, докато другите около него умираха. Вече не се питаше защо става така. Сега лейтенант Джед Пармли беше професионален войник, ветеран, който се биеше, защото на това го бяха научили. Беше предан на униформата, която носеше, макар че невинаги се гордееше с това.

От субтропичното слънце лицето му беше добило бронзов загар, а мустаците му бяха изсветлели, както и тъмнорусата му коса. Вече гледаше на света от позицията на човек, който е преживял много. Чувстваше се стар, толкова стар, колкото и някои от индианците срещу него. Наблюдаваше каменните им лица, докато чакаха генерал Скот да прочете прокламацията си към тях.

— Чероки! Президентът на Обединените щати ме изпрати заедно със силна армия да ви накарам, подчинявайки се на договора от 1835, да се присъедините към тази част от хората си, които вече се установиха и живеят добре от другата страна на Мисисипи — Скот говореше с твърд, но любезен тон.

Джед погледна косо към командира си. Погледът му се спря на шапката му, украсена с перо, а после на обшитата със златна сърма униформа и излъсканата сабя.

Прекомерната слабост на генерала към военната показност беше добре известна. Хората му го наричаха Старата Дама, но те знаеха, че с него шега не бива. Генералът впечатляваше с внушителния си ръст — шест стъпки и четири инча. На него беше възложено командването на военния поход срещу семинолите.

Миналия месец Джед пристигна във Вашингтон, за да приеме новото си назначение — адютант на генерал Уинфийлд Скот. Сесилия сияеше от радост. Отново започнаха да кроят планове за сватбата си, която отлагаха два пъти — първия, когато го изпратиха във Флорида, а втория — заради получени в битка рани. Но докато Сесилия и майка ѝ пристигнат във Вашингтон, генерал Скот беше определен да командва военните операции по преселването на чероките. Щяха да напуснат града след няколко дни. Сватбата беше отложена отново.

— Пълната луна на май вече се нащърбява — заяви Скот. — И докато тя стане като сърп, всеки чероки — мъж, жена, дете трябва да бъде на път към далечния запад.

Договорът беше определил последния срок — двадесет и трети май 1838. До тази дата всички чероки трябваше да са на път. Бяха пристигнали в генералната щаб — квартира преди два дни, но Джед не виждаше никакви признаци, че чероките се готвят да напуснат. Напротив, повечето индианци работеха на полето, сякаш бяха напълно сигурни, че ще бъдат там наесен, за да приберат реколтата.

— Желанието на всеки от нас е да изпълним дълга си с ваша помощ. Но ако се съпротивлявате, ще ни принудите да използваме оръжие. Не дай Боже! Или ако избягате в планините и горите, ще трябва да ви преследваме.

Тишина. Джед огледа тълпата, опитвайки се да прецени реакцията им и да предвиди какво можеше да очаква. Някъде зърна познато лице и се опита да го намери отново. Ето, този мъж отзад, който беше по-висок от останалите. Уил Гордън.

Джед изведнъж осъзна колко трудно му беше да не мисли за нея, да не си спомня, че беше тук. Мисълта, че можеше да я види отново, не го оставяше. Темпъл. Образът ѝ изплува пред него. Красивото ѝ лице му изглеждаше толкова реално, колкото беше последния път, когато я видя.

— Аз съм стар войник — каза петдесет и шест годишния генерал в заключение — и съм присъствал на много убийства. Спестете ми, умолявам ви, ужаса да стана свидетел на избиването на чероките.

Няколко минути след това предупреждението на генерала ехтеше в ушите му. Джед настръхна при мисълта какво можеше да означава това за Темпъл и семейството ѝ. След като генералът свърши, Джед използва възможността да потърси Уил Гордън. Не беше се променил много за последните шест години. Лицето му беше без бръчки, само тъгата в очите му беше по-лесно забележима. Въпреки леко посивялата му коса на слепоочията, той изглеждаше в разцвета на силите си.

Когато Джед го извика по име, Уил Гордън се обърна и се намръщи.

— Да?

— Не знам дали ме помните, но се срещнахме преди няколко години във Вашингтон. Пейтън Флечър е мой кръстник. Аз съм...

В очите му видя, че го позна.

— Лейтенант... Пармли, нали?

— Да. Радвам се да ви видя отново, сър. Предпочитах само да се срещнем при други обстоятелства.

— И двамата го предпочитаме — съгласи се Уил Гордън. Лицето му помръкна отново.

— Вашата дъщеря... Надявам се, че е добре.

— Темпъл? Да, в добро здраве е — Той се усмихна гордо. — Миналата година ме дари с внук.

— Поздравления — Джед се опитваше да скрие завистта и ревността, които го обхванаха. Вече съжаляваше, че му се обади. — Знам, че искате да тръгвате.

— Да, чака ме дълъг път.

— Моля ви, предайте поздравите ми на семейството си. Надявам се следващия път да се срещнем като приятели — той се поколеба, после добави: — Генерал Скот изрази съвсем ясно отношението на войската. Ние изпълняваме заповеди. Всеки опит за съпротива ще има трагични последици.

— Как можем да се съпротивляваме, лейтенант? Вече предадохме ловджийските си пушки, а лъковете, стрелите и томаховките отдавна сме оставили. Ние нямаме оръжие. Разчитаме на милосърдието ви — тъгата в очите му беше покъртителна. — Но вие трябва да разберете — тази земя е наша и ние никога няма доброволно да напуснем домовете си. Ще го направите ли?

Този въпрос преследваше Джед дни наред.

ГЛАВА 24

Гордън Глен 26 май 1838

Елиза хвърли поглед към масата, за да се увери, че всичко беше наред, и излезе от трапезарията. Видя Темпъл да слиза по стълбите. Беше ходила да занесе обяда на майка си.

— Яде ли нещо днес? — попита Елиза.

Темпъл тръсна глава.

— Изпи всичкия борш.

Елиза въздъхна. Това не беше достатъчно да крепи силите ѝ.

— Баща ти върна ли се вече?

— Мисля, че е в библиотеката.

— Ще му кажа, че обедът е готов. Ще кажеш ли на останалите?

Без да дочака отговора, тя се запъти натам. Почука и спря до отворената врата. Уил стоеше до единия от прозорците с гръб към вратата. Явно се беше замислил за нещо, защото не чу чукането ѝ. Елиза влезе вътре.

Навън слънцето печеше силно и пърлеше тревата, и без това изгоряла заради оскъдните дъждове. Падане на метеорити, слънчево затъмнение, необичайно сурова зима — Елиза се надяваше, че това не беше признак за сухо лято.

— Обедът е готов — каза тя.

Уил се обърна към нея. Изражението му беше разтревожено и замислено. Елиза веднага долови, че не времето го притесняваше.

— Заради чакането е, нали? Крайният срок мина и все още нищо не се е случило.

— Познаваш ме много добре, нали?

Тя му напомни с усмивка:

— Джон Рос е все още във Вашингтон. Може би ще успее да поднови преговорите по договора или да го отмени и ще ни уведоми.

— Може би. Знам, че продължава борбата.

— А всички ние сме с него — не всички, помисли си Елиза. Острието не беше. Няколко пъти беше идвал в Гордън Глен да види

сина си. Доколкото знаеше, не бяха разменили и една дума с Темпъл. Тя отказваше да говори за него. — Човешкият дух може да изтърпи много, когато знае, че не е сам.

— Никой не знае това по-добре от мен.

— Семейството е в трапезарията.

— Тогава по-добре да вървим.

Когато Лиджи, вече на година и половина, видя Уил да влиза в трапезарията, се изправи в скута на Ксандра и протегна ръце към него, за да го вземе.

— Дяда, дяда — извика той радостно.

— Ето го моето момче — Той го взе на ръце. — Днес с нас ли ще обядва?

— Много искаше да бъде с нас — Темпъл се усмихна. — И Ксандра се съгласи да се грижи за него.

— Лиджи ще бъде добро момче с леля Ксандра, нали? — изгука Ксандра и го дръпна за крака. Червената ѝ блуза се разтвори леко и разкри наедрелите ѝ гърди. Петнадесетгодишното момиче имаше фигура на истинска жена.

— Добро момче — повтори Лиджи сериозно.

Уил се засмя и го върна на Ксандра.

Триетажната тухлена къща се издигаше на върха на хълма, сякаш беше построена от червената глинеста пръст под нея. Джед спря коня си, за да се полюбува на внушителната постройка за момент.

— Дявол да го вземе — промърмори единият от войниците му. — Това сигурно принадлежи на едно от тези богати индиански копелета.

На Джед също му се искаше да псува, и то от момента, в който Скот го изпрати в Трети район, за да вземе участие в арестуването на чероките, които не бяха заминали.

Тази масова акция обхващаше цялата земя на чероките. Взводове от войници от всеки военен пост бяха изпратени да арестуват веднага всички индианци, които намерят.

Сутринта видя как отвеждат мъжете от полето, а жените и децата изкарват от къщите. Плаchoвете, писъците, молбите да им разрешат да

вземат някои най-необходими неща — той никога нямаше да ги забрави.

Заповеди! Джед изръмжа през зъби:

— Обгради къщата.

Лъскавите байонети блестяха на слънцето, когато взводът се втурна мълчаливо напред. Джед препусна след тях и спря пред верандата. При мисълта за възпитаните и любезни обитатели на къщата, стомахът му се сви на топка. Независимо от човешчината, с която те можеха да се опитат да изпълнят задачата, тя си оставаше нечовешка.

Сержантът приближи предния вход и погледна Джед, за да получи заповед да влезе. Лейтенантът преглътна с мъка и кимна.

— Нед Рейн Крау вярва, че войниците са тук, за да ни защитят от джорджиянците — Кип пое купата от Темпъл и си сипа пълна чиния с качамак.

— Аз... — Елиза вдигна глава и видя човек през прозореца. — Кой е този?

В същия момент предната и задната врата се отвориха и в коридора се чу шум от тичащи крака. Уил се надигна от стола си. В този момент няколко войника се втурнаха в трапезарията. Пушките им бяха насочени заплашително напред. Черната Каси изпищя и изпусна купата от ръцете си. Тя се разби на пода. Храна и счупени парчета се разлетяха във всички посоки. Лиджи се разрева.

— Какво става? Какво искате? — Уил застана пред войниците. Острите им щитове сочеха в гърдите му.

Един офицер влезе в стаята и спря изведнъж. Темпъл го гледаше и не вярваше на очите си. Беше Джед Пармли, младият лейтенант, с когото се запозна във Вашингтон. Баща ѝ беше споменал, че го видял.

Сега той беше тук. Не беше същият Джед Пармли, когото си спомняше. Промяната не беше само в русите мустаци и дългите бакенбарди. Невинното изражение на младежа беше изчезнало от лицето му. Вече не беше онзи галантен офицер. Имаше закоравелия поглед на истински войник. Но не напълно, помисли си тя, когато съзря искрица дълбоко съжаление в очите му, преди да се обърне към баща ѝ.

— Съжалявам, сър, но вие и вашето семейство сте длъжни да дойдете с нас. Моля, не се опитвайте да се съпротивлявате или да

бягате. Оградили сме къщата. Ще бъде безсмислено.

— Къде ще ни водите? — Уил придърпа Джони към себе си.

— Имаме заповед да заведем всички чероки във форта, откъдето ще отпътуват за новите си домове на запад — обяснението му беше последвано от виковете на Лиджи, който протегна пълничките си ръце към Темпъл.

Когато тя пристъпи напред, един войник се размърда. Темпъл спря и погледна Джед възмутено.

— Може ли да взема сина си?

Той се поколеба за момент, после кимна в знак на съгласие. Тя взе детето от сестра си и се опита да го успокои. Приглушени стъпки се чуваха от втория етаж.

— Съпругата ми е горе. Тя е много болна, за да пътува — възрази Уил.

— Надяваме се да не е така, мистър Гордън — отговори Джед Пармли. — Предпочитаме да не разделяме семействата. Обаче ако не може да тръгне с вас, тогава ще остане тук, докато не се уреди подходящ превоз. Ще оставя един човек да се грижи за нея. Всички останали ще трябва да тръгнете с мен... сега.

— Не говорите сериозно! — извика Елиза безпомощно.

— Напротив, мадам.

— Трябва ни време да опаковаме... — започна Уил.

— Сър, вие имате време и предпочетохте да не се възползвате от него. Генералът ви посъветва да дойдете на определените места със семействата и багажа си. Предупреди ви да не чакате идването на войниците — гласът му трепереше от гняв и раздразнение. — Този ден дойде. Вече нищо не можете да направите... и аз също — той смотолевил последните думи. — Имате пет минути да съберете каквото можете, но децата ще останат тук под стража. Колкото до съпругата ви, ще бъде неблагоприятно да я оставите. Ако имате каруца и коне, ще наредя да я докарат. Но повече от това не мога да направя.

— В такъв случай нямаме избор — отговори Уил рязко.

— Има ли някой друг в къщата, освен съпругата ви?

— Слугите ми.

— А вашият съпруг, мисис Стюарт? — той погледна към Темпъл.
— Къде е той?

Тя притисна по-силно разплаканото дете.

— Не знам.

— Не живее ли с вас?

— Не.

Той задържа погледа ѝ още един миг, после се обърна.

— Сержант, след пет минути ги искам всички навън.

— Разбрано, сър.

Петте минути се проточиха до петнадесет. Трябваше да успокоят почти истеричната Виктория и да я заведат долу. Войниците се забавиха, докато претърсват всеки ъгъл и ниша в голямата къща и да изкарат изплашените слуги от скривалищата им.

Най-после семейството се събра отвън. Отнякъде се появиха двама мърляви бели мъже, които се опитаха да убедят Уил да им продаде на безценица къщата, добитъка, реколтата, машините и робите, които работеха на полето. Уил отхвърли предложението, защото не искаше да се остави да го мамат. В този момент Айк, ковачът, приближи запъхтян откъм конюшната.

— Господарю Уил, няколко бели мъже вземат конете. Опитах се да ги спра, но те ме събориха — кръв течеше от раната на челото му.

Като чу това, Елиза се обърна към офицера.

— Няма ли да направите нещо?

— Не — Джед се качи на коня си. Добре знаеше, че не може нищо да направи. Дори ако успееше да вземе конете от тези крадци, щяха да дойдат други, а той не можеше да отдели хора, за да пазят имуществото им.

Отново и отново се опитваше да успокои съвестта си, че не трябва да се обвинява за това, което ставаше. Той само изпълняваше заповеди. Но когато хората му поведоха семейство Гордън и слугите им, Джед не намираше смелост да погледне Темпъл в очите. Защо точно той трябваше да я арестува?

ГЛАВА 25

Острието бавно водеше коня си към портата на лагера. Оградата беше направена от разцепени дънери, заострени в единия край и забити в земята. Зад нея се чуваше приглушеният шепот на множеството, затворено вътре. Този лагер не се различаваше много от предишните три военни постове, където беше потърсил Темпъл и сина си.

Преди една седмица беше видял патрулите, които бродеха из страната и събираха чероките от домовете им, нивите, станове, а после ги караха като говеда към фортите, мушкаха непокорните с байонетите си или ги биеха с камшици. Бе отишъл незабавно до най-близкия пост. Обясни, че е защитник на договора и получи разрешение да потърси семейството си.

Когато стигна до портала, пазачът провери разрешителното му и го пусна вътре. Докато яздеше към щаб — квартирата на командващия офицер, Острието огледа кошарите, високи шестнадесет стъпки, където държаха пленените чероки.

Слезе пред канцеларията и подаде юздите на Дю.

— Чакай ме тук.

Влезе в сградата и мина по коридора. Обутите му в мокасини крака не вдигаха почти никакъв шум. Сержантът до бюрото вдигна глава изненадан, когато фигурата му спря слънчевия поток, идващ от вратата на стаята.

— Идвате да се предадете ли? — сержантът огледа облеклото му — мокасини, кожени панталони, ловджийска риза и червена кърпа на главата. Накрая погледът му се спря на белега.

— Търся жена си и сина си — Острието му показва пропуска си. — Били са арестувани преди десетина дни. Името е Стюарт.

— Имената не помагат много тук. Повечето от тях няма да кажат кои са. За Бога, ние не знаем кого сме задържали.

— Какво искате, лейтенант? — Темпъл стоеше пред него, а черните ѝ очи святкаха от възмущение и недоверие. Синята ѝ рокля беше изцапана, подгъвът — скъсан и оплескан с кал при преминаването на реките.

Джед се опита да не си спомня колко различно изглеждаше само преди две седмици.

Пот избиваше по шията му и под яката на униформата. Слънцето прежуряше безмилостно. Той погледна към дългата редица от дървени кошари, препълнени с пленници. Само някои от тях, като семейство Гордън, имаха заслон, който ги пазеше от силното слънце. Почувства погледа ѝ върху себе си. Не само топлината беше причина да се поти.

— Разреших на баща ти да се върне вкъщи и да натовари останалия багаж — макар че Джед се съмняваше, че беше останало много след грабежите и плякосването, което още продължаваше. — Той взе каруцата и Айк, слугата. Предполагам, че ще минат два-три дни, преди да се върне.

— И вие сте притеснен, че няма да се върне — каза тя язвително. — Не е нужно. Имате цялото му семейство за заложници.

— Знам, че ще се върне — увери я Джед. Тонът ѝ го огорчи, макар че не можеше да я вини. — Просто исках да ви известя за заминаването му и да попитам има ли нещо друго, с което мога да ви помогна — всичко, което е във възможностите ми.

Тя се усмихна на предложението, но изражението ѝ си оставаше саркастично. Чертите ѝ се смекчиха, като видя сина си да припка към нея, захапал парче невтасал хляб. Когато отново погледна Джед, предишната ѝ враждебност беше изчезнала, в очите ѝ се четеше загриженост и мълчалива молба.

— Можете ли да ни дадете по-хубава храна?

Храната, която им даваха, беше обикновена — затворническа храна — осолено свинско месо и брашно. Джед знаеше, че беше съвсем различна от храната на чероките — зеленчуци, говеждо и пресни плодове.

— Няма никакви други запаси — започна той неохотно.

— Тогава позволете на някои от нас да потърсят в гората боровинки, див лук или нещо друго — това не беше нито молба, нито искане, а нещо средно.

Джед се поколеба. Осъзнаваше риска: някой можеше да се опита да избяга.

— Мисля, че мога да го уредя.

На своя отговорност разреши на шест жени, включително и Темпъл, да отидат в гората. Като предпазна мярка нареди на двама войници да ги придружават. В последната минута се присъедини и той, като вървеше близо до Темпъл.

В гората полъхваше съвсем лек ветрец, но поне не вонеше като в лагера. Дърветата пазеха сянка от безмилостното слънце. Наоколо се виждаха последиците от сушата, която обхващаше цялата страна. Земята беше спечена и твърда, потоците пресъхнаха, листата увяхваха на дърветата, горските плодове бяха дребни.

Джед погледна Темпъл, която се опитваше да достигне клонче с маслини, скрито навътре в храста. Той се чудеше колко дълго щеше да продължи сушата. Вече получаваха съобщения за пресъхнали потоци, за падналото ниво на реките, което правеше плаването, рисковано. Група от осемстотин чероки беше тръгнала в началото на месеца, натоварена на малка флотилия, която се състоеше от параходче и шест лодки. Още една група трябваше да тръгне в близките дни. Ако не завалеше скоро, щеше да се наложи да преустановят транспортирането на петнадесет хиляди чероки по вода до новите им домове на запад.

Пръстите ѝ хванаха мекия плод и го дръпнаха. Когато отдръпваше ръката си, един остър трън я одраска. Веднага потече кръв. Тя я попи с края на роклята си. Джед извади чиста кърпичка от джоба си.

— Може ли? — той взе ръката ѝ и притисна кърпичката към раната. Наблюдаваше как кръвта попиваше и остави червено петно, което се увеличаваше. Усещаше допира на топлата ѝ ръка и близостта на тялото ѝ. Когато вдигна очи, срещна погледа ѝ.

— Изцапахте си кърпичката — каза тя.

— Няма значение — той нежно я обви около ръката ѝ и направи импровизирана превръзка. Не искаше този миг на физически контакт да свърши толкова скоро.

— Не съм забравил времето, което прекарахме заедно във Вашингтон. Спомням си, че те научих да танцуваш валс първата вечер, когато се срещнахме — той все още я виждаше в мислите си такава,

каквато я видя вечерта на запознанството им. Беше облечена в бяла рокля със златни нишки.

— Да — тя се усмихна леко, сякаш си спомняше същата вечер, после помръкна. — Това беше доста отдавна! Много неща се случиха оттогава... Много неща се промениха.

Необяснимо защо Джед реши, че имаше предвид съпруга си. Натъжи се.

— Темпъл, извинявай, мисис Стюарт, ако искаш, бих могъл да направя справка в някои от другите лагери дали съпругът ти е задържан в някой от тях.

Такава задача нямаше да бъде лесна. С малки изключения повечето чероки отказваха да кажат имената си. Това упорство затрудняваше войската да събере членовете на едно семейство, които са арестувани поотделно и заведени в различни лагери.

Най-напред Темпъл се зарадва на предложението, после помръкна.

— Не.

Джед се намръщи.

— Какво се случи? Изостави ли те?

— Аз го напуснах.

Думите кънтяха в ушите му. Тя беше свободна жена. За първи път се осмеляваше да се надява, че има шанс.

— Темпъл... — започна той, но веднага спря. Отново се хващаше, че използва малкото ѝ име, и се засмя. — Изглежда не мога да мисля за теб по друг начин. Темпъл, искам да знаеш, че много съжалявам за всичко, което се случи през последните две седмици и че се разкайвам за участието си. Имаш пълно право да...

— Не мога да те обвинявам за това, което се случи. Ако по-рано се държах нелюбезно, то беше заради... условията, в които се намираме сега.

— Но нали аз ви докарах тук — той мразеше ролята си в този „театър“.

— Тези, които подписаха фалшивия договор, ни доведоха тук. Твоята роля е несъществена в сравнение с тяхната — тя се обърна. — Ако не възразяваш, предпочитам да не говоря за това.

Тя взе кошницата с набраните плодове и понечи да тръгне. Джед инстинктивно протегна ръка, за да я спре. Не искаше да я остави да

избяга, както преди няколко години.

— Темпъл...

Хвана я за ръката. В момента, в който усети гъвкавата ѝ плът под пръстите си, забрави какво искаше да каже. Нищо нямаше значение, освен приятното усещане от допира на ръката му до нейната. Тя не се възпротиви. Окуражен, той застана зад нея, хвана двете ѝ ръце и ги потърка нежно. Цялата любов, която си мислеше, че е изкоренил от сърцето си, се върна отново, по-силна от всякога.

— Не мислех, че е възможно да станеш още по-красива. Сега виждам, че съм се лъгал — каза той дрезгаво.

Темпъл си спомни, че някога бе влюбен в нея. Дали все още я обичаше? Тя копнееше да бъде милвана и обичана! През последните две години се чувстваше толкова самотна. Беше започнала да си мисли, че това никога нямаше да се промени. Сега той ѝ предлагаше топлина, загриженост и привличане, обещание за любов и задоволство — всички неща, които ѝ липсваха. Трябваше само да се обърне. Изкушаваше се, изкушаваше се от приятните спомени за по-щастливо време, когато се усмихваше и танцуваше с този мъж. Тогава имаше надежда за бъдещето. Искаше да улови това време, да се притисне към него и някак си да отблъсне грозното настояще. Отчаяно искаше да го направи, но не се обърна. Нещо я спираше. Все пак се остави той да я обърне. Гледаше втренчено устните му и русите мустаци. Той бавно наведе глава към нея. Един глас в нея крещеше „НЕ!“, но тя не помръдна.

— Лейтенант Пармли! — долетя нечий глас. Джед се изправи и бързо дръпна ръцете си. Единият от пазачите приближи тичешком.

— Една от индианките изчезна, сър.

— Какво искаш да кажеш? — сопна се Джед.

— Изчезна — адамовата ябълка на войника подскачаше. — Мисля, че е избягала, сър.

— От колко време я няма?

— Отскоро, сър. В един момент вадеше корени до едно дърво, в следващия вече я нямаше.

— Върви да я намериш — заповяда той рязко. — Ние ще съберем останалите жени на път за лагера. Кажи на другите пазачи, че е забранено в бъдеще излизането на затворници.

— Да, сър.

ГЛАВА 26

Придружаван от един пазач, Острието обикаляше кошарите и разглеждаше обитателите им. Дю вървеше зад него. След двете седмици, прекарани в обхождане на лагер след лагер, бяха свикнали с миризмата на хиляда души, събрани на едно място. Острието вече не обръщаше внимание на враждебните погледи и заплахи от тези, които разпознаха в него един от предателите.

Това, което го правеше изгнаник сред народа му, му даваше свободата да търси безпрепятствено семейството си. Пропускът в джоба му го пазеше от патрулите, които обикаляха страната и му даваше достъп до лагерите. Темпъл трябваше да бъде в един от тях.

Докато се придвижваше към следващата кошара, съзря нещо синьо на известно разстояние пред себе си. Беше същия цвят синьо като роклята на Темпъл. Вгледа се по-внимателно. Нямаше съмнение, беше тя.

— Ето я — каза той на Дю. Порази го раздърпаният ѝ вид — изцапаната и скъсана рокля, мръсната коса и превързаната ръка. Изглеждаше уморена и отслабнала. Господи, колко я обичаше! Болката го прониза толкова силно, че коленете му се подгънаха. Тръгна към нея, без да обръща внимание на офицера, който я придружаваше.

Темпъл се спъна. Джед я хвана за ръката, за да не падне. Забеляза необичайната бледост на лицето ѝ и втренчения ѝ поглед към някакъв предмет пред тях. Той също погледна намръщено нататък. Един чероки вървеше срещу тях, следван от негър и един от пазачите. Когато индианецът дойде наблизо, Джед видя ясните му сини очи и белега на бузата. Съпругът ѝ, когото ѝ беше предложил да издирва само преди няколко минути.

— Здравей, Темпъл — Острието поздрави съвсем нехайно и спря.

— Откъде разбра, че сме тук?

— Не знаех. Един от чернокожите ви работници казал на Дю, че войниците отвели теб и останалите. Ходих от лагер на лагер.

— Фийби с вас ли е, мис Темпъл? — попита Дю обнадеждено.

— Да.

— Добре ли е?

— Да — Темпъл продължаваше да гледа съпруга си. — Какво ще правиш сега?

— Ще остана тук... с вас.

Джед настръхна.

— Това няма да решите вие, мистър Стюарт — увери го той.

Острието за първи път го удостои с поглед.

— Пармли, нали? — спомни си той.

— Да.

— Защо искаш да останеш? — попита Темпъл.

— За да пътуваме заедно на запад — в джоба му имаше писмо, което носеше със себе си повече от година. Възнамеряваше да ѝ го покаже всеки път, когато я видеше. В него баща му описваше гористите планини, чистите искрящи потоци и плодородните равнини на новата им страна.

Тя трябваше да разбере, че преселването беше неизбежно сега. Повече не можеше да се държи за изгубеното минало. Може би най-после щеше да разбере, че не беше негова вината за това, че хората им бяха затворени в кошари като животни, обирани и унижавани. Може би сега щеше да прозре истината — че истинската вина е на Джон Рос, който им даваше напразна надежда и ги убеждаваше да не признават друго мнение. Може би сега всеки щеше да го разбере и нямаше да го смята за престъпник.

— Лиджи ще се радва да те види — каза тя.

А тя беше ли радостна? Острието не можеше да каже. Лицето ѝ беше безизразно. Почувства, че в гърдите му се надига раздражение или може би разочарование. Търпението не беше сред положителните му качества.

— Значи ти искаш той да остане? — Джед погледна Темпъл с объркване и недоверие.

— Той може да остане или да замине, както желае — отговори Темпъл.

За момент Острието изпита силно желание да я прегърне и да стопи с целувки тази студенина. Жената под горния слой лед съвсем не беше безразлична към него и той го знаеше. Но не, щеше да чака.

Познаваше тази нейна гордост. Нямахте да му бъде благодарна, ако действията прибързано.

— Имаме два коня и муле, натоварено с багаж. С ваше позволение, лейтенант, ще отида да взема нещата си.

— Разрешавам — това беше единственият отговор.

Двадесет минути по-късно, превити под товара на багажа, Острието и Дю влязоха в дървената кошара. Дю не бе успял дори да остави нещата на земята, когато Фийби му се хвърли на врата, разплакана, Обсипа го с целувки, като не спираше да шепне името му.

Острието не бе получил такова посрещане, но той не го и очакваше. Остави багажа на земята, обхвана с поглед заграденото място, като не пропусна подробностите. Темпъл стоеше до кола в средата, който крепеше грубо направения покрив над половината кошара. В отдалечения край лежеше майка ѝ на дюшек от перушина. Освен това „легло“ имаше и няколко одеяла. Ксандра беше клекнала до нея с ветрило в ръка. Малкият Джони стоеше облегнат до стената и го гледаше. Очите му бяха хлътнали, а лицето — бледо. До него седеше Кип, който не скриваше омразата си към него. Черната Каси и Шадрак чакаха да поздравят Дю. Елиза застана до Темпъл, а тази малка камарка зад нея беше синът му, който спеше на земята.

Острието се разнежи за момент, когато видя момчето да лежи там. После забеляза, че липсваха някои най-необходими неща. Явно в бързината не бяха преценили какво да вземат. Носеха се одеяла, малко дрехи и чайник. Не бяха помислили за оцеляването си, а само за удобството на Виктория.

— Тук има някои съдове и провизии — кафе, боб, качамак, сушени плодове — каза той на Темпъл и посочи пакета.

— Не ги искаме и не се нуждаем от тях — процеди Кип. — Баща ми отиде да донесе нещата си. Можеш да задържиш твоите.

— Не ставай глупав, Кип — смъмри го Елиза. — Баща ти ще се върне, но не по-рано от три дни или дори повече, а майка ти има нужда от нещо по-калорично от варено осолено свинско.

— Може би, но аз няма да се докосна до това.

Елиза не обърна внимание на язвителната му забележка и се усмихна неуверено на Острието.

— Благодаря.

— Искаше ми се да имаше повече — той взе хамута и одеялото и ги занесе в непокрытия ъгъл на кошарата.

Острието можеше да им каже, че Уил ще се върне буквално с празни ръце. Той ходи в Гордън Глен и видя празните конюшни, останките от негърските бараки и навесите, от които липсваха земеделските машини. Голямата къща беше напълно плячкосана, килерът за провизии — празен. Полилеите и стенните свещници бяха изскубнати. Мебели, дрехи, чинии, книги — всичко беше разграбено. Единствените неща, които намери в къщата, бяха един счупен чекрък, части на стол и пух от дюшек. Дори и малката семейна гробница не беше пощадена от крадци, алчни за златни или сребърни украшения. Не, щеше да остави Уил да им разкаже това.

Три дни по-късно Уил се върна в лагера. Всичко, което донесе, беше голяма кошница зеленчуци от градината. Семейството се скупчи около него, но Острието остана в ъгъла, където стоеше, откакто пристигна.

След като Уил им разказа за разрухата, която беше видял, Темпъл се приближи до него.

— Ти знаеше, нали?

— Да.

— Защо...

Острието не я остави да продължи.

— Защото нямаше да ми повярваш.

На следващата седмица генерал Уинфийлд Скот отложи крайния срок на преселването до есента поради сушата. Горната част на река Тенеси не беше плавателна. Третата и четвъртата група пленени чероки, които трябваше да се отправят на запад, бяха принудени да изминат сто и шестдесет мили по суша до Ватерло, западна Атланта, където продължиха с лодки. Петима бяха починали по пътя за Алабама. Недостигът на вода и лятната треска направиха прехода почти невъзможен.

Просрочването беше благодат, но и проклетие. Чероките трябваше да останат в претъпканите лагери без канализация, със застояла питейна вода и лоша храна. Нездравословната среда и пренаселеността създаваха условия за болести. В лагерите върлуваха магарешка кашлица, заушка, треска и дизентерия и достигнаха размерите на епидемии. Когато дойде юли, горещините станаха

непоносими. Падането на нощта донасяше малко облекчение, макар че земята задържаше топлината дълго след залез-слънце.

Острието лежеше, сложил глава на седлото. Дрехите му бяха мокри от обилното потене. В тишината се чуваха сподавените стонове на болните и хленчещите деца. В далечината отекна гръм. Той отвори очи и се загледа в ярките звезди. От другия край на кошарата дойде стон. Острието стана тихо и мина покрай спящите. Наведе се до сламеника на малкия Джони. Той се беше свил на кълбо от болка, притиснал с ръце стомаха си. Очите му бяха хлътнали и кожата изглеждаше суха. Челото му пареше. Елиза стоеше от другата му страна, навлажняваше една кърпа и мокреше лицето му.

— Треската му се влошава — отбеляза Острието.

— Знам. Мислех, че всички спят.

— Аз спя леко.

— Толкова е горещо, че не виждам как може да се почива. Искам да завали — тя избърса с ръка потта от лицето си. Изглеждаше уморена.

Острието се протегна да вземе кърпата от ръцете ѝ.

— Дай на мен и легни за малко.

— Не — тя намокри отново кърпата.

— Знаеш, че си уморена. Ако продължаваш така, и ти ще се разболееш. Тогава как ще помагаш на останалите?

— Ще спя по-късно — настоя Елиза раздразнено. — Ще събудя Уил след час. Той ще остане с Джони, а аз ще поспя.

Макар че беше тъмно, чувстваше любопитния ѝ поглед върху себе си.

— Защо още стоиш тук? Можеш да бъдеш при баща си, вместо да тънеш в мизерия — каза Елиза.

— А ти защо стоиш? Трябва само да повикаш един от пазачите и да му кажеш, че си бяла и след един час ще можеш свободно да си излезеш.

— Аз... не мога... поради много причини, но най-вече защото те са като семейство за мен.

— Аз също обичам жена си и сина си.

— Мамо — жално извика момчето.

— Штт — Елиза намокри лицето му.

— Джони? — Виктория се надигна. — Милият ми, той добре ли е?

— Има треска — призна Елиза. — Но не се тревожете, Виктория. Аз ще стоя до него. Вие...

Детето отново извика майка си.

— Има нужда от мен. Трябва да отида при него — Виктория се опита да стане и започна да кашля.

Острието бързо се приближи до нея и я хвана.

— Нищо не можеш да направиш.

— Не, той ме вика — тя се опита да се освободи, макар че беше отпаднала. — Трябва да отида при моето момче.

Една фигура се изправи в тъмнината.

— Махни си ръцете от майка ми — изръмжа Кип.

— Достатъчно — Уил застана между тях и хвърли предупредителен поглед към сина си.

Острието не каза нищо и се върна в своя ъгъл. Виктория продължаваше да упорства, че мястото ѝ е до детето ѝ. Уил се опита да я убеди в обратното, но не успя. Най-после занесе Джони и го сложи до нея.

Тя го прегърна и запя тихо. Погали косата му и го целуна по челото. Не разреши на Уил да го разхлади или да му даде вода.

Малко преди зазоряване Виктория извика „Джони!“, но той не я чуваше. Малкият Джони беше мъртъв.

Погребаха го в набързо изкопан гроб извън лагера. Когато се върнаха в кошарата, Виктория се разрида неудържимо. Когато Уил се опита да я успокои, тя го отблъсна и се притисна към Ксандра. Уил се отдалечи и седна сам, навел глава под тежестта на скръбта.

След моментно колебание Елиза дойде при него.

— Спомняш ли си онзи следобед до потока, Уил? Все още го виждам как се смееше и сияеше от радост, когато играехте във водата.

Сподавен стон се изтръгна от гърдите на Уил. Протегна ръка. Елиза я хвана и я стисна здраво.

Три дни след като погребяха Джони, в лагера дойде слух, че Джон Рос най-после се е върнал от Вашингтон. Опитите му да анулира договора бяха завършили без успех. Нямаше никаква надежда. Щяха да бъдат изгонени завинаги от земята си. Всичките страдания,

трудности, обиди и унижения, които изтърпяха и все още търпят, бяха напразни.

Но никой не надигна глас срещу Джон Рос. Бяха изкарани от домовете си с опрени в гърбовете им байонети, натикани в кошари като животни и държани като затворници на собствената си земя. Обаче никой не обвини Джон Рос за нещастията им. За всичко случило се смятаха отговорни Елиъс Будинон, Джон Ридж, баща му, майор Ридж и другите защитници на договора.

Острието се надяваше, че ще бъде оправдан, щом Джон Рос признае поражението си. Според него Джон Рос беше този, който предаде чероките, като им даде напразни надежди. Поддръжниците на Джон Рос обаче не мислеха така. Мразеха Острието и останалите повече отпреди.

С всеки изминат ден Острието се привързваше все повече към сина си, но го болеше много, че Темпъл избягва погледа му.

Темпъл си направи път през тълпата от жени, които чакаха на кладенеца за вода. Болестите, отчаянието и юлските жеги бяха оставили своя отпечатък върху лицата им. Ксандра я нямаше.

Огледа дългата редица от хора, които чакаха пред склада, за да получат седмичните си дажби от храна. Там бяха баща ѝ, брат ѝ и Елиза и Шадрак, но не и Ксандра. Къде беше? Преди повече от час отиде да донесе вода и трябваше да се върне досега. Може би беше минала покрай нея, без да я забележи. Какво друго обяснение можеше да има? Пазачите никога нямаше да я пуснат извън лагера, а тя не би дръзнала да избяга. Тръгна към кошарата. На половината път видя Острието. Носеше някого на ръце. Носеше Ксандра. Темпъл се затича. „Моля те, Господи, не!“ — молеше се тя мълчаливо. Майка ѝ беше смазана от скръб. Нямаше да понесе, ако нещо се беше случило с Ксандра.

Влезе в кошарата и погледна към майка си. Виктория изглеждаше унесена. Темпъл не обърна внимание на бърборенето на Лиджи и направо се приближи към ъгъла, където Острието занесе Ксандра. Черната Каси му помагаше да я сложи върху едно одеяло. Ксандра ги блъскаше и стенеше. Треска ли имаше? Но как беше възможно да се влоши толкова бързо? Темпъл коленичи до тях.

— Върви при мама — каза тя на Черната Каси. Острието се мъчеше да махне ръката на Ксандра от врата си.

— Не! — изстена Ксандра. Главата ѝ се залюля назад.

Темпъл гледаше изумена раздърпания ѝ вид. Стръкове трева и листа се бяха вплели в мръсната ѝ коса. Лицето ѝ беше изцапано, а притворените ѝ очи бяха безжизнени. Тялото ѝ беше отпуснато, което разтревожи Темпъл.

— Какво ѝ е? — тя обвини ръце около Ксандра, която извърна глава към нея. Темпъл се дръпна назад несъзнателно. От силната миризма на уиски и повръщано ѝ прилоша.

— Пияна е. Как... — нямаше нужда да задава такъв въпрос. Постоянно внасяха уиски и евтин алкохол нелегално в лагера. За много хора алкохолът беше противоотрова срещу отчаянието.

— О, Ксандра, защо? — измърмори Темпъл.

— Вината не е нейна — каза Острието мрачно.

Ксандра ги позна и зариде. Извърна глава и зарови лице в гърдите на Острието. Горната част на роклята ѝ се разтвори.

— Скъсала си роклята си, Ксандра — Темпъл въздъхна отвратена. Чудеше се как може сестра ѝ да е толкова невнимателна, когато имаха съвсем малко дрехи.

— Тя не го е направила. Те са го направили.

— Те? — тя го погледна. Горчивината в тона му събуди подозренията ѝ. — Кои те?

— Двама от войниците на твоя лейтенант я завели в гората. Споменали нещо за диво грозде. Не всичко ѝ се разбираше, когато я намерих. Дали са ѝ уиски и са я напили, после са се изредили на нея по няколко пъти.

— Искаш да кажеш, че те...

— Да — гласът му трепереше от гняв.

Не, не малката ѝ сестра, не нежната, срамежлива Ксандра. Не можеше тя да бъде изнасилена.

— Ксандра, толкова съжалявам — искаше да плаче заедно с нея, но когато се опита да я успокои, Ксандра се сви и се притисна още по-силно към Острието.

— Аз ще се грижа за нея — каза той.

Темпъл неохотно се отдръпна. Малко я заболя, че сестра ѝ се обърна към Острието, а не към нея. Той я държеше като дете и нежно

галеше главата ѝ.

— Сега си в безопасност. Повече няма от какво да се страхуваш. Няма да позволя да ти се случи нещо.

— Те... ме нараниха.

— Знам. Те си заминаха. Аз съм тук.

— Не ме изоставяй.

— Няма — обеща той.

Той шепнеше успокояващи думи, отново и отново. Темпъл се чувстваше, безсилна и се мразеше за това, но още повече мразеше мъжете, постъпили така със сестра ѝ. Омразата ѝ беше толкова силна, че тялото ѝ се тресеше. Когато Острието остави Ксандра на одеялото си, тя веднага се обърна с гръб към тях, сякаш искаше да се скрие.

Сестра ѝ винаги беше тиха, стеснителна и малко мудна. Сега лежеше неподвижна. Роклята ѝ беше мръсна и скъсана, черната ѝ коса — разрошена, а лицето ѝ — изцапано и разплакано.

Темпъл се изправи, твърдо решена да накара войниците да платят за деянието си. Не можеше да мисли за нищо друго, освен за отмъщение. Почувства ръката на Острието върху своята и се обърна.

— Кой бяха те? Кой го е направил? — попита тя с дрезгав глас.

— Не знам. Беше сама, когато я намерих.

Пръстите ѝ се свиха в юмруци. Ноктите се впиха в дланите.

— Трябва да бъдат обесени. Искam да ги убия със собствените си ръце. Само ако имах пушка, нож, каквото и да е. Мразя ги.

Той я изучаваше с любопитство.

— Ти си онази Темпъл, за която се ожених: огнена и жива, а не студената жена, която гледам през последните месеци.

— И аз искам ти да си същият мъж, за когото се омъжих, вместо предателя, в който се превърна! — извика тя. Не забеляза как се сви от думите ѝ, сякаш беше го ударила.

Беше прекалено ядосана, за да се интересува дали го е наранила, бе събрала прекалено много омраза в себе си. Изхвърча от кошарата и се втурна към канцеларията на командира, за да настоява войниците, извършители на гнусното деяние, да бъдат наказани.

Седмица по-късно Джед Пармли направи едно от редките си посещения до лагера. След като беше уведомен за инцидента, той извика Темпъл и баща ѝ в канцеларията на командира, за да им съобщи решението по случая.

Макар че думите му бяха отправени към Уил, Джед трудно улавяше погледа му, в който се четеше скръб по изгубения син и болка за обезчестената дъщеря.

— Двамата войници, замесени в този жалък инцидент, са затворени в караулното помещение.

— За колко време? — попита Темпъл.

Той се поколеба за момент, после продължи:

— Имайки предвид образцовото им поведение във войската досега, ще изтърпят присъда от две седмици — като видя реакцията на Темпъл, той наведе глава и добави сковано: — Съжалявам, но това е издадената присъда.

След една дълга и мъчителна минута Уил Гордън тихо каза:

— Разбирам.

— А аз не.

— Имате ли нещо против да изчакате навън, мистър Гордън? Бих искал да говоря насаме с дъщеря ви.

— Разбира се.

Уил се обърна и излезе. Джед погледна многозначително командира на форта, който също присъстваше.

— Сър, бихте ли оставили вратата отворена, преди да излезете? — искаше да поговори с Темпъл насаме, без това да накърни репутацията ѝ. Макар че командирът беше с по-висок ранг от неговия, рискува да наруши устава, като го помоли да излезе. Съмняваше се, че майорът ще спори с адютант на генерала.

Темпъл стана от стола и отиде до прозореца, прекалено ядосана от снизходителната присъда, за да оцени загрижеността, която Джед прояви за репутацията ѝ.

Вятърът вдигаше облак червен прах от земята и го разнасяше навсякъде. Гледката ѝ напомняше, че мръсотията беше полепнала по кожата и дрехите ѝ. Не бяха виждали вода и сапун от седмици. Не можеше да се понася. Когато стъпките заглъхнаха, тя се обърна към Джед.

— Две седмици. Значи това е наказанието за деянието им. Трябваше да я видиш. Трябваше да видиш страха и срама в очите ѝ.

— Съжалявам.

— Не ми трябва съжалението ти. Искам тези мъже да бъдат наказани.

— Не разбираш — той въздъхна. — Аз... не можах да кажа това на баща ти, но и двамата се заклеха, че сестра ти е била... доброволен участник. Те твърдят, че се е съгласила, ако ѝ дадат уиски.

— Това е лъжа!

— Темпъл, няма доказателства срещу тях. Тя отказа да говори с началника на военната полиция.

— Тя отказва да говори с всички — призна Темпъл.

С всички, освен с Острието. От онази ужасна сутрин беше станала негова сянка. Не ходеше никъде и не правеше нищо без него, дори спеше до него. Когато някой друг от семейството се приближеше към нея, се свиваше от страх.

— Искам да мога да направя нещо — каза Джед.

— Знам.

— Не мога да търпя да те гледам в този лагер. Мястото ти не е тук.

— На никого от нас не е тук — тя се усмихна тъжно на тази несправедливост. — Ние сме затворени за престъплението, че обичаме земята си.

Той се приближи към нея.

— Не искам да си отиваш. Искам... — той спря, за да обмисли думите си. — Кажи на баща си, че Джон Рос се е срещнал с генерал Скот. Настоявал е да се затворят всички кръчми в района около лагерите и да се забрани нелегалното внасяне на алкохол в тях. Генералът се е съгласил. Знам, че тази мярка дойде прекалено късно за сестра ти, но...

— Татко ще се радва, че други ще бъдат пощадени. Огорчението и обидата са му чужди.

— Рос е назначил комитет, който да прави периодични проверки на лагерите и да разбере нуждите ви от храна, дрехи и медицинска помощ.

— Сапун. Имаме нужда от сапун — каза тя и излезе от стаята.

Развълнуван от горещата ѝ молба, Джед остана загледан след нея. Към тази жена изпитваше само възхищение и най-дълбоко уважение. Тя не бе преклонила глава дори след всичко, което беше изтърпяла.

Рос получи дори по-големи отстъпки от генерал Уинфийлд Скот. На чероките бе разрешено сами да организират преселването си.

Съветът щеше да уреди транспорт до новите домове на запад. Междувременно бе поета пълна отговорност за охраната им.

На теория чероките бяха свободни до първи септември — крайния срок за преселването, — но те нямаха къде да отидат. Лагерите бяха единствените им домове, място, където можеха да намерят храна, подслон и така необходимата медицинска помощ. Поне бяха свободни да обикалят горите за билки, диви плодове и ядки. Дневните дажби сега включваха допълнително кафе, захар и сапун.

Беше сформиран още един комитет, който да приема искове за обезщетение на изоставена собственост. Уил направи дълъг списък за компенсация на къщата, мебелировката, останалите сгради в плантацията, машините, добитъка и каретата. Исканията на други бяха далеч по-скромни — за цигулка, кафеник, шест патки.

Септември дойде, но не и очакваните дъждове. Скот отново отложи крайния срок, този път до октомври.

ГЛАВА 27

Ретълснейк Спрингс, Тенеси октомври 1838

Пушекът от хилядите огньове се стелеше ниско над земята като син воал и насищаше хладния сутрешен въздух с натрапчивата си миризма. Под него на площ от десет квадратни мили се виждаха палатки, каруци, коне и говеда, готови за път. Чероките се готвеха за дългото си пътуване на запад.

Уил Гордън огледа големия лагер, в който кипеше трескава работа. Последният ден на септември докара дъждовни облаци от Димящите планини. Дъждът намокри изгорелите земи на Тенеси и Джорджия и сложи край на продължителната лятна суша. Потоците забълбукаха отново, реките покачиха нивото си и колелата на водениците се завъртяха.

Съгласно уговорката между Джон Рос и генерал Скот тук, в Ретълснейк Спрингс, близо до представителството на индианците се бяха събрали около тринадесет хиляди души, заедно с негрите. Те дойдоха без усмивки, с натежали сърца и мрачни мисли.

— Уил?

Разпознавайки гласа на Елиза, той се обърна.

— Време е.

— Знам — задържа за момент погледа си върху нея — върху златистите точки в кафявите ѝ очи и разкошните ѝ светлокестеняви къдрици. Любов и благодарност към тази несломима жена изпълваха сърцето. Той не искаше Елиза да разбере мислите му, затова отмести поглед.

— Трябва да се съглася с Острието — каза Елиза след няколко минути мълчание. — Един народ се прави от хора, а не от земя. Техният общ дух го формира, а не границите. Всички тези хора пътуват като един народ със своите закони, конституция, правителство. Това е забележително постижение, с което те могат да се гордеят.

Уил мълчаливо се съгласи с думите ѝ. В сградата на съвета в Ред Клей всички официални документи бяха грижливо опаковани, за да

отпътуват на запад с тях. Сред документите бяха конституцията и законите им, а освен това договорите, които бяха сключили в усилията си да задоволят апетитите на белите си съседи, а също и кореспонденцията с всеки президент на Обединените щати от Джордж Вашингтон до Мартин Ван Бурен.

— Не го разбирам.

— Кого?

— Острието. Той предаде всички ни, като подписа този договор, а в лагера не се опитваше да се ползва с привилегии. Всички знаем, че поддръжниците на договора получиха специални облаги от федералното правителство. Той не помоли за увеличаване на дажбите му от храна. Той можеше да се присъедини към групата от седемстотин-осемстотин човека, която тръгна на единадесети с карети и да пропътува разстоянието от хиляда и двеста мили в относително удобство. Щеше да бъде сред приятели, вместо да е сред тези, които го смятат за предател и го гледат с омраза и презрение.

— Постъпките му в миналото никога не са били продиктувани от желание за лична изява. Думите ти доказват това. Мисля, че това стана ясно и за останалите. Може би греша или вече съм свикнала с това, но враждебността към него не изглежда толкова силна, колкото в началото. Дори Кип се държи малко по-толерантно.

— Признавам, че част от уважението ми към него се върна. Може би след време ще му простя, но никога няма да забравя какво направи.

— Знам. Също и той. Чудя се кое е по-лошото?

Нямаше отговор на това и Уил го знаеше. Загледаха се във върволицата от каруци, която се проточи през гората. Темпъл и другите от семейството се бяха събрали до най-близката каруца. Елиза и Уил отидоха при тях.

Четири каравани бяха тръгнали няколко дни по-рано. Около четиридесет каруци бяха натоварени с фураж за животните — одеяла, кухненски прибори и провизии за началото от пътуването. По-нататък щяха да купят още.

Само най-възрастните и най-малките, болните и недъгавите можеха да се возят в каруците. С изключение на десетте конници от леката кавалерия на чероките, които трябваше да охраняват влака,

всички останали трябваше да вървят, носейки личните си вещи на гръб.

Уил сложи Виктория в каруцата. Беше отслабнала и прежълтяла. В очите ѝ се четеше меланхолия и скръб. Настани я възможно най-удобно. Добре поне, че с тях щеше да пътува лекар.

— Почивай си.

Тя го хвана за ръката, преди да се отдалечи.

— Мъртвите ни деца, Уил... винаги съм искала да ме погребат при тях, а сега заминаваме.

— Знам — той я потупа по ръката.

Децата — винаги децата. Някога негодуваше, че искаше да я погребат до децата, а не до него. Вече се беше примирил. Уил се поколеба, целуна я по бузата и скочи от каруцата.

Темпъл забеляза мрачното му лице, докато местеше Лиджи в другата си ръка.

— Мама добре ли е?

— Да.

И двамата знаеха, че не беше вярно, но Темпъл не каза нищо. Погледна кервана от каруци пред себе си. Тук-там хора се сбогуваха с приятели и роднини, които щяха да ги последват скоро.

Острието се суетеше около предното колело на каруцата. Ксандра беше неизменно до него. Темпъл чувстваше погледа му върху себе си, но не се обърна.

Чу приближаващия тропот на конски копита. Погледна през рамо и видя син кивер и синя униформа с офицерски пагони. Обърна се, почти сигурна, че беше Джед Пармли. Лиджи започна радостно да пляска с ръце, като видя коня.

— Кон, мамо — сините му очи я гледаха гордо.

— Да, кон, Лиджи — съгласи се Джед. — Ще си помислиш, че вече е свикнал с тях — говореше така, сякаш бяха се видели вчера, а не преди един месец.

— Надявах се, че ще можем да се сбогуваме, преди да тръгнеш — каза Темпъл и хвана ръката на Лиджи, който се опитваше да погали коня.

— Няма да се сбогуваме все още. Ще яздя с вас през целия път до индианската територия, но само в качеството си на наблюдател, разбира се.

Темпъл понечи да отговори, но в този момент конят вдигна задните си крака и я накара да се отдръпне. Не беше сигурна дали се радва или не, че ще пътува с тях. В момента чувстваше само объркване.

— Ще бъде дълга езда — каза тя най-после.

— И дълго вървене.

Дадоха заповед за тръгването на кервана. Над конете и воловете заплюяха камшици. Коларите викаха и псуваха. Каруците потеглиха със скърцане. Темпъл се обърна и също закричи напред със сина си на ръце.

Конят на Джед опъна нетърпеливо юздата, но той я държеше здраво. В този момент го настигна кон с двама ездачи — съпругът на Темпъл и сестра ѝ. Джед срещна погледа на Острието и видя гнева му. Въпреки това не чувстваше вина. Макар че бяха женени, не се държаха като мъж и жена. Може би беше глупаво да си мисли, че има шанс, но все пак трябваше да опита.

Отпусна юздата и конят се втурна напред в лек галоп. От лявата страна на пътя се простираше гората — пъстра палитра от цветовете на есента — жълто — златисто — оранжево.

Върволицата от каруци и хора се проточваше на повече от четвърт миля. Джед я оприличи на военен поход — офицерите водеха колоната, каруците в средата бяха оградени от двете страни от конници; други ездачи яздеха отзад, а пехотата — в случая това бяха мъже, жени и деца — бяхтеше пеша, събрани на малки групи след всяка каруца.

Няколко мили след Ретълснейк Спрингс керванът премина северната страна на река Хиваси с ферибот. После продължиха надолу по течението до устието ѝ, до река Тенеси, следвайки маршрута на миналите преди тях. Оттам пътят щеше да ги заведе на юг от Пайксвил до Макминвил и Нешвил и към Къмбърленд. Най-напред трябваше да пресекат Тенеси.

Темпъл стоеше до Елиза, облегната на парапета на ферибота и се взираше във водата пред тях. Лиджи беше заспал. Носеше го на гръб във вързоп, направен от одеяло, краищата, на което бяха завързани с ленти от плат за раменете ѝ. Дългото им пътуване едва беше започнало, а краката и тялото вече я боляха нетърпимо. От едната страна на реката се издигаше Уолдън Ридж. Темпъл погледна

стръмното плато на Къмбърленд, което трябваше да изкачат. Чувстваше как тялото ѝ негодуваше срещу това изпитание. Несъзнателно се наведе към Елиза.

— Колко ли има да изкачваме?

— Може би е по-добре да не знаем — Елиза извърна поглед от обезсърчаващата гледка. Най-дългата ѝ разходка пеша беше около две мили. Сега ѝ предстоеше пътуване от повече от хиляда мили.

Когато фериботът попадна в течението, започна да се клати, съпротивлявайки се на мощната сила, която се опитваше да го повлече надолу по реката. Силно опънатите въжета скърцаха под тежестта му.

Достигнаха отсрещния бряг. Богато облечен бял мъж спря Уил в момента, в който той стъпи на брега, водейки коня си.

— Казаха ми, че вие сте Гордън, оня с голямата плантация в Джорджия.

— Аз съм — Уил се отмести встрани, за да не задържа колоната.

— Дължите ми осемдесет долара за семената и аз си искам парите. Сигурно си мислехте, че ще заминете, без да ми платите, но грешите.

— Платих всичките семена, когато ги купих. Имате грешка.

— Вие имате грешка, като си мислите, че ще се измъкнете, без да ми платите. Сега си искам парите. И не ми казвайте, че нямате, защото знам, че правителството ви плати добре за имуществото.

— Подадох иск за личните вещи и имуществото, което трябваше да изоставим, но не получих обезщетението, преди да тръгнем. Само някои от нас получиха. Информацията ви е невярна, претенциите — неоснователни.

— Ще си взема парите, независимо по какъв начин — закани се мъжът, после видя Кип, който приближаваше с коня си. — Кой е този?

— Синът ми.

— След като не можете да ми дадете парите, ще взема конете ви — Той дръпна юздите от ръката на Уил.

Уил се опита да спори с него, но беше безполезно. Войниците от леката кавалерия, членове на полицията на чероките, нямаха власт над белите, а само над собствените си хора. Бяха безсилни да се намесят. Джед също нямаше право да се намеси. Всичко, което той можеше да направи, беше да докладва.

Същата вечер Джед записа инцидента в дневника си. Питаше се доколко бяха верни твърденията на мъжа. Това беше първият от многото такива случаи, на които щеше да стане свидетел. Бяха взети коне, волове, дори каруци под предлог за неизплатени дългове. Тази форма на ограбване беше само част от разбойничеството, с което се сблъскаха чероките. Скоро Джед научи, че имаше и други. Бяха увеличени таксите на фериботите. Земеделците искаха данък за преминаване през собствеността им. Фермери и търговци увеличиха цените на хранителните продукти два, три и дори четири пъти.

Алчността на сънародниците му го огорчаваше, особено когато всеки ден виждаше страданията на тези горди хора. Умората и отчаянието се отпечатваха все по-дълбоко по лицата им. Краката им кървяха от ходенето. Независимо от заповедите, които беше получил, Джед помагаше, с каквото можеше: да извадят затънала кола или спираше, за да починат изтощените.

Когато измина една трета от стръмното изкачване, Темпъл спря, за да си поеме дъх. Лиджи, уморен да седи завързан за гърба на майка си, скимтеше и шаваше. Платнените ленти се връзваха още по-дълбоко в плътта ѝ. И на нея ѝ се искаше да заплаче и да се отърве от този товар.

Една каруца, теглена от два конски впряга, изтрополи покрай нея. Животните вървяха с наведени глави, хамутите им бяха силно опънати от товара. Коларят ги подканяше ядосано, псуваше и размахваше камшика. Темпъл гледаше тъпо, заслушана в скърцането на каруцата. Елиза спря до нея.

— Добре ли си, Темпъл?

Темпъл се обърна и погледна загорялото ѝ от вятъра лице. С кестенявата си коса и кафяви очи Елиза изглеждаше като чероки.

— Добре съм.

— Дай да понося Лиджи.

Беше готова да се съгласи, но видя големия вързоп на гърба на Елиза и се засрами, че носеше само детето.

— Ще се оправя.

Наведе глава и отново тръгна. Подметките на полуботушките ѝ се бяха износили. Все по-осезаемо чувстваше камъчетата и бучките пръст, които дразнеха изранените ѝ крака. Кожата на бедрата ѝ се беше ожулила от продължителното вървене.

Пътят извиваше в по-стръмен завой. Темпъл се наведе напред, за да намали тежестта на товара си. Пред нея вървеше възрастната, прегърбена мисис Ханкс, като се подпираше на един счупен клон. Старата жена нямаше да се изкачи до върха без помощ. Продължи замислен, когато един камък се изтърколи изпод крака ѝ. Подхлъзна се и единият ѝ крак се свлече надолу. Падна напред, като инстинктивно протегна ръце, за да облекчи удара. Няколко минути не можеше да мръдне от това полулегнало, полуклекнало положение. Дланите я смъдяха, а краката ѝ трепереха от болка.

— Темпъл.

Като чу гласа на Елиза, Лиджи започна да плаче силно. Темпъл искаше да остане седнала за малко, докато премине първоначалната болка.

— Аз... — тя спря, когато видя обути в мокасини крака да спират пред нея. Острието я хвана за ръцете и я изправи.

— Боли ли те?

— Не — тя погледна стиснатите му устни, после — коня зад него. Ксандра стоеше на седлото, мълчалива както винаги. Не отместваше поглед от него нито за миг. Тъй като бяха постоянно заедно, някой случаен човек би си помислил, че Ксандра беше съпругата му. Темпъл не позволи ревността да се прокрадне в сърцето ѝ, защото я смяташе за грозно чувство.

— Седни зад Ксандра, докато стигнем върха — каза Острието.

Изпитваше голямо желание да го послуша, но в същото време нещо я спираше.

— Не.

— Може да язди моя кон — Джед Пармли скочи на земята.

— Тя ще язди моя, лейтенант. Вие сте само наблюдател.

— Няма да яздя нито един от двата — каза Темпъл рязко. — Помогнете на мисис Ханк или на онова момче с превързания крак. Аз мога да вървя.

— Независимо от това няма да вървиш — Острието не ѝ даде възможност да възрази, а я сложи на седлото зад Ксандра.

— Мога да вървя — повтори тя, но той вече водеше коня нагоре по склона.

Беше ѝ приятно просто да седи и да чувства краката си да висят свободно във въздуха. Обви ръце около кръста на Ксандра и сложи

глава на рамото ѝ. Умората надделя.

Когато минаха покрай мисис Ханк, изпита угризение. Малко се успокои, като видя, че Джед спря да помогне на старата жена.

За съжаление, имаше и други в същото положение. Темпъл затвори очи, за да не гледа как бяхтеха пътя и се спъваха. Острието носеше момчето с ранения крак, а един старец се държеше за опашката на коня, за да го тегли нагоре. Останалите трябваше да се справят сами.

На върха терена беше по-равен и конят спря. Темпъл неохотно слезе. Когато докосна земята, краката ѝ се огънаха. Тя се облегна на хълбока на коня и погледна към сестра си.

— На теб ти няма нищо, Ксандра — упрекна я тя. — Всеки трябва да върви. Ти също.

Не последва отговор, но Темпъл и не очакваше. Продължи пеша. По-късно, когато стигнаха до мястото, където щяха да нощуват, видя, че Ксандра беше слязла от коня. Когато на следващата сутрин тръгнаха отново, Ксандра вървеше пеша.

ГЛАВА 28

Нешвил, Тенеси началото на ноември, 1838

Острието вдигна яката си и се сгуши в палтото, за да се предпази от студения дъжд. Цял ден ръмеше. Прогизналият вълнен плат издаваше миризмата на мухъл. Влагата проникваше чак до костите му. Краката му, обути в прогизнали мокасини, бяха станали безчувствени. На коня му яздеше майка с три деца, едното, от които, бебе на няколко месеца, беше с треска.

Препълнената каруца отпред подскачаше по изровения път. Острието чуваше слабите стонове на болните и недъгавите, тръскани при движението на каруцата. Хилядите копита и крака, които бяха минал преди това, бяха изровили пътя, издълбали бразди, а някъде пръстта образуваше гърбици. Постоянното ръмене беше превърнало пътя в неравна пътека от червена кал, което още повече затрудняваше придвижването и увеличаваше страданията им.

Гъстата мъгла пречеше на видимостта. Дори и да беше ясно, Острието се съмняваше, че ще види първите каруци, заминали цяла миля напред. Беше сигурен, че първите са стигнали мястото, определено за нощуване — една местност извън Нешвил.

Взря се в далечината, спомняйки си, че Андрю Джаксън живееше наблизо. След изтичането на президентския му мандат Джаксън се беше върнал в плантацията си извън Нешвил. Преди десет години, в същия месец, той беше избран за президент. Във встъпителното си слово Джаксън беше заявил решението си да пресели всички индиански народи в западните територии. Нито веднъж не беше се поколебал в стремежа към тази цел. Най-последно беше успял — сега чероките бяха на път.

Острието се чудеше дали Джаксън беше излязъл поне един път да види преминаващите каруци. Съмняваше се. Неотдавна се чува слухове, че бил много болен, оглушавал, не виждал с дясното око, забравял. Вероятно имаше финансови проблеми. Може би все пак

имаше справедливост. Беше сигурно, че няма да получи съчувствие от чероките.

Зад него Ксандра се спъна, кракът ѝ се подхлъзна на едно разкаляно място и тя политна напред. Острието се опита да я хване, но рефлексите му бяха забавени и тя падна.

— Добре ли си? — той се наведе до нея.

Тя кимна и се опита да се изправи, но ръцете ѝ потънаха в калта.

— Ще ти помогна — хвана я през кръста и изтръпна. Коремът ѝ беше твърд и изпъкнал — сигурен знак, че беше бременна на няколко месеца. Внимателно я хвана за ръцете и я изправи. Тя наведе глава и отказваше да го погледна. Дръпна одеялото, за да скрие лицето си.

— Бременна ли си, Ксандра? — той се помъчи да остане спокоен и да не издава гнева си.

Тя кимна и прошепна:

— Никой не трябва да разбере.

— Ксандра! Те трябва да знаят.

— Не — изхлипа тя и забърза напред.

Докато последните пристигнат на избраното за нощуване място, ръменето беше преминало в слаб дъжд, който попиваше навсякъде и не оставяше сухо местенце за спане, нито пък сухи клони. Все пак събраха дърва и малко талаш за разпалки. Накладоха малки огньове под брезентовите навеси, за да сготвят топла храна и да се сгреят.

Острието си наля кафе в канчето и го остави на един камък. Ксандра седеше, свита на кълбо, далеч от огъня. Избягваше го, откакто беше разкрил тайната ѝ, която тя се опитваше да скрие под набора на роклята си и одеялото.

Знаеше, че момичето е там, зад спуснатия брезент на каруцата, но той чакаше Елиза да се появи. Беше отишла да занесе топла каша на Виктория.

Темпъл се наведе, за да мине под капещия край на навеса. Погледна го за момент, после отиде до огъня и протегна ръце към него, потрепервайки конвулсивно. Искеше да сгрее с ръце тялото ѝ, но тя ясно му беше показала в лагера и по време на пътуването, че не желае компанията му.

Това правеше още по-мъчителна гледката, когато Темпъл говореше с онзи лейтенант, Джед Пармли. Трябваше да знае, че този мъж още я обичаше. Темпъл беше упорита, своенравна и избухлива, но

не беше сляпа. Защо трябваше да го насърчава, след като не това искаше? Изненада се, че Пармли не беше при тях тази вечер, но още не беше късно да дойде.

Една фигура, закачулена с одеяло, повдигна брезента и скочи от каруцата. Острието остави канчето си и излезе изпод навеса, на дъжда. Закрачи бързо към каруцата, минавайки покрай Кип, който се връщаше с наръч мокри дърва. Елиза почти се сблъска с него, бързайки да се скрие от студения дъжд.

Спря рязко, като го видя и вдигна глава под одеялото.

— Изплаши ме.

— Съжалявам — от каруцата дойде измъчена кашлица. Острието погледна натам, после към наполовина изядената каша в чинията. — Как е тя?

Елиза се поколеба.

— Днес много я тръска. И това студено, влажно време... изглежда влошава кашлицата ѝ.

Елиза понечи да тръгне.

— Искам да говоря с теб за момент.

— Разбира се, — тя спря и го погледна с любопитство. — За какво?

— Ксандра. Бременна е.

— Не! — Елиза го гледаше объркана, после се извърна към свитата на кълбо фигура. Изпълниха я смесени чувства, но най-силни бяха мъката и съчувствието.

— Тя е изплашена и се срамува. Има нужда от приятелка. Има нужда от теб, Елиза.

Нямаше нужда от повече думи. Елиза мина покрай него и се запъти към навеса. Изтръска водата от одеялото си и остави чинията на камъка.

Бедната Ксандра, милата Ксандра. Не беше честно. Момичето беше изстрадало достатъчно. Останалите също. Но Елиза знаеше, че тя не се нуждае от съжаление. Приблужи бавно и клекна до нея. Ксандра наведе още по-ниско глава. Одеялото скриваше лицето ѝ. Тялото ѝ се тресеше от страх или от студ.

— Ксандра, аз знам — каза тя нежно. — Острието ми каза — одеялото се разтресе още по-силно. — Ще ме погледнеш ли? — когато не получи отговор, Елиза хвана главата ѝ с ръце и я вдигна. Сълзи се

стичаха по затворените ѝ очи, устните ѝ трепереха. — Погледни ме, моля те. Всичко ще бъде наред.

— Не, няма.

Елиза искаше да заплаче от облекчение. Това бяха първите думи, които ѝ казваше след ужасния инцидент.

— Разбира се, че ще бъде. Независимо от това, което си мислиш, ние те обичаме. Винаги ще те обичаме.

Ксандра отвори очите си, зачервени от плач. Стисна здраво устни. Лицето ѝ беше изкривено от болка. Тялото ѝ се тресеше от риданията. Елиза също се разплака. Прегърна Ксандра и притисна главата ѝ към рамото си.

— Всички ще научат, нали? — изхлипа Ксандра. — Ще научат. Толкова се срамувам.

— Шшт, сега. Всичко ще бъде наред.

— Ще ме гледат така, както гледат Острието. Ще намразят и мен.

— Не, скъпа. Не.

Но Ксандра не я слушаше. Елиза я остави да си поплаче. Държеше я в прегръдките си и се поклащаше леко напред-назад. Съжаляваше, за толкова много неща съжаляваше. Усети докосване по рамото и вдигна глава.

— Какво има? — Темпъл се наведе.

Елиза се поколеба как да постъпи. Съзнаваше, че не може да остави въпроса на Темпъл без отговор, от друга страна не искаше да тревожи Ксандра.

— Сестра ти ще има бебе.

— Тя ли ти каза това?

Елиза поклати глава и погледна към мястото, където седеше Острието.

— Тя си мисли, че сега всички ще я намразим, но аз ѝ казах, че това е глупаво. Не е ли така?

— Да, така е — промърмори Темпъл. Беше смаяна, че Острието беше избрал точно нея за довереник.

Темпъл се изправи и бавно се обърна. Той пиеше нещо и я наблюдаваше. Мократа му коса блестеше на светлината на огъня. Ядосана и наранена, тя се приближи до него.

— Защо? — гласът ѝ се задавяше от вълнение. — Защо каза на Елиза? Аз съм ѝ сестра. Защо не каза на мен?

— Защото... вярвах, че Елиза може да прояви разбиране и да й даде подкрепата, от която се нуждае.

— Мислиш, че аз не мога?

— Не толкова добре, колкото Елиза.

— Откъде знаеш?

— Мисля, че изборът ми беше правилен. Твоята сестра има нужда от теб, но Елиза е с нея. Ти стоиш тук и говориш с мен. Защо? Защото чувствата ти са наранени. Не се интересуваш от чувствата на другите, а само от твоите собствени.

— Не е вярно!

— Когато си тръгна, пет пари не даде за моите чувства. Сега също — той остави чашата и се отдалечи.

Искаше да му извика, че се интересува от чувствата му. Интересуваше се прекалено много. Затова я заболя, когато не дойде да я види. Сега обаче не можеше да направи нищо друго, освен да отиде да утеши сестра си.

В лагера край Нешвил останаха три дни, за да си починат след уморителния преход през Къмбърленд. Погрижиха се за болните и пострадалите, поправиха каруците и купиха провизии.

През първите два дни вали дъжд. Едва на третия успяха да изсушат дрехите и одеялата си.

Бяха изминали едва една трета от целия път, а зимата приближаваше. Нямаха подходящи дрехи. Тъй като бяха тръгнали за лагерите през лятото, хората носеха само дрехите на гърба си. Нямаше с какво да се предпазят от студа, освен одеялата, раздадени от правителството. Някои бяха без обувки, на други, като Темпъл и Елиза, подметките бяха пробити. Кожата беше изгнила от калта и водата.

Свръхнапрежението и умората, постоянното излагане на капризите на природата, неспокойният сън върху влажната студена земя и тежкото лято бяха намалили съпротивителните им сили. Когато тръгнаха от Нешвил на северозапад към Кентъки, имаше много болни.

Покрай пътя започнаха да изникват гробове. Гробовете на починалите. Над един гроб близо до Хопкинсвил се вееше бяло знаме над дървен кръст, боядисан в бяло. Това беше гробът на Бялата пътека,

един от възрастните им водачи. Когато минаха покрай него, Темпъл и баща ѝ спряха, за да се помолят за починалия старец и за себе си.

Сред хората се ширеха обезсърчение и отчаяние. Много се страхуваха, че исковете за изоставената им собственост, които бяха подали преди отпътуването, няма да бъдат уважени. Те щяха отново да бъдат измамени.

Но вече бяха изминали повече от двеста мили. Нямаше връщане назад. Продължаваха напред по пътя, който на едни места беше замръзнал, а на други — разкалян. И вятърът не спираше да духа в лицата им.

ГЛАВА 29

Брега на река Мисисипи от страната на Илинойс януари 1839

Бавните ритмични удари на кирката напомниха на Елиза за тъжните звуци на тъпан, свирещ погребална музика. Наблюдаваше мълчаливо, докато Острието, Дю и Шадрак копаеха гроба в замръзналата, покрита със сняг земя. Наблизо лежеше увитото в одеяло тяло. Черната Каси беше коленичила до мъртвия си съпруг и се люлееше бавно напред-назад. Фийби напразно се опитваше да я успокои. Тихите ѝ ридания се смесваха със свистенето на вятъра.

Айк, ковачът на Уил, беше мъртъв. Изглеждаше невероятно, че толкова голям и силен мъж можеше да бъде повален от пневмония. След смъртта на много други, осеяли с гробовете си двете страни на пътя, Елиза не знаеше защо ѝ беше толкова трудно да приеме и тази. Загърна се по-добре с одеялото. Скри носа си и остави само очите си открити.

Може би не беше точно смъртта му, която я правеше така потисната, а вледеняващият страх, който я завладяваше — това ужасно чувство, че беше хваната в капан. Преди десет дни бяха пристигнали на това място само за да открият, че не могат да продължат. Мисисипи беше замръзнала с прекалено тънък лед, който не можеше да издържи тежестта на каруците и прекалено дебел за преминаването на фериботите. Каравана след каравана се събираха на този полуостров, граничещ с реките Мисисипи и Охайо. Нямаха почти нищо, което да ги предпази от студа и бурите. Буквално всеки беше болен, като някои бяха по-сериозно болни от други. Към дизентерията, заушката, магарешката кашлица и плеврита от лагерите миналото лято се прибавиха измръзвания, настинки, туберкулоза и пневмония.

От другата страна на Мисисипи беше разположен нос Жирардо, Мисури. Никой не си задаваше въпроса кога ще стигнат дотам. Бяха изминали повече от половината път до крайната си цел. Първоначално се предполагаше, че пътуването ще им отнеме три месеца. Трите

месеца бяха минали, а те все още имаха четиристотин мили път, след като прекосят Мисисипи.

Елиза се чудеше дали ще издържат, дали тя ще издържи до края. Господи, какво правеше тук? Само един поглед към Уил беше достатъчен, за да пропъди тези мисли от главата си. Той беше причина да остане с тях.

Джед Пармли се приближи до гроба, яхнал коня си. Елиза гледаше със завист дебелия му шинел, вълнения шал и топлите ръкавици, които носеше. Слезе от коня и отиде до гроба. Без да каже нещо, взе лопатата от Шадрак и започна да я забива в замръзналата земя. Шадрак вдигна увитите си в парцали ръце към устата си, за да ги стопли. После се обърна и отиде, накуцвайки, при майка си и сестра си. Краката му също бяха увити с парцали.

Най-после гробът беше изкопан.

— Време е, мамо — измърмори Шадрак и погледна разплаканото й лице и подпухналите й очи. — Сега трябва да го погребем — тя се разплака отново, когато той клекна до тялото и започна бавно да разгъва одеялото.

— Какво правиш? — попита Каси, хлипайки.

— Татко вече не се нуждае от него, а на нас ни трябва.

— Не! — тя го хвана за ръката. — Не можеш да го оставиш да лежи така в студената земя.

— Той не чувства студа. Знаеш, че и той би искал да ни е топло.

— Шад е прав — Фийби трепереше неудържимо, въпреки наметнатото одеяло и панталоните на Дю, които беше обула под тънката лятна рокля. — Щеше да ни каже да го вземем, ако можеше.

Каси плачеше, докато Шадрак развиваше одеялото. Дългото тяло на баща му беше облечено само в окъсана риза и панталони. Краката, ръцете и главата му бяха голи.

Цялото семейство, с изключение на Виктория, гледаше, докато Дю, Острието и Джед спускаха тялото в гроба. Беше твърде студено, за да се бавят. Всички поред пристъпиха, за да изкажат съболезнованията си на семейството му. Студът правеше физическият контакт невъзможен. После всички се върнаха до огньовете. Дю остана да зарине безименния гроб. Джед стоеше до огъня, скрил уста в шала си. Летните горещини бяха далечен спомен, но нали именно те доведоха

до отлагане отпътуването на чероките. Ако Скот предполагаше колко щяха да страдат тези хора, тръгнали на път посред зима, той щеше да го отложи отново. Джед беше сигурен.

Бяха попаднали в смъртната схватка на зимата. Колко подходящ беше този израз за положението им, помисли си Джед. Степента на смъртност приближаваше двадесет процента, като в това число не влизаха слугите като Айк. Кога щеше да свърши това? Колко хора още щяха да починат, преди да достигне целта?

Никога не беше се чувствал толкова безпомощен. Беше раздал всички дрехи, които му бяха излишни — ризи, чорапи, долни гащи, панталони, ботуши и униформи — някои от тях служебни. Армията искаше да го порицае, че раздава държавна собственост, но не можеше да стои настрана и да не прави нищо, за да облекчи страданията им. Не беше единственият. Братът на Джон Рос — Луис, който караше една от първите каруци, лагеруващи близо до Джоунсборо, беше отишъл на север до Сейнт Луис, за да купи одеяла и дрехи със собствените си пари.

Зад него се чу пристъп на кашлица. Най-напред Джед не му обърна внимание, защото мислеше, че беше Острието. Беше го чул да кашля няколко пъти и предположи, че е настинал. Тогава разбра, че звукът не беше същият.

Погледна намръщено през рамо към двегодишния син на Темпъл, който си пое дълбоко въздух, закашля се и най-после изхвърли слюзеста хрчка. Джед се разтревожи от кашлицата му.

— Докторът видя ли Лиджи?

Темпъл поклати глава и зави детето със собственото си одеяло.

— Кашляше съвсем малко миналия ден. Явно състоянието му се беше влошило.

— Ще намеря доктора и ще го доведа.

След час Джед се върна с доктора. Той го прегледа набързо, после се подкрепи с чаша кафе, застанал до огъня.

— Синът ви има магарешка кашлица — обърна се той към Темпъл. — Сега не мога да направя много за него. Ако започне да повръща, препоръчвам да го храните няколко пъти на ден. Ще му помогне, ако спи повече. Ще ти оставя малко лауданум, но не му давай повече от четири капки и не по-често от три пъти на ден. Ако се влоши — например — има проблеми с дишането или нещо подобно, —

изпратете някой да ме извика. В противен случай... — той сви рамене, вдигна канчето и отпи шумно. — Как е майка ти? Мога да прегледам и нея, докато съм тук — каза той и въздъхна тежко.

— Ще дойда с вас — предложи Елиза. — Тъкмо бях тръгнала да сложа горещи камъни под дюшека ѝ.

— Горещи камъни, а? Майка ми слагаше горещи тухли в леглото, когато брат ми и аз бяхме деца. Беше дяволски неприятно, ако легнеш на някоя от тях — когато се отдалечи, Острието се закашля. Лекарят спря и се намръщи. — Не ми харесва тази кашлица. Гърдите болят ли те? Да прегледам ли и теб?

— Не.

— Пази се. За Бога, имам повече пациенти, отколкото мога да обслужвам. Напомни ми да оставя лауданума, преди да тръгна.

Между дърветата свиреше студен северен вятър. Елиза обикаляше в гората, търсейки счупени клони, заровени под снега. Всеки ден трябваше да ходят все по-далеч от лагера. Кога ли щяха да оберат всички клонки? Тогава трябваше да режат дървета. Добре поне, че имаше достатъчно. Ужасяваше я мисълта какво щеше да се случи, ако нямаше с какво да напалят огън.

Удари нещо с крак. Изчисти снега и вдигна голям клон. Спря и се огледа за Ксандра и Кип. За момент си помисли, че е съвсем сама, заобиколена от почернелите дънери на отрязани дървета. Долови някакво движение далеч зад себе си. Някой се наведе до едно дърво. Беше Ксандра, но Кип не се виждаше никъде.

Елиза погледна с тревога към тежките сиви облаци. Вече беше късно, а и можеше да завали. Къде беше Кип? Трябваше да вървят близо един до друг.

Отказа се да търси повече и се запъти към Ксандра. Смъкна одеялото от устата си и извика:

— Ксандра! Къде е Кип? Виждала ли си го? — но Ксандра не отговори. — Ксандра?

Елиза се разтревожи не на шега, после се затича. Студът пареше дробовете ѝ. Докато стигне до момичето, едва дишаше. Спъна се и падна по колене. Ксандра седеше, свита на топка, до дървото.

— Ксандра, какво има? — остави одеялото си и вързопа със съчки. Вдигна главата ѝ. Лицето ѝ беше пребледняло и изкривено от болка. В очите ѝ се четеше безграничен ужас и страдание. Отвори

уста, но не може да каже и една дума. Изведнъж се превеи пак на две и изохка. Тогава Елиза забеляза, че се държи за корема.

— Боже Господи, не! Само не бебето — прошепна тя. Беше късно, прекалено късно. — Трябва веднага да се върнем в лагера. Хайде Ксандра. Помогни ми — хвана я през кръста с едната си ръка и се опита да я вдигне. Тогава видя кръв на снега. — Кип! — нямаше време за губене.

Хвана я под мишниците и започна да я влачи назад към лагера. Ксандра се извиваше и гърчеше от болка и така само се изплъзваше от ръцете ѝ. Точно когато си мислеше, че не може да мръдне и една крачка по-нататък, и че ще трябва да я остави и да отиде за помощ, Кип се появи между дърветата.

Елиза крачеше неспокойно пред палатката на лагера. Трепереше, но не обръщаше внимание на студа. Уил стоеше до огъня и гледаше пламъците с празен поглед. Ако беше настоявала Ксандра да стои близо до него или ако беше я попитала как се чувства, преди да тръгнат, щеше да забележи, че нещо не е наред. Имаше много „ако“. За Бога, нейна ли беше вината? Елиза затвори очи, опитвайки се да заглуши болката и чувството за вина. Представи си петното кръв на снега. Пое дълбоко въздух, за да не се разплаче.

Обърна се и видя Острието, облегнат на една каруца. Не търсеше топлината на огъня, също както нея. Тя се приближи до него. Напоследък хората го бяха оставили на мира, заети с оцеляването си. Вече имаха други грижи, вместо да таят омраза към него за стари грешки.

Ксандра можеше да не оживее. Имаше толкова много кръв, помисли си тя.

— Докторът е при нея от доста време.

— Знам — Острието се закашля.

— Темпъл ще се тревожи. Може би някой трябва да се върне и да ѝ каже, че все още няма новини.

— Изпрати Пармли. Няма да пропусне възможността да я утеши.

Болеше я, че отношенията между Темпъл и Острието бяха такива. Бяха заедно, и все пак толкова далеч един от друг. Елиза с нищо не можеше да заздравя любовта им — любов, която се изразяваше с всяка дума, всеки жест, всеки поглед.

Лекарят се появи. Няколко чифта очи се отправиха към него. Не каза нищо, но погледът му беше достатъчно красноречив.

— Съжалявам — промълви най-после той. — Не успях да я спася.

— Бебето? — попита Уил с надежда.

— Момче. Нямаше шанс.

— О, Боже — Елиза се опита да сдържи риданията си. — Защо не я открих по-рано?

— Дори и да беше тук при мен, когато се е случило... — започна лекарят. — Не мисля, че можех да я спася, не и при тези условия. Може би дори и най-добрите условия нямаше да помогнат.

Вероятно беше истина, но Елиза щеше винаги да се терзае. Когато Уил се приближи към нея, ѝ се искаше да избяга — беше сигурна, че ще прочете в очите му обвинение. Но не, в тях имаше само скръб. Той избърса с ръка една сълза на бузата ѝ.

— Знам, че и ти много я обичаше.

Тя зарови лице в гърдите му и се разрида.

Погребаха Ксандра и мъртвороденото момче на следващата сутрин.

ГЛАВА 30

Синът му, дъщеря му и детето ѝ, слугата му — всички бяха мъртви. Уил седеше на земята до огъня, загърнат с одеялото. Усещанията му бяха притъпени — не можеше нито да мисли, нито да чувства. Студът сковаваше тялото му, а скръбта — душата му. Беше в такова състояние, че не можеше дори да се разплаче.

Чу снегът да скърца под приближаващи стъпки, но не помръдна. Темпъл се наведе до него, но той не ѝ обърна внимание. Тънка струйка дим се виеше над чинията с храна в ръката ѝ.

— Мама няма да яде тази вечер. Продължава да пита за Ксандра — очакваше, че ще каже нещо, но той не отговори. — Няма да можем да го запазим в тайна от нея. Тя вече се досеща, че нещо не е наред. Трябва да ѝ кажем.

Той затвори уморено очи. Не искаше да чува гласа ѝ, който дълбаеше мозъка му като свредло. Да говори, означаваше да мисли, означаваше да чувства. Предпочиташе онази безчувственост, която го беше обхванала тази сутрин, докато я погребваха.

— Аз ще отида — чу гласа на Елиза.

— Не — най-напред той не осъзна, че изрече гласно мислите си. Беше станало прекалено бързо. Следващата му мисъл беше, че не можеше да позволи на Елиза да го направи, не заради вината, която чувстваше, а защото това беше негово задължение. Ксандра е... беше тяхна дъщеря — негова и на Виктория. Почти в същия момент, когато проговори, Уил усети топлината на огъня и студената земя под себе си. — Аз ще ѝ кажа.

Стана и се запъти към каруцата. Вкочанените му, схванати крака отказваха да се движат. Каруцата се разлюля под тежестта му. Превит почти на две под брезентовото покривало, той се приближи до мястото, където лежеше Виктория.

— Темпъл каза, че си отказала да ядеш — той се вгледа в нея. Цялото ѝ тяло беше увито в одеяла като египетска мумия. Само лицето ѝ се виждаше. Наоколо миришеше на болест. Тя изглеждаше уморена и

отчаяна. Уил се чудеше как да ѝ каже за Ксандра. — Студено ли ти е? Мога да кажа на Черната Каси да затопли пак камъните.

— Къде е Ксандра? — попита тя с немощен глас и Уил погледна встрани, за да не срещне погледа ѝ. — Мъртва е, нали?

— Да. Погребахме я тази сутрин — той очакваше, че тя ще избухне в плач.

Но тя само въздъхна.

— Знам. Сънувах я снощи. Държеше в ръце малка кукла и плачеше, защото беше счупена и не знаеше как да я оправи — ужасна болка стегна гърдите му. Притискаше го толкова силно, че не можеше да диша. Виктория гледаше брезента, който се поклащаше леко от вятъра. — Искам да ме погребете до нея, Уил! Обещай, че ще го направиш.

Той понечи да се съгласи, без да се замисли. След малко думите ѝ достигнаха до мозъка му. Порази го изразът „до нея“ — сякаш очакваше, че смъртта ѝ е близо.

— Не говори така, Виктория. Ти няма да умреш.

— Обещай ми — тя се опита да стане. Гледаше като обезумяла. Закашля се. Тялото ѝ се разтресе. Той я хвана, докато пристъпът премине. Съжали, че просто не се съгласи.

Най-после се успокои, но изглеждаше така, сякаш кашлицата е отнела всичките ѝ сили. Легна пак — по-бледа и изпита отпреди. Гледаше го умоляващо. Устните ѝ образуваха думите „обещай ми“, макар че не се чу звук.

— Обещавам.

Тя затвори очи и се усмихна едва. Уил остана още дълго време при нея.

Виктория почина същата нощ. Когато Уил каза да я погребат в един гроб с Ксандра, Темпъл веднага възрази:

— Не, не е правилно.

— Майка ти искаше така и аз ѝ обещах.

— Кога? Снощи? Тогава тя е знаела... знаела е, че ще умре.

— Мисля, че не би могла да понесе повече да бъде разделена от децата си. Не става въпрос само за Джони и Ксандра, а и за починалите ти братя и сестри.

— Но защо? Не разбирам?

— Ти си майка, Темпъл. Трябва да знаеш. Децата са на първо място, поне с Виктория винаги е било така... винаги — гласът му издаваше болка и съжаление.

Постепенно Темпъл проумя какво й говореше — че майка й бе обичала децата си повече от него. Това го беше наранило дълбоко, много дълбоко.

Денят беше ясен и слънчев, но студен. Темпъл се беше сгушила до огъня със сина си на ръце. Да се топят, беше единственото им занимание. Основната мисъл, която направляваше всяко тяхно движение и имаше предимство дори пред храненето. Студът смразяваше всичко, дори скръбта и надеждата и ги заключваше в някое ъгълче на душата, заедно с другите чувства. Преди три дни бяха погребали майка й, а после се върнаха до огъня да я оплачат.

Огънят беше жизненоважен.

Темпъл се опита да си спомни онези лениви летни следобеди в Гордън Глен, когато слънцето печеше силно и ветрецът раздвижваше горещия въздух. Тази картина изглеждаше нереална. Имаше само студ, който сякаш щеше да продължи вечно, и прясно изкопани гробове извън лагера и покрай пътя. Може би всички те щяха да умрат. Прегърна по-силно момчето си. Лиджи се възпротиви и тя неохотно охлаби прегръдката си.

Чу, че снегът скрипти под приближаващи копита. Погледна безучастно и видя как Джед Пармли слезе от коня си и се приближи към огъня. Клекна и протегна ръце напред. От устата му излизаше топъл дъх като дим. Той погледна момчето в скута й.

— Как е Лиджи?

— Все същото — нито се влошаваше, нито се подобряваше. Това не я успокояваше, особено след като вече трима членове на семейството бяха мъртви.

— Добре. Докторът ми каза, че магарешката кашлица се развива за няколко седмици. Ще се оправи — освен ако не се получат усложнения, пневмония например, но Джед не й каза това. Напоследък животът й беше низ от трагедии. Не биваше да я тревожи излишно. — Ходих до реката. Изглежда, ледът ще се пропука. Ако така продължи още няколко дни, фериботът ще може да мине.

— Мисис Темпъл! — Фийби тичаше към огъня. — Мисис Темпъл, по-добре елате.

— Защо? Какво има?

— Господарят Острието. Много е болен. Не дава на Дю да доведе лекаря. Има ужасни хрипове. Не знам какво да правя. Трябва да му помогнете, мисис Темпъл. Той е в палатката. Дю е при него, но...

Когато Джед видя тревогата и страха в очите на Темпъл, го прониза ревност. Тя беше загрижена за него. Знаеше, че Острието иска тя да се върне при него, но си мислеше, че Темпъл... нямаше значение какво си мисли. Реакцията ѝ показваше истинските ѝ чувства.

— Погрижи се за Лиджи — тя подаде детето на Елиза и се обърна към него. — Ще доведеш ли доктора?

— Но господаря Острието каза... — започна Фийби.

— Не ме интересува какво е казал! — отвърна тя рязко. Раздразнението и тревогите я правеха нервна. — Доведи доктора!

— Веднага — обеща Джед, но тя вече беше тръгнала към палатката на Острието. Той гледаше след нея.

— Тя все още го обича — прошепна Елиза.

Той ѝ хвърли свиреп поглед. Беше удивена от откритието и му се усмихна леко. Джед се запъти към коня си. Щеше да доведе лекаря, но нямаше желание да го прави. Знаеше, че няма да се почувства по-добре.

Когато Темпъл се шмугна в малката палатка, я посрещна силна кашлица. Дългото тяло на Острието беше увито с одеяла, а Дю люлееше главата му в скута си.

Дю вдигна глава.

— Ти дойде. Не бях сигурен, че ще го направиш.

— Как е той? — Темпъл коленичи.

— Зле. Опитах се да му помогна. Опитах се.

За момент погледите им се срещнаха. Дю го обичаше толкова, колкото и тя. Острието никъде не ходеше без него. Но той не смяташе, че отношенията им са нещо повече от отношения между предан слуга и признателен господар. Сега Дю държеше главата му в ръце, сякаш му беше брат. Откритието най-напред я изненада, но после вече нямаше значение.

— Докторът идва — каза тя и пипна челото му — пареше.

Той се размърда и отвори очи.

— Темпъл? — гласът му стържеше.

— Тук съм — насили се да се усмихне, но не успя. Беше много разтревожена от неговата отпадналост и хриповете, които издаваше при дишане. Спомни си как помагаше да изкопаят гроба на Айк, сам изкопа този на Ксандра и помогна да погребат майка ѝ. Не искаше и той да умира.

Намръщи се. В очите му проблесна раздразнение.

— Дю, казах ти да не... — отново се закашля.

Темпъл запуши уши да не чува раздиращата кашлица. Обхващаше я пълна безнадеждност.

— Върви да стоплиш няколко камъка, Дю. Трябва да го държим на топло. Аз ще остана при него, докато дойде лекарят.

Дю се поколеба.

— Трябва да държиш главата му по-високо, мисис Темпъл. Иначе не може да диша.

— Ще го държа — точно това искаше, точно от това имаше нужда. Много месеци бяха минали от последния път, когато го държа в прегръдките си.

Когато кашлицата му утихна, тя зае мястото на Дю.

Той махна с ръка в знак на протест.

— Лиджи...

— Елиза се грижи за него.

Отговорът ѝ изглежда го удовлетвори, или той просто нямаше сили да се съпротивлява повече. Нямаше значение. Сега синът им не се нуждаеше от нея толкова, колкото той.

Диагнозата беше пневмония. В продължение на два дни и две нощи Темпъл стоя до него неотлъчно. Даваше му топъл борш, сменяше лапите на гърдите му. Рядко позволяваше на Дю да я смени, и то не за дълго. Страхуваше се да заспи, страхуваше се, че ще се нуждае от нея, страхуваше се, че ще умре, ако не стои до него.

Досега не беше се страхувала така за живота му, макар да знаеше, че е обречен заради предателството си. Сега, когато беше на крачка от смъртта, мисълта, че можа да го загуби завинаги, я ужасяваше. Страхът ѝ не беше логичен, както не бяха логични причините, поради които го напусна преди две години и половина.

Логиката на действията ѝ се пропукваше.

Когато Дю дойде в края на третия ден, тя беше вкочанена от изтощение и студ. Залюля се несигурно и протегна ръка да поеме купата с топъл борш.

— Не. Аз ще го нахраня — Дю отказа да ѝ я даде, а тя беше прекалено уморена да настоява. Той привдигна Острието и Темпъл изпълзя бавно встрани. Схванатите ѝ крака отказваха да се раздвижат. — Добре е да си починеш малко.

Тя се съгласи мълчаливо, но не легна. Седна със свити крака, като не отместваше поглед от Острието.

Клепачите му трепнаха, когато Дю поднесе купата към устните му. Острието изви леко глава и измърмори нещо.

— Пийни от борша, господарю, Фийби го направи специално за теб. Ще се разсърди, ако не го опиташ. Хайде, опитай малко.

Острието се намръщи и бутна купата с брадичка.

— Темпъл. Мислех... мислех, че Темпъл... е тук.

— Тук съм — тя допълзя до него и се наведе, за да може да я види. — Тук съм.

Очите му се спряха на нея с явно усилие.

— Не ме оставяй... не ме оставяй отново — гласът му беше толкова слаб, че тя едва успя да чуе думите.

— Няма. Ще бъда тук, до теб — в момента, в който изрече тези думи, я обхвана странно спокойствие. Нямахше да го изостави, докато е болен, а и след като се оправи. Знаеше това, както знаеше, че слънцето винаги ще изгрява от изток. Ако можеше да върне назад времето, не би допуснала да бъдат разделени толкова дълго. Беше го наранила, себе си също.

Вярваше, че ще е най-добре за техния син, ако го напусне. Сега си спомни колко често беше ги виждала заедно през последните месеци — играеха на някаква игра или Лиджи просто пълзеше около него. Не беше ли най-добре детето да расте до баща си, дори ако чува, че другите говорят за него лоши неща. Нямахше значение дали бяха верни или не. Да, Острието не постъпи правилно, но и тя сгреша, като го напусна. Сега виждаше вината си и се молеше да не е прекалено късно.

— Изпий този борш. Трябва да се оправиш. Моля те! Моля те, оправи се! — тя сложи глава на гърдите му и заплака тихо.

Затвори очи само за момент, а когато се събуди, в палатката беше съвсем тъмно. Веднага почувства, че нещо не е наред. Изправи се и се наведе към него.

— Не! — изохка тя и се помъчи да го вдигне. Две ръце я дръпнаха назад.

— Оставете го да спи, мисис Темпъл — прошепна Дю в ухото ѝ. — Шттт. Слушайте. Сега диша по-леко. Дробовете му вече не свирят така.

Тя се заслуша.

— Подобрява се, нали? — почти не можеше да повярва.

— След една-две седмици ще се разхожда съвсем здрав. Сега трябва да спите или ще се наложи той да се грижи за вас — тя се разплака от облекчение. Дю я сложи да легне до Острието и ги зави с одеялото. — Не се тревожете за нищо. Ще бъде тук цялата нощ.

Фериботът, натоварен с първите каруци, се отдели от брега и заплава между ледените блокове. Джед Пармли наблюдаваше от източния бряг на река Мисисипи. Отново бяха на път. В дневника си тази вечер той добросъвестно отбеляза възстановяването на пътуването след едномесечното забавяне. Задачата му беше да наблюдава и да записва, но много от видяното остана незаписано — например, когато Темпъл и онзи негър вдигнаха Острието на коня му и го завързаха. В най-тъмните кътчета на душата си Джед тайно се надяваше, че той ще умре. Личеше си, че Острието не се е излекувал напълно, а до края на зимата имаше още време. Презираше се заради тези мисли.

Най-после всички се събраха на отсрещния бряг на север от нос Жирардо. Тогава научиха, че фуражът по по-прекия, южен маршрут, през Арканзас, рязко е намалал. Бяха принудени да пътуват по другия маршрут, много по на север, през Мисури.

Леден вятър, дошъл от Арктика, фучеше над хълмистата прерия. Беснееше, завърташе се и се извиваше покрай пътиниците. Изморени и лошо облечени, заслабнали от болестите и нещастията, групата изгнаници бяха изправени пред нови трудности.

Понякога краката на Джед бяха толкова вкочанени от студ, че едва се държеше на седлото. Когато видеше накладен огън, спираше да

се постопли.

С всеки изминат ден гробовете край пътя се увеличаваха. Все пак Острието всяка сутрин биваше завързван за коня си, увит с одеяла. Темпъл често яздеше зад него.

Керванът рядко изминаваше петнадесет мили на ден. Средно изминаваха десет или малко повече. Времето беше все същото — ясно небе и леден вятър. Джед не беше сигурен дали чуваше само свистенето на вятъра или и стенанията на болните, умиращите и скърбящите. Вятърът ги съпровождаше през целия път от нос Жирардо, през Джаксън, Фармингтон, Потоси Рола и Лебанон до Спринфийлд, Мисури. Оттам колоната тръгна на югозапад и започнаха да валият дъждове. Понякога преминаваше суграшица, но винаги беше много студено.

Много малко хора от тези, покрай чиито имоти минаваха, им предлагаха храна или подслон за през нощта. Джед не можеше да ги обвинява. Чероките изглеждаха окъсани и жалки. Много от тях бяха болни от заразни болести, освен това нямаха пари да си платят за храна и подслон.

Мисури беше част от фронта, наскоро измъкната от индианците. Думата индианци създаваше представа за диваци. Малко бяха тези, които вярваха, че чероките не разбират почти нищо от война, че те бяха просто фермери — някои, като Гордън например, притежаваха големи плантации, а други обработваха малки парцели, засети с жито, памук или тютюн. Изкарваха си прехраната от земята, както много от фермерите в Мисури.

Невежеството пораждаше недоверие. Джед не можеше да направи нищо, за да го промени.

Дрехите и одеялото на Темпъл бяха подгизнали от проливния дъжд. Тя обви ръце около Острието и се опита да го предпази поне малко. Тялото му постоянно се тресеше. Всеки път, когато си мислеше, че ще се справи, той се влошаваше. Не беше сигурна дали ще издържи още една нощ в мокрите дрехи върху влажната земя.

Чу кашлица до себе си. Погледна към Елиза, която цапаше през калта, наметната с одеяло. На гърба си носеше Лиджи. Той също имаше нужда от сухи дрехи.

Дю, който водеше коня, се обърна към нея.

— Правят лагер за през нощта, мисис Темпъл. Виждам няколко палатки.

Темпъл съзря да излиза бял пушек от комина на фермата пред тях. До къщата се виждаше хамбар. Без да се колебае, слезе от коня и пое юздите от Дю. Поведо коня встрани от пътя, право към фермата.

— Темпъл, къде отиваш? — извика Елиза.

— Всички елате с мен — отвърна тя, без да обърне внимание на озадачените им погледи. Нямаше сили за обяснения. Беше премръзнала, уморена и мокра.

Когато стигна до предната веранда, пусна юздите и развърза малко вързопче от седлото. Отнякъде се появи куче и залая яростно, когато тя приближи стъпалата. Беше принудена да спре. Гледаше разочаровано към вратата. Кучето залая още по-силно, когато баща ѝ и Елиза се приближиха.

— Темпъл, няма смисъл — обади се баща ѝ.

— Откъде знаеш?

Точно тогава на вратата се появи един мъж и сгълча кучето. Лаенето веднага премина в скимтене. Кучето се обърна и замаха опашка към господаря си. В момента, в който Темпъл се качи едно стъпало нагоре, кучето отново ѝ препречи пътя и изръмжа заплашително.

— Вие сте от онази сбирщина индианци на пътя, нали? — мъжът ги гледаше изпод гъстите си вежди. Имаше посивяла коса и набръчкано, задебеляло от годините и суровия климат лице. Темпъл се опита да не мисли за пушката в ръцете му. — Ако сте дошли да просите, по-добре е да се връщате, защото тук няма да получите нищо. Вървете си. Махайте се, преди да съм насъскал кучето.

— Моля ви... съпругът ми и синът ми са болни. Имат нужда от сухо място за пренощуване. Ще им позволите ли да пренощуват в хамбара ви? — тя се мъчеше да развърже вързопчето. — Мога да ви платя — най-после успя и започна да търси сребърната игла. Извади я, поддържа я за минута в ръка, после му я показа. — Вижте.

Човекът се поколеба. Гледаше ги с подозрение, докато се приближи към стъпалата. Иглата блестеше в мократа ѝ ръка. Големият аметист имаше тъмнолилав отблясък, а малките перли се белееха като кокичета в тъмнината.

Елиза изпъшка, когато видя иглата.

— Не — възпротиви се тя. — Не можеш да му дадеш това.

Вече беше късно. Мъжът я беше взел от ръката ѝ и я разглеждаше. Темпъл затвори очи при мисълта, че ще загуби тази скъпоценност, собственост на семейството ѝ от много години. Но с удоволствие щеше да я жертва за топло, сухо място.

— Колко човека сте?

— Десет. Баща ми, брат ми... братовчедка ми — зачуди се как да представи Елиза — аз, синът ми и мъжа ми, и четиримата ни негри. Ще ни разрешите ли да преспим в хамбара ви? Няма да откраднем нищо.

Той обърна иглата в ръката си.

— Предполагам, че няма да навреди. Треперите като мокри кутрета. Няма да ви оставя така. Можете да спите в хамбара ми — Темпъл почувства да я залива вълна на облекчение. Преди да успее да му благодари, той продължи. — Това е хубава дрънкулка. Жена ми би я харесала, но умря преди три години. На мен не ми трябват такива работи. Можете да си я вземете — той ѝ я даде, после се обърна рязко. Спря до вратата и ги погледна. — Имам крава с теле в хамбара. Можете да си издоите мляко за малкия.

— Благодаря.

Той изръмжа нещо в отговор и влезе вътре. Един час по-късно донесе в хамбара кошница с пресни яйца и юргани.

— Можете да ползвате тези — каза той и побърза да излезе.

Темпъл се затича след него навън.

— Моля ви, как се казвате?

Той наведе глава. От шапката му се стичаше вода.

— Косгроув. Хайръм Косгроув.

— Аз съм мисис Стюарт — тя протегна ръка.

Той се ръкува непохватно.

— Мисис Стюарт.

— Благодаря, мистър Косгроув. Искам да мога да кажа на сина си името на мъжа, който ни помогна.

Благодаря ви.

— Тук навън в дъжда и калта няма място за благодарности. По-добре влезте на сухо.

Тя се поколеба още една секунда, после влезе вътре.

По-късно същата вечер Темпъл и Острието лежаха един до друг в сеното, завити с един от юрганите на мистър Косгроув. Одеята и дрехите им бяха метнати на подпорите да съхнат. Вдъхна дълбоко силния аромат на сено. Опита се да си спомни последния път, когато беше се чувствала така добре. Острието се размърда и потрепери конвулсивно.

— Студено ли ти е? — прошепна тя и притисна тяло до неговото, за да го стопли. — Така по-добре ли е?

— Не мисля, че искам да се чувствам по-добре.

— Не говори така.

— Защо? И двамата знаем, че щом веднъж се оправя, повече няма да лежиш до мен. Защо да се оправям, след като това означава да загубя теб, Темпъл?

— Грешиш — тя погали лицето му. — Няма да си замина. Трябва да се оправиш, защото аз отново искам да бъда твоя жена.

Той хвана ръката ѝ.

— Не го казвай, ако не го мислиш наистина.

— Мисля го.

Мълчание. Той не каза нищо. Само притисна ръката ѝ към устните си. Тя чувстваше слабото треперене на тялото му, но то не беше от студ или от треска, а от силни чувства. Темпъл също трепна, развълнувана от дълбоката му любов.

— Липсваше ми. В името на всичко свято, липсваше ми. Може би трябва да приема завръщането ти, без да задавам въпроси, но не мога. Защо, Темпъл? Защо промени решението си?

— Защото синът ти има нужда от теб, но преди всичко, защото аз имам нужда от теб. Обичам те — тя сложи глава на гърдите му. Чуваше свиренето в дробовете му и туптенето на сърцето му. — И двамата направихме грешки, макар че тогава не мислехме така. Когато ти подписа този договор, мислеше, че правиш най-доброто, но грешеше. Когато аз те напуснах, мислех, че правя най-доброто за нашето дете, но и аз грешах. Много неща се промениха през последните две години, но не и чувствата ми към теб — Темпъл затвори очи. Чувстваше объркващата топлина на тялото му. Чувстваше се уморена, макар че ѝ се искаше да не е така. — Прегърни ме.

Усети, че целува косата ѝ, преди кашлицата да го принуди да обърне глава.

— Нямам сили да направя нещо друго, освен да те прегърна. Обичам те, Темпъл. Никога не съм искал да си отиваш, но не можех да те помоля да останеш.

— Знам — решението трябваше да бъде нейно, направено свободно, без принуда. В противен случай щеше да негодува срещу него. Разбираше това.

Дъждът чукаше по покрива на хамбара, но те бяха затоплени и сухи в мекото си сламено легло. Заспаха сгушени един до друг.

ГЛАВА 31

Форт Гибсън, индианска територия края на февруари 1839.

Големият червеникаво — кафяв кон пръхтеше и опъваше юздите, недоволен от бавния ход. Раздразнен от нетърпението му, Джед отпусна юздите. Излезе от форта на пътя, който свързваше форт Гибсън и форт Смит. Видя палатките, пръснати в долината на река Арканзас. Това не беше военен лагер, а последната спирка на индианците преди крайната цел.

Когато стигнаха до Файетвил, той се запъти на запад към форт Гибсън, докато керванът продължи на юг през Ауатчитъс към форт Смит. Преди два дни чероките бяха завършили пътуването си.

Двадесет и четири часа от тези два дни прекара в сън в топло легло с дюшек, който беше значително по-мек от студената земя. Беше завит със сухи одеяла. Събуди се от дълбокия сън със схванати мускули и болки по цялото тяло. Гореща баня, бръснене, чиста униформа и топло ядене — това бяха най-съкровениите му желания в този миг.

Стана му болно, когато гледаше тези хора, които бяха прекарвали още една нощ навън, стоплени единствено от одеялата и огньовете: които бяха яли поредната порция осолено свинско и каша; които нямаха почти нищо друго, освен дрехите на гърба си. Сутринта в офицерския стол за първи път от няколко месеца насам чу смях и радостни гласове. Тишината в лагера беше ужасяваща. Когато керванът пристигна преди два дни, не видя нито една усмивка и не чу нито едно възклицание на облекчение, че тежкото пътуване най-после беше приключило. Оцелелите щяха да бъдат изправени пред нови трудности.

Плашливият кон се дръпна назад, когато една птичка излетя от тръстиката край речния бряг. Джед го потупа, за да се успокои. Съжали, че не взе някои от конете на кервана, вместо да взема назаем от жребците на драгуна. Но конете му бяха уморени, с подбити крака.

Отби коня от пътя към лагера. Това щеше да бъде последният път, когато ще изпълни задачата си като наблюдател. След двата дни на почивка и възстановяване очакваше да намери някаква промяна у индианците, но се разочарова. Видя само смутени, отчаяни, враждебни и огорчени физиономии.

— Мисията Дуайт. Това е на половината път от тук до форт Смит, нали? — каза Джед на отец Коул. — Това е дълга езда.

— Може би. Но след като пристигат толкова много кервани от изток, чувствам, че трябва да бъда там, където мога да направя най-голямо добро. От трагичните истории, които чух, мисля, че тези хора имат нужда от морална подкрепа.

Джед се засмя.

— Простете ми, отче, не искам да омаловажавам значението на Бог и неговата сила, но не мисля, че можете да очистите гърицата от брашното, което са им раздали, или да подобрите вкуса на разваленото месо, или да храните болните и мършави животни, които са получили вместо качествен добитък, обещан им от правителството. Ако искате да се молите за някого, молете се за хората, които сключиха договори с правителството да снабдяват индианците с провизии, а сега правят огромно състояние, като им продават некачествени стоки. Ако искате да помогнете на тези хора, дайте им топли дрехи, намерете дом за сираците и се погрижете за болните. Така ще помогнете повече, за да им върнете вярата в справедливия Бог, вместо да четете пасажии от Библията — той се усмихна тъжно. — Изглежда сякаш аз съм този, който има нужда от проповеди. Моите извинения, отче.

— Не е необходимо. Може би си заслужавах проповедта.

— Но не аз съм този, който ще ви чете морал. Ще ви оставя да продължите работата си. Трябва да се сбогувам с някои хора — той подкара коня си към палатките на семейство Гордън.

Елиза стоеше до огъня, сложила ръка над очите си, за да се предпази от слънцето. Несгодите в последните месеци бяха оставили своя отпечатък върху тялото ѝ — беше отслабнала и имаше тъмни кръгове под очите. Като гледаше мръсната ѝ и сплъстена коса, окъсаните ѝ и зацапани дрехи, Джед си спомни, че до вчера и той изглеждаше не по-различно.

— Лейтенант Пармли. Едва ви познах без брада — каза Елиза. — Елате да се стоплите до огъня, макар че днес не е толкова студено. Не

мога да се начудя защо времето не беше толкова меко, докато бяхме на път.

— Не мисля, че някога ще узнаем това — той слезе и огледа лагера. Никой не се виждаше наоколо, освен негърката и синът ѝ. — Къде са другите?

— Уил и Кип отидоха да вземат дажбата ни. Темпъл замина тази сутрин. Отидоха при бащата на Острието. Той емигрира тук преди повече от година и си е построил къща на север по течението на Великата река.

— Изненадан съм, че и вие не сте отишли с тях.

— Острието и баща му са от групата, която подписа договора. Да живеем с тях дори за кратко... — Елиза търсеше подходящи думи, за да изрази дълбокото възмущение на Уил, болката и страданието, омразата на Кип. Най-после добави: — Никога нямаше да се получи.

Джед искаше да каже още нещо, каквото и да е, но думите не идваха. Темпъл беше заминала и той не успя да се сбогува с нея.

— Искаше ми се да пожелаая на Темпъл на добър час.

— Сигурна съм, че Темпъл го знае.

— И аз тръгвам утре сутринта, този път с лодка. Искан да се сбогувам с всички — щом като Темпъл отсъстваше, нямаше какво да прави тук.

— Ще кажа на останалите. Уил ще съжали, че не е тук, за да ви пожелае безопасно пътуване към дома. Вие бяхте приятел за нас, Джед. Благодаря ви.

— Успех и на вас — Джед яхна коня и се върна обратно към форта.

По целия път на връщане си мислеше, че стана по-добре, че не видя Темпъл. Всичко беше свършено. Тя направи избора си. В джоба му имаше писмо от Сесилия, писано преди Коледа. Тя го чакаше да се прибере. Предлагаше сватбата да бъде през пролетта. Защо не, помисли си Джед, завладян от мрачни мисли.

Докато Елиза разстилаше изпраната риза на Уил на едно одеяло в палатката, видя, че ръкавът се беше скъсал. Взе ризата и я огледа. Сигурно можеше да го закърпи с парче от фустата си. Тя беше толкова окъсана, че едва ли можеше да се носи.

— Мис Елиза — извика Шадрак отвън.

— Да, какво има? — гласът звучеше уморено, раздразнено и самотно. Темпъл ѝ липсваше, макар че беше заминала едва тази сутрин. Лагерът изглеждаше толкова пуст без Темпъл, Острието, малкия Лиджи, Дю и Фийби също.

— Един конник идва насам — каза Шадрак.

— Идвам веднага — Елиза остави ризата на одеялото. Предположи, че посетителят търси Уил. Стана с усилие. Когато повдигна брезентовия отвор на палатката, почувства бодежи в ръцете — гледаше безучастно мъжът.

— Здравейте — той се наведе напред. — Говорите ли английски?

Елиза кимна намръщено. Този глас ѝ напомняше за някого, когото беше познавала много отдавна. Или това беше само плод на въображението ѝ? Лицето на мъжа беше в сянка. Той слезе от коня.

— Аз съм отец Коул от мисията Дуайт.

— Натан! — шокирана, произнесе името. — Натан? — взря се по-внимателно. Можеше ли под това палто да се крие кльощавата му фигура. — Ти ли си, Натан Коул?

— Да — той приближи колебливо към нея. — Съжалявам. Познавам ли в... Елиза? — той я гледаше невярващо.

— Да — тя сдържа истеричния смях, който се надигаше в гърдите ѝ. Представяше си как изглежда — косата ѝ беше мръсна и сплъстена, пусната свободно, вместо да е хваната в кок. Роклята ѝ беше изцапана и скъсана. На раменете си имаше наметнато одеяло, вместо шал. Кожата ѝ беше напукана, беше отслабнала. — Знам, че не приличам на тази Елиза, която си спомняш, но наистина съм аз.

— Как... — Натан я гледаше и не можеше да повярва на очите си. — Какво правиш тук? Мислех, че си се върнала вкъщи. Как се озова тук?

— Дойдох със семейство Гордън — Елиза чувстваше сълзите да напират в очите ѝ.

— През целия труден път?

— Да.

— Но... как? Ти си...

— Представих се като тяхна братовчедка. Макар че, всъщност, никой не ме е питал дали съм черна или не — спомни си Елиза, после забеляза изражението му. — Не можех да ги оставя, Натан. Не можех

да им позволя да изтърпят всичко това сами. Имаха нужда от мен. Те... имаха нужда от мен — гласът ѝ премина в шепот. Сълзи се стичаха по бузите ѝ. Натан нежно я прегърна. Тя сложи глава на рамото му. — Малкият Джони почина, докато бяхме още в лагера. После си заминаха Ксандра и Виктория. Айк също е мъртъв.

Тя плачеше тихо. Плачеше за тези, които погребяха, за страданията, които изтърпяха, за великолепието на Гордън Глен, загубено завинаги за тях, за училището, в което преподаваше, за дрехите и личните вещи, които беше принудена да остави. Беше загубено. Всичко беше загубено.

— Съжалявам — измърмори Натан, когато тя свърши.

— Загубихме буквално всичко — Елиза спря да плаче и избърза сълзите си. — Бях забравила колко е лесно да се говори с теб. Липсваха ми нашите разговори.

— Аз... често си мислех за теб.

— Не те попитах как си — измърмори Елиза виновно.

— Добре съм.

— Искаш ли кафе? Мога да кажа на Каси да направи, макар че, предупреждавам те, вътре има повече цикория, отколкото кафе.

— Не, не искам — каза той нетърпеливо. — Елиза, не мога да позволя повече да се заблуждаваш така. Не можеш да живееш по този начин — той махна с ръка към палатката, примитивното огнище и окаения ѝ вид. — Искам да се върнеш с мен в мисията. Жените могат да се погрижат за теб и...

— Не.

— Тръгвам за Тенеси след една-две седмици. Можеш да пътуваш с мен.

— Благодаря ти за загрижеността, Натан, но няма да тръгна оттук след всичко, което съм преживяла.

— Но какво ще правиш?

Елиза видя, че Кип и Уил се връщат.

— Имаме посетител, Уил — извика му тя. Уил се поколеба за миг, после се приближи към тях. За първи път Елиза забеляза леко прегърбените му рамене и белите му коси. — Спомняш си Натан Коул, нали?

— Да, разбира се, отец Коул — той протегна ръка, за да се ръкува.

— Мистър Гордън, мина доста време от последната ни среща.

— Да — съгласи се Уил и погледна Елиза с тъжните си очи, а после пак Натан. — Преди известно време изпълнихте церемонията на сватбата на дъщеря ми. Ще бъдете ли така любезен да направите същото за Елиза и мен? — не обърна внимание на изненадата в очите на Натан и погледна Елиза. — Разбира се, ако ти си съгласна.

Не беше необходимо да я пита. Отговорът ѝ беше „Да“.

Двамата никога не бяха обсъждали този въпрос, дори и след смъртта на Виктория. Знаеше, че Уил беше свободен да се ожени за нея, но в ежедневната битка за оцеляване това не изглеждаше важно. Винаги беше мислила, че това ще стане в някой ден, когато изпитанията са свършили. Този ден беше дошъл по-скоро, отколкото очакваше.

Напълно забрави, че някога беше казала на Натан, че няма да се омъжва. Сега той ги обяви за мъж и жена. Тя вече беше мисис Гордън.

ГЛАВА 32

Народът на чероките, индианска територия юни 1839

Напрежението на масата беше непоносимо. Дори чуруликането на птичките не успяваше да разведри обстановката. С крайчеца на окото си Елиза наблюдаваше как Черната Каси сервира на Натан порция пресен зелен боб от глинената купа, която Елиза сама беше направила и изпекла. Кип беше издялал дървен черпак, както и повечето от приборите им.

Никога не беше изпадала в по-неудобна ситуация от тази. Загледа се в грубо издяланите дъски на масата. Нямахте парче плат да я застеле. Защо предложи да обядват навън, където ясно се виждаше колко първобитно живеят? Но щеше да бъде по-лошо, ако Натан беше видял примитивно мебелираната барака, която беше техният дом.

Косата ѝ беше привързана със синя панделка. Нямахте време да я свие на кок. Когато Натан дойде сутринта, успя само да махне кърпата от главата си, прекара четката през къдриците си и ги завърза с панделката.

Що се отнася до дрехите, нямаше по-хубави от тези, които носеше. Отгоре беше облякла една от ризите на Уил, а полата ѝ представляваше съшити парчета от старите ѝ фусти. С помощта на Каси беше направила боя от индигото и ги боядиса тъмносини. Престилката ѝ даде Темпъл. Скри крака под масата, за да не се виждат кожените мокасини на краката ѝ.

Когато Каси сервира и последното ястие, Елиза ѝ кимна, че е свободна. Хапна малко, после остави вилцата и скри ръце под масата, за да не види Натан мазолите по тях. Преструваше се, че слуша какво говори той, но не преставаше да си мисли, че това е пълен фарс. Държеше се като господарка на някоя голяма плантация, когато нищо друго не беше по-далеч от истината.

Защо толкова отчаяно се опитваше да убеди Натан, че всичко е наред? Нищо не беше наред. Уил седеше срещу нея, в другия край на масата, както подобава на господаря на плантацията. Елиза го

наблюдаваше как методично се хранеше — лапваше малко храна, сдъвкваше я бавно, гълташе я и лапваше друга. Когато Уил избра този парцел земя на няколко мили от имота на семейство Стюарт, Елиза си помисли, че ще оставят миналото зад себе си и ще започнат отначало, както направи Шавано Стюарт, с помощта на Темпъл и Острието.

В някои отношения за три месеца бяха свършили доста работа, но Елиза знаеше, че можеше да се направи много повече. Имаха покрив над главата си, столове, на които да седат, и зеленчуци в градината, но нивите не бяха изорани и засети. Нямаха никакъв добитък, с изключение на няколко кокошки. И най-лошото беше, че Уил не се интересувахе от нищо.

Той се промени. Това я болеше. В миналото се усмихваше рядко, а сега изобщо не се усмихваше. Когато по-рано в Гордън Глен имаха гости, разговорът на масата беше оживен. Уил се интересувахе от положението на другите, от последните новини, от политическата и икономическа ситуация. Сега едва размени десетина думи с Натан.

В началото отдаваше апатията му на умората и изтощението след пътуването. Всички се чувстваха изцедени физически и емоционално. Споменът за ужасното изпитание щеше винаги да ги съпътства. Не очакваше той да забрави. Знаеше, че не може.

Елиза се опита да прояви търпение и разбиране. Черната Каси и Шадрак ѝ помогнаха да обърне земята, да изчисти плевелите и да я засее. Не занимаваше Уил с нищо. Шадрак и Кип отрязаха дърветата, нарязаха ги на дъски и сковаха маса и столове. Елиза се опита да се задоволи с това, което имаха. Не се оплака нито веднъж, докато той стоеше с часове на стола с блуждаещ поглед. Беше достатъчно, че имаха храна на масата и дрехи на гърба си.

Но не знаеше колко ще издържи. Тя беше негова жена. Беше станала такава, каквато никога не беше искала да бъде — слугиня на един мъж, която нямаше собствена свобода. За какво беше учила, ако щеше да прекара остатъка от живота си в пране, кърпене и готвене — не само за него, но и за сина му и двамата негри?

— Как е Темпъл?

Елиза разбра, че въпросът на Натан беше адресиран към нея.

— Добре — предпочиташе да не я споменават. Страхуваше се, че това ще възпламени омразата на Кип към предателите, виновни сега да са тук.

— Докато идвах насам, минах покрай нивите им. Имат хубави жита — отбеляза Натан.

— Защо те изненадва? — каза Кип. — Предателите взеха най-хубавите земи за себе си, когато дойдоха тук.

— Кип! — обади се Елиза.

Но той не я слушаше. Никога не я слушаше.

— Вярно е — настоя той. — Те продадоха земята ни, после дойдоха тук и вземаха най-доброто за себе си. Убиха майка ми, брат ми, сестра ми. Заради тях загубихме всичко. Заради тях живеем така днес. Те направиха всичко това — Кип стана ядосано от масата.

Елиза погледна Уил, но той не повика сина си да се извини за грубостта си. Тя се опита да го извини.

— Кип обвинява подписаните договори за всичко. Изпълнен е с омраза, откакто дойдохме тук.

— Разбирам — усмихна се Натан.

Обаче тя не.

Веднага след като привършиха обед, Уил се извини и стана от масата. Вероятно щеше да седне някъде и да гледа с празен поглед пред себе си. Почувства ръката на Натан върху своята.

— Елиза — гласът и изражението му изразяваха съчувствие.

Искаше ѝ се да заплаче, но успя да се овладее. Имаше достатъчно хора в това семейство, които обичаха да се самосъжбяват.

— Свърши ли с обед? — тя се насили да се усмихне. — Хайде да се поразходим. Каси ще почисти масата — знаеше, че играе ролята на безгрижна гранд дама, чиято единствена грижа беше да забавлява гостите си.

— С удоволствие.

— Когато идваше в Гордън Глен, обичахме да се разхождаме. Спомняш ли си? — Елиза осъзна, че не може да се отърси от миналото.

— Да, спомням си.

— Как мина пътуването ти на изток? Спомена съвсем малко за това — искаше да смени темата, но ако съдеше по изражението му, изборът ѝ не беше най-добрият. — Какво има?

— Нищо.

— Да, има нещо — отговорът му не успя да я заблуди. — Можеш да ми кажеш.

— Не исках. Предполагам, че затова избягвах да говоря за пътуването. Не исках да ги споменавам...

— За какво?

— Върнах се в Ред Клей с доктор Бътлър, за да му помогна да опакова нещата си и да доведе семейството си тук — той спря пак, сякаш не искаше да продължи.

— Това го знам, Натан.

— Бях любопитен да видя какво се е променило, затова обиколих областта. Ходих и в Гордън Глен — той вдигна глава към небето. Адамовата му ябълка подскачаше като топка. — За Бога, не бях подготвен за това, което намерих.

— Какво? — Елиза усети, че щеше да чуе нещо лошо.

— Толкова е нелепо, Елиза. Отидох там, очаквайки да видя... Няма значение. Бурени бяха превзели нивите, къщата... къщата беше празна. Във всяка следваща ферма беше същото. Изоставени. Запуснати. Джорджианците ги взеха и после... ги изоставиха. Бяха безмилостни в борбата за заграбването на земята от чероките. Сега тя е тяхна, а е оставена незасята. Това е лудост.

Замаяна, Елиза си спомни горещото сухо лято, когато бяха наблъскани в лагера и веригата от гробове, които издигнаха покрай пътя.

— Защо? — прошепна тя.

— Казаха ми, че някои от тях дошли на запад да видят дали тази земя е толкова плодородна и богата, колкото я описваше правителството.

— Не! — изстена тя.

— Така е.

Тя си представи Гордън Глен, както той го описваше — изоставено, занемарено и порутено, свежата трева на ливадата, задушена от плевели.

Спомни си един стих на Уърдсуърт:

*„Мили Боже! Истинските къщи изглеждат заспали
и това всемогъщо сърце лежи спокойно.“*

— Не трябваше да ти разказвам това — каза Натан.

— Толкова е неправилно... нечестно, но вече е сторено. Не можем да го променим. Предполагаме, че това е най-трудно да се приеме. Безполезно е да плачем за нещо, което е загубено.

— Трябва да продължим.

— Говориш в множествено число?

— Да.

Няколко секунди минаха в мълчание, после Натан каза:

— Не знам какво ми става. Мислех да ти дам това по-рано — той извади пакет от джоба на палтото си и й го подаде. — Купих го за теб, докато бях на изток. Сватбен подарък. Страхувам се, че не е много практичен.

— Книга — досети се тя.

— „Природа“ на Емерсън — казаха ми, че е доста добра.

Тя разви кафявата хартия. Погали нежно кожената подвързия.

— Книга, отдавна не съм държала книга в ръце — Елиза я притисна към гърдите си и погледна Натан с насълзени очи. — Това е най-добрият подарък, най-ценното нещо в света. Благодаря ти — гласът й трепна от вълнение.

— Аз... — Той погледна към бараката — искаше ми се да бъде повече... Искеше ми се...

Но тя не го остави да продължи.

— Уил толкова ще се зарадва, когато му я покажа. Това ще бъде първата книга в новата ни библиотека.

Натан успя да скрие скептицизма си, че някога ще имат къща с библиотека.

— Разбира се — той се поколеба, после добави, сякаш случайно. — Страхувам се, че се забавих тук. Време е да тръгвам.

— Предполагам, че е така — Елиза избягна погледа му, осъзнавайки напрежението между тях, което ги караше внимателно да подбират думите си.

— Ако има нещо, което мога да направя, трябва само да ми пишеш и...

— Благодаря. Ще го запомня.

Върнаха се обратно. Елиза изпрати Шадрак да доведе коня му. Нито Уил, нито Кип се виждаха наоколо. Натан замина, без да се сбогува.

Наблюдавайки го да се отдалечава, тя си спомни онзи далечен ден, когато той ѝ направи предложение. Замисли се колко различен щеше да бъде животът ѝ, ако беше се омъжила за него. Все още щеше да преподава, вместо да работи от сутрин до здрач, за да осигури храна за трапезата и дрехи. Сълзи пареха очите ѝ, сълзи на негодувание и разочарование.

— Това книга ли е? — попита Шадрак.

— Да — тя погали меката корица с грапавите си пръсти. — Толкова отдавна не съм държала книга в ръце. Струва ми се, че е минал цял век. Какво се случи с нас, Шадрак?

— Уморена си. Защо не отидеш да си починеш?

За момент беше готова да се поддаде на умората, която владееше тялото и душата ѝ, но после тръсна глава.

— Има много работа. Къде е Уил? Трябва да затулим тази дупка в кокошарника, преди мечките да са изiali още кокошки.

— Мисля, че слезе надолу към реката.

— Върви да му кажеш — няма значение, аз ще му кажа. Остави това в къщата. — Тя му подаде книгата и се запъти към реката. В гърдите ѝ се надигаше гняв.

Намери Уил, седнал на брега до една топола. Беше подпрял ръце на коленете си и гледаше с празен поглед калната вода. Почти не я погледна.

— Натан си замина. Каза да ти предам поздравите му — когато чу нервния си глас, Елиза се ядоса на себе си. Опита се да бъде потърпелива. — Трябваше да оправиш кокошарника днес. Ако искаш да свършиш нещо, можеш да хванеш риба за вечеря.

— Забравих за кокошарника — каза той. — Виж Кип... не, той замина.

— Замина ли? Къде?

— За срещата на съвета в Такатока.

— Но... — Елиза се намръщи. — Мислех... ти няма ли да ходиш?

— Не.

— Защо? По-рано винаги си посещавал сесиите.

— Това беше преди.

Апатията в гласа му беше повече, отколкото можеше да понесе.

— Но това е първата среща тук, първият път, когато ще се срещнете в съвета със западните чероки след емигрирането им тук преди тридесет години. Как можеш да изпуснеш такова събитие?

— Няма значение.

— Как можеш да говориш така? Разбира се, че има значение.

— Има други, които ще заемат мястото ми — в гласа му се прокрадваха нотки на нетърпение.

— Но колко от тях ще бъдат като Кип, изпълнени с омраза към предателите? Познаваш не по-зле от мен враждебността, която срещаме на всяка крачка тук, враждебността, която усещаме навсякъде, където отидем. Колко време мислиш, че Джон Рос ще издържи сам на призивите за отмъщение? Какво стана с теб?

— Елиза, уморен съм.

— И аз също! Уморих се да те гледам как се самосъжаляваш, ден след ден. Мислиш, че ти си единственият, който е страдал. Хиляди други погребяха близки, включително и Джон Рос. Жена му умря от пневмония, след като даде одеялото си на едно болно дете. О, Уил, защо не можеш да разбереш, че времето за сълзите мина. Сега е време да започнем отново, да построим нов дом...

— Да построя за кого? — най-после Уил я погледна. Очите му бяха пълни с болка. — За малкия Джони ли да строя? Погребяхме го в лагера. Гробът на Ксандра е до Мисисипи. Виктория също е мъртва. Кажи ми за кого да строя отново?

— За нас. За нашето бебе.

По лицето му видя само шок и съжаление.

— Елиза, не! — измърмори той.

Смаяна от реакцията му, тя се затича към бараката. Ослушваше се да чуе стъпките му зад себе си. Надяваше се, че ще стане чудо — ще я настигне и ще ѝ каже, че иска детето. Но не чуваше нищо, освен шумоленето на високата трева и чуруликането на птичките.

Болката беше силна, но Елиза не можеше да си позволи да се разплаче. Това означаваше да признае, че е слаба колкото него. Не беше и никога нямаше да бъде. Щеше да роди бебето и да му осигури хубав дом, със или без негова помощ.

Видя, че Шадрак бдеше пред бараката и четеше книгата, която Натан ѝ беше дал. Имаше толкова много работа, а той безделничеше. Безотговорността му я вбеси.

— Какво правиш? Казах ти да я оставиш. Не съм ти разрешила да четеш — тя я дръпна от ръцете му, сляпа за уплахата и обидата в очите му. — Върви да намериш дъска или нещо друго да оправиш кокошарника. Като свършиш това, върви да изчистиш плевелите в градината. Няма повече да търпя това мотаене наоколо — втурна се в бараката. Видя Каси до мивката и спря рязко. — Още ли не си измила чиниите? Само мързел и безотговорност ли ще срещам? Всичко сама ли трябва да правя?

Елиза остави книгата на стола и отиде до грубата дървена мивка, която служеше и за работна маса.

— Ако продължаваш с това темпо, ще дойде време за вечеря, докато свършиш. Дай ми това.

Протегна нетърпеливо ръка към пръстената купа, която Каси стържеше, но мокрия съд се изплъзна от пръстите ѝ. Извика стреснато, когато купата се разби на парчета на пода.

— Купата ми! — тя се наведе.

— Аз ще ги събера, мисис Елиза — Каси се наведе да събере парчетата.

— Не ми трябва помощта ти. Не ми трябва ничия помощ. Само... върви и ме остави на мира.

Уил беше навън и чу грубите думи на Елиза. Всяка от тях го удряше като камшик. Не искаше да я нарани, но го направи. Тя щеше да има дете — негово дете.

Той бавно приближи към вратата и спря. Черната Каси се суетеше покрай Елиза. Уил ѝ кимна да ги остави сами. Каси излезе. Елиза остави парчетата на пода. Раменете ѝ бяха увиснали, сякаш се чувстваше победена. Уил гледаше наведената ѝ глава. Какво направи с нея?

Когато го чу да се приближава, Елиза побърза да събере парчетата.

— Изпусна я. Беше най-хубавата купа, която направих. Шадрак ще трябва да изкопае малко глина, за да направи друга.

Уил се поколеба за момент, после каза:

— Не се тревожи. На връщане от срещата ще спра в магазина и ще купя някои чинии и други неща, от които имаме нужда.

Когато спомена за срещата, тя го погледна, но не каза нищо за внезапното му решение.

— Мислех, че не можем да си позволим такива неща.
— Той ще ни даде на кредит. Направи списък на нещата, от които се нуждаем, за да го взема със себе си.
— Добре.
Той мярна книгата на стола.
— Какво е това?
— Подарък от Натан.
— Много мило от негова страна.
— Да, така е.
— Щеше да бъде по-добре, ако беше се омъжила за него, Елиза.
Щеше да си спестиш много изпитания и страдания.
— Оплаквала ли съм се, Уил Гордън?
— Не, но...
— Няма и да го направя. Не съм молила нищо да ми бъде спестено. Не съжалявам, че му отказах. Не го обичам. Кога тръгваш за срещата?
— Днес следобед.
— Веднага ще направя списъка. Кажи на Каси да дойде да довърши чиниите.

Близо шестстотин души се събраха в Такатока, извикани от западните чероки, които искаха да приветстват с „добре дошли“ новодошлите. Първите дни преминаха в нови запознанства и срещи със стари познати. Уил се опита да се присъедини към групичките, но спомените за миналото бяха болезнени. Зарадва се, когато Джон Браун, вождът на западните чероки, излезе напред, за да се обърне към присъстващите.

„С радост ви посрещаме в нашата страна. Цялата земя е пред вас. Свободно можете да отидете, където искате и да изберете място, където да се установите. Единственото ни условие е да не накърнявате личните права на човека. Имате пълно изборително право и сте законни гласоподаватели в района, в който живеете. Според закона следващия октомври изтича срокът на службата на

вождовете и всеки от вас може да бъде избран на този пост. Следващият юли в нашите райони ще има избори за членове на законодателството, съдии, шерифи и др. Можете да участвате като гласоподаватели и кандидати за тези постове. Правителството като институция съществува от много години, имаме написан сборник със закони, пригодени за нашите условия, които осигуряват спокоен живот и благоденствие на нашите хора. От вас очакваме да се подчините на нашето правителство и закони, докато не бъдат променени или отменени и да се държите като добри и миролюбиви граждани.“

Джон Рос възрази срещу доста свободния начин на управление на правителството на западните чероки. Той настоя сборникът от закони да бъде преработен и разширен и да бъде написана нова конституция. Приблизително по същото време, докато обсъждаха различни предложения, Уил забеляза да се приближават Шавано Стюарт, Острието и двамата Ридж Елиъс Будинот. Незабавно към тях бяха насочени враждебни погледи.

— Тези индианци защо са тук? — изръмжа Кип. — Джон Рос трябва веднага да ги изгони.

— Той иска мир и единен народ на чероките. Никога не се е отклонявал от целта — каза Уил замислено. Техният лидер никога не беше спирал да се бори, въпреки загубата на близките си.

— Но той забравя нашите закони — каза Кип и се отдалечи.

За първи път Уил осъзна колко фанатична беше омразата на Кип. Той винаги е бил ядосан от нещо, но поведението му вече минаваше границите на гнева и негодуванието и достигаше до нещо по-опасно и брутално. Лицата на мъжете, които се присъединиха към него, показваха същата жажда за отмъщение.

ГЛАВА 33

Плантацията Гранд Вю

Народът на чероките, индианска територия 21 юни 1839

Наедряла от бременността, Фийби се приближи, поклащайки се като патица, към стола до този на Темпъл и седна внимателно. Облегна се назад, за да се наслади на хладния ветрец. Когато сложи ръка на изпъкналия си корем, Темпъл я погледна озадачено.

— Добре ли си? — тя продължи да чисти боба в тенджерата на скута си, докато изучаваше прислужницата си. Раждането беше определено след два месеца, но детето можеше да се роди преждевременно.

— Чудесно се чувствам — Фийби взе една кофа с боб и я сложи между коленете си. — Толкова много рита, че сигурно ще е момче. Малкият Лиджи беше така, нали?

— Беше много буен — Темпъл се усмихна на сина си, който се люлееше щастливо напред-назад на дървеното конче, което Шавано му беше направил. Изглеждаше като истинско — с кожени юзди и всичко останало.

Темпъл погледна новия им дом и се замисли колко работа бяха свършили. Долният етаж вече беше облицован с дъски. Сгушена сред малка горичка, къщата беше двуетажна и голяма, дори по-голяма от стария им дом и земите им, които принадлежаха вече на Джорджия.

Няколко дни след като пристигнаха, Острието започна да крои планове за къщата. Един месец по-късно нае майстор — дърводелец от Арканзас и строителството започна.

През първите няколко месеца Темпъл често се чудеше на промяната у него. По-рано той оставяше баща си да решава в повечето случаи, но веднага щом пристигнаха тук, пое нещата в свои ръце. Накъдето и да погледнеше, виждаше резултатите от работата му — разширените бараки на негрите, овощната градина от млади ябълки и праскови, нивите, засети с памук и жито, новите сайванти за прибиране на реколтата. Никога не беше го виждала да работи толкова

дълго и упорито, но нали сега имаше син. Беше сигурна, че го прави заради Лиджи.

Тя се усмихна пак на сина си, докато той продължаваше да се люлее енергично. Косата му беше черна като техните, но очите му бяха сини като на Острието. Лиджи все още нямаше три години, но вече проявяваше типичните за децата любопитство и проникателност.

Чувайки зад себе си лек шум, Темпъл се обърна, Фийби изпищя и скочи от стола. Кофата с боба падна на земята и се разсипа. Темпъл също стана.

— Кип! — страховете ѝ веднага се изпариха. — Не те чухме да идваш насам. Къде е конят ти? — очакваше да го види завързан наблизо, но го нямаше.

— Оставих го в гората. Сама ли си? — той стоеше в сянката на бараката и се озърташе подозрително наоколо.

Лиджи се затича и се скри зад нея. Темпъл се ядоса на брат си.

— Не, не съм сама. Фийби и Лиджи са тук.

— Нямах това предвид.

— Не, не са тук — сопна се тя, досещайки се, че става дума за Острието и Шавано. — Помогни на Фийби да събере зърната в кофата — каза тя на Лиджи, а после се обърна пак към Кип, като не се опитваше да скрие яда си. — Друг път не се промъквай така.

— Не исках да ви изплаша.

— Е, всичко свърши. Какво искаш сега?

— Да те видя — той продължаваше да стои в сянката. — Връщам се вкъщи. Срещата беше закрыта днес — очите му засвяткаха злобно. — Забелязах, че мъжът ти не остана дълго.

— Така е — Острието беше останал само един ден. От малкото, което ѝ разказа, се досети, че той и другите не са били посрещнати радушно.

— Дойде там само за да причини неприятности. Той и двамата Ридж са били видени да говорят с Браун. Всички знаят, че убеждаваха западните чероки да не гласуват за предложението на Рос за нова конституция и закони.

— Нищо не знам за това — откъм сечището долетя тропот на копита.

— Новият ти кон?

— Да.

— Нова къща, овощна градина, ниви. А ние живеем в една барака, в която и негри не биха живели.

— Можете да си построите нещо по-добро.

— С какво? — изръмжа той. — Правителството още не ни е платило за къщата и за имота. Даже и да ни платят, няма да бъде толкова много, колкото платиха на мъжа ти, макар че нашето струва повече.

— Нито ти, нито аз знаем това! — избухна Темпъл. — Ако си дошъл само за да сипеш обвинения срещу мъжа ми, тогава си тръгвай веднага. Не искам да слушам.

— Аз... аз дойдох да те поканя да посетиш утре Елиза. Напоследък е самотна. Можеш да я разсееш малко. А и татко ще се радва да те види.

Смаяна от неочакваната му молба, Темпъл не знаеше какво да каже. Някак си тази загриженост за Елиза и баща ѝ не беше характерна за него.

— Ще дойдеш ли утре? — гласът му прозвуча настойчиво.

— Не съм сигурна дали ще мога. Острието каза, че ще се върне утре.

— Къде е той?

Темпъл се поколеба, чувствайки някакво безпокойство у Кип.

— Отиде в Арканзас да купува още негри.

— И ще се върне утре. По кое време?

— Очаквам го рано следобед. Защо?

Кип сви рамене.

— Можеш да дойдеш сутринта, да обядваш и да се върнеш следобед.

— Вероятно.

— Старецът не ходи ли сутрин на дъскорезницата?

— Да — тя го погледна подозрително. — Откъде знаеш?

— Така говорят. Чух, че можеш да си свериш часовника по него — всеки ден си тръгвал точно в единадесет и половина за обяд.

— Обикновено си идва за обед, ако нещо не го задържи на дъскорезницата — каза тя и после се намръщи. — Защо ми задаваш всичките тези въпроси?

— Защото искам да се убедиш, че нямаш причина да не дойдеш утре.

— Защо трябва да бъде точно утре?

— Защо не? Минаха почти два месеца от последното ти посещение.

— Знам — винаги изникваше някаква работа около къщата или на полето.

— Темпъл, кога съм те молил да направиш нещо заради мен? Моля те, ела утре. Важно е, иначе не бих те помолил — настояваше Кип. Настойчивостта в гласа и погледа му я плашеше. — Ще дойдеш ли? Трябва ли да ти се моля?

— Не, ще дойда — стори ѝ се, че той се промени напълно, като получи съгласието ѝ. Сякаш тежко бreme се смъкна от плещите му.

— Добре — усмихна се стой.

Кип постоя още малко, после си тръгна. Темпъл го наблюдаваше, докато преминаваше през тясното сечище зад къщата. Потаен и лукав. Темпъл не искаше да мисли лоши неща за брат си, но, за съжаление, той остави такива впечатления у нея.

Беше възмъжал, с широки мускулести рамене като на баща си, но не беше толкова висок. Въпреки това беше красив.

Вече беше свикнала с гнева и предразсъдъците му дотолкова, че забравяше колко тежко прие смъртта на майка им и Ксандра. Добруването на семейството беше важно за него. Макар че мразеше Острието и беше против връщането ѝ при него, не ѝ обърна гръб. Идваше да я вижда. Не трябваше да се изненадва от загрижеността му за Елиза и баща им и настойчивата му молба.

Кип стигна до мястото, където беше скрил коня си и го яхна. Когато конят и ездачът излязоха от гората на обляния в слънце път, Темпъл видя, че конят беше в пот. Защо толкова беше бързал да стигне до тук? Защо беше това препускане? Темпъл стана неспокойна. В главата ѝ се прокрадваха съмнения и подозрения.

Черен облак закри луната и в този среднощен час земята потъна в пълен мрак. Светлината от половин дузина фенерчета ту подскачаше, ту падаше надолу, сякаш танцуваше под ритъма на безшумни барабани и осветяваше лицата на мъжете, някои от които бяха скрити под маски. В мрака се различаваха неясните фигури на няколкостотин мъже, някои — на коне, а други — не.

Сред тях беше и Кип. Устните му бяха пресъхнали, стомахът му беше свит на топка от напрежението. Слепоочията му пулсираха. Дишаше бързо. На врата си имаше завързана черна кърпа, която при нужда щеше да закрие долната част на лицето му. Капчици пот избиха над горната му устна, но той не ги избърса. Не искаше да привлече вниманието върху себе си. Вълнението смразяваше кръвта му и го възбуждаше. Страхуваше се и все пак беше нетърпелив — това съчетание изглежда го изпълваше с необузdana веселост и мрачни предчувствия. Беше сигурен, че войниците в миналото са се чувствали така минути преди атака на врага.

В средата на тайното събрание излезе един мъж. В ръка държеше изписан лист, от който започна да чете с равен глас.

„От много години съществува неписан закон, че ако някой гражданин или граждани на този народ разполагат със земите му като със свои без специалното разрешение на властите, той или те са обречени на смърт.“

Това беше кръвният закон на чероките.

След прочитане на пълния текст изброиха и имената на осъдените: майор Ридж, един от езекуторите на вожд Двойната глава преди тридесет години, неговия син Джон Ридж, автор на писмения текст на закона, неговият братовчед Елиъс Будинот и брат му, Стенд Уоти, Джон А. Бел, Джордж Адеър, Джеймс Стар, Шавано Стюарт, Острието Стюарт и всички останали, подписали договора.

Тук, в този среднощен час, беше образуван съд. Съдиите чуха уликите срещу всеки един от обвинените. Решението им беше едно и също във всички случаи — виновен. Присъдата беше смърт.

В една шапка бяха сложили листчета с номера, отговарящи на броя на присъстващите. На дванадесет от листчетата имаше и знак „X“. Всеки, който изтеглеше този знак, трябваше да изпълни смъртната присъда. Един по един излизаха напред и си теглеха — всички, с изключение на Алън Рос, сина на техния вожд. Неговата задача беше да се върне вкъщи и да направи така, че баща му да не научи за плановете им.

Кип пристъпи напред и взе едно листче. Знакът „X“ затанцува пред очите му. Ушите му пищяха, сякаш чуваше хиляди барабани, но след първоначалния шок го обхвана спокойствие. Спомни си кръвта, която мокреше роклята на Ксандра, отвратителна и лепкава, изцапа и неговите дрехи. Спомни си кръвта, която майка му хрещеше. Спомни си и малкия си брат. Радваше се, че ще има възможност да отмъсти за смъртта им. Радваше се.

Малко след закуска на следващата сутрин една от готвачките случайно заля чайник с вряла вода върху млада помощничка. Каретата тъкмо спираше пред къщата, за да закара Темпъл и Лиджи на гости при баща ѝ, когато се чу обезумял писък. Темпъл веднага изтича в кухнята. Дванадесетгодишното момиче пищеше в агония. Целите му крака бяха изгорени и веднага се образуваха мехури.

През следващия един час се чуваше само хленчене, неистови крясъци и безкрайни съвети. Темпъл изпрати някой да ѝ донесе кошницата с лекарствата. Намаза с мехлем краката на момичето, после я занесоха на носилка до бараката ѝ. Даде ѝ голяма доза лауданум за облекчаване на болката.

В това време Лиджи беше се заиграл в една локва с две негърчета на неговата възраст. Дрехите, лицето и косата му бяха оплескани с кал. Трябваше да го изкъпе и да му облече чисти дрехи.

— Мисис Темпъл — Фийби се появи на вратата, сложила ръка на кръста си. — Дулси ми каза, че в суматохата е забравила да сложи яденето да се пече. Искате да знаете какво да приготви на господаря Стюарт за обед.

— Как може да забрави? — Темпъл продължи да реше Лиджи, а той се мръщеше всеки път, когато гребенът го одраскваше. Нищо не върви тази сутрин. Колко е часът?

— Чух, че часовникът удари десет и тридесет преди няколко минути.

— Толкова ли е късно? — Темпъл скочи. — Продължи да решиш Лиджи, а аз ще отида да приготвя нещо за обед.

— Но няма ли...

— Няма смисъл да тръгваме сега. Ще отидем утре. Кип ще трябва да разбере, че тази сутрин бедите валяха една след друга.

Час по-късно Темпъл беше готова с обеду — пушена шунка вместо телешко печено. Масата беше сервирана. Излезе навън да провери какво прави Лиджи. Той хранеше с трева дървеното конче.

— Харесва му, мамо. Ще откъсна още — затича към тревната площ пред къщата. Спря и посочи развълнувано към пътя. — Виж, мамо. Татко Стюарт си идва. Моля те, може ли да го посрещнем? Искам да се повоза в бѣгито му.

Не можеше да не му достави това удоволствие.

— Добре, но трябва да вървиш с мен. Не искам да тичаш пред коня.

— Побързай, мамо — той я хвана за ръката и я задържа напред. Когато излязоха на прашния път, Темпъл видя приближаващото бѣги и помахна на Шавано.

В този момент шестима маскирани мъже изскочиха иззад дърветата от двете страни на пътя. Трима от тях сграбчиха юздите и накараха коня да спре.

— Не! — Темпъл хвана Лиджи за раменете. Сребърният бастун на Шавано проблесна във въздуха, докато се бранеше от нападателите си. — Фийби! — извика тя и бутна момчето към бараката. — Върви да намериш Фийби и стой при нея. Бързо!

Темпъл се затича към бѣгито.

— Не! Какво правите? — ядоса се, но в същото време се страхуваше. — Спрете!

Мъжете не ѝ обърнаха никакво внимание. Събориха Шавано на земята. Той се бореше храбро. Темпъл видя в него доблестния боец, който някога е бил. Тогава първият нож се заби в гърба му.

— Не! — изпищя тя.

Единият от мъжете се обърна да ѝ препречи пътя. Когато видя черните обвиняващи очи над черната кърпа, замръзна на мястото си. Нямаше нужда да вижда останалата част от лицето. Разпозна тези очи.

— Кип, не! — изстена жално тя.

Видя жаждата за мѣст, която гореше в очите му, преди да се обърне и отиде при другите. Изведнѣж Темпъл разбра всичко. Шавано Стюарт плащаше сега цената на предателството си към народа. А цената беше смърт. Обляна в пот, тя наблюдаваше как ножовете един след друг пробждаха тялото му. Не можеше да гледа повече. Ужасена и отвратена, затвори очи.

— Татко Стюарт! Татко Стюарт! — чу зад себе си гласа на Лиджи.

Той се затича към майка си. Фийби тръгна след него толкова бързо, колкото позволяваше състоянието ѝ. Темпъл го сграбчи и го обърна, за да не гледа. Не трябваше да става свидетел на екзекуцията на дядо си. Искаше да му запуши ушите, за да не чува как ножовете разкъсваха тялото му.

Притисна силно Лиджи. Сълзи се стичаха по бузите ѝ. Беше дошъл денят, от който най-много се страхуваше. Дали Острието беше убит вече? Или смъртта му предстоеше? Свлече се на земята, здраво стиснала сина си.

Острието. С всеки удар на ножа викаше името му без глас. Не можеше да се моли животът му да бъде пощаден. Знаеше, както и той, че когато подписа договора, той подписва смъртната си присъда. С тази единствена постъпка пожертва живота си.

Шумът спря. Темпъл извърна очи точно когато екзекуторите минаха един по един през обезформената човешка маса, като правеха ритуални жестове, след което навлязоха в гората. Чувахе тропота и пръхтенето на конете.

Забеляза, че Фийби се приближава към нея.

— Отведи Лиджи. Не му позволявай да гледа.

Фийби се отдалечи с момчето в ръце. Темпъл се опита да отиде до тялото, но краката ѝ не се подчиняваха. Най-после успя да допълзи. Наоколо имаше кръв от многобройните рани в гърдите. Безжизнените му очи гледаха право към слънцето. Затвори ги бавно.

— Шавано — изрече нежно името му и взе главата му в скута си. — Той не видя, Шавано — оправи разрошената му бяла коса. — Твоят внук не видя — някой отведе коня и бьгито встрани. Темпъл смътно забеляза, че около нея се събра малка тълпа. В очите ѝ вече нямаше сълзи. Чувстваше само ужасна празнота и скръб, страх и ужас.

Чу тропот на конски копита. Земята под нея потрепери. Не вдигна глава. Помощта идваше твърде късно за Шавано.

— Татко! — изстена един глас.

Беше гласът на Острието. Когато той коленичи до тялото, тя вдигна глава. Беше почти сигурна, че повече няма да го види жив, но той беше тук. Тя поглъщаше жадно с поглед всяка черта на лицето му.

— Ти си жив. Все още си жив. Мислех, че са убили и теб.

Лицето му се изкриви от ярост, каквато не беше виждала у него досега.

— Кой? Кой го направи?

— Чакаха го в... гората... когато се прибираще за обед — произнасяше с мъка думите. Едва сдържаше сълзите си. Не искаше да му разказва какво се е случило. Не искаше да увеличава болката му, като описва мъчителни подробности. — Мъртъв е. Има ли значение кой или как го е извършил?

— Дяволите да ги вземат! — раменете му увиснаха. Притисна юмрук към лицето си. — Дяволите да ги вземат в ада!

Чувстваше болката и гнева му. Измъчваше се, особено като си спомнеше, че не трябваше да бъде тук тази сутрин.

— Кип ме предупреди, но аз...

— Не, аз... — не успя да довърши. Острието скочи на крака. Тя протегна ръка и видя, че има кръв. Кръвта на Шавано. — Не знаех.

Истина беше. Не се досети защо Кип толкова настояваше да посети баща им... не разбра каква беше причината.

Ако знаеше, какво щеше да направи? Шавано беше нарушил закона. Смъртта му беше неизбежна. Ако знаеше предварително за заговора, щеше ли да мълчи? За Бога, наистина не знаеше какво да мисли.

Острието хвана юздите на коня си. Темпъл го гледаше невярващо, докато той слагаше крак на стремето.

— Къде отиваш?

Очите му бяха като късчета син лед.

— Няма да се дам толкова лесно на убийците. Ще трябва да ме потърсят.

Темпъл си помисли, че не е възможно той да повярва, че го е предала. Но беше точно така. Прочете го в очите му. Той се метна на седлото и навлезе в гората.

ГЛАВА 34

— Искам да спре да плаче — измърмори Уил, когато Фийби излезе, тътрейки крака, от салона. Не беше спряла да плаче, откакто пристигнаха у семейство Стюарт предния ден след обед.

— Тревожи се за Дю — каза Елиза тихо, за да не я чуе Темпъл. — Той е с Острието.

— Знам — въздъхна Уил. Не възразяваше против тревогата ѝ, но сълзите ѝ напомняха на Темпъл за трагедията.

Не само Шавано Стюарт намери смъртта си. Предния ден призори Джон Ридж бил изкаран от леглото, завързан и намушкан няколко пъти пред очите на семейството му. Елиъс Будинот бил примамен от мъже, които го помолили да им даде някакво лекарство. По пътя за мисията го промушили отзад и му взели скалпа. Тялото на майор Ридж било намерено с пет куршума.

Острието, Стенд Уоти и някои от останалите бяха успели да избягат от устроените им засади. Някои заплашваха, че ще отмъстят за смъртта на другарите и близките си, като бият Джон Рос. Самият Джон Рос бил потресен, когато научил за убийствата.

Новините се разпространиха със светкавична бързина. Напрежението обхвана целия народ. Уил знаеше, че убийствата не бяха свършили. Темпъл също го осъзнаваше добре.

Тя стоеше до прозореца, втренчена в пресния гроб на Шавано. Лицето ѝ беше мъртвешки бледо и безизразно като камък, сякаш чакаше... чакаше да разбере вестта за смъртта на Острието. Уил се плашеше от това, че съдържаеше чувствата си, макар че я разбираше. Почти нищо не беше останало нищо от силната, избухлива Темпъл.

Елиза го хвана за ръката и прошепна.

— Помоли я да дойде у нас. Не е добре за нея да остава тук.

Той кимна и се приближи до нея. Едва ли забеляза присъствието му до себе си.

— Темпъл, Елиза и аз искаме двамата с Лиджи да дойдете с нас.

— Не — каза тя с равен глас.

— Нямах да ти предложа, ако не мислех, че е най-добре за теб да се махнеш.

— Не — повтори Темпъл по-твърдо, но без да променя интонацията. — Оставам тук. Това е домът на сина ми. Моят дом. Трябва да се довърши строежът на къщата, има работа на полето, воденицата трябва да върви. Независимо от това, което се случи, ние оставаме.

Решителността ѝ беше очевидна. Уил се чувстваше горд, че тази смела жена беше негова дъщеря. Беше загубил толкова много, но като гледаше Темпъл, осъзнаваше колко много му е останало.

— Ако това искаш, Темпъл, ще направя всичко възможно, за да помогна. Обаче не ми харесва идеята да стоиш тук сама. Кип може...

— Не! — внезапно го изненада.

Сега Уил си спомни дълбоката омраза на Кип към всички, подписали договора. Как можеше да забрави блясъка на задоволство в очите му, докато им съобщаваше за смъртта им? Предположи, че компанията на Кип не беше най-добрата за Темпъл в случая и не спори повече.

Докато Уил и Елиза се прибираха към къщи същата вечер, се любуваха на красивия залез. Хълмовете бяха окъпани в кървавочервената светлина на слънцето. Червено — цветът на кръвта. Навсякъде се лееше кръв. Уил наблюдаваше мълчаливо Кип, който издеше отстрани, с пушка в ръка.

Защо, мислеше си Уил, младежта действаше, без да обмисли последствията от постъпките си? Навсякъде витаеше страх и омраза. Но не беше честно да се обвиняват само младите. Носеха се слухове, че е замесен по-възрастен и хитър мъж.

Какво беше участието на сина му? Често отсъстваше от къщи — имаше ли връзка с убийствата? Беше ли член на някоя от действащите групи или само ги подкрепяше? Въпросите се въртяха в главата на Уил, но той не искаше да знае отговорите. Кип беше негов син.

От деня, в който научи за договора, Уил осъди постъпката на подписалите закона. Все пак, също като Джон Рос, и той осъзнаваше, че преследването им щеше да разедини хората в момент, когато трябваше да бъдат единни. Днес това важеше с още по-голяма сила. На срещата на съвета стана ясно, че западните чероки и изменниците са се съюзили. Вместо да обединят различните фракции, както Рос се

надяваше, убийствата отвориха пропаст, дори по-голяма отпреди. Имаше голяма вероятност да избухне гражданска война. Семейството му — дъщеря му и синът му, бяха в центъра на конфликта.

Когато пристигнаха вкъщи, Уил спря конете и слезе да помогне на Елиза. Забеляза, че Кип остана на седлото. Хвана я през кръста и я свали на земята. Беше започнала да наедрява. Изведнъж се зачуди дали очите на детето им ще бъдат със златни точки като нейните и с изненада откри, че за първи път мисли за него като за живо същество, което беше част от тях.

— Ще приготвя вечерята, докато разпрегнеш конете — каза Елиза.

Искаше да ѝ каже за какво си мислеше. Отдавна не бяха говорили само двамата, но Кип беше там. Уил се обърна.

— Помогни ми за конете.

— Повикай Шадрак. Той е някъде наоколо. Ще ти помогне — конят му тропна с крак, сякаш чакаше команда. — Аз заминавам. Ще се върна след няколко дни.

— Къде отиваш? — Уил забеляза, че Кип избягва да го погледне в очите.

— В къщата на Джон Рос в Парк Хил. Чух, че Уоти събрал малък отряд. Мисли, че Рос е отговорен за смъртта на брат му и иска да го убие.

— И ти отиваш да го пазиш?

— Да. Вече има около двадесет човека край къщата, но не знаем с каква сила разполага Уоти. Генерал Арбъкъл отказа да изпрати войници от форт Гибсън да го охраняват. Искан Рос да се замеси в убийствата, но само за да го арестува.

— Рос не е одобрил убийствата, нали?

— Не.

Уил разбра от отговора му, че знае много повече.

— Аз не мислех така.

Кип не каза нищо и препусна в здрача.

Черната Каси извади и последните яйца от тигана. Елиза провери дали всичко беше готово за вечеря. Чинията с царевична каша беше покрита с кърпа. Бурканите с меласа и мед също бяха сложени, както и новите чинии и прибори.

Доволна, тя излезе, за да извика Уил. Беше седнал на площадката пред бараката, загледан в една звезда.

Доплака ѝ се. След като се върна от срещата на съвета, бе останала с впечатлението, че е излязъл от състоянието на меланхолия. Искаше ѝ се да вярва, че този Уил Гордън, когото обичаше, се беше върнал, но ето че той отново седеше и се взираше в пространството. Смъртта на Шавано и другите го върна в черния свят на отчаянието.

— Уил, вечерята е готова.

— Това ли е всичко?

Озадачена от странния му въпрос, тя се намръщи.

— Няма ли да ми четеш лекция за безделието? Заради падналия здрач не беше сигурна дали видя усмивка на лицето му и се приближи до него. Да, наистина беше усмивка.

— Уил! — страхуваше се, че сънува.

Той взе ръката ѝ в своята.

— Бях забравил колко си красива — измърмори той и притисна устни към нейните в нежна и страстна целувка. От месеци не беше я целувал така.

Тя се разтапяше, щастлива и объркана.

— Не разбирам — прошепна тя.

— И аз не съм сигурен, че разбирам — той хвана лицето ѝ в ръцете си. — Някъде по пътя загубих вяра в бъдещето, но я намерих отново. Не знам къде и как. Може би дойде от детето, което носиш, или от решението на Темпъл да построи дом за сина си, или пък от разрушителната омраза на Кип, а може би заради любовта ти, или от всички неща, взети заедно. Сигурно не звучи съвсем логично. Само знам, че по-рано не ме интересуваше нищо, а сега искам утрото да дойде.

— И аз — Елиза се усмихна през сълзи. Обичаше го повече, отколкото си мислеше, че е възможно да обича един мъж.

Ръката му се плъзна по раменете ѝ, а погледът му — към новия им дом.

— Тази година вече е късно да садим нещо, но имаме много трева. Можем да продадем каруцата и да купим няколко говеда. Добър строител съм, макар че тази барака не е красноречиво доказателство. Половината постройки в Гордън Глен са мое дело. Ако Темпъл ми даде

двама от техните негри да ми помогнат, ще стане по-бързо. В началото няма да бъде лесно, но ще се оправим.

— Ще се оправим чудесно! — Елиза си представяше всичко.

— Виждаш ли хълмчето там... — Уил посочи голямата купчина пръст на запад от бараката. — Когато правителството ни плати обезщетение за Гордън Глен, там ще построим новия си дом.

— О, да.

— Мисис Лиза, тези яйца ще изстинат — обади се Каси.

Елиза се разсмя, а после и Уил.

Каси ги погледна и поклати глава.

ГЛАВА 35

Първите дни след смъртта на Шавано бяха най-тежки за Темпъл. Ужасът от трагедията се беше загнездил дълбоко в съзнанието ѝ. Прилошаваше ѝ само като видеше нож. Освен това се измъчваше и защото не знаеше къде е Острието. Някой бе казал, че го видял с хората на Уоти, но не можеше да бъде сигурна...

Единственото ѝ успокоение беше, че лошите новини се разпространяваха по-бързо от циклон. Ако беше мъртъв, след няколко часа щеше да разбере. Затова всеки път, когато видеше да се приближава конник, сърцето ѝ се свиваше.

Лиджи също беше озадачен. Не спираше да пита кога ще се върне баща му и къде е отишъл татко Стюарт.

Носеха се най-различни слухове. Говореше се, че Уоти и хората му търсеха убийците под дърво и камък, за да им отмъстят. Въоръжени банди пък бродеха из околността с намерението да изкарат предателите от скривалищата им. Бъркотията се увеличаваше от драгуните от форт Гибсън, които проверяваха достоверността на всеки слух и разпитваха всички в стремежа си да разберат кои бяха убийците. Рос протестираше, че това е въпрос, който трябваше да се реши между чероките без намесата на войската. Темпъл се чудеше дали Кип ще бъде арестуван.

На първи юли се състоя специална среща на Националния съвет, чиято цел беше да обедини различните фракции посредством компромис. Едно от първите решения на съвета беше да даде амнистия за престъпленията, извършени след пристигането им. Кип беше оправдан за участието си в убийството на Шавано Стюарт. Убийците бяха обявени за престъпници, както и всички останали, подписали договора.

Това означаваше, че Темпъл е омъжена за престъпник. Съветът излезе с предложение да оттегли обвинението от всеки, който публично признае, че е сгрешил. Тя знаеше, че Острието никога няма

да се съгласи. Той все още вярваше, че е действал, ръководен от интересите на целия народ. Рос беше сгрешил, а не той.

Положението изглеждаше по-безнадеждно отпреди. За да не мисли за това, Темпъл се впусна в работа. Така не усещаше времето и изразходваше енергията си. Имаше много неща за надзираване, освен постоянните ѝ задължения на господарка — строежът на новата къща, работата на воденицата и на полето. В края на деня се чувстваше напълно изтощена.

През втората седмица на август дойдоха нечакани посетители. Един ден пред бараката спря каруцата, натоварена с едно семейство и цялата им покъщнина. Отзад вървяха вързани шестима негри — четирима мъже и две жени. Темпъл ги огледа. И шестимата бяха млади и силни. Имаше нужда от работници в полето и се чудеше дали мъжът ще се съгласи да ѝ продаде някой.

— Предполагам, че вие сте мисис Стюарт — каза мъжът.

— Аз съм — преди да успее да каже още нещо, той извади от джоба си писмо и ѝ го подаде.

— Казвам се Харв Джейкъбс, това е жена ми Мод и трите ни деца.

Почеркът беше на Острието. Темпъл прочете набързо писмото, като се опитваше да успокои треперещите си ръце. То само представяше Харв Джейкъбс като новия надзирател, който беше наел. Нямаше лични съобщения.

— Съпругът ми... добре ли е? Знаете ли къде е?

— Не, мадам. Той ме нае в Арканзас и каза да дойда тук. После ми даде тези негри. Това е всичко, което знам.

— Разбирам — тя се опитваше да скрие разочарованието си. Мислеше си... надяваше се, че може да ѝ изпрати бележка — ако не за нея, тогава за Лиджи.

Това беше първата вест от него от два месеца насам. Все едно, че преживяваше отново агонията от предишната им раздяла. Поне част от грижите щяха да се свалят от плещите ѝ. Сгъна писмото и го мушна в джоба си.

През следващата седмица, в най-горещия ден на август започнаха родилните болки на Фийби. Темпъл седеше до леглото и бършеше реките от пот, които се стичаха по лицето ѝ. Осем часа по-късно положението беше същото. Нямаше никакви признаци, че ще

ражда. Чернокожата акушерка седеше на люлеещия стол в ъгъла и плетеше. Темпъл искаше да ѝ извика да направи нещо, но нямаше сили. Изцеди парцала и продължи да бърше лицето на Фийби.

Последва друга контракция, Фийби извика и стисна ръката ѝ толкова силно, че Темпъл имаше чувството, че костите ѝ ще изпукат. Говореше ѝ тихо нещо, без да се замисля над думите си. След малко контракцията утихна, Фийби се отпусна на сламения дюшек, дишайки тежко.

— Дю. Искам Дю. Защо не е тук?

— Мъжът не трябва да стои до родилката, знаеш добре — по-добре да не беше го споменавала. Това само ѝ напомняше за Острието.

— Искам го тук. Искам моя Дю.

— Знаеш, че не може да дойде.

— Защо? Преди идваше, когато вие с господаря бяхте разделени.

— Тогава беше различно. Сега не може да дойде. Може да го проследят, когато си тръгва оттук. Няма да го направи, Фийби, знаеш, че няма.

— Но ние ще имаме бебе.

— Ти ще имаш бебе — сопна се Темпъл, после измърмори на себе си — и бих искала да побързаш.

Мина още час. Най-после акушерката остави плетката и отиде до леглото.

— Няма да трае още дълго.

След по-малко от двадесет минути Темпъл държеше в ръце кресливо негърче, оцапано със слуз и кръв.

— Момче е, Фийби — усмихна се тя. За момент забрави колко беше уморена. — Голямо здраво момче.

Фийби се усмихна и затвори очи.

— Дю ще се гордее с него.

Темпъл го изкъпа, пови го и го даде да го нахранят. Наблюдаваше го как сучеше лакомо.

— Толкова е голям. Ще го кръстим Айк, на баща ти. Прилича ми на него. — Като господарка Темпъл имаше право да дава име на децата на слугите си.

— Името ми харесва, мисис Темпъл — Фийби приглади мокрия пух на главата му.

Жегите бяха непоносими. Дори нощите не носеха отмора и хлад. След четири безсънни нощи Темпъл заповяда да изнесат навън две легла за нея и за Лиджи, но без резултат. Никакво движение не се долавяше във въздуха. Беше уморена, но сънят не идваше. Една светкавица проблесна в небето, но не вещаеше дъжд. Темпъл въздъхна и затвори очи. Добре поне, че Лиджи спеше.

Изведнъж долови шум от боси крака, които вървяха в праха. Обезпокоена, тя се надигна на лакти. Една фигура идваше към нея.

— Кой е там?

— Аз съм, Дулси. Фийби ме изпрати да ви доведа. Каза да дойдете веднага.

— Бебето? — Темпъл скочи от леглото и грабна халата си. — Малкият Айк болен ли е?

— Не каза. Само ми каза да ви доведа.

— Остани при Лиджи, докато се върна.

— Да, мадам.

Темпъл влезе бързо вътре и взе от шкафа кошницата с лекарствата, после се отправи към бараките на негрите, тичайки. Когато стигна тази на Фийби, вратата беше затворена, въпреки жегата.

— Какво има? Айк ли... — замръзна на мястото си с отворена уста, като видя мъжа, който стоеше до Фийби с бебето в ръце. Искаше да протегне ръка към него, но не можеше да я помръдне. — Острието — прошепна тя. — Мъртъв е, нали?

— Не, мисис Темпъл — Дю се усмихна. — Жив е, кълна се!

Темпъл си отдъхна. Едва сега забеляза, че беше оставила вратата отворена, затова побърза да я затвори.

— Не трябваше да идваш, Дю. Може да наблюдават плантацията.

— Навън няма никой, мисис Темпъл. Ние проверихме.

— Ние? Острието е тук?

— Наблюдава от безопасно място. Каза да не го търсите...

— Защо той не може да... — Темпъл не довърши. Нямахше значение. Нямахше да дойде, защото не искаше да я вижда. Все още вярваше, че е знаела за планираното покушение над баща му и не го е предупредила.

— Иска да знае дали надзирателят си върши добре работата.

— Да — Темпъл не искаше да говори за плантацията, нивите или къщата. — Изглежда опитен и разбира от земеделие. Строг е, но не

съм чула да е бил много груб с работниците. Къщата ще бъде довършена до септември.

— Иска да знае дали имате нужда от нещо.

Да, от него. Обаче не можеше да го каже на Дю.

— Не. Справяме се добре. Кажи му... — тя спря, сдържайки сълзите си. — Кажи му, че липсва на сина си. И... на мен също. Грижи се за него, Дю.

— Добре.

Очите ѝ плувнаха в сълзи. Обърна се и излезе бързо, но продължи да върви спокойно в случай, че някой друг, освен Острието я наблюдава.

Дали той я виждаше? Сигурно. Несъмнено беше избрал място, откъдето можеше да държи под око бараката на Дю. Може би се криеше в залесения склон отдясно. Оттам се виждаха не само негърските бараки, но и сечището зад къщата. Темпъл погледна нататък, но призрачните форми на дърветата и храстите се сливаха в една черна маса.

Без да знае, за момент тя бе гледала право към мястото, където се криеше Острието. Той се дръпна. Измина цяла секунда, преди да осъзнае, че не може да го види. Беше тъмно и скривалището му беше много добро. Но откъде разбра, че е тук? По дяволите, беше казал на Дю да не ѝ казва.

Постепенно гневът му към нея изчезна, докато гледаше призрачната ѝ фигура, осветена от слабата лунна светлина. Изглеждаше така, сякаш се носеше над земята. Косата ѝ, с цвят на абанос, стигаше до кръста. Стори му се самотна и изоставена. Почти беше готов да излезе от прикритието си, но разумът надделя.

Беше опасно. За него навсякъде беше опасно. Освен това не беше сигурен доколко може да ѝ се довери. Знаеше, че няма да го издаде на брат си, но ако някой се опита да го убие, какво щеше да направи? Той беше престъпник. Всеки можеше да го убие безнаказано. Колко далеч щеше да отиде, за да го защити, като се има предвид, че го смята за виновен? Беше ли позволила баща му да попадне в засадата? „Кип ме предупреди“ — бяха думите ѝ, а после твърдеше, че не знае за плана. Кое беше вярно? Кип беше един от убийците. Това знаеше Острието. А предварителната информация на Темпъл... всеки път, когато беше

склонен да ѝ повярва, си спомняше окървавеното тяло на баща си и думите ѝ: „Кип ме предупреди.“ Съмненията се връщаха отново.

— Защо, Темпъл? — измърмори той. — Защо?

ГЛАВА 36

Форт Гибсън, индианска територия 20 януари 1840

Джед Пармли приближи до каруцата и се усмихна насърчаващо на съпругата си. Сесилия също се усмихна в отговор. Кадифено боне в зелено покриваше русите ѝ къдрици, а цветът чудесно подхождаше на дългото ѝ палто, обвито с кожички.

— Командирът на новия ми отряд от драгуни, капитан Колинс, ни покани на чай, докато оправят стаите ни. Ще дойде след малко да ни вземе.

— Сега? Но аз съм прашна от пътуването и роклята ми е измачкана — възрази Сесилия. — Защо най-напред да не отидем до новия си дом, за да се освежа?

— Защото стаите първо трябва да бъдат освободени от младши лейтенанта, който сега живее там.

— Искаш да кажеш, че ще изгоним някого, за да се настаним?

— А той ще изгони друг. Това е обичайна практика в армията. Нарича се „по-нисшият — навън“ — обясни ѝ Джед. След девет месеца семеен живот все още не беше запозната с много страни от военния живот. — За щастие, на нас няма да ни се случи нещо подобно известно време.

Погледът ѝ се плъзна към грубо изсечените греди, които държаха портата, после се премести към дървените сгради в двора на форта.

— Не очаквах, че ще изглежда така — Сесилия се опитваше безуспешно да прикрие отвращението си от вида на трима войници, затворени във форта. Потрепери ужасена, като видя гримасите и жестовете, които правеха.

— Това е Фронтيرا, Сесилия. Предупредих те, че може да бъде ужасно — думите му бяха заглушени от ударите на барабан — сигнал за приближаването на ефрейтор от пехотата. Зад него вървеше друг войник, който носеше буренце. На гърба си имаше знак, който показваше, че пренася незаконно уиски.

В армията наричаха форт Гибсън Костницата — място, където оставяха телата на умрелите. Това беше Фронтيرا. Тук поне имаше голям шанс за повишение, отколкото на изток. Повечето от колегите му от Уест Пойнт все още бяха младши лейтенанти. Той беше успял да стане старши, но нямаше намерение да чака още десет години, преди да бъде повишен в чин капитан. В армията имаше практика един лейтенант да бъде произведен в чин капитан едва след като някой капитан стане подполковник. Изключение бяха случаите, когато някой войник проявеше храброст на бойното поле и като награда получаваше повишение. Джед имаше амбицията да получи по-висок чин.

Именно заради това дойде тук, след като прекара осем месеца в абсолютна скука като началник на снабдяването. По цял ден стоеше на бюрото и попълваше различни документи. След участието си във войната със семинолите и преселването на чероките, Джед не можеше да търпи бездействието, липсата на предизвикателства, а трябваше да се задоволи с броенето на гвоздеи и подкови. Осем месеца издържа заради Сесилия, но поиска да го преместят на фронта.

Можеше да избира между това и оттеглянето си от армията. Във втория случай трябваше да започне работа в частния сектор. С голямото строителство на пътищата на изток възпитаниците на Уест Пойнт бяха много търсени. Джед можеше да има хубава работа и сам да определи заплатата си. Сесилия искаше точно това. Коя жена не иска мъжът ѝ да печели повече от двадесет и пет долара на месец, които армията плащаше на един лейтенант, да не говорим за престижа, който съпътстваше високо платената работа? Но Джед искаше военна кариера. Тя беше наясно с това, когато се омъжи за него миналия април. Все пак той се чувстваше виновен, като я гледаше тук, в тези примитивни условия, в очакване да роди след два месеца и половина първото им дете.

— Добре ли си? Във форта има лекар. Аз...

— Добре съм.

Джед въздъхна.

— По-добре беше да останеш в Бостън при родителите си до раждането, както мислехме първоначално.

— Сега съм твоя жена. Мястото ми е до теб.

Джед и родителите ѝ бяха против да пътува в нейното състояние, но тя отказа да слуша доводите им. В момента, в който научи, че Джед

заминава за индианската територия, реши да го последва.

Онази жена беше тук. Сесилия се разтрепери от гняв при мисълта за миналото лято, когато той се разболя от маларийна треска. Седя при него цялата нощ, докато болестта върлуваше. Лекарят беше сигурен, че се е заразил по време на дългия си престой в блатата на Флорида три години преди това. Държеше ръката му и бършеше потта от челото му, а той бълнуваше постоянно за любовта си към тази жена.

Темпъл.

Сесилия презираше това име и жената, която беше завладяла сърцето на мъжа ѝ. Ако това означаваше, че ще умре в тази забравена от Бога пустош, раждайки детето му, така да бъде. Но никой и нищо не можеше да я убеди да остави Джед да дойде сам дори и за няколко месеца. Не можеше да рискува да го загуби, особено пък заради една индианка. Самата мисъл я караше да настръхне. Молеше се тази Темпъл Стюарт да се е превърнала в дебела и грозна индианка. Беше чувала, че жените погрознявали с възрастта. Отчаяно се молеше това да е вярно.

— Студено ли ти е?

Най-напред не разбра защо Джед ѝ зададе такъв въпрос. Денят беше мек и топъл. Тогава видя, че гледаше ръцете ѝ, които трепереха от гняв, а не от студ.

— Добре съм — увери го тя и мушна ръка в маншона си.

За да избегне други въпроси, Сесилия погледна встрани, преструвайки се, че проявява интерес към приближаването на едно бъги. Две малки ръце в ръкавици дръпнаха юздите и конят спря до каруцата им. Когато кочияшът се наведе напред, Сесилия видя, че беше жена — онази жена.

Изненада се, че толкова ясно си я спомняше след всички тези години — пълните и чувствени устни, черната коса и очи, усещането за нещо романтично в класически правилните черти. Откъде знаеше, че Джед е тук? Беше ли ѝ писал, че пристига?

— Извинете, чудех се дали можете да ми помогнете. Аз...

— Темпъл! — Гласът на Джед прозвуча изненадано.

Преструваше ли се?

— Джед? Ти ли си? — жената скочи от бъгито. Изглеждаше учудена, когато той заобиколи каруцата, за да я поздрави. — Какво правиш тук?

Хвана двете ѝ ръце и я погледна с нескрито възхищение.

— Назначен съм към отряда на драгуните тук, във форт Гибсън. Трябва да се явя утре — тогава погледна виновно Сесилия и тя разбра, че срещата е случайна. — Искам да ти представя съпругата си...

— Ние се познаваме, Джед — вметна Сесилия. — Запознахме се преди няколко години на конните състезания в Бостън.

Жената се намръщи леко, после се усмихна.

— Да, така е. Сега си спомням. Толкова неща се случиха оттогава — лицето ѝ помръкна, но после пак се оживи. Преструваше се, помисли си Сесилия. — Но моля, приемоте най-искрените ми пожелания за щастие, мисис Пармли. И ти също — обърна се тя към Джед.

— Ти как си?

— Много добре.

Но Сесилия забеляза със злобно задоволство, че жената не беше облечена толкова добре, колкото в Бостън. Наметалото ѝ беше от груба вълни, и платът на роклята изглеждаше домашнотъкан.

— Преди година по това време бяхме прекосили Мисисипи и се бяхме отправили през Мисури — спомни си Джед. Очите му говореха, че съжалява за нещо. — Не успяхме да се сбогуваме, преди да тръгна.

— Знам.

— Не ми обясни какво правиш тук, във форта.

— Казаха ми, че съпругът ми е потърсил убежище тук. Ние имяхме някои... неприятности. Вероятно си чул.

— За убийствата на двамата Ридж и Будиноут? Да, чух.

— Да се надяваме, че тези беди скоро ще бъдат зад нас — така ли щеше да стане в действителност? Дълбоко в сърцето си Темпъл се съмняваше.

Желанието за отмъщение от двете страни беше твърде силно, за да бъде забравено някога напълно. Никога нямаше да има мир. Темпъл го знаеше, но се надяваше да се установи временно примирие, колкото и трудно да бъде.

— Новата ни къща в Гранд Вю е завършена. Скоро трябва да ни посетите.

— Аз... ние ще се радваме. Страхувам се обаче, че ще трябва да изчакаме до лятото. Нали разбираш, Сесилия е... в положение.

— Колко се радвам и за двама ви.

Но Сесилия малко се интересуваше какво мисли тази жена. Едва се владееше от гняв. Напрягаше всички сили, за да не се развика. Едва я изчака да замине. Когато бѣгито се отдалечи, изсѣска ядосано на Джед:

— Не говореше сериозно, че ще ги посетим в къщата им през лятото, нали? Тук може да е Фронтира, но аз няма да общувам с индианци, Джед Пармли. Ясно ли е?

Той отвори уста, сякаш искаше да каже нещо, но само поклати глава.

— Съвсем ясно.

Темпъл отиде до лавката на форта — мястото, където приемаха външни посетители. Отвѣн намери Дю и го изпрати да доведе Острието. Половин дузина мъже се мотаеха наоколо и я зяпаха. Опитва се да не обръща внимание на любопитните им погледи. Стомахът ѝ се беше свил на топка от напрежение.

След минута Острието излезе от магазина. Погледна я с присвити очи, като в същото време не изпускаше да забележи каквото и да е движение около себе си. Преди три месеца Темпъл чу, че бил намушкан с нож в бой с един от хората на Рос, в една фактория близо до водопада Еубър. Успял да избяга през задната врата. Не знаеше дали раната е била сериозна или не.

Погледът му се плъзна по бѣгито — бѣгито на баща му.

— Дю каза, че искаш да ме видиш.

— Мисля, че трябва да поговорим. Насаме — не искаше мъжете да подслушват разговора им.

Той се поколеба за момент.

— Можем да се разходим надолу край реката.

Той дори не направи опит да ѝ помогне да слезе от бѣгито. Нежеланието за всякакъв физически контакт караше Темпъл още по-ясно да чувства отчуждението помежду им. А имаше време, когато само търсеха повод да се докоснат. Сега между тях се долавяше нещо неловко и мъчително, неестествена сдържаност, която ги разделяше като невидима бариера. Бяха ли достатъчни само думите, за да променят това положение?

Тръгнаха покрай реката. Той вървеше малко по-назад от нея. Чудеше се откъде да започне. Толкова пъти беше повтаряла това, което искаше да му каже, а сега главата ѝ беше празна.

— Как е Лиджи? — наруши мълчанието той.

Тя го погледна с благодарност.

— Добре е. През октомври се преместихме в новата къща.

— Чух.

— Имаме нужда от мебели да запълним всичките празни стаи — и ти, помисли си тя, да запълниш празното легло. — Баща ми ще построи още две бараки, които ще използваме за складове. Имахме обилна реколта тази година. Печалбата надхвърли дори очакванията на мистър Джейкъбс.

— Чух.

— Имам планове за разширяване на дъскорезницата. Постепенното разрастване в околността ни затрупа с повече поръчки за дървен материал, отколкото можем да изпълним в момента. Трябва само да погледнеш сметките, за да видиш, че разширението си струва — говореше за всичко, което беше копняла да сподели с него. — Имам и сестра. Елиза роди момиче през декември. Кръстиха я Сузана.

— Чух.

— Не дойдох тук да говорим за това — Темпъл се загледа в зимния пейзаж. Навсякъде бе покрито само със сняг. Нямаше никакъв живот.

Картината ѝ напомняше за състоянието на брака им. Не, огънят на чувствата им тлееше, но не беше угаснал.

— Искях да поговорим за смъртта на баща ти. Аз... аз наистина не знаех какво ще се случи, независимо от това, което ти казах за Кип. Той дойде предния ден и настояваше да отида на гости на татко на следващия. Тогава си помислих, че е странно искането му да ги посетя точно този ден. Не ми каза защо е толкова важно. Искал е да ми спести неприятните емоции. Знаел е какво ще се случи и не е искал да стана свидетел на трагедията. Имах намерение да отида. Каретата ни чакаше. Но една от слугините се изгори с вряла вода. Докато се занимавах с нея, Лиджи целият се изцапа и аз трябваше да го изкъпя. Когато нападнаха бѣгито, чак тогава разбрах... всичко.

— Ти стоеше отстрани и гледаше.

— Не! Не. Лиджи беше там. Мислех само за... не можех да го оставя да види как убиват дядо му. Не можех. Това би наранило и баща ти.

— Ти не се опита да го предупредиш за засадата.

— Не знаех, докато не видях мъжете — продължаваше да настоява тя. — Извиках му, но беше твърде късно. Те вече бяха върху него.

Не го попита дали ѝ вярва или не. Той знаеше, че гордостта ѝ няма да го позволи. Беше му разказала истината. Той трябваше да я приеме или да я отхвърли.

Изглеждаше бледа и напрегната, в очакване на отговора му.

Последните месеци бяха ад и за него — постоянно мислеше и за нея и поставяше под въпрос верността и любовта ѝ. По лицето ѝ разбра, че и тя беше страдала. По дяволите, колко я обичаше. Сякаш беше завладян от хиляди фурии, които постоянно го измъчваха.

— Ако знаеше, ако Кип ти беше казал, какво щеше да направиш, Темпъл? Щеше ли да предупредиш баща ми?

Тя наведе глава.

— Не знам. Често си мислех за това. Ако Кип ми беше казал, мисля, че щях да го разпитам по-подробно. Не обичам тайнствеността... нещата, които се вършат скришом. Шавано имаше право да знае защо ще умре. Заслужаваше го.

— Да — за първи път Острието почувства облекчение. Явно Темпъл също не беше съгласна с недостойния начин, по който убиха баща му. И двамата знаеха, че ще умрат заради постъпката си. Но Острието никога нямаше да прости на убийците начина, по който го бяха извършили.

— Преди няколко дни се състоя среща на съвета в новата ни столица Калекуа — започна Темпъл, като го гледаше право в лицето. Гласът ѝ беше сериозен, но не и умолителен. — Отмениха декрета, с който обявиха за престъпници подписалите договора. Ела си вкъщи... когато можеш.

Наведе глава и понечи да си тръгне. Той не можеше да се сдържа повече. Самообладанието, което запази по време на срещата, се пропука. Не можеше повече да търпи агонията от раздялата им, да стои толкова близо до нея и да не я докосва, да гледа как тези устни казват истината и да не ѝ вярва.

— Темпъл! — той я хвана за ръката. Почувства стегнатата ѝ плът под пръстите си. Хвана и другата ѝ ръка и я обърна с лице към себе си. Стояха един срещу друг. В очите ѝ заблестяха сълзи.

— Връщам се вкъщи — гласът му потрепери. Слънцето се отразяваше във водите на Великата река. Устните им се сляха в целувка, която изгори съмненията и заличи различията между тях. Те бяха заедно. Нито един от двамата не се осмели да си зададе въпроса за колко време.

Издание:

Джанет Тейлър. Волни и горди
ИК „Калпазанов“, Габрово, 1996

Редактор: Мая Арсенова

Коректор: Ивелина Илиева

ISBN: 954–17–0122–1

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.